

နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ-ဓမ္မကထိက

၃၁၆၆

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု၊ ဓမ္မကာထိကာ ပုဂ္ဂိုလ်မဟော်
နိုင်ငံကျော်သော။

သာသနာပြု

ဓမ္မဓမ္မတိဓမ္မဓမ္မတေဝိဗုဓ္မဓ္မ

စီရင်ရေးသားတော်မူအပ်သော

နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ-ဓမ္မကာထိကာ

ပဒေသာ-လက်သုံးကျမ်း။

မူ ရှိ င

ပညာမဇ္ဈိပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်

၁၇-အတ္တိတုဘုရားကြီးဈေးတော်ရုံ၊

ရန်ကုန်မြို့။

၃/၅၀

၁၃၁၉-၅

၁၃၁၉-ခု။ ပါခေါင်လ။

ယောဂီပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၂၄၅-လွှစလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

ဦးစရ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပြခဏ်း	၁
၂	ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုပြခဏ်း	၆
၃	ထိက္ခာ-၃-ပါးပြခဏ်း	၈
၄	ထိက္ခာသုံးပါးနှင့်မဂ်လေးပါးချိန်ကိုက်၍ပြခဏ်း	၉
၅	သမုတိသစ္စာနှင့်ပရမတ္ထသစ္စာချိန်ကိုက်၍ပြခဏ်း	၁၂
၆	လောကသုံးပါးကိုပြခဏ်း	၁၄
၇	သင်္ခါရလေးပါးတွင် ကံဖြစ်လာပုံပြခဏ်း	၁၉
၈	လောက၌ဗုရားခေါ်ပုံပြခဏ်း	၂၁
၉	ဗုရားပွင့်ပေါ်လာပုံကိုပြခဏ်း	၂၅
၁၀	သစ္စာလေးပါးထိသောဗုရားတမျိုးပြဦးအံ့	၂၆
၁၁	တရားထူးတရားမြတ်ပေါ်လာပုံပြခြင်း	၃၃
၁၂	တရားစစ်, တရားမှန်, ရှေးပြခဏ်း	၃၉
၁၃	အပူအေးသည်-မအေးသည်စမ်းနည်းကား	၄၃
၁၄	ဗုရားအစစ်က ဟောပြောသော တရားအစစ်ကို ပြခဏ်း	၄၅
၁၅	သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏အင်္ဂါလေးပါးကိုပြခြင်း	၄၆
၁၆	သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မစ္စါတတ်လျှင်ပိပဿနာ ရှုရင်း ဒိဋ္ဌိပြန်၍ကပ်နေပုံပြသော	၈၆
၁၇	သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပယ်ခွါတတ်သောသူများခွါ၍ ကွာပုံပြသော ၎င်းဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ	၈၇
၁၈	၎င်းနည်း ဝိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးအား ဟောခြင်း	၁၀၀
၁၉	အဋ္ဌိကမ္မဋ္ဌာန်ကို တတ်မြောက်အောင် ရှုပြီး ဒုဋ္ဌိခွါပုံ	၁၀၀

(ခ)

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀	ပညတ်အားဖြင့် မှားယွင်း၍ သတ္တဝါ ခေါ်ပုံ	၁၀၇
၂၁	သတ္တဝါခေါ်ခြင်း	၁၀၈
၂၂	သစ္စာလေးပါးနှင့် ဒိဋ္ဌိခွါနည်း	၁၁၄
၂၃	ဝဇီယာ ရှေ့-စိန်-ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုပုံ	၁၁၆
၂၄	ကမ္မဋ္ဌာန်းပျံ	၁၁၆
၂၅	ဓမ္မစေတီဆရာတော်ဘုရားဆုံးမတော်မူသော တရားတော်	၁၂၀
၂၆	ဥတုဇရုပ် အကောင်ပုပ်ကြီး၌ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရသော နာမ် ရုပ်နှစ်ပါးသိ၍ ဒိဋ္ဌိကွာ သောတာပန်ဖြစ်ခဏ်း	၁၂၂
၂၇	သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပါယ်ဘို့ရာ အရေးကြီးခြင်း	၁၂၄-
၂၈	အနိစ္စ ဒုက္ခနှင့် အနတ္တတွဲပြီး ဒိဋ္ဌိခွါ ဝိပဿနာ ရှုနည်း	၁၂၆
၂၉	မျက်စိနှင့် မြင်မှုမှာ၊ ခန္ဓာငါးခု ဖြစ်ပေါ်တာ သိ၍ ဒိဋ္ဌိခွါပုံ	၁၂၈
၃၀	နှစ်၊ လ၊ ရက် အချိန်ကိုဖြုန်း၍ဖြစ်သော ရဟန်း အား ဆုံးမ ဟောကြားသော-သုတ္တန်ပါတ်	၁၃၀
၃၁	အနိစ္စရှုနည်း ဝိပဿနာ	၁၃၃
၃၂	ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားနှစ်ပါး၌ ငါ မရှိ၍ ဒိဋ္ဌိခွါပုံ	၁၃၅
၃၃	ခါတ် တဆယ် ရှစ်ပါးကို သိကာ၊ ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းကိုပြသော	၁၃၇
၃၄	ဝိပဿနာရှုနည်း၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ရန်	၁၃၉
၃၅	မဂ်ဖိုလ်ကိုအံ့လျှီရှိသူတို့ အကျင့်မြတ်ဝိပဿနာ တရားကို ကျက်မှတ်သင်ကြား အားထုတ်သင့်ကြောင်း	၁၄၁

မာတိကာ

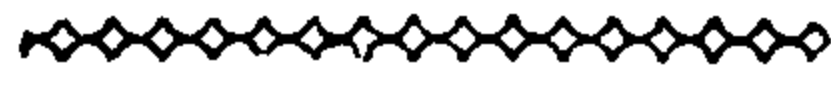
(၈)

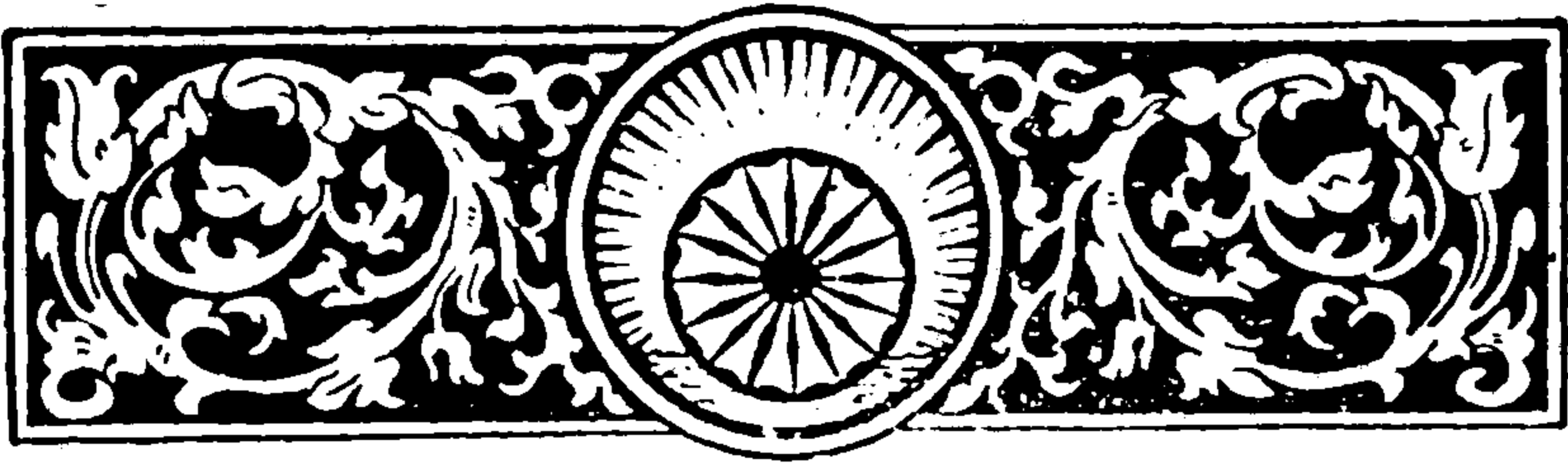
ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၆	သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အဗျူဟာကို ဝိပဿနာဉာဏ်မှ နိုင်ခြင်း	၁၄၃
၃၇	မာနရောက်၍ လူမိုက်နောက်ပါး၊ ဂုဏ်လုပ်ခါ နေကြသော သူတို့အပယ်ကျခြင်း	၁၄၅
၃၈	ခန္ဓာငါးပါးကို အနတ္တ အနိစ္စ အသုဘ ဒုက္ခ လက္ခဏာ လေးပါးနှင့် ခွဲဝေ၍ မဂ်လေးပါး၊ မဂ်တက်စဉ်ကိုပြပုံ	၁၄၇
၃၉	သောဏစစ်သူကြီး-ထေရဂါထာ	၁၅၁
၄၀	ခန္ဓာငါးပါးတွင် ဒိဋ္ဌိ တဏှာ နှစ်ပါး စွဲဝင်ပုံ ပြခြင်း	၁၅၂
၄၁	မြတ်စွာဗုဒ္ဓား ရတနာဗျူဟာကြီးလျှောက်နေ သောဂါထာ	၁၆၁
၄၂	မြတ်စွာဗုဒ္ဓားကထိကြားအားပြန်၍ဟောကြား တော်မူသော	၁၆၄
၄၃	ဝတ္ထုလိကို ဟောသော-ထေရအပါဒါနိ	၁၆၈
၄၄	၎င်းဝတ္ထုလိ အပါဒါနိ	၁၆၉
၄၅	မာရ် နတ်ဂါထာ	၁၇၆
၄၆	သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အလိုအတိုင်း လောကကြီး ကလိုက်ရပုံ	၁၇၉
၄၇	ဆိတ်ငြိမ်သော ညအခါသည် သူတော် ကောင်းများ အလိုငှါ ဖြစ်ကြောင်း	၁၈၃
၄၈	မိန်းမ ယောက်ျား လူမိုက်များတို့ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်နေပုံ	၁၈၄
၄၉	လိပ်ကြီးက စီရင်သော ဂါထာ	၁၈၅
၅၀	သန္တာလေးပါးကို သနားရှုပုံ	၁၈၅
၅၁	၎င်းသန္တာလေးပါး-ဥပမာဖြင့်ပြခြင်း	၁၈၇

(ဃ)

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅၂	လက်နှစ်သစ်လောက် ဖိန်းမညာဏ်နှင့် နိဗ္ဗာန် မရဟု မာရ်နတ်က ဆိုခဏ်း	၁၀၀
၅၃	သောမထေရီက၊ မာရ်နတ်ကို ပြန်၍ ချေသောပုံ	၁၀၉
၅၄	သမ္ဘဝဠာလေးပါး ပြခြင်း	၁၉၂
၅၅	ကိလေသာမှ လွတ်သော ဝိပဿနာပညာ	၁၉၃
၅၆	သမထလမ်း နိဝဏ်ရောက်ပါးစွာ ပုံ	၁၉၃
၅၇	မနုဿတ္တဒုလ္လဘခေါ်ခြင်း	၁၉၃
၅၈	ရုပ်တို့၏ ဖောက်ပြန်ပုံပြခြင်း	၁၉၃
၅၉	အရှင်ဂေါတမိသာသနာပျက်ပုံကား	၂၀၁
၆၀	လောကီ သူတော်ကောင်း၊ လောကုတ္တရာ သူတော်ကောင်း ခွဲ၍ပြခဏ်း	၂၀၃
၆၁	စရဏနှင့် ပိဇ္ဇာ-ဥပမာကား	၂၀၅
၆၂	ပုထုဇန်အန္ဓအမိတ်အကန်းကို ပြခဏ်း	၂၀၆
၆၃	ဆေးကု၍ မျက်စိမြင်သော ကလျာဏပုထုဇာန်၊ ပြခဏ်း	၂၀၈
၆၄	နိဗ္ဗာန်ရောက်သော တရားအကျဉ်းချုပ်ပြခဏ်း	၂၁၁
၆၅	လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ပါးတို့၌ အသိ အလိမ္မာမှသာလျှင် ဆုံးခန်းတိုင် အပြီးသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း	၂၁၃
၆၆	နိဗ္ဗာန်သွားလမ်း၌ အမျိုးကိုက်ပုံ-မကိုက်ပုံပြခဏ်း	၂၁၄
၆၇	သုဘဒ်ရဟန်းအား ရဟန္တာမဆိတ်ကြောင်း ပြတော်မူသော ဂါထာ	၂၁၇

နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ-ဓမ္မကထိက။

ပဒေသာ လက်သုံး။

သက္ကဿဒိဋ္ဌိကိုပြုလေ၏။

သက္ကဿခေါ်ခြင်းသည်။ ခန္ဓာငါးပါး ခေတ် ၁၀-ပါး။ ၁၇ ပါး။ ခေတ်ခြောက်ပါး။ ခေတ်လေးပါး။ အာယတန ၁၂-ပါး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခေတ်တရား၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပရမတ္ထ သဘာဝ သဘောတရားတို့ကို ခေါ်သည်ဟုမှတ်။ ဒိဋ္ဌိခေါ်ခြင်းကား၊ အယူမှားခြင်း၊ အမှတ်မှားခြင်း၊ အထင်အမြင်မှားခြင်း၊ အစွဲမှားခြင်းကို ခေါ်သည်ဟုမှတ်။ ။ ထို့ကြောင့် သန္တော၊ သံဝိဇ္ဇာမာနော ကာယော သက္ကဿော၊ တေဘူမိက ခန္ဓာပဉ္စကသေတံနာမံ၊ သက္ကဿေ မိစ္ဆာဝသေနဒိဋ္ဌိ။ သက္ကဿ ဒိဋ္ဌိဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြပေသတည်း။

သန္တော၊ အမှတ်အမှန်၊ ကေနိမခြား၊ ထင်ထင်ရှားရှား ရှိသော။ သံဝိဇ္ဇာမာနော ပရမတ္ထအလို မပြုမပျက် သက်သက်ထင်ရှားခြင်းဖြစ်သော။ ကာယော၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ သင်္ခါရာမှ၊ ပရမတ္ထ တရားစုသည်။ သက္ကဿော၊ မချမလွဲ အမှန်ဘဲရှိ ။ အမြဲသက္ကဿပါပေတည်း။ တေနာမံ၊ ဤသက္ကဿ ခေါ်သော အမည်သည်။ တေဘူမိက၊ ခန္ဓာပဉ္စကဿ သုံးဆယ့်တစ်ခု လုံးစုံကျင်လည် မတည်မချပ် ဤပရမတ္ထ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ နာမံ။

အမည်သညာ။ များသူငါတို့ ခေါ်ရာပါပေတည်း။ သတ္တာယော၊ မုချကေနံ၊ ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ အမှန်ထင်ရှားရှိကုန်သော သတ္တာယမှန်၊ ငါးတန်ခန္ဓာ နှစ်ဖြာရုပ်နာမ်တရားကြီးထဲ၌။ မိစ္ဆာဝသေန ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ ငါငါထင်ချက်၊ အသက်ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟု မှားသော အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ သူဘဲ ငါဘဲ၊ အထင်လွဲကာ၊ သတ္တဝါခပင်း မှားကြခြင်းဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိ-ထင်ခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ မှတ်ခြင်း၊ ယူခြင်း၊ စွဲခြင်း၊ လွဲခြင်းကို သတ္တာယဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တာယာကို။ မုချကေနံ ပရမတ် ဉာဏ်ဖြင့်၊ အမှန်တိတိ၊ မြင်မသိ၍၊ ဒိဋ္ဌိကသာ ငါငါတလစပ်၊ ခြားမပြတ်အောင်၊ ပါနာဘိဇနာကလေးမကျန်ရ၊ အမြဲမခွါ၊ အများ သတ္တဝါ၊ မှားကြလေကုန်သတည်း။

ထို့ကြောင့်။ သုံးဆယ့်တတု၊ လုံးစုံ ခံစား ခံစားကြသော သတ္တဝါအများတို့၌ ပရမတ္ထ သဘာဝအားဖြင့်၊ ထင်ထင်ရှားရှား ရှိသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတရားတို့ကို သတ္တာယဟု ခေါ်သည်။ ၎င်း သတ္တာယကို ပရမတ္ထအားဖြင့် မသိကြသောကြောင့် ပညတ်အ နေအားဖြင့်၊ သူဘဲ ငါဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ သတ္တဝါဘဲ မိန်းမ-ယောက်ျား ထင်ထင်ရှားရှားဘဲဟု အလွဲလွဲအယူအမှတ် အထင် အမြင်အစွဲ မှားခြင်းကို ဒိဋ္ဌိဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူတပါး ယောက်ျား-မိန်းမဟုခေါ် ဆိုကြသောအကောင်ကြီးထဲ၌အသက် လိပ်ပြာဇီဝ အတ္တငါကောင်ကလေး အမြဲကိန်းအောင်း၍ နေ၏။ ၎င်းငါကောင် အသက် ကလေးသည်၊ ကမ္ဘာကုန်သော်လည်း၊ မသေမပျက်။ အမြဲတည်ရှိ၏၊ ခန္ဓာပျက်စီးလျှင်၊ ကုသိုလ် အကု သိုလ်ကံအလျောက်။ ဖြစ်ပေါ် သာသောခန္ဓာတို့တွင်၊ ကူးပြောင်း လျက်အမြဲနေ၏။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးကို အမြဲဘဲ သူခံ စားစံစား၏။ ။ ၎င်းငါကောင်ကလေးသည်၊ အနိစ္စတရားမရှိ၊ နိစ္စတရားအမြဲသာရှိ၏ဟု ယူခြင်း။ ဤကဲ့သို့ယူခြင်းကို။ သတ္တာယ ဒိဋ္ဌိ။ သဿတဒိဋ္ဌိ။ အတ္တဒိဋ္ဌိ။ အတ္တနုဒိဋ္ဌိ။ အတ္တဝါဒုပ္ပါဒါနံ။ ကြိယဒိဋ္ဌိ။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု အမျိုးမျိုး ခေါ်၏။

၁။ သတ္တဝါယဒိဋ္ဌိ ပရမတ္ထသဘာဝကိုမသိ၍။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါသူတပါး ယောက်ျား မိမ္မဟု၊ အထင်အမြင် အယူအမှတ်အစွဲ မှားခြင်း။

၂။ သဿတဒိဋ္ဌိ။ အသက်လိပ်ပြာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါငါဆို သော-အကောင်ကလေးသည်။ ကမ္ဘာများစွာ ကုန်ကာ ကြေ သော်လည်း၊ မသေမပျက်မြဲ၏။ ရုပ်ခန္ဓာတခုပျက်စီးလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကြောင့်၊ တဖန်ဖြစ်ပေါ်လာသော ခန္ဓာတခုသို့ ပြောင်း၍ ဆိုး၊ ကောင်း နှစ်ခုကို အမြဲခံစားစံစား၍ နေသည်ဟု အထင်အမြင်အမှတ်အယူအစွဲမှားခြင်း။

၃။ အတ္တဒိဋ္ဌိ။ အသက် လိပ်ပြာ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သူငါ ယောက်ျားထင်ရှားမိမ္မရှိ၏ဟု။ အထင်အမြင် အမှတ်အယူအစွဲ မှားခြင်း။

၄။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ။ ၎င်းအသက်လိပ်ပြာ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါငါ ဆိုသော အကောင်ကလေးသည်။ သတ္တဝါ ဖိုမတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်။ အစဉ်အမြဲရှိ၏ဟု အမှတ်အယူအထင်အမြင်အစွဲမှားခြင်း။

၅။ အတ္တဝါဒုပ္ပါဒါနိ။ မကောင်းမှုကောင်းမှုတို့၌ပင်လျှင် ငါ တဲ၊ ငါ၌ပင်လျှင်-မကောင်းမှု ကောင်းမှုတဲ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်၌ ပင်လျှင်- ငါတဲ။ ငါ၌ပင်လျှင်-ကုသိုလ်အကုသိုလ်တဲဟု။ အထင် အမြင် အမှတ်အယူအစွဲမှားခြင်း။

၆။ ကြိယဒိဋ္ဌိ။ ကုသိုလ်ကို ငါပြု၍။ လူနတ်ချမ်းသာကိုနိဗ္ဗာန် မရမီ။ ငါ၊ ခံစားစံစားရမည်။ အကုသိုလ်ကို ငါပြု၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြုတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ အပါယ်လေး၌ ငါခံရဦးမည်ဟု။ အထင် အမြင်အမှတ်အယူအစွဲမှားခြင်း။

၇။ ကာမသုခန္တိကာယုယောဂ။ ဒါနသံလဘာ နာ စသော ဆယ်ဖြာပုည ကုသလသိက္ခာ အကျင့်ကြောင့်။ အကျိုး ယာမဂုဏ် ငါးပါးစည်းစိမ်သဘ် ကောင်း၏ဟု။ အထင်အမြင် အမှတ်အယူ အစွဲမှားခြင်း။

၈။ အတ္တကိလမတာနယောဂ။ ကိုယ်ခန္ဓာကိုများစွာ နှိပ်စက် ညှင်းပန်း၍၊ အထက်အမှတ်ခံခြင်းအကျင့်သည် မြတ်၏ဟု အထင် အမြင် အမှတ်အယူအစွဲများခြင်း။

၉။ ၎င်းပြခဲ့သောအယူများခြင်းတို့ကို။ သဿတဒိဋ္ဌိ ဟုခေါ် သည်။ ။အယူများ မှန်က။ ဘယ်အယူများ မဆို ဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိဟု ပေါင်း၍ ချုံး၍ ကျဉ်း၍ ခေါ် ပြန်သည်ဟုမှတ်။

၎င်းသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၌၊ အကျယ်အားဖြင့် ၂၀-ရှိ၏။ ရုပ်သည်-ငါ၊ ငါသည်-ရုပ်။ ရုပ်ထဲ၌- ငါရှိ၏။ ငါထဲ၌-ရုပ်ရှိ၏ဟု ရုပ်တရား၌- အထင်အမြင် အမှတ် အယူ အစွဲများခြင်းလေးပါးဝေဒနာခံစားမှု သည်ငါ၊ ငါသည် ဝေဒနာခံစားမှုခံစားခြင်း ဝေဒနာထဲ၌-ငါရှိ၏။ ငါထဲ၌-ခံစားခြင်းဝေဒနာရှိ၏ဟု။ခံစားမှုဝေဒနာ၌၊အထင်အမြင် အမှတ်အယူ အစွဲများခြင်းလေးပါး၊ မှတ်မှု သညာသည်ပင်လျှင်- ငါ၊ ငါသည်ပင်လျှင်-သညာမှတ်မှု၊မှတ်မှုသညာစိတ်ထဲ၌-ငါရှိ၏။ ငါထဲ၌ မှတ်မှု သညာ စိတ်ကလေးရှိ၏ဟု။ မှတ်မှုသညာစိတ်၌ အထင်အမြင် အမှတ်အယူ အစွဲများခြင်း လေးပါး။ ။သင်္ခါရ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ပြုမှုစိတ်သည်-ငါဘဲ၊ ငါသည်ပင်လျှင်ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှု ပြုသည်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ပြုမှု သင်္ခါရထဲ၌- ငါရှိ ၏။ငါထဲ၌-ကုသိုလ်အကုသိုလ်သင်္ခါရပြုမှုရှိ၏ဟု။သင်္ခါရကုသိုလ် အကုသိုလ်ပြုခြင်း၌ အထင်အမြင်အမှတ်အယူ အစွဲများခြင်းလေး ပါး။ ။အာရုံအရပ်ကို သိတတ်သော ဝိညာဏ်စိတ်ကလေးသည် ပင်လျှင်- ငါ၊ ငါသည်ပင်လျှင် သိမှုစိတ်။ သိမှုစိတ်ထဲ၌-ငါရှိ၏။ ငါထဲ၌-သိမှုစိတ်ရှိ၏ဟု၊ဝိညာဏ်စိတ်၌အထင်အမြင်အမှတ်အယူ အစွဲများခြင်းအားဖြင့်၊ခန္ဓာငါးပါးတွင်၊လေးပါးစီပြား၍ ၂၀ ဖြစ် ကုန်၏။

၎င်းသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-ကို၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုး ခွဲလိုက်သော်။ ။“အစငါးလွေ-ဥစ္ဆေဒေ ကြံလေသဿတ” ဟုမှတ်။ ။သဿတဒိဋ္ဌိအယူများ ၁၅။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူများ ၅-ခုဖြစ်၏။“ရူပ ဝေဒနာ။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ”မှတ်ကြ-ငါ

ခန္ဓာ။ ပါဠိလို။ “ဖေါက်ပြန်ခံစားမှတ်သားစီမံ၊ သိကြောင်းကြံ
မှတ်ရန်အကျဉ်းသာ” ဗမာလို။ ဤခန္ဓာငါးပါးသည် ငါကောင်
ဘဲဟု မှတ်ထင်ပြီး၊ သေလျှင် ပျောက်၏ ဘာမျှမဖြစ်ဟု အယူရှိခြင်း
ကို ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။

ဤခန္ဓာငါးခုသည်ပင်လျှင်။ ငါကောင်ဘဲ ဤခန္ဓာငါးပါးထဲ၌
ငါရှိ၏။ ငါကောင်ထဲ၌ ဤခန္ဓာငါးပါးရှိ၏ဟု၊ ၃-မျိုးငါးလီ
၁၅-ခု၊ ဤ--၁၅-ခု ငါငါဆိုသော အကောင်ကလေးသည် မြဲ၏
ခိုင်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲသတ္တဝါဘဲ မိန်းမဘဲ သောကျားဘဲ အသက်ဘဲ၊
ဟု၊ အထင် အမြင် အမှတ် အယူ အစွဲမှားခြင်းကို သဿတဒိဋ္ဌိဟု
ခေါ်ကြ၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အကျယ်အားဖြင့်၊ ပညတ်အမည်တခုမှာ
လျှင်၊ လေးပါးကျပွဲ လေးသော် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိအနန္တဖြစ်ကုန်၏။ ဥပမာ
ဆံပင် တခုထဲ၌ပင်လျှင်၊ ဆံပင်သည်-ငါ၊ ငါသည် ဆံပင်၊ ဆံပင်
ထဲ၌ငါရှိ၏။ ငါထဲ၌ ဆံပင်မရှိ၏ဟုလေးပါးကျပွဲ လေးသော် ဆံပင်၌
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ များစွာဖြစ်၏။ မွေးညှင်း၌လည်း ထို့အတူဖြစ်၏။
ခြေသည်း-လက်သည်းစသည်ဖြင့်၊ ၃၂-ကောဋ္ဌာသတို့၌၊ များ
စွာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတွေဖြစ်ကုန်၏။

ပါဠိလို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခေါ်ခြင်းကား။ သန္တု ပုဂ္ဂလဇီဝအတ္တ။
ဓူဝ၊ သဿတ၊ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ၊ အဟံ၊ မမ၊ မေ၊ အညဿ ကဿစိ
ဟူ၍ အမျိုးမျိုး ခေါ်ကြကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှား ပျောက်လျှင်။ ဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါး မိစ္ဆာ
ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါး အယူမှားရှိသမျှ အကုန်ပျောက်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိကြီး
၃-ပါး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါး အယူ ပျောက်သော်လည်း၊ သက္ကာ
ယဒိဋ္ဌိ အယူမပျောက်ဟုမှတ်။ အယူမှားမှန်သမျှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
သည်သာလျှင်။ အရင်းအမြစ်အခိုင်အမာဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်
ဆိုသော်၊ ခန္ဓာငါးပါး၌ ငါကောင်ဘဲဟု၊ အဖြေယူခြင်းက အစ
ပြု၍၊ ခန္ဓာငါးပါးငါကောင်သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို လိုက်၍
ယူ၏။ အဋ္ဌိပုဂ္ဂလငါကောင်၌ ငါအယူအမျိုးမျိုးကိုယူသည်။ ငါ

ကောင်မရှိက အယူမှားအမျိုးမျိုးကို လိုက်၍၊ လိုက်၍ မယူနိုင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူမှားအမျိုးမျိုးကို။ ပယ်နိုင်ဖြတ်နိုင်ရှောင်နိုင် လွဲနိုင် ဖယ်နိုင်။ ပျောက်ကင်းသော်လည်း။ ဤခန္ဓာငါးပါးကို။ ငါဘဲဟု စွဲလန်းမှတ်ထင်ခြင်း အယူသည်။ ဘယ်နံရောအခါမှ၊ မပျောက် ကင်းချေ။

ထို့ကြောင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနေနဒ္ဓါသဋ္ဌိယော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဟိယတိဟု၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဟာနေ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-ကို၊ ပယ်ဖြတ်နိုင်က၊ ဒ္ဓါသဋ္ဌိယော၊ ၂၆-ပါးသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အယူမှားဒိဋ္ဌိတို့ကို။ ပဟိ ယတိ၊ ပယ်ရှားစွန့်ပစ်နိုင်လေတော့သတည်း။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုပြခင်း။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူသည်။ သေဆုံးလောင်တုံးဘာမျှမဖြစ်၊ ဘဝ ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းကို ခေါ်သည်။ ။ ၎င်းအယူနှင့် သဘောတူ အယူတို့ကား။

(၁) အကြိယဒိဋ္ဌိ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်ကိုပြုကျင့်သော်လည်း၊ မခံရ-မစံရ၊ ဘာမျှမဖြစ် ပျောက်၏ဟု။ ကံတို့၏အကျိုးကိုပယ်ခြင်း။

(၂) အဟောဘုက ဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းပြုသော်လည်း။ အကျိုးမ ရှိ၊ ၂၄-ပစ္စည်းတည်းဟူသောအကြောင်းအကျိုးတို့ကိုပယ်ခြင်း။

(၃) နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊ တမလွန်သံသရာ၌။ ကျင်လည်သော သတ္တဝါ မရှိဟုယူခြင်း။ သံသရာလောက မရှိဟုယူခြင်း၊ ဤအယူ သုံးမျိုး သည်။ သဘောအတူတူဖြစ်၍။ ဥစ္ဆေဒအယူတွေ ဖြစ်ကုန်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ-၆၂-ပါး၌၊ ၁၈-ပါးသည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူ ဖြစ်ကုန်၏။ ၄၄-ပါးသည်သဿတဒိဋ္ဌိအယူဖြစ်ကုန်၏။

ဤကမ္ဘာ လောကကြီး ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ သတ္တဝါတို့ကမ္ဘာဦး ကတည်းက။ ရှေးဦးစွာ ပဉ္စမ၊ ကြိယဒိဋ္ဌိကံတို့၏ အကျိုးအပြစ်ကို ယုံကြည်မှုအယူပေါ်ထွန်းလာကုန်၏။ ။ ၎င်းအယူသည်သဿတ

ဒိဋ္ဌိအယူပေတည်း။ ။နောက်အချို့သူတို့က။ ၎င်းကြိယဒိဋ္ဌိ အယူကို လိုက်၍ ဖျက်မှုကြောင့်။ ကံတို့၏ အကျိုးကို ဖြစ်ပယ်ခြင်း တည်းဟူသောအကြိယဒိဋ္ဌိအယူဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ။၎င်းအကြိယဒိဋ္ဌိအယူကို ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူခေါ်ကုန်၏။

ကမ္ဘာဦးက၊ ကြိယဒိဋ္ဌိ၊ အကြိယဒိဋ္ဌိ၊ ထို့နောက်အဟောတုကဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထို့နောက် ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှာ မူကား၊ သက္ကဝါဟူ၍ ဖြစ်လာကတည်းက တခါတည်း တပါတည်း ငါငါထင်ချက်သည် အတူတကွ ပါ၍လာသော အယူပေတည်း။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသမျှကာလပတ်လုံး၊ ဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါး။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးတို့ကို ကေနယူရဦးမည်။ ။ယခုဘဝ မယူသော်လည်း နောက်နောင်ဘဝတို့၌ ကေနယူရမည်ဟုမှတ်။

ဗုရားကိုယ်တော်မြတ် ပွင့်ပေါ်သော အခါ။ ဤလောကကြီး၌ အယူရှိသမျှတို့ကို ပေါင်းစု၍ သဿတဒိဋ္ဌိ အယူ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူဟု နှစ်မျိုးဝေဘန်တော်မူ၏။ ။အင်္ဂါယုံကြောင့် ဆိုသော် အကျင့်သန်၍ အယူပျော့ခြင်း၊ လျှော့ခြင်းကို သဿတဒိဋ္ဌိ အယူ အကျင့်ဟု ဝေဘန်တော်မူသည်။ အယူသန်၍ အကျင့်ပျော့ခြင်း။ လျှော့ခြင်းကို ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူအကျင့်ဟု ဝေဘန်တော် မူသည်။ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တနသုတ်၌ ပဉ္စဝဂ္ဂံ ငါးဦးတို့အား။ အယုတ်တရားနှစ်ပါးကို ဟောတော်မူသည်။ (အတ္တ ကိလမတာ န ယောဂ၊ ကာမသုခဗ္ဗိကာ န ယောဂ) ၎င်းအယူ အကျင့်နှစ်မျိုးသည် အယူအကျင့်မမျှ၍ ချွန်မကိုက်သော အယူအကျင့် မျိုးပေတည်း။

၁။ အတ္တကိလမတာ န ယောဂ အကျင့်သည် အယူလျော့၏။ အကျင့်သန်၏။

၂။ ကာမသုခဗ္ဗိကာ န ယောဂအကျင့်သည် အယူသန်၏။ အကျင့်လျော့၏။ အကျင့်နှင့်အယူ မညီမျှ၍ ချွန်မကိုက်ခြင်းကြောင့် အယုတ်တရားနှစ်ပါးဟုပယ်တော်မူသည်။

လောကကြီး၌ ပုထုဇာန်တို့၏အယူအကျင့်မှန်သမျှကို။ ဥစ္ဆေဒ-သဿတဟု ခွဲ၍ဟောတော်မူခြင်း၊ အကြိယဒိဋ္ဌိ၊ ကြိယဒိဋ္ဌိ ဟု ခွဲ၍ဟောတော်မူခြင်း။ အတ္တကိလမတာနုယောဂဟု။ ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂဟုခွဲ၍ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဗုရားကိုယ်တော်မြတ်၏ အယူအကျင့်သည် အဘယ်ကဲ့သို့ အယူနည်းဟုဆိုလျှင်။ အခြားက အယူအကျင့်တမျိုးမဟုတ်။ ဤ လောက၌ သတ္တဝါတို့၏ အယူအကျင့်ကိုပင်လျှင် ညီမျှစွာ ချိန် ကိုက်အောင်ပြု၍ ထားခြင်းပေတည်း။ အယူနှင့် အကျင့် ညီမျှချိန် ကိုက်သောတရားကို ဗုရား၏တရား မစ္ဆိမပဋိပဒါတရား၊ ဒုက္ခ ဂါမိနိ ပဋိပဒါတရား၊ အလယ်အလတ်တရား၊ မယုတ်မလွန်တရား အတော်ဘဲ နေသောတရား၊ ညီမျှသောတရား၊ ချိန်ကိုက်သော တရား၊ မဂ္ဂင်တရား၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရား၊ အကုသိုလ် ကုသိုလ်တို့ကို စွန့်နိုင် ပယ်နိုင်သောတရား။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ကင်း လွတ်ငြိမ်းသောတရား။ လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ် လေးမြတ်ရုံသေကျင့်ကြံထိုက်သော တရားဟု အမျိုးမျိုး ဝေ ဘန်၍ ဟောတော်မူခြင်းပေတည်း။

သိက္ခာ-၃-ပါးပြခဏ်း။

ပညာသိက္ခာ- သီလသိက္ခာ- သမာဓိသိက္ခာ-ဟု သုံးပါးရှိ၏။ ဤသုံးပါးတွင်၊ ပညာသိက္ခာသည် အယူမှန်မှန်ကို နှိုင်းချိန် တိုင်း ဆတွေးတောဆင်ခြင်တို့ရာပါပေတည်း။ ။ သီလသိက္ခာသည်၊ အယူကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်၊ ယထာဘူတ ဟုတ်မှန်တိုင်းသိ၍။ အယူ နှင့် ညီမျှစွာကျင့်ရစီသောသိက္ခာပါပေတည်း။ သမာဓိသည်၊ အယူ နှင့် အကျင့်နှစ်ပါးတို့ကို၊ ချိန်ကိုက်အောင် ညီမျှအောင် ပြုထား သည့်အတိုင်း၊ ဘယ်ဘက်ကိုမျှ မသာမလျော့ရအောင်၊ အလယ် ကခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှု သိက္ခာပေတည်း။

ထို့ကြောင့်။ ပညာသာလျှင် ရှေးဦးစွာရှေ့ထား၍။ ဗုရားကိုယ်
တော်မြတ် ဓမ္မစကြာတွင် ဟောတော်မူသည်။ ပညာသာလျှင်
အယူနှင့်အကျင့် မှန်မမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ကုန်၏။ ပညာသာလျှင်
ရှေ့ပြေးဖြစ်ကုန်၏။ ပညာသာလျှင် သံသရာလွန်မြောက်နိုင်ကုန်၏။
ပညာသာလျှင် လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ပါးကြီးပွားရန် မြှင့်
မြင်နိုင်ဆဲနိုင်ကုန်၏။ ပညာသာလျှင် မဂ်ညာဏ် ဖိုလ်ညာဏ်
နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင် မြင်နိုင်လေကုန်၏။

သိက္ခာဆုံးပါးနှင့်-မဂ်လေးပါး
ချိန် ကိုက်၍ ပြခဏ်း။

ပညာသိက္ခာက အယူမှားရှိသမျှ၊ သင်ကြားတတ်မြောက်၍၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-၂၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-၆၂။ ဒိဋ္ဌိကြီးဆုံးပါးအယူတို့ ကောက်
မှားမှန်းသိ၍၊ ဤအယူတွေကို၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သို့လော အသို့လော၊
တွေးတောပြုပြင်ခြင်း ကင်းပျောက်၍ ပယ်လိုက် ဖြတ်လိုက်၊ စွန့်
လိုက်သော်။ ။ သီလ သိက္ခာအရာက။ (သက်သတ်ခိုးမှု။ ကာမေ
သုနှင့်၊ မုသားမိစ္ဆာ၊ ကင်းပြတ်ကွာ။ မှတ်ပါသောတာပန်) ဟု
ဆိုသည်အတိုင်း။ ဒုစရိုက်ငါးပါး သမုစ္ဆေဒ အမြစ်ပြတ်လုံးဖြူ
လေတော့၏။ အနုသယ ကိလေသာမြစ်ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ သီလ
ကို နှုတ်မြှောက်၍ဆိုခြင်း ထိန်းခြင်း မလိုတော့ပြီဟုမှတ်။

သမာဓိ သိက္ခာက။ အလိုလို သောတာပန် တည်လေတော့၏။
တည်ဆိုသောစကား။ ခိုင်ဆိုသောစကား။ မြဲဆိုသောစကား။
မပျက်ဆိုသောစကား။ လုံးဖြူဆိုသော စကားတို့သည်။ သမာဓိ
အရာချည့်ဘဲဟုမှတ်။ ။ ထို့ကြောင့် ပညာရှေ့ပြေး၊ သီလ သမာဓိ
နောက်လိုက်ဖြစ်ကုန်၏။ သီလခိုင်မြဲခြင်းကိုပင်လည်း။ သမာဓိဟု
ခေါ်၏။ ။ အပါယ်လေးပါးအောက်သံသရာပြတ်မှု၌ ခိုင်မြဲသည်
ကိုလည်း။ သမာဓိဟုခေါ်၏။ သမာဓိ၌ တဘဝ-တနပ်စာ၊ ခိုင်မြဲ
သော၊ တဒင်္ဂသမာဓိ၊ နှစ်ဘဝ-နပ်စာ၊ ခိုင်မြဲသော၊ ဝိက္ခမ္ဘန

သမာဓိ၊ ဘယ်အခါမှ မပျက်အောင် ခိုင်မြဲသော သမုစ္ဆေဒသမာဓိ ဟု၊ သုံးမျိုးရှိသည်ဟုလည်း မှတ်လေ။

ပညာဉာဏ်သိက္ခာရှေးပြေးမရှိ၊ ဦးစီးမရှိဘဲလျက်။ သီလသိက္ခာ သက်သက် ဖြစ်ခဲ့သော်၊ လူ့ပြည်- နတ်ပြည်၌၊ တဘဝ- တနတ်စာ၊ သမာဓိမျိုးဟုမှတ်။

ပညာဉာဏ်ရှေးပြေးဦးစီးမရှိဘဲ၊ သမာဓိ သိက္ခာ သက်သက် ဖြစ်ပြန် သော်လည်း၊ သမထ-၄၀။ သမာဓိ လမ်းအတိုင်း ဖြစ်ဟွာ ပြည်တဘဝ။ ၎င်းဖြစ်ဟွာပြည်က-ပြုတ်ကျ၍၊ လူ့ပြည်၌၎င်း။ နတ် ပြည်၌၎င်း။ တဘဝ၊ ပေါင်း-နှစ်ဘဝ။ နှစ်နတ်စာ သမာဓိမျိုး ပေ တည်းဟုမှတ်။

သီလသိက္ခာလမ်း၊ သမာဓိသိက္ခာလမ်းတို့သည်။ သဒ္ဓါထက် သန်သော-လမ်းမျိုးပေတည်း။ ။ပညာသိက္ခာလမ်းသည်။ ဉာဏ် ထက်သန်သော။ လမ်းမျိုးပေတည်း။ ။သဒ္ဓါထက်သန်လွန်ကဲကာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ။ပညာနှင့်သဒ္ဓါကို ညီမျှချိန်ကိုက်ခြင်းကို။ ဗျာဓိအယူနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားဟုခေါ်သည်။

သီလလမ်း၊ သမာဓိလမ်းတို့သည်။ အကျင့်လွန်ကဲ၍ အယူလျော့ သော-လမ်းဖြစ် နှုန်၏။ ကျင့်သည်အတိုင်း သေလျှင်နိဗ္ဗာန်ရောက် ကရောဟု။ ထက်ထက်သန်သန်ကျင့်သလောက်။ အယူကိုမယူဘုန်။

ထို့ကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိ။ အကျင့်သန်-အယူ လျော့သော လမ်း၊ ချိန်မကိုက်သော လမ်း၊ အယုတ်ဘရားလမ်း၊ မညီမျှသော လမ်း။ နိဗ္ဗာန်မရသောလမ်း။ ဒုက္ခမငြိမ်းသောလမ်းဟု။ သီလနှင့် သမာဓိကိုဆိုပေသည်။

ပညာသိက္ခာလမ်းသည်။ သီလသမာဓိလမ်းကို လွှတ်၍ ပညာ သက်သက်ဖြစ်ခဲ့သော်၊ အကျင့်ကိုဖြတ်ပြီး အယူသက်သက်ဖြစ်၍။ အယူ လွန်ကဲသည့်အတွက်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ် နှုန်၏။ ၎င်းဥစ္ဆေဒ အယူသည်။ ဉာဏ်သေးသော သူတို့မဖြစ်နိုင်၊ ဉာဏ်ထက်သန် လွန်ကဲသူတို့သာဖြစ်နိုင် နှုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ ပညာလမ်းသည်။ အ ယူသန်၍ အကျင့်လျော့သောလမ်းဖြစ်၍။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူလမ်း

ကို။ အယုတ်တရားလမ်း၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်သောလမ်း၊ ချိန်မကိုက်
သောလမ်း။ မညီမျှသောလမ်းဟု ဤလမ်း ၂-မျိုးကို။ ပယ်တော်
မူ၏။

ဤသီလသမာဓိ သဒ္ဓါ-လွန်ကဲသောလမ်း။ ပညာဉာဏ်လွန်ကဲ
သောလမ်း။ ဤသိက္ခာဆုံးပါး တရားကို-ဥစ္ဆေဒ သဿတပြု၍။
ဗုရားပယ်တော်မူလျှင် အဘယ်သိက္ခာလမ်းသည်။ အရှင်ဂေါတမ
၏ အယူအကျင့်လမ်းပါပေတည်းဟု မေးသင့်၏။

ဥပမာ။ ။ ဆုံးဆယ် တဆုံထောင်တွင်း၌ ခံနေရသော သူ
သည် ၎င်းထောင်ပြင်ထွက်၍၊ အလုပ်တမျိုး လုပ်စရာမရှိ၊ ၎င်း
ထောင်တွင်းက အလုပ်ကိုပင် ကျေကျေပြန်ပြန် ပြုလုပ်ပါက။
လျင်လျင်မြန်မြန်ထောင် တွင်းမှ ကျွတ်လွတ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူ၊
ဘုံ၃-ပါးထောင်တွင်း၌ရှိသောတရားတွင်၊ ကောင်းသောတရား
ကို ရွေးချယ်၍။ အကျင့်နှင့် အယူညီအောင်။ ကျင့်ကြံသောတရား
ပေတည်း။

ဘုံ၃-ပါး၌။ အကုသလတရားကုသလတရားနှစ်ပါးရှိကုန်၏။
အကုသလကိုပယ်၍။ ကုသလတရား ပညာသီလ သမာဓိ သိက္ခာ
၃-ပါးကိုပင်။ အယူနှင့် အကျင့်ညီမျှအောင် ပြုလုပ်သော တရား
ပေတည်း။ ။ သိက္ခာ၃ပါးကို။ သဒ္ဓါနှင့်ပညာအချိန်ကိုက်အောင်
ပြုခြင်းကိုပင်။ မဂ္ဂင်တရားဟုခေါ်၏။ ။ မလျော့လွန်း မတင်းလွန်း
သောတရား။ ဥစ္ဆေဒ သဿတ လွတ်သော တရား။ အကျင့်မြတ်
အယူမြတ်တရားဟု။ အမျိုးမျိုး ပါဠိဘာသာ ဗမာဘာသာ တရား
ဖြင့် ခေါ်ကြ၏။

သကဒါဂါမိ မဂ်၌၊ ကာမရာဂ သံသပ္ပတိ။ ခေါင်းပါးအောင်
ပညာဘက်နှင့် သီလ သမာဓိ နှစ်ပါးညီမျှအောင်နေမှုပေတည်း။
ပညာက၊ သီလဘက်တွင်၊ ကာမရာဂ ခေါင်းပါး တတ်သော
အကျင့်သိက္ခာကိုလိုက်၍ ရှာသော်၊ ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်မြတ်သော
သိက္ခာကိုတွေ့၏။ ။ မေထုန်မှု မပြုခြင်းကို ခေါ်သည်။ ။ မေထုန်

အကျင့်သည်။ မမြတ်သောအကျင့်။ အဖြေဟွ စရိယ အကျင့်ဟု
ခေါ်၏။ ။ ၎င်းကိုရှောင်၍ နေမှုကိုပင်။ အဖြေဟွစရိယာ ဝေရာ
မနိဟု ပါဠိလို ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။

အနာဂါမိ မဂ်၌မူကား၊ အထက်က သကဒါဂါမိမဂ်။ သဒ္ဓါနှင့်
ပညာအချိန်ကိုက်အောင် ပြုသည်အတိုင်း ညီမျှ၍ တဆင့်တက်၍
ကာမရာဂ သံသဂ္ဂစိတ် အမြစ်ပြတ်မှု ပေတည်း။ ။ ကာမရာဂ
အနုသယကြံ့မှုကို သကဒါဂါမိဟု ခေါ်၏။ ၎င်းစိတ် အနုသယ
ပြတ်မှုကိုအနာဂါမိဟုခေါ်၏။ အနာဂါမိဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက်
ဒေါသစိတ်ပြတ်ကုန်၏။ ဒုစရိုက်မှု၌လည်း ဒေါသနှင့် ဆိုင်သော
ကျင့်မှု။ ဖရုဿဝါစာ ဗျာပါဒတရား-၃-ပါး အမြစ်ပြတ် လေ
တော့၏။ ထို့ကြောင့်။ (ပဿုဖရုဿ ဗျာပါဒ ပြတ်က အနာဂါမိ၊)
သကဒါဂါမိ ပယ်သတ်ရန် ကျန်းဂန်မပြည့်န် ဟုစပ်ဆိုလေသည်။

အရဟတ္တ မဂ်၌မူကား။ ။ ပညာဉာဏ်က ရူပတဏှာ၊ အရူပ
တဏှာ၊ ၎င်းတဏှာရာဂနှစ်ပါးကိုပြတ်စေတတ်သော အကျင့်၊
သီလ သမာဓိ နှစ်ပါး သဒ္ဓါဘက်တွင်လိုက်၍ရှာတွေ့သော်၊ သမာဓိ
လမ်းထဲက အသုဘ ၁၀-ပါး၊ ကာယာနုပဿနာ ၃၅-ကောဋ္ဌာ
သတို့ကို တွေ့သဖြင့်၊ ၎င်းတရားထဲက တပါးပါးယူ၍။ ပညာနှင့်
သဒ္ဓါ အယူဉာဏ်နှင့် အကျင့်ကို ချိန်ကိုက်အောင်ပြုမှုပေတည်း။

အရိယာဘို့၊ ပယ်မှုတရား ပွားမှုတရားအနေအထိုင်။ နှလုံးသွင်း
ပုံတို့ကို။ အကျဉ်းနည်းဖြင့် သေချာစွာသိလိုသော် သောတာပန်
လမ်း-အလင်းကျမ်းမှာကြည့်လေ။

**သမုတိ သစ္စာနှင့်-ပရမတ္ထ သစ္စာ
ချိန်ကိုက်၍ပြခမ်း။**

သမုတိသစ္စာ ခေါ် ခြင်းကား။ လောက၌ အမည်နာမဖြင့်ခေါ်
ဝေါ်သမုတ်မှုကိုဆိုသည်။ ။ သုံးဆယ့် တစ်ခု အလုံးစုံတို့ကိုခေါ်
ဝေါ် ခြင်းပေတည်း။

ပရမတ္ထ သစ္စာခေါ်ခြင်းကား၊ ၎င်း သမုတိ ပညတ်မှ၊ အသီး အခြားဉာဏ်နှင့်ထုတ်၍။ အဟုတ်ဇကန် အမှန်ရှိသော စိတ်စေ တသိက်။ ရုပ်နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ် သော သဘော သက် သက် ကို ခေါ်သည်။

သမုတိ သစ္စာတရားကို။ အကျင့်သန်-အယူသန်က သဒ္ဓါလွန် ကဲ၍။ သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာတရားကို အယူသန် - အ ကျင့်သန်က၊ ပညာလွန်ကဲ၍။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တတ်၏။

လောကီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အကျင့်ကို၊ သမုတိသစ္စာခေါ် သည်။ လောကုတ္တရာအကျင့်ကို၊ ပရမတ္ထသစ္စာခေါ်သည်။

လောကီကုသိုလ်-အကုသိုလ် သမုတိသစ္စာ အကျင့်ကား၊ ဒုစ ရိုက်-၁၀-ပါး၊ အဓမ္မိကတရား ၁၀-ပါး၊ အကုသိုလ်တရားအ ကျင့်ဟုမှတ်။ ပုညကြိယာ ၁၀-ပါး။ သမာဓိလမ်း ၄၀၊ ကုသိုလ် အကျင့်ဟုမှတ်။

လောကုတ္တရာ ပရမတ္ထတရား အကျင့်ကား။ ဤသမုတိသစ္စာ သမုတိပညတ်မှ၊ အသီးအခြားထုတ်၍။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန် ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ဟုမှတ်။

ဤသမုတိသစ္စာနှင့် ပရမတ္ထသစ္စာသည်။ သူ့ နေရာနှင့်သူ အရာ ဌာနလိုက်၍၊ မှန်၏ ဟုတ်၏ ၎င်းနှစ်ပါးကို ညီမျှစွာ ချိန်ကိုက်အောင် ယူရသည်-ကျင့်ရသည်ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့် (ပရမတ်ဉာဏ်။ အ ယူသန်၊ လားရန်ဖိစိမှာ) (ပညတ်နိုင်ငံ မလွန်ဆန် နိဗ္ဗာန်မရပါ) (ပညတ်၊ ပရမတ်။ ရော၍စပ် ယူတတ်ကြမှသာ)ဟု စပ်ဆိုလေ သည်။

ချိန်ကိုက်ညီမျှအောင်၊ ယူပုံ ကျင့်ပုံကား။ သောတာပန်ဖြစ်လို သော်။ ပရမတ္ထသန္နာဘက်က၊ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ် သစ္စာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါန်တရားတို့ကို။ ဆရာကောင်းထံနည်းခံပြီး သင်ကြားကျက် မှတ်၍။ တတ်ကွမ်း ိုဗ္ဗာအောင်လုပ်၊ တတ်ကွမ်းလိမ္မာက။ က လျာဏပုထုဇာန်လူလိမ္မာဖြစ်၏။ ိုဗ္ဗာတတ်ကွမ်းသည်အတိုင်း

ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်၊ ဓာတ်တုံး-သဘောတုံး
ဘဲဟု၊ ဉာဏ်မှာမြင်သည့်အတိုင်း၊ ယူလိုက်က သောတာပန်ဖြစ်၏။

သောတာပန် ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ သမုတိသစ္စာဘက်က၊
ပယ်စရာတရား။ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးတွင်။ သက်သတ်ခိုးမှု။ ကာမေ
သု၊ မုသား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ၊ ဤငါးပါးအနုသယ ကိလေသာ၊
အမြစ်ပြတ်လေတော့၏။ ငါးပါးသီလ ခြံလေတော့၏။ ဒိဋ္ဌိသေ၍၊
သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်၊ ရှေ့ကို-သကာဒါဂါမ်၊ အနာ
ဂါမ်၊ ရဟန္တာအထက်။ မဂ်သုံးပါးအတွက် လိုသေးသဖြင့်၊ ၎င်း
မဂ်သုံးပါးအတွက်။ တဏှာကိုသတ်ရမည်ဖြစ်၍။ သီလအရာက၊
အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပြီး။ သမထ
သမာဓိ အရာက။ အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကာယနူပဿနာ တို့တွင်၊
တပါးပါးကို၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ် မြင်အောင်-ထင်အောင်ရှုရ
မည်။ ပရမတ္ထသန္တာဘက်က။ ယူပုံ၊ ကျင့်ပုံ၊ ကြံပုံ၊ ရှုပုံ၊ ပွားများပုံ၊
သမုတိသစ္စာဘက်က။ ယူပုံ၊ ကျင့်ပုံ၊ ကြံပုံ၊ ရှုပုံ၊ ပွားများပုံတို့ကို၊
ရှေ့ကဏ္ဍကျမှ ပြမည်။

ဒိဋ္ဌိသေလျှင်-သောတာပန်၊ ကာမတဏှာသေလျှင်-အနာဂါမ်၊
ရူပတဏှာ-အရူပတဏှာ သေလျှင်။ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏။ မဂ်လေး
ပါး-ကိစ္ဆတုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ယူစရာလည်းမရှိ၊ ကျင့်စရာလည်း
မရှိ၊ သမုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၊ နှစ်ပါးအတွက်။ သက်သက်
ငြိမ်းသေဖြင့်။ အာရုံကုန်သူ၊ အာသာ တောင့်တမှုကုန်သူ၊ အာသ
ဝေါလေးပါး တရားကုန်ခန်းသူဟု အမျိုးမျိုးခေါ်ကြ၏။

လောကသုံးပါးကိုပြခမ်း။

လောကခေါ်ခြင်းကား၊ (လုစ္စတိပလုစ္စတိတိလောကော) ဟု
ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဖြစ်ခြင်း-ပျက်ခြင်းကို လောကဟု ခေါ်၏။ ၎င်း
လောက၌သုံးမျိုးရှိပြန်၏။ သင်္ခါရလောက၊ သတ္တလောက၊ သြကာ
သလောကပေတည်း။ သင်္ခါရက၊ ပြုပြင်စီမံခြင်း၊ လောက က
ဖြစ်ပျက်ခြင်း၊ ၂-ခုပေါင်းသော်၊ ပြုပြင်စီမံသော်လည်းမပြု၊ ဖြစ်

ပျက်၍နေမှုပေတည်း။ သတ္တက၊ သတ္တဝါ ဖိုမတို့ကို ခေါ်သည်။
လောကနှင့်ဘုံသော် သတ္တဝါဖိုမတို့ဖြစ်ပျက်နေမှုပေတည်း။ ဩ
ကာသက၊ နက်နဲကျယ်ဝန်းခြင်း၊ အခွင့်တောင်းခံမှုဟု နှစ်မျိုးအ
နက်ရ၏။ ဤဩကာသကား၊ ကမ္ဘာနှင့်ဆက်ဆံ၍ နက်နဲ ကျယ်
ဝန်းသော်လည်း၊ ဖြစ်ပျက်၍နေမှုပေတည်း။ ဤလောကသုံးပါး၏
အဓိပ္ပာယ်သဘောကို ပေါင်း၍အကျဉ်းချုံးလိုက်သော်၊ ဖြစ်မှုတခု
ပျက်မှုတခု နှစ်မျိုးသာရှိကုန်သတည်း။

သင်္ခါရလောကသည် တပည့်လက်သား ၄ ယောက် ရှိကုန်
၏။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ပေတည်း။ ။ ဤသင်္ခါရက ဩ
ကာသလောကကို။ ဥတုတခုနှင့် စီမံကုန်၏။ ဥတုကား၊ ဥဏှ၊
သိတ၊ အပူ၊ အငံ ခေါ်သော ဓာတ်နှစ်မျိုးဖြင့် စီမံသဖြင့်၊ ဤမဟာ
လောကဓာတ် ကမ္ဘာမြေကြီးဖြစ်လာကုန်၏။ ။ ဤကမ္ဘာကြီးတွင်
တော-တောင်-ဂန္ဓမာ- ရေ-မြေ-သမုဒ္ဒရာ များစွာသော ရုပ်ခါတ်
တွေ အထူးထူးအထွေထွေဖြစ်ပေါ်ရသေ၏။ ကမ္ဘာကြီး၌၊ အရွ-ငွေ
ကြေး-ခဲ-ဘင်- သွယ်-ဂျွတ်- ပြဒါး- စိန်- ကန့်-ဆေးဒါန်း- ဒုန္ဒု
ဖြင်းသီလာ စသော ဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သိလိုက၊ ငါတို့စီ
ရင်ရေးသားသော ဓာတုမဂ္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းမှာ ကြည့်လေ။ ။ ၎င်း
ကျမ်း၌ လောကီဓာတ်သေးပါးက ပွားများ၍ ဓာတ်အမျိုးမျိုးဖြစ်
လာပုံ၊ လောကုတ္တရာဓာတ်လေးပါးက ပွားများ၍ ဓာတ်အမျိုးမျိုး
ဖြစ်ပုံ၊ လောကဓာတ် ပေါက်၍ ဝေဒနုပုဂ္ဂိုလ်လောကဝိဇ္ဇာဖြစ်ရပုံ
လောကုတ္တရာဓာတ်ပေါက်၍ ဗုရားရဟန္တာ အရိယာ ဖြစ်ပုံမှစ၍၊
အမျိုးမျိုး အဆန်းဆန်း။ လောကီ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်၍ ရေးသော
ကျမ်းဖြစ်သည်။

သင်္ခါရလောကသည်၊ ဩကာသ လောကကို။ ဥတု တခုဖြင့်
စီမံပြီးသည့်နောက်၊ သဒ္ဓလောကကိုစီမံပြန်၏။ စီမံပုံကာ၊ ဩ
ကာသ လောကထဲက ဥတုဇရုပ်တွင် စိတ်ဓာတ်တခု ထည့်၍
တည်ထောင်သဖြင့်၊ ၎င်းဥတုဇရုပ် ထွက်ထွက်ရွရွပြု၍နေသော အ

ထည်ခြပ် သဗ္ဗာန်ကြီးကို စွဲ၍၎င်း။ ၎င်းသိပ္ပံစိတ်ဘတ်ကိုစွဲ၍၎င်း၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ဟု ကမ္မဒုတန်ဆာ ကမ္မဒုနိယာမဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သ မုတ်ပညတ်မှုလုပ်ကြလေသည်။ ။ဤမှောင်အတိ ဖြစ်နေသော ဩကာသလောကကြီးကို မှောင်မိုက်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘတ် ဟုလည်းခေါ်၏။ ဤဩကာသလောက အဝိဇ္ဇာဘတ် ဥတုဇရပ်၌ ရှိသော သိပ္ပံ စိတ်ဘတ်ကို နာမ်ဟု ခေါ်၏။ ၎င်းနှစ်မျိုးကို ရုပ်နှင့် နာမ်။ အဝိဇ္ဇာနှင့်အသိ စိတ်နှင့်ကိုယ် ကိုယ်နှင့် အသက် ကိုယ်နှင့် လိပ်ပြာ၊ ကိုယ်နှင့်-ဇိဝါကိုယ်နှင့်-ငါဟုအမျိုးမျိုးအားဖြင့်ဘာသာ လူမျိုးကွဲကြသည့်အတိုင်း။ အမှတ်ပညတ် ပြုကြကုန်၏။ နာမ်၌ စိတ်, စေတသိက် စေတနာ ကံဘဝင် ခဏငယ် အာရုံအသိသညာ ဗသ မနသီ စသည်ဖြင့်၊ များစွာ အမည်ပေး၍ ခေါ်ကြကုန်၏။ အကျယ်သိလိုကာ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ စိတ်ပိုင်း စေတသိက်ပိုင်းမှာ ကြည့်လေ၊ ၎င်းနှစ်ပိုင်းရှိသမျှ နာမ်ချည့်ဟုမှတ်။

ရုပ်၌ခေါ်ခြင်းများ ပုံကား၊ အထည်ခြပ် သဗ္ဗာန်ကိုစွဲ၍ အ မည်ပေးပြီးခေါ်သမျှ ရုပ်ချည့်ဘဲဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် ဩကာသလောကကို သင်္ခါရကပိုင်၏၊ သတ္တ လောကကိုလည်း သင်္ခါရကပိုင်၏၊ သင်္ခါရသည် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖန်ဆင်းပြီးနောက်။ ရုပ်ကို ရုပ်ဆီကျွေးမှု၊ နာမ်ကိုနာမ်ဆီကျွေးမှုပြု ကုန်၏။ အစဉ်မပြတ် ရုပ်ဆီ, နာမ်ဆီ ကျွေးမှုကို နာမ်အာဟာရ ရုပ် အာဟာရဟုခေါ်ပြန်သတည်း။ ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသတ္တလောက သည်ရုပ်ဆီနာမ်ဆီဆက်ခါဆက်ခါစားသောက်၍တလစပ်မပြတ် နေရမှအသက်ရှည်ကုန်၏။ အသက်ရှည်မှုခေါ်ခြင်းကား။ ဤရုပ်ဆီ နာမ်ဆီသက် မပျက်ဆက်လက်၍ နေမှုပေတည်း။ ဤရုပ်ဆီပြတ်က ရုပ်ပျက်၍သေ၏။ နာမ်ဆီပြတ်ကနာမ်ပျက်၍သေ၏။ ၎င်း ရုပ်ဆီ နာမ်ဆီနှစ်ပါးတွင် တပါးပါးက အာဟာရဆက်မရလျှင်၊ နှစ်ပါး လုံးပျက်၏။

ရုပ်ဆီ, နာမ်ဆီ, စားသောက်ပုံ ပြခဏ်။

နာမ်ဆီအာဟာရ စားသောက်ပုံကား။ မျက်စိနှင့်အဆင်းမြင်မှု၊ နားနှင့် အသံကြားမှု၊ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့နမ်းမှု၊ လျှာနှင့် အရသာ ခြောက်ပါး လျှက်မှု။ ကိုယ်နှင့် တရုတ် တွေ့ထိမှု၊ မနောနှင့် တောင် တောင်ဤဤ ထွေရာလေးပါးကြီးစိတ်ကူးမှုတို့ပေတည်း။

၎င်းအဆင်း အသံ၊ အနံ့အရသာ တွေ့ထိမှု စိတ် ကူး ကြံ စီ မှု တို့၌။ ကောင်းသော-အာရုံကိုတွေ့၍၊ နာမ်ဆီ၊ နာမ်အာဟာရ၊ ဖြစ်မှု စားမှု တမျိုး၊ မကောင်းသောအာရုံတွေ့၍။ သဘောကနစ် သက်ပြီး၊ နာမ်ဆီ နာမ်အာဟာရ၊ ဖြစ်မှု စားမှုဟု နှစ်မျိုး အကျဉ်း အားဖြင့် ရှိ၏။ ကောင်းသော အာရုံခြောက်ပါး၊ မကောင်းသော အာရုံ ခြောက်ပါးတို့နှင့် တွေ့သော်လည်း၊ ပြုပြင်နွမ်းရိ၊ မသက် သာခြင်း ဖြင့်ပေါ်မှုသည် ရုပ်ဆီနာမ်ဆီတို့ပျက်မှုပေတည်း။ ရုပ်၌ ရုပ်ဆီဆက်လက်မရ၍ ရုပ်ပျက်ခြင်း ကြောင့်လည်း။ နာမ်ပျက်၏။ နာမ်၌ နာမ်ဆီဆက်လက်၍ မရခြင်းကြောင့်၊ နာမ်ပျက်၍ရုပ်ပျက် ခြင်းလည်းရှိ၏။

ရုပ်ဆီ လွန်အားကြီး၍ သေမှု၊ နာမ်ဆီ လွန်အားကြီး၍ သေ မှုလည်းရှိ၏။ ရုပ်ဆီ ရုပ်အာဟာရလွန်၍ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပျက်မှု သေ မှုကား ရုပ်ဆီများများ ခန္ဓာအိမ်သို့ ထည့်ခြင်းကြောင့်။ ပါစက ဓာတ်မီးက မချက်နိုင်၍သေမှု။ ဇူစကော ပုဏ္ဏားစသည်တို့ကိုမြှော် လေ၊ မြောက်ကျွန်းက သမလေးဆင့် ရုပ်ဆီအလွန် ကောင်းခြင်းတို့ ကို၊ သုံးလုပ် လေးလုပ်မှု စားသည်နှင့် သေခြင်း၊ သစ်ပင် သစ် မြစ်တို့ကို၊ ရုပ်ဆီထုတ်၍များစွာသောက်မှုကြောင့်သေခြင်း။ ယမ်း ဆား ဇဝက်သာ ကျော်ချဉ် ဒုက္ခာ သိန္ဓော ကန် ဇိန် ဆေးဒါန်း ဟင်းရိုင်းစသော၊ ရုပ် ဓာတ်က-အဆီထုတ်၍ စားသောက်ခြင်း၌ လည်း၊ လွန်ကဲစွာစားသောက်မှုကြောင့် သေခြင်း။ ခဲပုပ်၊ ခဲမပြု ဂျတ်၊ သံ၊ ဘင် ကြေး၊ သွတ်၊ ငွေ၊ ရွှေ၊ ပြဒါး တည်း ဟူသော ကျောက်ရုပ် ကျောက်မာတ် အဆီတို့ကို အဗ္ဗကသတ္တိ ကုန်အောင်

ပြု၍ ထုတ်ယူပြီးလျှင် ပြာဖြစ်အောင်ပြု၍ စားသောက်မှု၌လည်း၊ လွန်ကဲကသေ၏။ အာဟာရပြုလုပ်သော ရုပ်ဓာတ် ဆီသည် ပံ့သုပထဝီက ဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ်ဆီ သေလာပထဝီက ဖြစ်သောရုပ်ဓာတ်ဆီဟု အကျဉ်းအားဖြင့်နှစ်မျိုးရှိ၏။ ပံ့သုပထဝီက ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်တို့မှ ထုတ်နှုတ်၍ စားသောက်သော အာဟာရရုပ်ဆီထက် သေလာပထဝီကပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်တို့ကို ထုတ်နှုတ်၍ စားသောက်သောရုပ်ဆီကသာ၏။ အသက်ရှည်၏။ ရုပ်ဓာတ်ခိုင်မာ၏။ ၎င်းနှစ်ပါး ဓာတ်ဆီထက် ပထဝီဓာတ်မြေထဲက ဓာတ်ဆီကသာ၏။ ၎င်းပထဝီက ဓာတ်ဆီ တွင်လည်း။ ကျောက်မာတ်မျိုး သေလာပထဝီထဲကထွက်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ဘင်၊ နာ၊ ဂျွတ်၊ သွတ်၊ ပြဒါးစသည်တို့က ထုတ်နှုတ်၍ စားသောက်မှု အသာဆုံးပေတည်း။

၎င်းအသာဆုံး ဓာတ်ဆီကို စားသောက် သူတို့ကို လောကီဝိဇ္ဇာ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်ကြကုန်၏။ နတ်တို့ ချင်ခင်ကြကုန်၏။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ရုပ်ဓာတ် မပုပ်မသိုး မနံမစော် အညစ်အကြေး မရှိသူကြောင့်ပေတည်း။ နာမ်ဆီလွန်ကဲ၍သေမှု၌ မြတ်စွာဗုရား သီဘင်းဆုံးနေတော်မူသော ဇေတဝန်ကျောင်း ဂန္ဓကုဋ်တိုက် တံခါးရှက်နှစ်ခုတွင် ထုလုပ်ထားသော နတ်ရုပ်ကို ဥပလဝဏ်ထေရီမတပေဘက်သည် တာ၌နှစ်သက်ခြင်း ပြင်းပြ၍။ နာမ်ဆီ လွန်ခြင်းကြောင့် ချက်ချင်း လဲသေမှုကိုလည်း မြှင့်လေ။ အချို့ကား မိမိအလို ရှိသည်ကို မရ၍။ မိမိခန္ဓာကို တခုခုသော လက်နက်ဖြင့်သတ်၍သေမှုလည်းရှိ၏။ ရုပ်ဆီရုပ်အာဟာရကိုမစားရသော်လည်း။ နာမ်ဆီ၊ နာမ်အာဟာရနှင့်ပင် အသက်ရှည်မှု မရှည်မှုလည်းရှိ၏။ အချို့ ရောဂါ စွဲကပ်သူ အရက် ၄၀-မျှ ကြာသော်လည်း။ ရုပ်ဆီ ရုပ်အာဟာရ မစားသောက်ဘဲ နေနိုင်ခြင်း။ ဣသိထိန်ရသေ့သည် စန္ဒာဒေဝီနတ်သမီး ကိုယ်၏အတွေ့နှင့်ပင် ဆုံးရှုစေ နေနိုင်ခြင်း စသည်ကို ဉာဏ်ဖြင့် မြှော်လေ။

ရုပ်ဆီရုပ်အာဟာရစားသောက်ပုံကား၊ ဤမဟာလောကခါတ်
 တွင်၊ ပုပုရွရွမြင်သမျှသတ္တဝါ ဒိမတို့သည်။ ဤမဟာပထဝီမြေပေါ်
 မှာပေါက်ရောက်သောသစ်ပင်တို့ကို စားသောက်၍နေမှုများကြ
 ကုန်၏။ မြေဆိုင် မြေခဲကိုစားသော သတ္တဝါကားနည်း၏။ အချို့
 သစ်ပင်တွင်အသီးကိုစားမှု။ အပွင့်ကိုစားမှု။ အရွက် ကိုစားမှု။ အ
 ခေါက်ကိုစားမှု။ အမြစ်ကိုစားမှု အဖူးကိုစားမှု။ အားဖြင့်စရိုက်အ
 လေ့ သင့်ရာသင့်ရာစားသောက်နေထိုင်ကြကုန်၏။ ၎င်းမြေဆီမြေ
 ဥမှ၊ ပေါက်ရောက်လာသောသစ်ပင်သစ်သီးတို့တွင်လည်း ခတ်
 ဆီကောင်းသောအရပ်၊ ခတ်ဆီများသောအရပ်၊ ခတ်ဆီခိုင်မာ
 သော အရပ်တို့က ပေါက်ရောက်သောသစ်ပင်သစ်သီးကသာ၏။
 ဤရုပ်ခတ်ခိုင်မှု အသက်ရှည်မှု၌ လောကခတ် ရုပ်ဆီ ကောင်း
 သည်ထက် ကောင်းသည်ကို စားသောက်မှုပေတည်း။ ကျွဲ၊ နွား၊
 ဆင်၊ မြင်း သတ္တဝါ စသောပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဥဏ်ဖြင့်မြှော်လေ။

ထို့ကြောင့်၊ ဗုရားသခင်သည် (သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိ
 ကာ) ဟု ဟောတော်မူသည်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော။ သဗ္ဗော၊ သတ္တ
 ဝါတို့သည် အာဟာရဋ္ဌိတိကာ ရုပ်ဆီ နာမ်ဆီဖြစ်သော အာဟာ
 ရသာလျှင်၊ အသက်ရှည်ရာ ထောက်ရာ တည်ရာပေတည်း။ အချို့
 သော သတ္တဝါသည်။ တနေ့လျှင် ၂-ကြိမ်မျှသာ စားသောက်မှု
 နှင့်၊ ရုပ်သက် နာမ်သက်တို့ ရှည်ရာရှည်ကြောင်း၊ ထောက်ရာတည်
 ရာရကုန်၏။ အချို့သော သတ္တဝါကား။ တနေ့တကြိမ်၊ အချို့သော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကား။ လေးကြိမ် - ၄ ကြိမ်။ အချို့ကား-- ၁၀-ကြိမ် - ၂၀။
 အချို့ကား တနေ့လုံး၊ အချို့ကား ညရော နေ့ရော၊ အမျိုးမျိုးစား
 သောက်မှုကြောင့်။ အသက်ရှည်မှု။ ထောက်တည်ရာ၊ ရကြပေ
 သတည်း။

သင်္ခါရလေးပါးတွင်၊ ကံဖြစ်လာပုံပြခဏ်။

သင်္ခါရသည်၊ သဘာဝလောကတည်းဟူသော၊ သတ္တဝါ ဒိမတို့
 ၌၊ ဥတုဇရုပ် အသိဗတ် ခတ်တု ဆိုအပ်သော၊ နာမ် နှစ်နှစ်ပါးကို

နာမ်ဆီ နာမ်အာဟာရ၊ ရုပ်ဆီ ရုပ်အာဟာရထောက်ပံ့၍။ ပြုပြင်
 စီမံထားရာ။ အသိစိတ်ဘတ်ကလေးသည်၊ ရုပ်ဆီ ရုပ်အာဟာရကို
 နှစ်သက်မှု၊ မနှစ်သက်မှု၊ နာမ်ဆီ နာမ်အာဟာရကို၊ နှစ်သက်မှု-
 မနှစ်သက်မှု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကိုပင်။ အကုသိုလ်ကံ-ကုသိုလ်ကံ
 ဟုခေါ်သတည်း။ နှစ်သက်မှုကား-လောဘစိတ်တည်း။ မနှစ်သက်
 မှုကား။ ဧဝါသစိတ်တည်း။ ဤလောဘစိတ်ကိုပင်၊ တဘန်-တဏှာ
 ဟု၎င်း၊ သမုဒယဟု၎င်း၊ ဆန္ဒဟု၎င်း၊ သံယောဂဟု၎င်း၊ ပါဠိ
 ဘာသာဖြင့် ခေါ်ကုန်၏။ ဗမာလို လိုချင်ခြင်း။ ခင်တွယ်တာခြင်း။
 သာယာခြင်း။ တပ်ခြင်း။ နှစ်သက်ခြင်း။ တွယ်တာခြင်း။ ချွဲထွင်
 ခြင်း။ တောင့်တခြင်းဟု အမျိုးမျိုးခေါ်ကြကုန်၏။

ဒေါသစိတ်ကို၊ ဒေါမနဿ၊ ပဋိဂဒေါသ၊ ဖရုဿ။ ပိသုဏ
 ဗျာပါဒ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယဟု အမျိုးမျိုးခေါ်ကုန်၏။ ဗမာလို စိတ်
 ဆိုးခြင်း။ စိတ်ပြုပြင်ခြင်း။ စိတ်မသက်သာခြင်း။ စိတ်မကောင်း
 ခြင်း။ ဆဲရေးခြင်း။ ကုန်းချောခြင်း။ ရန်ညှိုးထားခြင်း။ ရန်ထောင်
 ခြင်း။ သက္ကဝါကို သေအောင်သတ်ခြင်း၊ စသည်ဖြင့်၊ အမျိုးမျိုး
 ခေါ်ကုန်၏။ ဤဒေါသ၊ လောဘနှစ်ပါးရှိ၍၊ မိမိဒုက္ခဆင်းရဲမှုဖြစ်
 မည်ကို၊ မသိသော စိတ်ကို၊ တဘန် မောဟစိတ်ဟု ခေါ်ပြန်၏။ ဤ
 မောဟကိုပင်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာ၊ ဗာလ၊ အန္ဓ၊ တုစ္ဆိ။ မေဇ
 ဃ၊ ဇေမူဂ၊ ခိတ္တစိတ္တ၊ ဥပ္ပတ္တကဟု အမျိုးမျိုးဘာသာအလျောက်
 လူမျိုးထိုက်ခေါ်ကြ၏။ ဤဗမာလိုကား၊ တွေဝေခြင်း။ မသိခြင်း၊
 တွေးတောယုံမှားခြင်း။ အာရုံမဆုံး ဖြတ်နိုင်ခြင်း။ မိုက်ခြင်း မဲခြင်း။
 အချည်းအနှီး ဖြစ်ခြင်း။ အလကားဖြစ်ခြင်း။ အနဲ့ အန၊ အရူးအချာ၊
 စိတ်မနှံ့ သူစိတ်ယုံ လွင့်သူ။ အသုံးမကျသူဟု အမျိုးမျိုး အရာဋ္ဌာန
 ထိုက်၍ခေါ်၏။

ဤနာမ်ဘတ် စိတ်ကလေးသည်။ အတ္တတ္တ စိတ်အတွက်ကြောင့်
 ၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓ သူဘာပါး စိတ်အတွက်ကြောင့်၎င်း။ စိတ်အမျိုးမျိုးဖြစ်
 မှုကို။ လောဘ ဒေါသ မောဟဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ခေါ်ကုန်၏။
 စိတ်မကောင်းမှုကို။ အကုသိုလ်ကံ။ စိတ်မကောင်းမှုကို ဟုသိုလ်

ကံဟုခွဲ၍ နှစ်မျိုးခေါ်၏။ထို့ နောက် ကာမဘုံကိုခွဲ၍ဖြစ်သော။ စိတ်
 ကိုကာမာဝစရစိတ်၊ ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ကျင်လည်သော စိတ်ဟုခေါ်
 ၏။ရူပဘုံကိုခွဲ၍ ဖြစ်သောစိတ်ကိုရူပါဝစရစိတ်ရူပ ၁၆-ဘုံ၌ ကျင်
 လည်သောစိတ်ဟုခေါ်၏။ အရူပဘုံကိုခွဲ၍ဖြစ်စိတ်ကို အရူပဝစရ
 စိတ်။အရူပ လေးဘုံ၌ကျင်လည်သောစိတ်ဟုခေါ်၏။ စိတ်ဖြစ်ပုံ
 အကျယ်သိလိုက။ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာကြည့်လေ။ ဤစိတ်တွေဖြစ်ပုံ
 ကို ကံဟုခေါ်၏။ကမ္မသဒ္ဓါ၊ အမှုအလုပ်ပြုခြင်း ဖြစ်ခြင်းဟု အနက်
 ရ၏။ ဤနာမ်တရား စိတ်ခတ်ကလေးကခိုင်း၍၊ ဤရုပ်တရား၊
 မကောင်းမှုလုပ်မှု ကောင်းမှုလုပ်မှု၊ စိတ်ခတ်နာမ်က။ စိတ်ကို
 စိတ်ချင်းခိုင်း၍မကောင်းမှုလုပ်ခြင်း။ကောင်းမှု လုပ်ခြင်းတို့ကိုကံ
 ဟုခေါ်၏။၎င်းကိုတိုက်တွန်း၍ ကံပြုမှုဟု ဗမာလိုခေါ်ကုန်၏။ပ ဝိဒ္ဓိ
 လို သင်္ခါရိက၊ အသင်္ခါရိကဟု ခေါ်၏။ အကျဉ်းချုံး၍ပြသော်၊
 ကံသည်လည်းစိတ်။စိတ်သည်လည်းကံဟုမှတ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်နှစ်ပါး
 တဲ ရှိကုန်၏။

သင်္ခါရတည်းဟူသော၊ ကံ စိတ် ဥဘု အာဟာရ လေးပါး၌
 ကံနှင့် စိတ္တနှင့် သဘောတူ၏။ နာမ်တရားဟုမှတ်၊ ဥတုနှင့် အာ
 ဟာရ သဘောတူ၏။ ရုပ်တရားဟုမှတ်၊ နားမလည်လျှင် နောက်က
 ပြခဲ့သော၊ ရုပ်ဆီ၊ ရုပ်အာဟာရ ကျွေးပုံ၊ နာမ်ဆီ၊ နာမ်အာဟာရ
 ကျွေးပုံကိုပြန်၍ ကြည့်လေ။

လောက၌ ဗုရားခေါ်ပုံပြခဏ်း။

ကမ္ဘာ လောကကြီး၌ ဗုရားအမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာခြင်း
 သည်၊ ဘယ်အခါမှ မပြတ်ရှိကုန်၏။ သတ္တဝါတို့သည်မိမိတို့ထက်
 သူးမြတ်လွန်ကဲ၍၊ ဘုန်းကြီးသူ၊ ဂုဏ်ကြီးသူ၊ အသက်ကြီးသူ၊ ဝါ
 ကြီးသူ၊အဆင်းလှသူတို့ကို၊ ဗုရားအမှတ်ပြု၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်
 ကြကုန်၏။ဗုရား ဆိုသောစကား၊ ဗမာနိုင်ငံ၌ခေါ်ခြင်းကား၊အရှင်
 မဟာဗုဒ္ဓသေခဏ၊ အရှင်အရဟံတို့။ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ သထုံမြို့သို့။
 ဝိဇ္ဇကတ်သုံးပုံ ကူးယူလာပြီး သာသနာပြုစကား ဗုရားဟုအမည်ကို

ကုလားရဟန်းက ဗုရားအကြီးဆုံးကို ကိုးကွယ်ရန်ပြောလေရာ။
 တလှိုင်းလူမျိုးတို့က မပြီဘဲ ဖယားဟုခေါ်ခြင်းပြုကုန်၏။ ၎င်းတ
 လှိုင်းလူမျိုးတို့ ခေါ်သည့်အတိုင်း ဖယား၊ ဖယားဟု၊ သာသနာ
 ရောက်ရာ ရောက်ရာ အရပ်တိုင်း ခေါ်ကြကုန်၏။ သထုံမြို့မှ ပေါက်
 ကံမြို့သို့၊ သာသနာ၊ နော်ရထာမင်း လက်ထက် ရောက်ကတည်းက
 ယခုတိုင်၊ တလှိုင်းများ မပြီသလို။ ဖယား၊ ဖယားဟု လိုက်၍
 အစဉ်တစိုက် ခေါ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ “အစပင် ကောင်း
 သော်လည်း အနှောင့်မသေချာဘဲ ရှိတတ်၏”။ “ပတ်ပင် ပတ်
 သော်လည်း အစသတ် မသေချာ၍ ပြေတတ်သည်”။ “တတ်ပင်
 တတ်သော်လည်း ပရမတ်မကျေက အယူလေတတ်သည်”ဟု။
 ရှေးသူဟောင်းတို့ စပ်ဆိုကြကုန်၏။

ကုလားတမျိုးက ကုလားတမျိုးကို။ သည်မြို့ ဘာမြို့လဲဟု မေး
 ရာ စကားချင်းမတူ၍ မသိသဖြင့်၊ မိမိမြက်ရိတ်ထာကို မေးသည်
 မှတ်၍၊ မနက်က မြက်ရိတ်နေတယ်ဟု ကုလားစကား မိမိဘာသာ
 ဖြင့်၊ ကဗ္ဗ ကာတာဟု ပြောကုန်၏။ မေးသော ကုလားတမျိုးက။
 မိမိမေးသော မြို့နံမည်ဘဲဟု၊ အထင်အမှတ်ပြုပြီး။ ဤမြို့သည် ကပ်
 လကတ္တားဟု ခေါ်ဝေါ်ပြီး၊ တဆင့်က တဆင့်ပြောကြားခြင်း
 ကြောင့်။ ယခုတိုင် ပဋ္ဌမမြို့နံမည်မဟုတ်ပါဘဲလျက်၊ ကပ်လကတ္တား
 မြို့၊ မနက်က မြက်ရိတ်တယ်ဟု ဖြစ်နေခြင်းကဲ့သို့၊ ဗမာနိုင်ငံကိုသာ
 သနာရောက်စက၊ တလှိုင်းတွေကို ဗုရားအကြီးဆုံး အသိဆုံး
 အလိမ္မာဆုံးအတတ်ဆုံး တန်ခိုးအကြီးဆုံးကို ခြုံ၍၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြင့်
 ဘင်္ဂလီလို ဗုရားဟု။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ အရှင် အရဟံတို့
 ကုလားရဟန္တာကိုယ်တော်မြတ်တို့ ပြောပြလေရာ၊ တလှိုင်းတွေ
 က မပြီသဘဲဖယားဟုခေါ်ကြသောအစဉ်အလိုက်ယခုတိုင်။ ဗမာ
 ရော ကုလား တရပ် ရှမ်းတလှိုင်းတို့ပါ ဖယား ဖယားဖြင့် ခေါ်
 ဝေါ်ခြင်း ပြုကြကုန်သည်ဟုမှတ်။

သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ကို။ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာ
 သော အကျိုးတရား ကယ်မထောက်ပံ့ ပေးစွမ်းနိုင်သူကို ကိုး

ကွယ်ကြကုန်၏။ ၎င်းသူကိုပင်ဘုရား၊ ဗယား၊ ဟုခေါ်ဝေါ်အမှတ် ပြုကြကုန်၏။ ။အဓိပ္ပါယ်။ မိမိထက်ဂုဏ်ကြီးသူဟူ၍ ၎င်း။ တန်ခိုး ကြီးသူဟူ၍ ၎င်း။ မိမိထက်အစစအရာရာသာသူဟူ၍ ၎င်း။ အထိန်း အမှတ်ပြုပြီး၊ ကိုးကွယ်မှုဆည်းကပ်မှုပေတည်း။ ၎င်းသူကိုပင် မိမိ တို့ ဘာသာစကားအလျောက်ဂုဏ်ထူးတင်၍ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ပေ တည်း။ အချို့ ဘာသာ၌ခိုဒါရှင်မဟာမက်။ အချို့ဘာသာ၌ သခင် အရှင် ကျေးဇူးရင် ဆရာကြီးစသည်ဖြင့်။ မိမိတို့ဘာသာတွင် မိမိ တို့ စကား အသုံး အနှုန်း ၌ အကြီးဆုံး ထား၍ ခေါ်ခြင်း ပြုမှု ပေတည်း။

ဤကမ္ဘာလောကကြီး၌ သတ္တဝါတို့သည်၊ မိမိကို အကျိုးထူး လောကီရတနာတို့ကို၊ အလိုရှိကြသူတို့ လာဘ်ရရန် မြှင့်လင့်၍။ ရံဘန် ရံဘန်နတ်ကို ၎င်း။ ရံဘန်တောင်ကို ၎င်း။ ရံဘန် တောကို ၎င်း။ ရံဘန်သမုဒ္ဒရာကို ၎င်း။ ရံဘန်နွားကို ၎င်း။ ရံဘန်ဆင်ကို ၎င်း။ ရံဘန် မြင်း ဆိတ် ကျွဲစသည်ဖြင့်၊ ဗုရားပြုလုပ်၍ ကိုးကွယ်ကြ၏။ ဤကိုးကွယ်မှုမှန်သမျှတို့သည်၊ မိမိတို့ကို လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာ သောအကျိုးစီးပွားကိုရမလားလို့ ရည်သန်တောင့်တ၍ကိုးကွယ် မှုပေတည်း။ လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ဖြာသောအကျိုးကိုတပါ တည်း တချက်တည်းပြီးစီးခြင်းအမှုကို။ ကယ်မ ဟောပြောပြသ နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္ဘာပေါင်း အနှံ့နှံ့ပင်ကြာသော်လည်း။ ပေ ပေါက်တို့ ရာခဲယဉ်း လှပေ၏။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး လူအမျိုးမျိုးတို့က။ မိမိတို့ဘာသာ စကားတွင် အထွဋ် အထိပ် ထား၍ ခေါ်ဝေါ်အမည် အမှတ်အသားပြုကြကုန်၏။

အချို့ ကား-ဂေါတ္တ။ အချို့ ကား-ဘဂဝါ။ အချို့ကား-အရဟံ အချို့ ကား-သုဂတော။ အချို့ ကား-ဇိန။ အချို့ ကား-အနုတ္တရ။ အချို့ကား-လောကဝိဒူအချို့ ကား-ဗုဒ္ဓ။ အချို့ကား-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ။ အချို့ ကား-အနုတ္တရပူရိသ။ အချို့ ကား-ဓမ္မသာရထိ။ အချို့ ကား သတ္တဝါဒေဝမနုဿာနံဟု။ မဂ္ဂဓရာဇ်တိုင်းသားတို့ ဘာသာစကား ကွဲပြားကြတိုင်းခေါ်ဝေါ် ကြကုန်၏။

ဘင်္ဂလီကျမ်း။ နာဂလီကျမ်း။ သင်္ကရိုက်ကျမ်းတို့၌၊ ခေါ်ဝေါ်ပုံကား။ ။ဘဂဝန္တံ။ ပရော်ဘု။ ပရာဘိဘု။ ဆီရိဂူဂူဂေါတွံ မုနိ၊ လူကော်နာထော်။ ဗုဒ္ဓလီလာ၊ ဘဂဝတိဂျိတာစသည်ဖြင့်၎င်း၊ ဇော်ရော်။ ဇေဇဟာရော် စသည်ဖြင့်အမျိုးမျိုးခေါ်ကြကုန်၏။ ဗုရဓားပုံခေါ်၊ ဘုရားခေါ်ပုံ ဖယားခေါ်ပုံတို့ကို သေသေချာချာ အရင်းအမြစ်နှင့် ဗုရားပွင့်ရာ မဇ္ဈိမဒေသလူမျိုးကို စကားအစ ကျကျနန သိလိုက ငါတို့စီရင် ရေးသားသော၊ ဓမ္မစေတီ-ဘင်္ဂလီကျမ်း၌ ကြည့်လေ။

ဤငါတို့ ဗမာနိုင်ငံသာသနာရောက်စကား။ ဖယားကို ဗလချိုက်နှင့် ဗုရားဟု ရေးသားကြကုန်၏။ မိဖယားကို ဖုယားဟု ရေးကြကုန်၏။ အစိုးရဘုရင်မင်းမြတ် လောကသမုတိနတ်ကို ဘုရားဟု ဘကုန်းနှင့် ရေးကြကုန်၏။ အရှင်ဂေါဓမ္မကို ဗုခခတ်နှင့်ရေး၏။ သဗ္ဗာလေးပါးသိခြင်းသဘောအထွက်ဖြစ်၏။ ဘဂဝန္တံ ခတ်ကား ဘုန်းတန်ခိုးအတွက်၊ ဘကုန်းဖြင့်ရေးခြင်း ပေတည်း။ ဖုသနဝဘောအတွေ့ကောင်းခြင်းအတွက် မိဖုရားဟု ရေးခြင်းပေတည်း။ အင်္ဂလိပ်မင်းကြီးစိုးသော အောက်နိုင်ငံ၌ လျှောက်လွှာ၊ ဘုရားတွင် ဘကုန်းနှင့်ရေးသည်ကိုသာ တွေ့ရှိကြသော လူနွဲ့၊ လူနု လူအလှမလိမ္မာတို့သည် ဗုခခတ်နှင့်ရေးသော သဗ္ဗာလေးပါး သိခြင်းအနက်၊ အရှင်ဂေါဓမ္မဗုရား ဗလချိုက် ပျောက်၍၊ ကုယ်၍ မင်းများကို လျှောက်ထားသော လျှောက်လွှာ၊ လောကသမုတိနတ် ဘကုန်းဘုရား-နောက်သို့လိုက်၍ သွားကြကုန်သဖြင့်၊ သဗ္ဗာလေးပါးသိသော ဗုရား ကွယ်ပျောက်ပြီး ဘုန်းကြီးသော ဘကုန်းဘုရား၊ ကြေးဆင်းတု ကျောက်ဆင်းတု သစ်သား အုဒ္ဓိစေတီ ဘုရားတု-ဘုရားရောင်တွေက ထက်သန်လွှမ်းမိုး၍ နေကြသောကြောင့်၊ ဗမာနိုင်ငံကြီး ငါးပါးမက သင်္ဘောကုန်ပွဲကန်၍နေသည်ကို ဆရာတော်သည် ပြန်လှန်ခြင်း၎င်း၊ ဗုရဓားကို ပျောက်၍ ရတွင် အာသရကပ်ပြီး ဗုရားဟု ရေးလိုက်သည်။

ဗုရားပွင့်ပေါ်လာပုံကိုပြခဏ်။။

လောက၌ရံခါ-ရံခါ။ဗုရားပွင့်ပေါ်လာသည်ဟုဩဘာနိမိတ်
 ဖြင့်၊ဖြစ်ကြကုန်၏။ဗုရားပေါ်တိုင်းသံသရာ၊ ဒုက္ခကိုသစ္စာလေးပါး
 တရားဖြင့် ဟောပြု၍၊ သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်နိုင်သော ဗုရား
 မဟုတ်ကုန်။အချို့ ဘုရားကားအပယ်ဒုက္ခကို ခဏတာဘဝနှစ်ဘဝ
 လွတ်၍ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်း
 ဖြင့်၊ ဟောပြုနိုင်၏။ အချို့ ဘုရားကား၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရန် လမ်း
 ကို ဟောပြုကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၃၁-ဘုံ အလုံးစုံ ဒုက္ခမှကင်း
 ပပျောက်ငြိမ်း၍၊ နိဗ္ဗာန်ထုတ်ချောက် ကော်ရောက်စေလတံ့ သော
 တရားစစ်တရားမှန်ကို ဟောပြော ပြသနိုင်သော ဗုဒ္ဓ ဓာတ်နှင့်
 ပေါ်ပေါက်လာသော ဗုရားဗုရားသည် ပွင့်ပေါ်တို့ရာ အလွန်
 အမင်းဘဲ ခဲယဉ်းလှခြင်းကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘာဟု ဟောတော်
 မူပေသည်။

ဗုရားပွင့်သည်။ ဗုရားပွင့်သည်ဟု ခေါ်ဝေါ် ခြင်းကား၊ သစ္စာ
 လေးပါးပွင့်ခြင်းကို ခေါ်သည်ဟုမှတ်။ ဗုရားဟု ပုဂ္ဂလ ဝိဇ္ဇာန်ဖြင့်
 ခေါ်ခြင်းကား သစ္စာလေးပါးတရားထိသူ၊ ဟောပြုနိုင်သူကို ခေါ်
 ခြင်းပေတည်း။ သစ္စာ လေးပါးထိမှု၊ ဟောမှု၌လည်း ပညတ်
 ကွယ်ပျောက်၍၊ ပရမတ္ထသဘာဝကို ထိထိရောက်ရောက်။ ပေါက်
 ပေါက်၊ လင်းလင်း၊ ထိုးထွင်း၍ထိခြင်း၊ ဟောနိုင်ခြင်းကိုခေါ်သည်။
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် ဗုရားဟုမှတ်။

သံသရာဒုက္ခမှ လွန်မြောက်အောင် မဟောနိုင်သော။ ဘကုန်း
 ဘုရား တွေကိုပယ်၍။ ၃၁-ဘုံလုံးစုံဒုက္ခမှ၊ လွန်မြောက်အောင်
 ဟောနိုင်သော။ ဗုရဓာတ် ဗုရဓား ဗုရားတွေကို ပုဂ္ဂလဝိဇ္ဇာန်နှင့်
 ဓမ္မဝိဇ္ဇာန်ခွဲ၍ပြလိုက်ဦးအံ့။

သုတဗုဒ္ဓ၊ အနုဗုဒ္ဓ၊ သာဝကဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟု
 သစ္စာလေးပါးထိသော၊ ဗုရဓား၊ ဗုရားငါးမျိုးရှိ၏။

၁။ သုတဗုဒ္ဓ ဗုရားကား၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် တည်းဟူသော။ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အကြားအမြင် အားဖြင့်သိ၍၊ မိမိကသူတပါးအား ဟောပြော ပြသနိုင်သော-ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်သည်။ ၎င်းတရားကို၊ အလိုလို သယမ္ဘူဉာဏ်နှင့်မသိနိုင်။

၂။ အနုဗုဒ္ဓ ဗုရားကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဗုရားကြီးကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ၂-ချက် ၄-ချက် ၁၆-ချက် ၆၄-ချက် ၂၅၆-ချက်တိုင်တိုင်၊ ဝေဘန်၍သိ၏။ သူတပါးအားလည်း ဟောပြောနိုင်၏။ မိမိအလိုလို သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့်၊ ထိုးထွင်း၍မသိနိုင်။

၃။ သာဝကဗုဒ္ဓ ဗုရားကား။ သစ္စာလေးပါးကိုသိ၍၊ သောတာပန်အစ။ အရဟတ္တအဆုံး။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေတည်း။ သူတပါးအားလည်း - ဟောပြောနိုင်၏။ မိမိအလိုလို ထိုးထွင်း၍မသိနိုင်။

၄။ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓ ဗုရားကား၊ သန္တာလေးပါး တရားကို။ ဘယ်သူမကူ သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့်။ မိမိအလိုလို - ထိုးထွင်း၍သိ၏။ သူတပါးအား တရားရအောင်-မဟောပြောနိုင်။

၅။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားကား။ သန္တာလေးပါးတရားကို။ ဘယ်သူမကူ၊ သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့်။ မိမိအလိုလို-ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ သူတပါးအားလည်း။ သောတာပန်။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်အောင်။ ဟောပြော ကယ်တင် နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ သမ္မာသဒ္ဓါ သမ်သဒ္ဓါနှင့် သစ္စာလေးပါးအသိတွင် အတုမရှိ မယှဉ်နိုင်သော။ ဗုဒ္ဓဗုရားဟုခေါ်၏။

သစ္စာလေးပါးသိသော ဗုရားတမျိုးပြဦးအံ့။

အာဂါရမုနိ၊ အနာဂါရမုနိ။ သေက္ခမုနိ။ အသေက္ခမုနိ။ ပဇ္ဇေကမုနိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမုနိဟု၊ ဗုရားခြောက်မျိုးရှိပြန်၏။

၁။ အာဂါရမုနိဗုရားကားသစ္စာလေးပါးသိသောကလျာဏပုထုဇာန်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာအဖြစ်

သို့၊ အိမ်ရာတည်ထောင်ရင်း-ရောက်ကြသူဖြစ်ကြသူ။ ကျင့်ကြသူ တို့ကိုခေါ်သည်။

၂။ အနာဂါရမုနိ ဗုရားကားသစ္စာလေးပါး တရားရှိကြသူ။ ကလျာဏပုထုဇာန်အစ။ အရဟတ္တမဂ် အဆုံးရောက်ရှိ ကြသော အိမ် ရာ မ တည် မ ထောင် ကြ သော ရ သေ့ ရ ဟန်း ပု ရ ဗိုဇ် တို့ ပေတည်း။

၃။ သေက္ခမုနိ ဗုရားကား။ အိမ်ရာတည်ထောင်သော အာ ဂါရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ။ အိမ်ရာ မတည်ထောင်သော အနာဂါရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ။ ကလျာဏ ပုထုဇာန်နှင့် စူဠသောတာပန်အစ။ အရဟတ္တမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်အထိ၊ တည်ရှိ ရောက်ရှိကြသော သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ခေါ်သည်။

၄။ အသေက္ခမုနိ ဗုရားကား။ အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ရှိသော အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ပေတည်း။ အိမ်ရာတည် ထောင်သည်ဖြစ်စေ၊ မတည်ထောင်သည်ဖြစ်စေဟုမှတ်။

၅။ ပစ္စေကမုနိဗုရားကား။ အိမ်ရာမတည်ထောင်သောရသေ့ ပုရဗိုဇ် ရဟန်းမျိုးထဲက၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို အလိုလိုထိုး ထွင်း၍သိသော်လည်း။ သူတပါးအား နားလည်အောင် မဟော မပြနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပေတည်း။

၆။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမုနိဗုရားကား။ အထက်က ပြခဲ့သော ဗုဒ္ဓလေး မျိုး။ မုနိငါးမျိုးတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ကြီးဟု ခေါ်သည်။ ဤသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားပွင့်တော်မူလာမှ၊ သု တဗုဒ္ဓ၊ သာဝကဗုဒ္ဓ၊ အနုဗုဒ္ဓ။ အာဂါရမုနိ။ အနာဂါရမုနိ၊ သေက္ခ မုနိ။ အသေက္ခမုနိဗုရားတို့ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ကုန်၏။ ။ ဤသမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားကြီး မပွင့် မပေါ် လာလျှင် ယခုပြသော ဗုရားခုနစ်မျိုး တို့မပေါ်ပေါက်နိုင်ဟုမှတ်၊ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ဤဗုရားခုနစ် မျိုးတို့သည် သစ္စာလေးပါး တရားကို အလိုလို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ဌာ၊ မစွမ်းဆောင်နိုင်ကြသော ဗုရားတို့ပေတည်း။ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို အလိုလို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း။ သူတပါးအား ဟော

ပြနိုင်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓကရီးက ဟောပြောသိ
စွမ်းကြသော၊ အနုဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓကရီးတို့ပေတည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ပစ္စေကမုနိ ဗုဒ္ဓကရီးတို့သည်။ ဤသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓက
ရီး ပွင့်ပေါ်တော်မူသောအခါတို့၌။ မပွင့် မပေါ်မဖြစ်နိုင်ဟုမှတ်။

ဤဗုဒ္ဓကရီး သာသနာ မရှိကုန်သောအခါ၎င်း။ သုညကမ္ဘာ၌
၎င်း၊ ပွင့်ကြကုန်၏။ ဤအခါလောကီကုသိုလ် တဏှာသတ် တရား
ကိုသာ ဟောပြောနိုင်သဖြင့်။ သတ္တဝါတို့သည် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ကို မရကြ
ကုန်။ တဏှာလည်း မသေ၊ ၎င်း၌နေသောကြောင့်။ လောကီကု
သိုလ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင်။ ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓ
ဗုဒ္ဓကရီးသည်။ သစ္စာလေးပါး အနုတ္တတရားကို။ မိမိအလိုလိုဖြင့် ထိုး
ထွင်း၍သိသော်လည်း သူတပါးအား နားလည်အောင် မဟောပြ
နိုင်၍။ သူ၏လက်ထက်၌ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်
ရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မရှိကုန်။ ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓကရီးတို့သည်။
လောကီကုသိုလ်ကို သတ္တဝါတို့အား များများကြီး ပေးစွမ်းနိုင်
သော ဗုဒ္ဓကရီးတို့ပေတည်း။ ဆုတောင်းပြည့် ဗုဒ္ဓကရီး တို့ ပေတည်း။
ငါတို့အရှင် ဂေါတမဗုဒ္ဓကရီးတို့ထက်၊ လောကီကုသိုလ် အရာမှာ၊
ဆုတောင်းပြည့် သာသည်ဟုမှတ်လေ။ ။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
အရာ၌ ဆုတောင်းပြည့်ခြင်းသည်။ ငါတို့ မြတ်စွာဗုဒ္ဓကရီး ကဲ့သို့၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကရီးတွေကသာ၏။

ဤယခုပြခဲ့သော၊ ဗုဒ္ဓကရီး-ဗုဒ္ဓကရီး၊ ဘုရား-ဘုရား၊ တောဖယား၊
တောင်ဖရား၊ နတ်ဖယား၊ ဗြဟ္မာ ဘုရားစသော ဘုရားအမျိုးမျိုး
တို့တွင်၊ ဗုဒ္ဓကရီးအစစ် အမှန်အဟုတ်ကို ရွေးထုတ်လိုက်လျှင်၊ သစ္စာ
လေးပါးတရားကို ပရမတ္ထဉာဏ်နှင့် ဝေဘန်၍။ သိသူကိုသာ ဗုဒ္ဓက
ရီး ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ခေါ်ထိုက်၏။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓက
ရီး ပွင့်သည် ဗုဒ္ဓကရီးပွင့်သည်ဟု ခေါ်ခြင်း၌၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့်၊ သစ္စာ
လေးပါး ပွင့်ခြင်းကိုသာ ခေါ်သည်။ ၎င်းသစ္စာလေးပါး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်
ဗုဒ္ဓကရီးနှင့် ပုဂ္ဂလ ဓိဋ္ဌာန်နှင့်ကွဲသဖြင့်၎င်း၊ သကပ်နှင့် နှိပ်ကွဲသဖြင့်
၎င်း၊ ၎င်းနှင့် သကပ်၊ နှိပ်ကွဲသဖြင့်၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်မှာ သစ္စာလေး

ပါး ပရမတ္ထတရားထင်၍ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် ဗုရားဟု ခေါ်ဝေါ်
ပညတ် သမုတ်ကြကုန်၏။ ဘုန်းကြီးရုံမျှနှင့် ဘာကုန်းဘုရားတွေကို
ဗုရားအစစ်မခေါ်နိုင်။ အဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ဘုန်းသာကြီး၏
ပရမတ္ထသဘာဝတ္ထ သဘောတရားကို မသိခြင်းကြောင့်ပေတည်း။

လောက၌၊ ပွင့်ပေါ်လာကြသော ဘုရား အမျိုးမျိုးတို့၌ ဘုန်း
ကြီးသောဘုရား များကြပါ၏။ သစ္စာလေးပါး ပရမတ္ထတရားကို
သိသော ဗုရားနည်း၏။ ၎င်းသစ္စာလေးပါး ပရမတ္ထတရားကို သိ
ကြ ဟောကြသော ဗုရားအစစ်တို့တွင်လည်း အလိုလို ထိုးထွင်း
၍သိသူ၊ သူတပါးအား။ ဟောပြောနိုင်သူ။ ဘုန်းထက်ချပ် - မပြတ်
ပါသူ ဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားမျိုးကိုသာ ပဋိမဗုရား၊ တစ်
ဗုရား၊ အမြတ်ဆုံးဗုရား၊ တန်ခိုး အကြီးဆုံးဗုရား၊ ဘုန်းအကြီးဆုံး
ဗုရား၊ အဆင်း အလှဆုံးဗုရား၊ ဥာဏ် အကြီးဆုံးဗုရား။ စကား
ပြောအကောင်းဆုံး အသိဆုံးဗုရား၊ ပုဂ္ဂလမိဋ္ဌာန် အားဖြင့်၊ ခေါ်
ထိုက်ပေ၏။ မွေမိဋ္ဌာန် သစ္စာလေးပါး ပရမတ္ထဗုရားသည် လူ
သတ္တဝါ နတ်သတ္တဝါတို့။ မကြံနိုင်-မစိနိုင်။ မတုနိုင် မသြဉ်နိုင်၊
အတုမလုပ်နိုင်။ သဏ္ဍာန်ခြံ၊ အဆင်းပုံ လက္ခဏာကိုမှစ၍။ မ
ပြော မပြနိုင်သော၊ ဗုရားဗုရားပေတည်း။

မွေမိဋ္ဌာန်၊ ဗုရားဗုရား-ဗုရားသည် လောကီ ကုသိုလ်
နည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာငါးပါး၌ ကိန်းအောင်းသောအခါ။
ထိုသူကိုပုဂ္ဂလမိဋ္ဌာန်အားဖြင့်စွဲ၍ဗုရားငယ် လေးမျိုးငါးမျိုးတို့ဖြင့်။
အမည်ပေး၍ခေါ်၏။ ။လောကီကုသိုလ် အကြီးဆုံးအသာဆုံး။
ဘယ်သူမှ မတုနိုင်ဆုံးဖြစ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာပေါ်၌ ကိန်း
အောင်းသောအခါ၊ လူတွင်ထင်ရှား သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဗုရား သဗ္ဗညု
တဥာဏ်ကို အစိုးရသော ဗုရားစသည်ဖြင့် အထူးထူး အထွေ
ထွေ မိမိတို့ ဘာသာစကားဖြင့်၊ ခြီးမြှောက်ဂုဏ်တင် ခြီးမွမ်း၍
ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြကုန်၏။ ဤကား ပုဂ္ဂလမိဋ္ဌာန် မွေမိဋ္ဌာန် ဗုရား
နှစ်မျိုးစွဲ၍ပြခြင်းပေတည်း။

ဤပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဗုရားသည် သတ္တဝါတိုင်း ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ပူဇော်ခြင်းကို မပြုနိုင်။ အန္တပုထုဇာန်တို့ ဥာဏ်မျက်စိနှင့် မမြင်နိုင် မတွေ့နိုင်ဟု မှတ်လေ။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်၊ ထင်ရှား ရှိသော ဗုရားဖြစ်၍ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အာယတန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်သစ္စာတို့ကို သိကျွမ်းနားလည်တတ်မြောက်သော သူတို့သာ ဤဗုရားကို မြင်နိုင် တွေ့နိုင် ပူဇော်နိုင် ဆည်းကပ်နိုင် ကိုးကွယ်နိုင်ကုန်သည်ဟုမှတ်။

ဗုရားကိုးကွယ်ပုံ၌ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ဓမ္မဓာတ်၊ ဗုရဓာတ် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဗုရဓာတ် ဗုရား။ ပရမတ္ထဗုရား နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့နိုင်သော ဗုရားကို ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် ဤဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကိန်းအောင်းသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားကြီးကို မြီလိုက် တွေ့လိုက် မြင်လိုက်ရ၍ ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ ဤသူတို့သည် အချို့ကား၊ လောကီ-လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးစီးပွားကို ရလိုက်ကြကုန်၏။ အချို့ကား၊ ဤသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရဓာတ်ဗုရားကို တွေ့သဖြင့် ပြစ်မှားကြသောကြောင့်၊ အကုသိုလ်အကျိုးအပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ကုန်၏။ ဘယ်အတွက်ဖြစ်မှားကြသနည်းဆိုလျှင် အထက်ထက်က မိမိတို့ကိုးကွယ်ထားသော (ဘ)ကုန်း ဘုရားကို အစွဲအမြဲကြီးခြင်းကြောင့်ပေတည်း။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား၊ ဤသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရဓာတ် ဗုရားကို မမြီလိုက် မတွေ့လိုက်၍ ၎င်းဗုရား သားတော် အနုဗုဒ္ဓ သာဝကဗုဒ္ဓ သုတဗုဒ္ဓ အာဂါရမုနိ၊ အနာဂါရမုနိ၊ သေက္ခမုနိ၊ အသေက္ခမုနိ၊ စသော ဗုရားငယ် အရိယာရှစ်ယောက်တို့နှင့် တွေ့ရှိ၍ ကိုးကွယ်ရသဖြင့်၊ လောကီကျိုး လောကုတ္တရာကျိုး နှစ်ပါးတို့၌ မိမိ-မိမိတို့ဆည်းပူးနိုင်သလောက် ရကြကုန်၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကား၊ ဤဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ကိန်းအောင်းသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကိုလည်း မတွေ့ရ၊ ဤဗုရား၏ ဟပည့် ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါး-ပရမတ္ထ တရားသိသူ၊ ကလျာဏ ပုထုဇာန်အစ အရိယာ ရှစ်ယောက်တို့ ကိုလည်း ဗုရားငယ်မှန်းမသိ၊ ကိုးကွယ်

ရမှန်း မသိဘဲနှင့်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၏ အတုအရောင် လူကလုပ်သော (ဘ)ကုန်းဘုရားတွေနှင့် အချိန်ကုန်၍ ကိုးကွယ်ခြင်း ပြုကြခြင်းကြောင့်။ အပါယ်လေးပါးသို့သွားသူများကြကုန်၏။

ဘယ်အတွက် အပါယ်လေးပါး၌ ကျသူများသလဲဆိုလျှင် ဤ ဗုရားသည် သံသရာကို လွန်အောင်လည်း တရား မဟောနိုင်။ လောကီကုသိုလ်ပြုပုံပြုနည်း၊ စိတ်ထားစိတ်နေကိုလည်း မဆုံးမနိုင်။ အပါယ်ကျတတ်သောဒုစရိုက်မှု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တာဒုဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှား တို့ကိုလည်း မပြောပြနိုင်၍၊ ဖယားသေ၊ ဖယားအ၊ ဘုန်းကြီးသော (ဘ)ကုန်းဘုရားကို ကိုးကွယ်မိသည့် အတွက်ကြောင့်ပေတည်း။ ၎င်း(ဘ)ကုန်းဘုရားကိုမိမိ၍ ဝွဲတော်လုပ်ပြီး၊ သက္ကဝါ အများတို့ အပေါ်၌လိမ်၍ ကောက်ကျစ်၍ မုသားပြော၍ ပစ္စည်းဝတ္ထုယူမှု အလွန်များကြခြင်း စသည်ဖြင့် လိမ္မာသူများ ဉာဏ်နှင့်မြှော်လေ။

ဤယခု ရေးပြလိုက်သော ပရမတ်ဗုရား ပညတ်ဘုရား (ဘ)ကုန်းဘုရားတို့ကို ဖတ်မိကြသော သူတို့ကား၊ အချို့ သူကား ပရမတ်ဗုရား တွေကြလိမ့်မည်။ အချို့ ရဟန်းရှင်လူပညတ်(ဘ)ကုန်းဘုရားတွေပေလိမ့်မည်။ အချို့ကား ပညတ်နှင့် ပရမတ်တို့ လျက်ရှိသော ဗုရားငယ် အနုဗုဒ္ဓ ဗုရားတို့ကို တွေ့ပေလိမ့်မည်။ ဤရဟန်းရှင်လူတို့တွင် (ဘ)ကုန်းဘုရား လူကလုပ်သော ဘုရား ကိုးကွယ်၍ ၎င်းဘုရားကိုမိမိ၍ စားသောက်အသက်မွေးသူကဖြင့် အနာပေါ်တုတ်ကျ မအေနှစ်မကို ဆဲရေးသည်ထက်၊ အဆ-ရာ၊ ထောင်၊ မက။ အနာကြီး နာပေလိမ့်မည်ဟု။ ငါဆရာသိ၏။ သိသော်လည်း ဘေးကိုမမှတ် လက်ကိုမရွယ်ဘဲ။ နောင်သာ နောင်သားတို့ ရဟန်းမိက် ရှင်မိက် လူမိက်တို့ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု ကြောင့်။ အစဉ်အဆက် မှားယွင်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်၍ ရေးသားလိုက်သည် တကြောင်း၊ မြတ်စွာဗုရား သာသနာတော် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားကွယ်မြုပ်မည်ကို သိ၍ တကြောင်း။

လောကီအလုပ်သာသနာ ဖျက်ဆီးမှုကြီးကကြီးပွားလာပြီး၊ လောကုတ္တရာ အလုပ်လုပ်ကြံသူ ရဟန်းရှင်တို့၏ ဖျက်ဆီး တိမ်ကော ကွယ်ပျောက်မည်ကို စိုးရိမ်၍တကြောင်း။ မဟုတ်မတရား လူကလုပ်တဲ့။ သစ်သားရုပ်ကျောက်ရုပ်အုဉ်ရုပ်တို့ကို ဂုဏ်ကြီးအောင် တန်ခိုးကြီးအောင် ပြောဟော၍။ စားသောက် နေထိုင် လိမ်လည် ကောက်ကျစ်ကြသော ရဟန်းမိတ် ရှင်မိတ် လူမိတ်တို့၊ အပါယ် ကျသည်ကို သနား၍၎င်း။ အမျိုးမျိုးသော မေတ္တာဖြင့် ဗုရားအစစ် ရတနာကို သိစေခြင်းငှါ ရေးပြလိုက်သည်။ စာကြည့်သူတို့ လျှာ မရှေ့ကြနှင့်။ ပါးစပ်ခါး မထက်ကြနှင့်။ အနာပေါ် တုတ်ကျ၍ မခံနိုင်လျှင်၊ ဆရာတော်နှင့် ဗျော့မှ ပါးစပ်စစ်ရေးပြကြလေ။

ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်။ နိယာတဗုရားအမြဲဗုရားလူနတ်ဗြဟ္မာတို့မကြံမစည်နိုင်သောဗုရား၊ မအိုမသေသောဗုရား၊ ဤပရမတ္ထဗုရား။ ဗုရားကိုယ်တော်အရှင်က၊ ကမ္ဘာလောက၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောက၊ သုံးပါးလေးပါးတို့ကို။ ဖန်ဆင်းတည်ထောင်ပုံ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့် စီမံပုံ။ သတ္တလောက သတ္တဝါတို့တွင်၊ အမြဲဗုရားကတန်ခိုးတော်ဉာဏ်တော်အပ်ပုံ။ ကမ္ဘာနှင့်သတ္တဝါဖြစ်ပုံ။ (ဘ) ကုန်း ဘုရားဖြစ်ပုံ၊ ဗုရား ဗုရားဖြစ်ပုံ။ ဗ-ရ-ဟ-မ-ကို။ သင်္ခေပကျဉ်း၍။ ဗမာဖြစ်ပုံ။ မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်ပုံ၊ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးကွဲပုံ။ ဝေဒဂူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပေါ်လာပုံမှစ၍။ အမြဲ ဗုရား၏ တန်ခိုးသတ္တိအမျိုးမျိုးကို သိလိုကြည့်လိုက၊ ငါတို့စီရင်ရေးသားသော (သမ္မစိတ္တဘာသာကျမ်း) မှာ ကြည့်လေ။ ၎င်းကျမ်းသည် ခရစ်ယာန်အမေးပုစ္ဆာ (၂၅) ချက်ကိုလယ်တီဆရာတော်ဗုရားဖြေဆိုထားခြင်းတရပ်၊ ၎င်းပုစ္ဆာ (၂၅) ချက်ကိုပင်။ ဆရာတော်ဖြေဆိုထားခြင်းတရပ်။ လယ်တီအဖြေ ဓမ္မစေတီအဖြေ နှစ်မျိုး တွဲလျက်ရှိသောကျမ်းဖြစ်သည် အားလုံးသာသာတို့ ဗုရားတဆူတည်းတူပုံပြသည်။ နောက်ကာလရှည်လျား၍။ အယူဝါဒများ ကွဲပြား ကြခြင်းကြောင့်။ တရားကစ၍။ ဘုရားကွဲသွားပုံ များလည်းပါ၏။

တရားထူး-တရားမြတ်ပေါ်လာပုံပြခြင်း။

ဤမဟာလောကခတ်ကမ္ဘာလောကကြီး၌။ တရားထူးတရား
 မြတ်ပေါ်လာရခြင်းကား။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့။ ၃၁-ဘုံ လုံးစုံ
 ခုက္ခ။ တွေ့ကြုံနေကြရသည်ကို။ သနားခြင်း ကရုဏာ ရှိတော်မူ
 သောဓမ္မဓိဋ္ဌာန်နိယတ-အမြဲပုရားသည်။ လောကီ ကုသိုလ်အကြီး
 ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ခန္ဓာပေါ်၌ ကိန်းအောင်း၍ ထိုက်သည်အားလျော်
 စွာ၊ တန်ခိုးတော်ဉာဏ်တော်တို့ကို အပ်နှင်း၍။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာ
 အသက် ရှည်သလောက်။ ဟောပြော ဆုံးမမှု ပေတည်း။ ။ ထို့
 ကြောင့်ခရစ်ယာန်-မဟာမက်စသောဘာသာအယူဝါဒကျမ်းတို့
 ၌၊ ခိုဒါစင်ဘုရားထာဝရဘုရားတို့သည် မိဗန်းကောင်းကင် နိဗ္ဗာန်
 ဘုံသို့၊ အဆုံးစွန်သွားခြင်း၌။ အကြိုက်ဆုံး အနှစ်သက်ဆုံး စကား
 ကို။ တပည့်အများအား ပြောသွားကြကုန်၏။ ပြောပုံကား။ သင်
 တပည့်တို့သည်။ သတ္တဝါအများတို့အား၊ မိမိနှင့်အမျှ ချစ်လော။
 မကျူးလွန် ကြနှင့်လော။ သင်တို့၏ ဗိတ်ဝိညာဏ်ကို သန့်ရှင်း
 အောင်လုပ်ကြကုန်လော။ သင်တို့၏ ဝိညာဏ် သန့်ရှင်းလျှင်၊ ငါ
 ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်၊ ပူးတွဲ၍ နိဗ္ဗာန်ကိုပြုသည်ဟု မှာ၍ သွားကြ
 ကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏ ဝိညာဏ်ကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်သော
 နည်းနာကိုတော့၊ မပြောမပြတ် သွားကြကုန်၏။

ငါတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ပုရား၊ ပြောပြပုံကိုသိလို
 က၊ သမ္မုစိတ္တ ဘာသာကျမ်းမှာ ကြည့်လေ။ ငါတို့ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ပုရား
 ကိန်းအောင်း၍၊ လူတွင် ထင်ရှား၊ လူသား စင်စစ်ကဖြစ်သော
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ။ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်ပုရား အဆုံးစွန် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး။ မှာ
 သွားသောစကားမူကား၊ ညီတော်အာနန္ဒာ အမှူးထား၍၊ ချစ်သား
 အာနန္ဒာ၊ ငါပုရားသည်။ နက်ဖန် နေဝန်းထွက် တက်သကာလ။
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော့မည်။ သေးဆယ် ငါးဝါ ကာလပတ်လုံး၊ ဟော
 ပြသည့်စကား တရားတို့ထက်၊ ယခု ငါပုရား အကြိုက်ဆုံးသော
 စကား၊ အနှစ်သက်ဆုံးသော စကား၊ သဘောအကျဆုံးသော

စကားကိုပြော၍သွားမည်ဟု၊ (ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ) စသည်ဖြင့်၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်မှာ၊ ဟောတော်မူ၍ သွားလေသည်။ ။အဓိပ္ပာယ်
 မူကား။ ဗြဟ္မာများ သူမည်ဟုလောသော ပန်းကုံးကြီးကို အကြောင်း
 ပြု၍။ အာမိဿဒါန သင်္ခါရကုသိုလ်။ အကုသိုလ် တရားတို့ကိုပယ်
 ၍၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်လိုသူမှန်က။ ဝိညာဏ်ကို၊ စိတ်ကို၊ သန့်ရှင်းစင်
 ကြယ်နိုင်သော။ ပရမတ္ထသဘာဝ။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ ဝိပဿနာ တရား
 ကိုသာ။ ပွားများကြပုန်လောဟု၊ မိန့်၍သွားလေ၏။

ဤပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်။ အရှင်ဂေ၊ဓမ္မ ပြောခြင်းအဆုံးစကားလည်း၊
 ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် အမြဲဗုရားက၊ ပူး၍ စီး၍ တွဲ၍ပြောမှုပေတည်း။ ဤကဲ့သို့
 သတ္တဝါတို့၏၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ။ ပူးတွဲ၍ပြောခြင်း ဟော
 ခြင်း၌လည်း။ သတ္တဝါတိုင်း ခန္ဓာ၌ပင် ပူးခြင်း တွဲခြင်းမပြုလို။
 အဘယ်ကြောင့်ဆိုလျှင်။ အယူမှားဒိဋ္ဌိကိလေသာရှိသူ။ သာယာ
 ခင်တွယ်ခြင်း တဏှာကိလေသာရှိသူတို့၌၊ မကိန်းအောင်းလိုဟု
 မှတ်လေ။

အယူမှား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါး။ ဥစ္ဆေဒ
 သဿတဒိဋ္ဌိ။ အယူမှားရှိသမျှ၊ အမှတ်မှား အထင်မှား အမြင်မှား
 အစွဲမှားရှိသမျှတရားတို့ကို။ ပယ်နိုင်သူ၊ စွန့်နိုင်သူ ဖြတ်နိုင်သူအား။
 ဤဓမ္မဓိဋ္ဌာန် နိယာတ အမြဲဗုရား။ ပရမတ္ထဗုရား။ ဗုဓဓာတ်ဗုရား၊ ဓမ္မ
 ဓာတ် သဘောဘုံ သဘောခဲ၊ မကွဲမ ပျက် မအို မသေသော ဗုရား
 ဟု၊ အမျိုးမျိုးခေါ်သော၊ သတ္တဝါတို့၊ မကြံမစီနိုင်သော ဗုရား။ မတူ
 နိုင်သောဗုရားကြီး၊ တကြိမ်ကိန်းအောင်း လေတော့၏။ ထိုသူကို
 ပင်၊ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်နှင့်တွဲ၍ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
 ခေါ်၏။ ဤသောတာပန် ခေါ်ပုံအမျိုးမျိုးကို သိလိုက။ ငါတို့စီရင်
 ရေးသားသော။ သောတာပန်လမ်း-အလင်းကျမ်းမှာကြည့်လေ။

ထိုသူသည် တဖန်၊ ကာမတဏှာကို ခေါင်းပါးအောင် အဗြဟ္မ
 စရိယာသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်း။ မိမိခန္ဓာ သူတပါးခန္ဓာ၌၊
 အပုပ်ကောင်၊ အသိုးကောင်၊ အရိုးကောင် ၃၂ ပုံ ကောင်ထင်မြင်
 အောင်ရှုခြင်း။ စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်သူကို အမြဲဗုရား ၂-ကြိမ်

အောင်းသူ။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်သူဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။ ထိုသူသည်၊
 ကာမရာဂ သံသဂ္ဂ စိတ် ပြတ် သော အခါ ဗုဒ္ဓါပုရား ၃- ကြိမ် ပူးသူ၊
 အောင်းသူ- အနာဂါမ်ဟူ၍ ၎င်း၊ ကာမဂုဏ် အနာခံနိုင်သူဟူ၍
 ၎င်း၊ ခေါ်ကြကုန်၏။ ရုပ်၌သာယာမှု၊ နာမ်၌သာယာမှုသည်၊ သူတ
 ပါး၌ ၎င်း။ မိမိခန္ဓာ၌ ၎င်း၊ ကင်းပြတ်ပါက၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် အမြဲဗုဒ္ဓါပုရား
 လေးကြိမ် အောင်းသူ။ ကိလေသာ ကုန်သူ။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ
 ကင်းပြတ်သူ။ ရဟန္တာဖြစ်သူ၊ ဘဝမကျန်သူဟူ၍၊ အမျိုးမျိုး ခေါ်
 ဝေါ်ခြင်းပြုကြကုန်၏။

ဤတရားထူး တရားမြတ်၊ ကိလေသာ ကုန်ခန်း၍၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်
 ခြင်းသဘောသည်။ မည်သူအားမျှ ဗုဒ္ဓါပုရားမကိန်းအောင်းက မပြော
 နိုင်ဟုမှတ်။ ဗုဒ္ဓါပုရားအစစ် ကိန်းအောင်းသူသာ ပြောနိုင် ဟောနိုင်
 ၏။ ။ ပြောပုံကား၊ အမြဲဗုဒ္ဓါပုရား ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်က ဗုဒ္ဓါပုရားဆု န်သူ။ လော
 ကီကုသိုလ် အကြီးဆုံးဖြစ်သူအား။ ကိန်းအောင်း၍ ဟောပြောမှု
 ပေတည်း။ ၎င်းအမြဲဗုဒ္ဓါပုရား ပူးတွဲခြင်းခံရသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓါပုရား
 က ပြောမှဟောမှ နားလည်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရိယာသာဝက
 ဗုဒ္ဓါပုရားငယ်တို့က တဆင့်တဆင့် သိသာသွ် သိသာ၊ အစဉ်ဟောမှု
 ပြောမှုပေတည်း။

ဤစိတ်ဝိညာဏ် သန့်ရှင်းသော။ ရမတ္တသဘာဝတရားကိုသာ
 သာသနာဟု ခေါ်၏။ ဤတရားတည်ရှိသမျှ သာသနာတည်း၏။ ဤ
 တရားကွယ်က သာသနာကွယ်၏။ စာတွေကိုမဆိုလို- စာတွေက
 ပရမတ္ထ သဘောတရား သိအောင် ထိုး၍ပြသော လက်ညှိုးပေ
 တည်း။ အန္ဓပုထုဇာန်အကန်းတို့လက်ညှိုးမက။ တကိုယ်လုံး ထိုးပြ
 သော်လည်း မမြင်နိုင်၊ စာနှင့် သင်ပြမှု မဆိုနှင့်၊ ဇွင်းတနှင့်သင်သင်
 မမြင်နိုင်ဟုမှတ်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် အရှင် ဝေါမဗ္ဗသည်
 (အဗ္ဗောအက္ခရာ သညာဟော) ဟူသော၊ ဤနှစ်လုံးသော စကား
 ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ သဒ္ဓါရှစ်စောင်ကိုမဟော၊ သန္တတိ
 တွေကို စာသင်နေသောဗုဒ္ဓါပုရားမဟုတ်ကုန်။ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်၏ သားဟော်

တို့သည်လည်း။ စာသင်၍နေကြသည်မဟုတ်ကုန်၊ တရားသဘော ကိုသာ၊ သင်ကြားမှတ်ကြကျက်ကြဆိုကြမှု ပေတည်း။

အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဘိက္ခုဝေ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ကို ဇောနိ သန့်စင် မဂ်လမ်းခွင့်ကို၊ ဝင်လိုကြငြား အိုချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့၊ အဇ္ဈော၊ လေးဆယ် ငါးဝါ ရှည်ကြာသမျှ၊ ဟောဆုံးမသည့်၊ ပရမတ္ထသဘော၊ အဇ္ဈောဆိုသည့်အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝါ၊ သံ သံရာထွက်မှု၊ ရုပ်စု နာမ်စု ခန္ဓာစုဟု၊ ဟောပြောဆုံးမ ပရမတ္ထ သဘော အနက်တို့ကို။ အက္ခရာ၊ မိမိတို့ဘာသာ သညာအမှု အက္ခရာ ပြုလုပ်၍။ ဝါ၊ အမျိုးဘာသာ။ ကုလားစာ ကရင်စာ ရှမ်းစာ ဗမာစာ တရုတ်စာ အဖြာဖြာသော အက္ခရာသညာဖြင့် ပြု လုပ်၍။ သညာတော၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ဆုံးခန်းတိုင်၍၊ ပိုင်ပိုင်ခပင်း ခတ်ညာဏ်လင်းအောင်၊ ချက်ခြင်းသာပ ပရမတ္ထကို၊ မုချထင်ထင် ညာဏ်နှင့် မြင်အောင်၊ ဆင်ခြင် တွေးတော သုမနောမှာ၊ အဆော လျင်စွာစိတ်တွင်းမှာသာ၊ မှတ်ထား၍သာ၊ ပြုအပ်လှပေသတည်း။

သင်ချစ်သား-ချစ်သွီးတို့ သည်၊ စိတ်ဝိညာဏ်သန့်ရှင်း၍ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြရအောင်။ မိမိနားလည်သော အက္ခရာဖြင့်။ ပရမတ္ထ သ ဘောအနှစ်တို့ကို၊ မှတ်ကြကုန်ဟု ဟောပြောသည်ကို၊ ပရမတ္ထ သဘောကို မပြတ် တောင်တောင် ဤဤ။ ပွေလီဆန်းပြား၊ ဟိုစာ စကား။ အသံထား၊ အသံယူ၊ အသံပြ၊ ဟန်ပြ၊ ဘာကိုဖျက်။ ဘာကို ချေ။ ဘာနှင့်လုပ်၊ ဘာနှင့်ကပ်။ ဘာနှင့်ပူးဆိုတာနှင့်။ ဗုရားစကားပရ မတ္ထတရားတွေ။ ပျောက်ပျက်တိမ်ကောမှုပေတည်း။ ။ ခလေးသူ ငယ်တို့။ ပြောသောပုံကလေးတခုကဲ့သို့။ ဗာရာဏသီပြည်ကြီး၌။ ဘာလုံ ကြီးရှိ၏။ ဤဘာလုံးကြီးထဲ၌ ဘာရှိမှန်းမသိကြသော။ ဘာ လူတွေက။ ဘာမှမဟုတ်သော မီးနှင့်ခွဲ၍ကြည့်လိုက်ရာ။ အချို့ သူ က ဘာမှမရှိဘူးဟုဆိုကုန်၏။ အချို့ ဘာကောင်တွေက။ ဘာမင်း သွီးကလေးထွက်လာသည်ဟု ဆို၏။ အချို့ ကဘာမင်းသွီးကလေး ကိကောင်းကင်က ဘာမင်းသား ဆိုလား၊ ဘာရထားနှင့်တင်သွား

ခြင်းကြောင့်၊ ဗာရာဏသီပြည်မှာ။ ဘာမှ မကျန်ရစ်ထားဟု။ ခလေး
 ချင်းယုံတမ်းပြောကြသောစကားကဲ့သို့။ ချီစကဖြင့် အတော်ကြီး
 ကျယ်သောစကား ဖြစ်၏။ ဗာရာဏသီလေးဘာလေးနှင့် နောက်
 တော့ဘာမှမဟုတ်သလို၊ ဗမာနိုင်ငံမှာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတော့။ အချို့
 အစကလေး အတော်သားဘဲ။ နောက်တော့ပျက်ပုံက၊ ဗြဟ္မာက
 ဆင်းသက်သော မြတ်သော အကျင့်ရှိသော။ ဗမာလူမျိုး၊ သစ္စာ
 လေးပါးထိုကြ၍။ ယူကြ၍။ ကျင့်ကြ၍ မဂ်ဒိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်
 သော။ အလေ့ဟုဆိုအပ်သောဗုဒ္ဓဘာသာ ဤနှစ်ဖြာက။ ဤအတိုင်း
 မှန်က။ ဗာရာဏသီပြည်ကြီးကဲ့သို့ ခန့်၏ ခိုင်၏၊ မြဲ၏။ တော်ပါ၏၊
 ယခု ၂၄၇-ခုနှစ်ကစ၍။ ဗမာအခေါ် ပျောက်ပြီး။ မြန်မာဟုခေါ်
 ကြကုန်၏။ မြန်မာရေးခြင်း၌လည်း (မ)နှစ်လုံးနှင့် မြေမာ၊ (နသတ်)
 မြန်မာရေးကြကုန်၏။ သည်ကထဲက။ တနိုင်ငံလုံးကျွန်ဖြစ်ကြကုန်
 ၏။ ဇမ္ဗူဒိတ်ကျွန်း၌ တိတ်နိမိတ်အတိုင်းဖြစ်ပေါ် ကြကုန်၏။ ပေါ
 ရာဏကထာ၌။ မြန်မြန်မာမာရှိ၍။ ကျွန်အရာကအမှု ထမ်းဆောင်
 ခြင်းကြောင့်။ ထမ်းဆောင်သူတို့ကို။ မြန်မာဟု ပေါရာဏကထာ
 လိုခေါ်၏။ ဗမာလိုပြန်လျှင်ကျွန်မျိုးဟုခေါ် ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာ၌။ ဗုရားခေါ် ခြင်းကား။ ရေးခြင်း မှတ်ခြင်းကား။
 ဗုရားဟု ပဋ္ဌမခေါ်ခြင်း။ အနောက်ဘုရား ဗယားဟု ခေါ်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာလည်း လုပ်ကြပေသောဖြစ်၏။ ရုပ်စွာဘာသာ
 ဖြစ်၏။ ဗ ရ-ဟ မကို။ အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဗကိုရကရစ်လိုက်၊ ဟနှင့်မ
 ဆင့်လိုက်သော်၊ ဗြဟ္မာဟုအကျဉ်းခေါ် ၏။ နောက်ဗမာဟုခေါ်၏။
 နောက်ပာချတိုင်၊ မြန်မာဟု ခေါ် ကြခြင်းကြောင့်၊ ရှေ့ကျွန်ဘဝက။
 တိုးတက်တို့ရာ အလွန်ဘဲ ခဲယဉ်း၏။ စဉ်းစားကြ ဝမ်းစာလှနှင့်။
 ပိုင်း-အု ဝီး-ဇေး-တို့။ ရှေ့ကို ဘာဖြစ်မှာလဲဆိုရင်၊ ခလေးပြော
 သော ပုံကလေးကဲ့သို့၊ အချို့အစကအရင်နှင့်။ အလယ်အဆုံးမှာ
 အဆုံးမကျ သကဲ့သို့ ဗမာနိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေတဲ့ပုံ။ မြန်မာ
 နိုင်ငံမှာ လုပ်ကြပလာချာတွေတဲ့ပုံ။ ဗာရာဏသီမှာ ဗာလုံးကြီး

တွေတဲ့ပုံ၊ အပြီး သတ်တော့ပညာရှိတို့ဉာဏ်မှာ ဘာမှမရှိ ဘာမှမဟုတ်၊ ဖြစ်သည်ကိုသိသလို။ အမိမြန်မာပြည်ဟု ဆိုကြခြင်း၌။
 c | တို့အမိသည် ကျွန်မကြီး ကျွန်မျိုးကြီးကျွန်တိုင်းပြည်ကြီးဟု မိမိအမိကျွန်ဖြစ်ကြောင်းမကြာမကြာလူမိုက်တွေက မရှက်မကြောက်လို့ ပြောသည်နှင့်တူ၏။

တိုင်းပြည် ကောင်းလိုက။ မြတ်သော အကျင့်ရှိသောအမျိုး။ ဗြဟ္မာဟုခေါ် ။ လူမျိုးတို့၏ တက်ကပ်မှုပေတည်း။ ဘာသာအရာ၌၊ ကောင်းလိုသော်၊ ဗုဒ္ဓါတန်နှင့် သစ္စာလေးပါးသိသော ဗုဒ္ဓကို၊ ဗလချိုက်နှင့် ရေးကြဘတ်ကြကုန်။ ဤကား ဘာသာကြီးပွားမှုပေတည်း။ ဤတက်ကပ် အမျိုးဘာသာ နှစ်ခုကို တက်အောင်မပြုလုပ်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ ဘာနိုင်ငံမှာ ဗာလ၊ ကောင်တွေ၊ ဦးစီးဦးကိုင်ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဘာလူကြီး၊ ဘာစက်ကပ်ကြီး၊ ဘာငယ်သားတွေ ဘာမတွေ၊ ဘာကောင်တွေဖြစ်ပြီး။ ဘာမှမရှိသော ဘာလုံးကြီးကဲ့သို့၊ အပြီးသတ်တော့ ဘာမှမဟုတ်။ ဘာမှခရီးမရောက် ဘာမှအကျိုးမရ ပါပမင်း လက်ယဲ၊ အသက်နှင့် အသပြောအပ်နှင်း၍ ထားရပါသောကြောင့်။ ကပ်သုံးပါးမလွတ်၊ ဦးပုညပြောသလို၊ (ကရင်ရိုင်းနှင့် တလိုင်းသေ၊ လူတေ လူညစ်၊ ပင်လယ်ကြောတွင် ငဇင်ရိုင်းနှင့်-ငသိုင်းဖြစ်) ဆိုသကဲ့သို့။ (အပယ်လေးသုံး၊ နင်ဘဟ်သုံ ကြိုက်သလဲ)၊ ထိုက်ရာကိုသွားဟဲ လို့) ဆိုသော။ ပေဒူကော၊ ပါတ်တိုက်လို့ဖြစ်လိုက်ကြမှာ၊ အနန္တ ဖြင့်။ တဆွဆွ မြင်လွန်းလို့၊ သင်ခရုန်း သတ္တဝါတွေကို သေပြန်လျှင် အပါယ်လွတ်အောင်၊ သုံးလူ ထွန် စောပရမေ၏။ ဟောဇ္ဈေသော ဒိဋ္ဌိသတ်တရားဖြင့်၊ သတ္တဝါ ကျင့်ကြံသွားရအောင်။ ဓာတ်ဝါးပြင်-တင်ပြသော ပတ္တမြားကဲ့သို့၊ ထင်ထင်ရှားရှား ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရဓာတ်ပရမတ်တရားတို့ကို၊ ရေးသားစီရင်လိုက်ပါဦးအံ့။ တိုင်းပြည်အသုံး ဒိုင်နှင့်ဟုမ်းကို၊ လုံးလုံးကင်းပြတ်၍၊ ပရမတ်ပေါက်ဉာဏ်။ အမြင်သန်၍၊ သောတာပန်ဖြစ်ကြပါစေသတည်း။

တရားစစ် , တရားမှန် , ရှေးပြခဏ်း။

နောက်ကပြခဲ့သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုရားကြီး ပွင့်ပေါ်လာသော အခါမှာ၊ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ထွန်းလာသော အကြောင်းကား၊ ဗုရား တရား သံဃာဟု ရတနာသုံးပါး ပေါ်ပေါက်ခြင်းပေတည်း။

ဤရတနာသုံးပါး၌။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်တရား ပရမတ္ထ သဘာဝက ပုဂ္ဂ လဓိဋ္ဌာန်ပေါ်၌ ကိန်းအောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဗုရား သံဃာဟု ပေါ် ပေါက်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းပေတည်း။ ။ အဓိပ္ပာယ်။ သစ္စာလေးတန် မဂ်ဉာဏ် ပရမတ္ထ တရားအစုတို့ကို၊ ရှေးဦးစွာ လူဆရာမရှိ အလို လိုသိသူကို ဗုရားကြီးဟုခေါ်၏။ နောက်မှ သိသူကို ဗုရားကလေး သံဃာဟုခေါ်၏။ ဆရာကြီး ဆရာကလေး၊ ဗုရားကြီး ဗုရားကလေး၊ တပည့်ကြီး တပည့်ကလေး၊ ရဟန်းကြီး ရဟန်းကလေး၊ သံဃာကြီး သံဃာကလေး စသောအားဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလပညတ် အမျိုးမျိုးခေါ် ခြင်း ပေတည်း။

ဤနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားစစ် တရားမှန် မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန် ရုပ် , နာမ် ပရမတ်တရားတို့ကို။ လောက၌ ထင်ရှား စေလိုသော၊ နိယာတ အမြဲဗုရားကြီးသည်။ လောက၌ ပါရမီထူး၊ ကုသိုလ်ထူး၊ ရုပ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ ခန္ဓာတွင်။ ကိလေသာ စင် သောအခါ။ ကိန်းအောင်း၍၊ ဗုဒ္ဓပယောဂဖြင့် ပူးတွဲ၍၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် ထူး ခန္ဓာခိုင်မြဲသလောက်၊ လောကုတ် လောကီ အလီလီသော တရားတို့ကို ဟောပြောဆုံးမ၍ နေမှုပေတည်း။ ။ ထို့ကြောင့်၊ ဤဓမ္မဓိဋ္ဌာန် အမြဲဗုရားကိန်းအောင်းသောခန္ဓာ၌၊ တရားရှစ်ကွက် ခြေတော်စက်ရှိခြင်း၊ လက္ခဏာရှစ်ဆယ်ရှိခြင်း၊ မေးရိုးသည် မထောင့်ဘဲ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ မျက်နှာရှိခြင်းတို့သည်။ အခြားမ ဟုတ်၊ သူဦးသောခန္ဓာ၊ သုညသဘွယ်၊ ဝန်းခြင်း၊ ဝိုင်းခြင်းစသော။ နိဗ္ဗာန်သဘောတွေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထူး၌ ပါလာ ပေါ်လာရန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် (ဂန္တလုံးပူး ထထင်ထူးတွင်၊ လူမှုဗုရား အဆုံးထား

သည်။ မှတ်သား ပညာ သတိတည်း) ဟု-ရှေး ဝညာရှိတို့ စပ်ဆိုကြ လေသည်။

ဝနွှစ်လုံးတွင်။ တလုံး ထက်ဝက်ပြု၍။ တချမ်းရှေ့ကတစ်ပြု။ တချမ်း နောက်ကမှောက်၍ ရှစ်ပြုလိုက်က [၁၀၈] ဖြစ်၏။ တစ်ကို ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌာန်အားဖြင့်၊ လူတွင် ထင်ရှားသော ဗုရားတဆူ၊ ရှစ်ကို လည်း ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌာန်အားဖြင့် လောကတွင် ထင်ရှားသော၊ ၎င်းလူ သား ဗုရား၏တပည့်၊ အရိယာ ရှစ်ယောက်ဖြစ်၏။ သုညကား ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်ဖြစ်၍၊ အန္ဓ၊ ဗာလတို့မကြံမစီနိုင်သော၊ ပရမတ်ဗုရားပေ တည်း၊ ကလျာဏအဝင် သံဃာရှစ်ပါးနှင့်၊ ဗုရားတို့သာ မြင်ရ ထင်ရ၊ တွေ့ရ၊ ကိုးကွယ်ရ၊ ဆည်းကပ်ရ၊ ကျေးဇူးတင်ရဖူးမြော်ရ၊ ပူဇော်ရသော နိယာတဓမ္မဒိဋ္ဌာန် အမြဲဗုရား ပေတည်း။

ထို့ကြောင့်၊ လောကီပညာတတ်မြောက်၍၊ လောကသုံးပါး ကို အဖြစ်အပျက်နှင့်တကွ အလုံးစုံခြုံ၍ သိသော ဝေဒဂူပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ ဗုရားလောင်းဘွားစက ရုပ်လက္ခဏာ မြင်သဖြင့် ၎င်း၊ မဘွားမှီ နှစ်ပေါင်း တသောင်း၊ တထောင်၊ တရာ၊ ကသော် ၎င်း။ ကြိုတင်၍ ဗုရားပွင့်ရန် အကြောင်းကို။ ဝေဒမျက်စိ၊ ဗေဒမျက်စိ၊ ဒေဝမျက်စိဖြင့်။ မြင်နိုင်သိနိုင်ကြ ကုန်၏။ ဤလောကသုံးပါးကို အ ကြွင်းမရှိသိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝေဒဂူဟုခေါ်၏။ လောက သုံးပါးကို လွန်မြောက်သောတရား သိသူကိုလောကန္တဂူ၊ လော ကဝေဒဂူဟုခေါ်ကုန်၏။ ဤဝေဒဂူသည်လည်း၊ ဝနွှစ်လုံးပူး ထထင် ထူးပေတည်း။ ဝတလုံးထက်ဝက်ပြု၍ကျန်သော ဝ ရှေ့ကတချမ်း သဝေထိုးပြု၊ ကျန်သောတချမ်းနောက်က ဒေးပြု၊ ဝေဒဖြစ်၏။ ၎င်းဝကို ဗ၊ ပြု၊ ဗေဒဖြစ်၍၊ အများအပြားအားဖြင့်သိစွမ်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဝ နှင့် ဗ လဲလိုက်သော်၊ ဒေဝဖြစ်ပြန်၍၊ နတ်မျက်စိကဲ့သို့ လောကကိုမြင်နိုင်ခြင်းဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် (ဝေဒဂူ-ဝေဒဂူ) ဟု လောကတွင် ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ ဗုရားလောင်းကလေးပဝါး တော်ကိုကြည့်ရှုပြီး၊ လက္ခဏာတတ်သော ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏား သည်။ ဤ [၁၀၈] သဘောအတိုင်း ဘတ်ကုန်၏။ လောကတွင်

ပြုဟောပြောပြန်သက် (၁၀၀) နှစ်ကို ခြေဖြင့် စီးနင်းလာသူဖြစ်
 ၍၎င်း၊ တဏှာတရားပေါင်း (၁၀၀) ပါးကိုခြေဖြင့် စီးနင်းလာသူ
 ဖြစ်၍၎င်း။ ထိုခလေး လောကသုံးပါးတွင်၊ ထင်ထင်ရှားရှားဗုရား
 ဖြစ်မည်ဟု ဟောပြောခြင်း၊ တစ်ကား၊ ကာမ (၁၁) သို့ ကာမ
 လောက။ ။ရှစ်ကား ရူပ (၁၆) သို့ ရူပလောက။ ။သုညကား
 အရူပ (၄) သို့ အရူပလောက။ ။ဤလောကသုံးပါးမှလွန်မြောက်
 နိုင်သောတရားကိုဟောနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်မည်ဟု ဟော
 ပြောခြင်း။

ဗုရားလောင်းသည်၊ သောကြာသားဖြစ်၍ ၊ ပါ ပြုဟောသက်
 ၃၆-နှစ်အရောက်တွင်။ ဗုရားဖြစ်မည်ဟု ဟောခြင်း။ ပဋိသန္ဓေနှင့်
 ယူလေ၊ ဘွားစကယူလျှင် ၃၅-နှစ်ဟုမှတ်။ ၄-နှင့် ၆-ပေါင်းက၊
 ၉-ဖြစ်၍။ နှစ်ပြတ်မှုကို ဟောသည်။ သောမသား သောမပြုဟ်
 ရောက်မှ၊ အကျိုးပေးမှုကို ဟောသည်။ ၎င်း (၁၀၀) ကို၊ တစ်
 ဖျက် သုညကျန်၍။ အနုလောမ ပဋိလောမပြန်လိုက်သော်၊ (၈၀)
 ဖြစ်၍ ကမ္ဘာ ခတ်အိမ်တွင်၊ ပါပ ၂၂-သူရဇ္ဇ-၁၂။ အမြိတ္တ
 ၁၆။ ကောလိ-၃၀။ အသိတိခတ် ရှစ်ဆယ်ကိုချည်၍။ ခန္ဓာသုဉ်းမှု
 နိဗ္ဗာန်ပြုမှု။ သက်တော် ရှစ်ဆယ်ကို ဝေဘန်၍ဟော၏။ ၄၅-ဝါ
 ကို ပေါင်းက၊ နှစ် ၉-ဖြစ်ပြန်မှုတချက်။ ၎င်း ၄၅ ကို၊ ၅၄-ပြု
 က၊ လောကတွင်၊ အရေ အတွက်ပြုသော။ ၁။ ၂။ ၃။ ၄။ ၅။ ၆။
 ၇။ ၈။ ၉။ ၁၀။ အထိ-ပေါင်းက။ ၄၅-၅၄ ရခြင်းကြောင့်၊
 နှစ်သုဉ်းမှုကို ဟောသည်။ (၁၀၀) ကို ရှစ်ဖျက်က၊ ၁၀-ကျန်
 ၍။ စနေ တနင်္ဂနွေ အနွေ ခတ်၊ အတွင်း၎င်းသော ခတ် မီး
 တောက် ခတ်မ ခတ်ဒိဖြစ်၍၊ တေဇောခတ် အလောင်းတော်
 ကို၊ လောင်မည်ဟု ဟော၏။ တဖန် သုည ဖျက်လိုက်လျှင်။ ၁၀-
 ကျန်ပြန်သဖြင့်၊ တဆယ့်ရှစ်ရပ် ပညာမြတ်ကို၊ မသင်ဘဲလျက်
 တတ်၏ဟုဟော၏။ ၁၀-ကိုနှော၍ ပေါင်းသော်၊ ၉-ဖြစ်ပြန်၍၊
 သတ္တဝါအများတို့အား။ လောကုတ္တရာ တရားကိုးပါးဖြင့်၊ ကယ်
 တင်ဟောပြောဆုမွန်နိုင်သော ဗုရားဖြစ်မည်ဟု ဟောကုန်၏။ ဤ

ကား အလျဉ်းသင့်၍၊ အနည်းငယ်အားဖြင့်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့ လက္ခဏာအကြောင်း။ ရေးထည့်လိုက်သည်။ ဗေဒင်လက်ရိုးတတ်သူများ နက္ခတ်တတ်သူများ။ ဗုရားကောင်းစာတာ၊ အုပ်ကသစ် ဂြိုဟ်ပူးပုံတို့ကိုကြည့်ကာ၊ နားလည်စရာ ရှိပါ၏။ စာတာခွင်တွင် ၁, ၄, ၆ ဂြိုဟ်သုံးလုံး ပူးသူများ။ အရိယာဖြစ်သူများ၏။ ဗုရားစာတာမှာ ပူး၏။

အက္ခရာစာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ။ ဗေဒင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ လူမျိုးကွဲပုံ၊ လောကီခတ်ဖြစ်ပုံ၊ လောကုတ္တရာခတ် ဖြစ်ပုံမှစ၍၊ အကျယ်သိလိုက။ ငါတို့စီရင်သော။ ဓာတုမဂ္ဂိဇ္ဇာကျမ်းမှာကြည့်လေ။ ။ ယခုကား။ အစနိမိတ် အရိပ်အရောင်မျှ ပြုမှုပေတည်း။

ဤသစ္စာလေးပါးသိသော၊ လူသားဗုရားမပေါ်မီက။ ဘုံ သုံးပါး၌။ သင်္ခါရတရားသုံးပါးရှိ၏။ ၎င်းသင်္ခါရတရားကို။ ဝေဒဂူ။ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်။ လောကသုံးပါးမှ။ လွန်မြောက်မလားဟုယမ်းဆ၍။ ဟောပြောကြသောတရားပေတည်း။ ၎င်းဝေဒဂူ။ ဒေဝဂူ။ ဗေဒဂူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မိမိတို့ကို။ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသော။ တပည့်ဟကာတို့အား။ မိမိတို့ ဉာဏ်စွမ်းမြင်သလောက်၊ ဟောပြောမှု ပေတည်း။ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟောသောတရားကား။ ဒါန သီလဘာဝနာစသော၊ ပုညကြိယာ ၁၀ ဖြောသောတရား၊ ပါဏာတိပါတာစသော။ ဒုစရိတ ၁၀ ပါး။ အာကာသနဉ္စ ရတနစသော။ အရူပတရားလေးပါး၊ အခန္တိကတရား ၁၀-ပါး။ ယဇ်ပူဇော်မှု၊ ကြက်ဝက်အရှင်ဗျူမှု စသောတရားတည်း။ ဤသင်္ခါရတရား အကျယ်သိလိုက။ ငါတို့စီရင်သော (ဓမ္မဝိဇ္ဇာနရနိဗ္ဗာန်) ကျမ်းမှာ ကြည့်လေ။

ကမ္ဘာဦးကစ၍။ လောကသုံးပါးသာသိ၍၊ လောကသုံးပါးမှ လွန်မြောက်ခြင်း မသိကြသော၊ ဝေဒဂူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟောသော သင်္ခါရသုံးပါးတရားသည်လည်း၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းအကုန်ငြိမ်းသော တရားမဟုတ်၍၊ တရားထူးတရားမြတ် တရားစစ် မဟုတ်ကုန်ဟု

မှတ်။ ။ ဗုရားအစစ်၏တရားမှန်ကပစ္စက္ခတွင်လည်းငြိမ်းအေး၏။
တမလွန်၌လည်းငြိမ်း၏။ သေကလည်းငြိမ်းအေးရာဌာနသို့ရောက်
၏ဟုမှတ်။ ဗုရားအစစ်၏ တရားဟုတ်မဟုတ်ကိုသိလိုက၊ မိမိအပူနှင့်
တရားနှင့် စမ်း၍ကြည့်၊ တိုး၍ပူလျှင် တရားရေပူဖြစ်၍။ အလကား
ဘကုန်းဘုရား၏တရားဟုမှတ်။ ။ အေးအေးသွားလျှင်တရားရေ
အေးဖြစ်၍။ ဗုရားအစစ်၏တရားတော်ဟုမှတ်လေ။

အပူအေးသည်-မအေးသည်စမ်းနည်းကား။

မိမိ၌ပစ္စည်းပျက်၍။ အပူလင်သေ၊ မယားသေ၊ သားသွီးသေ၍။
အပူစသည်ဖြင့်အပူရှိသောသူသည် ငါ၌ တင်ပါမဆိုး ယဇ်နတ်ပူ
ဇော်မှုစသောအလုပ်ကြီးများရှိပါလျက်၊ ငွေတွေရွှေတွေဤအလုပ်
ကရပါလျက်။ ဘယ်အတွက် ဤလင်သေမှု မယားသေမှု အပူတွေ
ပူရမလဲဟု။ မိမိပြုထားသော အကုသလတရားနှင့် ဖြေ၍ကြည့်၊ မ
ပြေနိုင်တိုး၍ပူ၏။

ငါ၌-တထောင်, တသောင်းမက။ လှူဒါန်းထားသောကျောင်း
သိမ် ဇရပ်ကုသိုလ်ကြီး အရှိသားကား၊ ဘာကြောင့် သည်အပူ
ဟာ-ပူရမလဲဟု စစ်တိုက်၍ ဖြေကြည့်။ တိုး၍ပူလာလျှင်၊ ၎င်းဒါန
တရားလည်း အပူအေးသော တရားမဟုတ်၊ တိုး၍သာ ပူသော
တရားဖြစ်၍။ ဗုရားအစစ်၏တရားရေအေးမဟုတ်။

ငါ၌။ ငါးပါးသီလ။ ရှစ်ပါးသီလ။ ဆယ်ပါးသီလ။ (, ၂၇) ပါး
သီလ၊ စသည်ဖြင့်၊ ငါ၌ တသက်လုံး ဖြစ်ပါလျက် ဘယ်အတွက်၊
ဉာဏ်ဗျာဓိ၊ ဘောဂဗျာဓိ၊ ပျက်စီးသော်လည်း၊ ငါပူရမလဲဟု
သီလတရားနှင့်ဖြေ၍ကြည့်။ တိုး၍ပူလာလျှင်။ တရားရေပူ။ တရား
ရေအေး-မဟုတ်ဟုမှတ်။

ငါ၌ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ရှုရှုက်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ လူးလှိမ့်ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကြိမ်ပုတီး ကမ္မဋ္ဌာန်း။ ဘယ်သူမှ မပြောရဟဲ့။ တိတ်တိတ် ပုန်း

ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဆရာနှင့်တပည့်မ၊ နှစ်ယောက်ထဲ တိတ်တိတ်ဂူထဲဝင်
 ပြီး၊ ဘာဘာညာညာလုပ်ထားတာ။ နိမိတ်တွေဘာတွေ၊ ဒုက္ခတွေ
 မဂ်တွေဖိုလ်တွေ၊ တရားရထားတာတွေ၊ အရှိသားကဘဲ။ ဘယ်
 အတွက်။ ဤလင်ပူ သားပူ မယားပူ ပဗ္ဗည်းအတွက်။ အပူတွေပူရမ
 လဲဟု၊ ကိုယ်ရတဲ့နိမိတ်ဆိုး နှစ်မဆိုးတွေနှင့် ဖြေ၍ကြည့်။ တိုး၍
 တိုး၍ပူလေးလျှင်။ တရားရပူမတရားရပူဖြစ်သောကြောင့်။ အ
 လကား-တရား၊ နွားနက်-တရား၊ နွားပြာ-တရားဖြစ်၍၊ နဝ၊ နဝါ၊
 နနီ၊ ကုတ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သုံးလောကကို လွန်မြောက်သော
 လောကုတ္တရာ တရားမဟုတ်ဘူး။ ထို့ကြောင့်သတ္တဝါတို့ အပူ
 မအေးကြကုန်ဟုမှတ်။

ဗုဒ္ဓအစစ်၏တရားသည်၊ အပူအေးသော တရားဖြစ်၏။ အေး
 ပိုကား။ ။ ပရမတ္ထ၊ ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရ တရားအစု၊ အမှုသာရှိ
 ကြောင်းကို၊ ကောင်းကောင်း-ထင်ထင် မြင်အောင် ရှုကြည့်၍
 နေသူ။ ရုပ်ခါတ် နာမ်ခါတ် ပရမတ်တို့-မပြတ်မစဲ။ တဖြစ်ထဲဖြစ်၊
 တချုပ်ထဲချုပ်သည်ကို၊ ကြည့်ရှု၍နေသူ၊ ၎င်းရုပ်ခါတ်နာမ်ခါတ်
 ပရမတ်တို့သည်၊ မိမိ၏အလိုသို့ မလိုက်သဖြင့်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
 ငါသူတပါး ပောကျားမိန်းမ မဟုတ်ကြောင်း။ ရှုကြည့်နေသူ၊ နိ
 သတ္တ နိဇိဝ သဘာဝံဆိုသည့်အတိုင်း သတ္တဝါလည်းမဟုတ်၊ အ
 သက်ရှိခြင်းလည်းမဟုတ်။ ပရမတ္ထသဘော-သက်သက်ဖြစ်ပျက်၍
 နေတာသာဟုတ်သည်ဟု ရှုကြည့်ဆင်ခြင်တွေးတောနေသော သူ
 သည်ဘယ်အပူမျိုးမဆို လာချင်တိုင်းလာ။ တွေ့ချင်တိုင်းတွေ့၊ ဤ
 ဆေးရေ-တရားရေနှင့် သတ်လိုက်ကာ၊ ဆယ်ခါပူမှာ၊ အလွန်ပူလှ
 လျှင်၊ တခါ-နှစ်ခါတဲဟုမှတ်ပါလေ၊ ဤတရားမှသာ တရားရေ
 အေးဟုမှတ်။ ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရခါတ်ပရမတ်တရားတို့ကို၊ မသင်-
 မကြား၊ မတတ်-မတွေ့၊ မသိဗ္ဗာသမျှကလပ်လုံး၊ အပူခပ်သိမ်း၊
 ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ကောင်းငြိမ်းတော့မည်မဟုတ်ကုန်ဟု၊ သေသေချာချာ၊
 နာနာကြပ်ကြပ် သေသည်တိုင်အောင်။ အသဲစွဲမှတ်လေ။

ဗုရားအစစ်က-ဟောပြုသော တရားအစစ်ကို ပြခဏ်း။

ဓမ္မမိဋ္ဌာန်၊ နိယာဘ-အပြုဖြစ်သော၊ ပရမတ္ထ ဗုရားကြီးက ပုဂ္ဂလ
မိဋ္ဌာန်၊ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ ခန္ဓာပေါ်၌ ကိန်းအောင်း၍ လူအမျိုးမျိုး
တို့အား။ စကားအမျိုးမျိုးဖြင့်၊ သံသရာဒုက္ခမှ လွန်မြောက်အောင်။
ဟောပြုတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့်၊ သင်္ကရိတ်ဘာသာ၊ မဂ္ဂရောဇ်
ဘာသာ။ ဘင်္ဂလီဘာသာ။ ဗမာဘာသာဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဆက်
ဆံသော စကားတို့ကို၊ ကျမ်းပြု၍။ ဟောပြောခြင်း ပြုကြကုန်၏။
ယခု ဤကျမ်း၌ ကြည့်ရှုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်။ ကလျာဏ
ပုထုဇာန်ကစ၍။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ကြစေရန် တ
ကြောင်း။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို၊ ဝေဒနာသိုင်းခြားသိပြီး၊ ဓမ္မက
ထိက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ များများဖြစ်ကြစေရန် တကြောင်း။ မိန်းမက
လေး ပယောကျာ်းကလေးများ။ ကျက်မှတ်ကြသဖြင့်လည်း။ ကလျာ
ဏ ပုထုဇာန်ကလေးတွေ ဖြစ်ကြရန် တကြောင်း။ ယခုအခါ သာ
သနာ အရင်းအမြစ်ကျပုံမှာ၊ မိန်းမကလေးတွေမှာ နေခြင်းကြောင့်
တကြောင်း။ ဓမ္မကထိက လုပ်သူအပေ ဝင်းတို့သည်၊ မိမိကိုယ်တိုင်
ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်။ ဥစ္စေ ဒသဿတကို၊ ချိန်ကိုက်အောင် ယူနိုင် ပြော
နိုင် တတ်နိုင်ခြင်းရှိရသည်တချက်။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ အာယတန၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ မာတ်နှင့် သန္တာတည်းဟူသော၊ ပရမတ္ထသဘာဝ
ကို။ ထိထိ ရောက်ရောက်၊ ပေါက်ပေါက်လင်းလင်း၊ သိရခြင်းတ
ချက်၊ ၎င်းပရမတ် တရားက။ ပရမတ္ထသန္တာ။ ပညတ် တရားက၊
သမုတိသန္တာဖြစ်၍။ ၎င်းသန္တာနှစ်ပါး ချိန်ကိုက်အောင်ယူနိုင်ခြင်း။
သူတပါးအားလည်း ဟောပြောနိုင်ခြင်း။ ဒိဋ္ဌိသတ်တရား၊ တဏှာ
သတ်တရား၊ မဂ်တက်စဉ်တရားတို့ကိုလည်း ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်။ နား
လည်တတ်မြောက်ခြင်း။ ကျမ်းအစောင် စောင်တို့၌၊ ကျေညွှန်
လိမ္မာခြင်း။ သင့်ရာ သင့်ရာ ဟောပြောနိုင်အောင်လည်း၊ ဂါထာ
အမျိုးမျိုး နှုတ်ဝယ်ရှုရှု အမှန်ရ၍။ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ကျကျနန
တတ်မြောက်ခြင်း။ အသံ၏ သြဇာလည်းရှိခြင်းစသည်ဖြင့် ပြည့်စုံ

ရန် အလွန်များ၍၊ ဤကဏ္ဍ၌၊ နှုတ်ကျက်မှတ်ရန်၊ ဆောင်ပုဒ်ဂါ
ထာ၊ သံခိုင်း။ ပျို့၊ ဘင်္ဂလီ၊ သင်္ကရိုက်၊ မာဂဓ အစရှိသော စကား
တို့နှင့်။ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ်သမ္ပာတရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ ပရမတ္ထ
တရား။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်လောကီကို။ စာကျက်မှတ်ရင်း
ဖြစ်နိုင်စေခြင်းငှါ၊ ပဒေသာ ဆောင်ပုဒ် အမျိုးမျိုးကို စီရင်ရေး
သားလိုက်သည်။

သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးကိုပြခြင်း။

ထေရာအပါဒါနိဂါထာ။

- (၁) စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ၊ သောတာပတ္တိ
ယင်္ဂါနိ၊ ကတမေစတ္တာရော။ သပ္ပူရိသ
သံသေဝေါ။ သဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ ယောနိသော
မနသီကာရော၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပတ္တိတိ။ ။

ဘိက္ခဝေ၊ အပါယ်ကင်းရန်၊ သောတာပန်ကို၊ အမှန်လိုလား၊
အိုချစ်သား-ချစ်သွီးတို့၊ စတ္တာရိ၊ သင်္ချာမြောက်များလေးပါးသော
တရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ ယခုဘဝ အမှန်၊ သော
တာပန်ထင်လင်း၊ ချက်ခြင်းဖြစ်ထိုက်သော အကြောင်းတရားတို့
တည်း၊ ကတမေစတ္တာရော၊ တကယ်မခြား၊ အဘယ်တရားလေး
ပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ သပ္ပူရိသ သံသေဝေါ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သစ္စာ
နှင့် ဓာတ်ပရမတ်ကို၊ ဟတ်အပ်ထင်ထင်၊ ကျမ်းကျင် လိမ္မာသော
သူတော်ကောင်းနှင့် ပေ၎င်းဘော်ရခြင်းတပါး၊ သဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ ရုပ်
ဓာတ်။ နာမ်ဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပရမတ္ထ တရားတို့ကို ကြားနာ
ဆင်ခြင်၊ နှုတ်တွင်ရွှေ့၊ သင်အံ့ကျက်မှတ် ကြရခြင်းလည်းတပါး၊
ယောနိသော မနသီကာရော၊ နှုတ်ကရတိုင်း။ ဆုတ်မဆိုင်းဘဲ။

ဟုတ်တိုင်းမြင်အောင်။ ဆင်ခြင်နှလုံး သွင်းရခြင်းလည်း တပါး။
ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပတ္တိ။ ခန္ဓာငါးတန် ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ အမှန်တိုက်။
ရုပ်နာမ်သိကာ၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ၊ ငါငါထင်ချက်။ အမှားသက်သေ၊ ပယ်
ဖျက်ရခြင်းလည်းတပါး၊ ဣတိစက္ကာရိ၊ ဤသို့ပြုထား၊ လေးပါး
အင်္ဂါ၊ ပြုထိုက်စွာတို့သည်၊ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိမုချဇကေန၊ သံ
ဓိဋ္ဌာန်ကျ ပစ္စက္ခန္ဓ၊ မဂ်ရ ဖိုလ်ရ။ လောကတွင်တဖြာ၊ သောတာ
ပန် အင်္ဂါ၊ ဖြစ်ပါ ပေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံနိဋ္ဌံ။

ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊ တတ်တုံလပ်၊ ဆည်းကပ်ကြိုခိုပါ။ သင်အံကျက်
ထား၊ ရုပ်နာမ်များ။ နာကြားမှတ်ယူပါ၊ မှတ်မိသမျှ။ ဆင်ခြင်က။
ဒိဋ္ဌဉာဏ်မြင်မှာ။ ။ ရုပ်နာမ်သာရှိ။ ငါမရှိ၊ ဒိဋ္ဌိပြတ်ကင်းကွာ။ ။
ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ကျွမ်းကြေပြန်၊ မှတ်ရန်ကလျာဏာ။ ။ သပ္ပာယ်ရိသ၊
သံသေဝ၊ ရှာမှ တွေ့မည်သာ။ တွေ့လျှင်အတင်း။ ဆည်းကပ်ခြင်း။
လက်ငင်းပြုလေပါ၊ ဆည်းကပ်တုံလပ်၊ ပရမတ်၊ တတ်မည်ဇကန်
သာ။ ။ ပရမတ်ဉာဏ်မှ ငါဆိုသမျှ၊ မုချာယ်နိုင်ရာ။ ။ ဒိဋ္ဌိ ငါ
ပျောက်။ ဝါယ်မရောက်၊ ကျွမ်းထောက်ပြမည်သာ။ ။ သောတာ
ပန်မှာ။ ဒိဋ္ဌိ၊ ငါ။ ပယ်ခါ ရှိသေးတာ။ ။ တဏှာ၊ မာန၊ ငါနှစ်ဝ။
ပယ်က ရဟန္တာ။ ။ ငါလင် ငါသား ငါမယား ထင်ရှားရှိသေး
တာ။ ။ ငါစိန် ငါရွှေ ငါလယ်တွေ။ မသွေရှိသေးတာ။ ။ ဉာ
ရှိများ။ ဤတရား၊ စဉ်းစားကြလေ။ ။

ပိဋကတ်သုံးပုံ။ အာဂုံဆောင်နိုင်သော်လည်း၊ ရုပ် နာမ် ပရ
မတ် ဓာတ် အပိုင်အခဲတို့ကို။ မပေါက်မခွဲနိုင်က၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ။
ဖုတ် ဘိလူး ပမ်းစားခြင်းခံရ၏။ စားတတ်သည်ဖြစ်စေ ပရမတ်
ဓာတ်ရုပ် နာမ်တို့ကို။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာက၊ ဖုတ်ဘိလူး ပမ်းစား
ခြင်း မခံရ၍။ သံသရာဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နိုင်ခြင်း။

(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။)

- (၂) ဂန္ဓေဉ္စတေပိ နောကာယော။
- ဂါဟော ဂါဟတိ ပုဂ္ဂလံ။
- ဂန္ဓေဉ္စတေ အညာတေပိ။
- ကာယေ ဉ္စတေ နဂါဟတိ။

ဂန္ဓေ၊ စာပေကျမ်းဂန် သိပ္ပံအတတ်၊ ရုပ်ရင်သိမ်းခြုံ၊ ပိဋကတ် သုံးပုံတို့ကို။ ဉ္စတေပိ၊ သင်အံ့သို့ချ နှုတ်ငုံရ၍၊ ဗလအစွမ်း တတ် ကျွမ်းပေါ်ထင်၊ စာတော်ပြင်ဟု။ တွင်ပါသော်လည်း။ ကာယော၊ ဗောဓိမဂ်ဉာဏ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာနှင့် အာယတန ပဋိစ္စ၊ ပရမတ္ထတရားကို၊ နောဉ္စတေ၊ ဉ္စတပရိညာ၊ ဝိပဿနာဖြင့်၊ မှန် စွာတည့်တည့်။ မဂ်ဉာဏ်ထိအောင်၊ အသိလိမ္မာ၊ မတတ်ရှာကြ သော၊ တံပုဂ္ဂလံ၊ ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ သုံးဖြာစာန၊ ပမာမျှသော။ ရာဂလွန်ကြူး၊ ဖုတ်ဘီလူး သည်။ ဂါဟတိ၊ သံသရာစက် လွတ်မထွက်အောင်၊ နှိပ်စက်လူ တွင်၊ ပူးဝင်ဖမ်းစား၍ထားလေတော့၏။ ဂန္ဓေ၊ စာပေကျမ်းဂန်၊ သိပ္ပံအတတ်၊ အရုပ်ရင် သိမ်းခြုံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ကို။ ဉ္စတေပိ၊ သင်အံ့သို့ချ နှုတ်ငုံရ၍၊ ဗလအစွမ်း တတ်ကျွမ်းကျော်ရန်၊ စာ တော်ပြန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်စေ၊ အညာတေပိ၊ (က)ကြီး (ခ)ကွေး ပုတ်လောက်ရေးသော်လည်း၊ ကလေးလောက်မျှမတတ်ကြသည် လည်းဖြစ်စေ။ ကာယော၊ ဗောဓိမဂ်ဉာဏ်၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ် သစ္စာနှင့်၊ အာယတန ပဋိစ္စ၊ ပရမတ္ထတရားကို။ ဉ္စတေ၊ ဉ္စတပရိညာ ဝိပဿနာဖြင့်၊ မှန်စွာ တည့်တည့် မဂ်ဉာဏ် ထိအောင်၊ အသိလိမ္မာတတ်ကျွမ်းပါသော၊ တံပုဂ္ဂလံ၊ အရိယာနွယ်ဝင်၊ သူ တော်စင်ဆို။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ သုံးဖြာစာန၊ ပမာ မျှသော၊ ရာဂလွန်ကြူး၊ ဖုတ်ဘီလူးသည်၊ နဂါဟတိ၊ ထွေထွေ

လာလာ၊ မာယာဆန်းပြား။ ဖမ်းစားပူးဝင်ခြင်းမှ၊ တတ်နိုင်စရာ။
ဖြတ်နိုင်စရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပါယ်သံခိုင်။

ဝိဒူကတ်သုံးပုံအလုံးစုံ အကုန်တတ်စေကာ။ ။ဒိဋ္ဌိသတ်ရန်၊
ဉာဏ်မသန်၊ အမှန်အန္တသာ။ ။စာတတ် အန္တလူ့ဗာသ၊ ဂါဟ
ပူးမည်သာ။ ။သံသရာစက် လွတ်ထွက် နှိပ်စက်ပူးနေတာ။ ။
ဒိဋ္ဌိတဏှာ မာနဟာ၊ နာနာပူးနေတာ၊ ပူးနေသမျှဘေးဒုက္ခ မချ
မလွတ်ပါ။ ။ခန္ဓာရှင် နာမ်၊ ကျွမ်းကြေပြန်၊ ကေန်လွတ်မည်
သာ။ ။သုံးပုံ ဝိဒူကတ်။ တတ်မတတ်၊ မှတ်တို့မလိုပါ။ ။(က)
ကြီး (ခ)ကွေး ပုတ်လောက်ရေး။ ကလေးဖြစ်စေကာ။ ။ရှင်နာမ်
ခန္ဓာ ဓာတ်သဏ္ဍာနှင့်၊ အာယာတနပဋိစ္စ ကျွမ်းကြေက၊ မှတ်ကြက
လျာဏ။ ။ကလျာဏဖြစ်သူမှ ဂါဟမပူးတာ။ ။ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ဂါ
ဟတာ မာယာဆန်းပြားတာ။ ။ထွေထွေလာလာ သံသရာ နာနာ
ဖမ်းစားတာ။ ။ဓာတ်သာလျှင်ရှိ ငါမရှိ။ မမိနိုင်တော့သာ။ ရာဂ
လွန်ကြူး၊ ဖုတ်ဘီလူး၊ အထူးဖမ်းစားတာ။ ။နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်၊ ဆု
ပန်ဆို။ ဓာတ်ကိုရှုလေပါ။ ။ဓာတ်ပေါက်ပါမှ၊ ပါယ်လေးဝရကြ
လွတ်မည်သာ။ ။အပါယ်ကင်းသူပုဂ္ဂိုလ်ဟူ။ မှတ်ယူသောတာ
သာ။ ။သောတာပန်မှ။ ကျင့်လမ်းစ။ သိကြာရှိရုံသာ။ အန္တဖြစ်
လျှင်။ ကျင့်လမ်းစဉ်။ ထင်မြင်မသိရှာ။ ။ရဟန်းရှင်လူ၊ သတိမူ
မှတ်ယူ ဤကျမ်းစာ။ စာယောင်ပေယောင်။ မာနထောင်၊ မိုက်
ခေါင်စိစိမှာ။ ။ယန္တံ သန္တံ။ စာတတ်ပြန်။ အမှန်မသိရှာ။ သိ
ယောင်တတ်ယောင်။ လူတို့ဘောင်။ များမြော်လှပေစွာ။ ယထာ
ဘူတမသိသမျှ။ ကျင့်ရမဟုတ်ပါ။ သတ္တဝါများ။ သိတို့ငြား၊ ငါ
အားရေးသည့်စာ။

သောတာပန်စသော။ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တစုံတခုသော
အရာ၌ နာနာကိုမျှ။ အတ္တဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။ စွဲလမ်းယူမှားခြင်း မရှိသော၊
အကြောင်းပြသော။

ကောရိတ္တရပါဠိတော်။

(၃) အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခုဝေ၊ အနဝကာသော၊
ယံဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောပုဂ္ဂလော။ ကိဋ္ဌိဓမ္မံ အတ္တ
တော ဥပဂစ္ဆေယျ နေတံဋ္ဌာနံ၊ နဝိဇ္ဇတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ သောတာပန်အစ၊ အရဟတ္တအထိ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
များထိုထိုသည်။ ငါငါ ငါငါဆိုသော အယူဝါဒ၏ရှိမရှိကို၊ ထိလို
ကြပြား၊ ချစ်သားချစ်သွီးတို့။ အနဝကာသော။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ နှစ်ဖြာ
အမှားတို့ကို။ ကြွင်းထားမရှိ။ ပယ်အပ် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သစ္စာလေးရပ် တရားမြတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်
ထင်။ ထိမြင်သော ဉာဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော။ သော
တာပန် အစ၊ အရဟတ္တ အဆုံး။ လုံး လုံး တည်ရှိသော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိဋ္ဌိဓမ္မံ၊ တစုံတခု သော တရားတို့ကို၊ အတ္တ
တော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။ ငါသူတပါး။ ယောကျ်ားမိန်းမဟူ၍ ယံဥပ
ဂစ္ဆေယျ။ အကြင်စွဲလမ်း ကပ်ရောက်ရာ၏။ ဇေတံ။ ဤကဲ့သို့အဟုတ်
မမြဲ။ အထင်လွဲ၍စွဲလမ်းကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ။ အကြောင်း
ဋ္ဌာနမဟုတ်ကြပေပြီ။ ဇေတံဋ္ဌာနံ ဤကဲ့သို့တွေ့မြင်တိုင်းသာအရာရာ
မှာ။ ငါငါငါဟုစွဲလမ်းကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ။ ဘယ်ခါ
ကာလ ဘယ်တော့မှလျှင်၊ မချွေကန် အမှန်တည့်တည့်၊ ရှိနိုင်စရာ
ဟုတ်နိုင်စရာဖြစ်ပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်-သံခိပ်

သောတာပန်အစ။ အရဟတ္တ။ မှတ်ကြအရိယာ။ အရိယာဟူ၊
များရှင်လူ။ ယူမှားမရှိပါ။ ကလျာဏမှန်၊ ပုထုဇာန် မှားရန်မရှိပါ။
အရိယာတောင်း။ ရေကာသွင်း၊ ပြခြင်းဋ္ဌာနာထာ။ အန္တရှင်လူ၊ အ
ကန်းဟူ။ မှားယူရှိမိစ္ဆာ။ ။သံဃာသရဇာတ်ကိုးကွယ်ရန်။ အမှန်
မထိုက်ပါ။ ။ခန္ဓာရှုပ်နာမ်၊ မတတ်ပြန် မှတ်ရန်အန္တသာ။ ။

လှနတ်ဦးခိုက်၊ ပူဇော်လိုက်။ မထိုက်တော့သည်သာ၊ သရဏဂုဏ်
 သီလ၊ တောင်းဆိုကာ။ မရသူ့ ထံမှာ၊ အောက်ထစ်ကလျာဏ၊ သူ့
 ထံမှာ။ တောင်းရသရဏဂုဏ်သာ။ သံဃာစစ်တမ်းအလင်းကျမ်း။
 မေးမြန်းရှုကြည့်ပါ။ ရဟန်းယောင်များ။ သာသနာထား ငါးပါး
 မှောက်ကုန်တာ၊ ပရိယတ်ပဋိပတ်၊ ဤနှစ်ရပ်။ မတတ်သူတို့မှာ၊ အ
 စားသူကြင်၊ သက်နိုးပတ်၊ အရပ်လှည့်လည်ကာ၊ ဟိုဆဲ-သည်ဆဲ၊
 တရားပွဲရဲကလာဘ်ရတာ၊ အသင်းဟူက ထောက်ပံ့ကြ၊ မိက်စွ
 ရဟန်းသာ၊ ဂေါ်နေနဂေါ်နေ နွားကိုဟော။ ဗုဒ္ဓေါမိန့်မြှောက်ရှာ။
 သမဏောနသမဏော၊ ရဟန်းဟော၊ တွေးတောဆင်ခြင်ပါ။ နွား
 ဝါတွေကိုများလှဗိုလ်။ ကြည်ညိုတတ်စေစွာ။ အမိက်ဆုံးရဟန်း၊
 ပဋ္ဌမတန်း အရမ်းကြည်ညိုရှာ၊ ရဟန်းမြတ်စစ်။ ဧဝံ မဖြစ်၊ သည်
 ခေတ် ခက်လိုက်တာ။

ထင်းခြောက် မြက်မျိုက် ဖြစ်ကုန်သော၊ လောကကြီးနှင့်၊ မိမိ
 ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ တူမျှအောင်ထားနိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝရမတ်ခါတ်ပေါက်
 အောင်။ ဘယ်အချိန်ကာလမှ၊ ကြည့်ရှုနိုင်နှင့် ရင်မည်နည်းဟု၊
 ညည်းညူသော၊ တာလပုဂ္ဂမထေရ် ဂါထာ။

ထေရာအပါဒါန်။

- (၄) ကဒါနု ကဋ္ဌေစ။ တိဏောလတာစ၊
- ခန္ဓေ ဣမေဟံ အမိ တေစဓမ္မေ။
- အဏ္ဍတ္တိကာနေဝ၊ ဗာဟိယာနိစ။
- သမံတု လေယျံ၊ သဒိဗ္ဗံ ကဒါမေ။

အဟံ၊ တာလပုဂ္ဂ နာမအမည် ငါမထေရ်သည်။ ကဋ္ဌေစ၊ သစ်
 ကိုင်းသစ်တုံးထင်းတုံးထင်းချောင်းတုတ်ခနောင်းတွေလည်း ဖြစ်
 ကုန်သော၊ လတာစ၊ ထွေးရှုပ် ပွေလိမ် ကြိမ်နွယ်လျော်ဖြူ လုံးစုံ
 အပေါင်းတွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဟိယာနိစ လောကတစ်ခု

ပြင်ဗာဟိယာ မြင်မြင်သမျှ၊ ရုပ်ခတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမိ
 တေ၊ မိမိသဗ္ဗာန် သူတပါးသဗ္ဗာန် နှိုင်းယှဉ်ပြန်လည်း၊ ဇကုန်
 ရေတွက်၍မကုန်၊ အပုံကြီးများစွာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေခန္ဓေ။ ဤ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်မခြား ငါးပါးသောခန္ဓာကြီး၌၊ အဏ္ဏတ္တိ
 ကာနေဝစ၊ ပညတ်ဖောက်တွင်း၊ အတွင်းပရမတ် ရုပ်ခတ် နာမ်
 ခတ်တို့ကို၎င်း။ သင်္ခ ညီမျှမယွင်း တွင်းခတ် ပြင်ခတ် ပရမတ်
 မခြား တစားတည်း တထပ်တည်းတူမျှအောင်ကို၊ ကဒါနု၊ အ
 ဘယ်အခါ၌သာလျှင်၊ တုလေယျံ၊ ကြည့်ရှုနှိုင်းချိန် ရပါတော့အံ့
 နည်း။ တဒိဒါ၊ ထိုသို့ ဝိပဿနာမှု ကြည့်ရှုနှိုင်းချိန်၊ အလိမ္မာရအံ့
 သောအခါသည်။ မေ၊ တာလပုဗ္ဗ နာမအမည် ငါမထေရ်အား။
 ကဒါ၊ ဘယ်နှစ်ဘယ်ကာလ၊ ဘယ်ရက် ကျမြောက် ဘယ်က
 လောက်ကြာချိန်အခါမှ၊ ဘဝိဿတိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်း
 ခြား။ ထင်ရှား ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းကို၊ ချက်ခြင်းမကြာ ဖြစ်ပေါ်၍သာ
 လာပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သိခိင်။

သစ်ကိုင်းထင်းချောင်း၊ တုတ်ခနောင်း၊ အပေါင်းလောကသာ၊
 ကြိမ်နွယ်လျှော်ခြုံ၊ မြက်မှိုက်ပုံ၊ လုံးစုံလောကသာ၊ အနှစ်သာရ၊
 မြင်သမျှ၊ ဘာမျှမရှိရာ၊ မိမိသဗ္ဗာန်၊ သူတပါးသဗ္ဗာန်၊ နှိုင်းစံကြည့်
 ရှုရာ။ ။ ပဋိစ္စခတ်၊ စက်ရဟတ်၊ မပြတ် ခြားပမာ။ ။ ပညတ်
 ပျောက်ကင်း၊ ပရမတ်တွင်း၊ ထင်လင်းမြင်တို့ရာ။ ။ ဘယ်တော့
 ဘယ်ခါ၊ ဘယ်ကလောက်ကြာ ငါ့မှာကြည့်နိုင်မှာ။ ။ တာလပုဗ္ဗ
 ရဟန်း။ ။ ဝွံကျနေလိုက်တာ။ ။ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ မဝေဘန်၊ နှိုင်းစံ
 ငါ့ပမာ။ အိပ်ခါ စားခါ၊ ရဟန်းမှာ။ သေခါ ပါယ်လေးရွာ၊ ဝိပဿ
 နာဉာဏ်။ မတတ်ပြန် သေးတန် ကျွေးတင်မှာ။ ။ ကျောင်းဆေး
 သင်္ဃန်း၊ ဟင်းလျာဆွမ်း။ ဝန်ထမ်း ဤလေးဖြာ။ ။ သီလ မလို
 သုံးဆောင်ကုန်။ မှတ်တုံ။ ခိုးနေတာ။ ။ ပဏ္ဍဝေက္ခကာမသင်။
 သီလရှင်၊ နေ့စဉ် ကျွေးတင်တာ။ ။ ကျောင်းကျွေး ဆွမ်းကျွေး။

သက်နိုးကျေး၊ ဆေးကျေး မလပ်ပါ။ ။ခိုး၍သုံးဆောင် သိလ
 ကြောင်၊ မိုက်ခေါင်ငိမိမှာ။ ။ကျေးတင်ခိုးမှု၊ ဤနှစ်ခု၊ ပယ်ပြု
 တို့မြတ်စွာ။ ဝိပဿနာဉာဏ်။ ကျမ်းကြေပြန်၊ မှတ်ရန်ကလျာဏာ၊
 သေက္ခန္ဓာနစ်၊ ကလျာဏဖြစ်။ စင်စစ်ဒါယဇ္ဇာ။ ဒါယဇ္ဇာမှန်၊ အမွေခံ၊
 မှတ်ရန် သားတော်သာ။ ။အမွေခံသား။ သုံးဆောင်ငြား၊ ကျေး
 ကား မတင်ပါ။ ။ကျေးတင် ခိုးမှု၊ သားတော်စု၊ ဂရုမစိုက်ပါ။
 အစိုးတရသုံးဆောင်ကြ၊ မြတ်စွရဟန္တာ၊ အမွေခံစား။ စိုးပိုင်စား။
 (ဗုရား) ခြီးမွမ်းတာ၊ ရှင်လူအများ။ ဤစကား၊ စဉ်းစားလိုက်ကြပါ။
 အိမ်ရာ တည်ထောင်သော လူတို့ဘောင်မှ ထွက်ခဲ့ပြီး။ မြတ်
 စွာ ဗုရား သာသနာထမ်း။ ရဟန်းဖြစ်ပါလျက်။ ဝိပဿနာတရား
 မပွါးနိုင်အောင်၊ ကာမဂုဏ်ဝိတက်တို့ နှောင့်ယှက်၍ ညည်းညု
 သော။

ထေရဂါထာ။

(၅) နိက္ခန္တံ ဝတမံသန္တံ။ အာဂါရာ အနာ
 ဂါရိယာ၊ ဝိတက္ကာ ဥပသာဝန္တိ၊ ပဂဟ္တာ
 တဏှတော ဣမေ။ ။

အာဂါရာ၊ လောကဓမ္မတာများသူငါတို့။ အိမ်ရာတည်ထောင်
 လူတို့ဘောင်မှ၊ အနာဂါရိယာစွန့်ခွါခဲ့ငြား မြတ်ဗုရား၏၊ သားစစ်
 ကေန်၊ ဖြစ်ရန်ရည်ဆောင်။ ရဟန်းဘောင်သို့။ နိက္ခန္တံ။ အဖော်
 မလှောက် တပေောက်တည်း သက်သက်။ ငါထွက်၍ လာခဲ့ခြင်း
 သည်။ သန္တံ၊ ဖြစ်ပါလျက်၊ တဏှတော၊ မည်းညစ်ဆိုးဝါး မတရား
 သည့်၊ နတ်သားတမန် မာရ်မင်းထံမှ။ ပဂဟ္တာ၊ ထွေရာထူးဆန်း
 ကြမ်းကြုတ် ထန်ဆီး၊ အမြင်နည်း ကုန်သော၊ ဣမေ ဝိတက္ကာ။
 တောင်တောင် ဤဤ ပွေလီ ဆန်းပြား၊ မာယာများသည့် မတရား
 နှိပ်စက် ဤဝိတက်တို့သည်။ ဖံ၊ ကိုယ်ခန္ဓာတွင် လက္ခဏာတင်၍၊
 ဆင်ခြင်ပိုင်းခြား၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ပွားများ၍ နေသော ငါ့ကို။

ဥပဓာဝန္တိဝတ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ခပင်း ဉာဏ်အမြင်
မလင်းနိုင်အောင်၊ ချက်ခြင်းမကြာ ဖွတ်အတင်းသာချဉ်းကပ်လာ
ကြသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်-သံခိုင်း။

အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၊ ခွါရှောင်ထွက်ခဲ့တာ၊ ဗုရား
မြတ်ချစ် သားတော်စစ်။ ဖြစ်တို့ရည်ဆောင်ကာ၊ အဖော်မလှောက်
ငါတယောက်၊ ထွက်မြောက်နိက္ခမာ။ ။ ရဟန်းဖြစ်လျက် နင်
ဘယ်ထွက်၊ နှိပ်စက်ကာမဂုဏ်လာ။ ။ မည်းညစ်ဆိုးဝါး၊ မတရား၊
နတ်သား မာရ်မင်းလာ။ ။ တောင်တောင် ဤဤ များပွေလီ၊
မတည်နှိပ်စက်တာ။ ။ မတရားနှိပ်စက်။ ကာမဂုဏ်ထွက်။ ဘယ်
မဂ်မရပါ။ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်၊ လက္ခဏာတင်။ ဆင်ခြင်ရှုနေတာ။ ။
ငါ့ကို ဘယ်ထွက် နင်နှိပ်စက်။ ဝိတက်တရားဟာ။ ။ ဟိုရောက်
သည်ရောက်အာရုံနှောက်၊ ပျောက်ပေါ့ဝိပဿနာ။ ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ။
ငါ့နှင့်ငါ့ခွါ၍မရပါ။ ။ ငါမပျောက်သမျှ။ ပယ်လေးဝ။ မချ
မလွတ်ပါ။ ဒိဋ္ဌိငါပျောက် ပါယ်မရောက်။ မှတ်လောက် သောတာ
သာ။ သောတာပန်ဆင်။ များလူရှင်၊ ဓာတ်ပင်ရှုစေရာ။ ။ ဓာတ်
သာလျှင်ရှိ။ ငါမရှိ။ ဒိဋ္ဌိပြတ်ကင်းကွာ။ ။ ကာမဂုဏ်ငါး ခံစံစား
သေဋ္ဌား ထက်နတ်ရွာ။ ။ လူ့ပြည် နတ်ရွာစုံဆန်ကာ။ ချမ်းသာ
စည်းစိမ်ဟာ။ ။ အားရပါးရ။ တင်းတိမ်မှ၊ မြန်းကြွနိဗ္ဗာ။ တာ။
အိမ်ထောင်စုံနိဗ္ဗာန်သွားလျှင်ပြန်၊ သတ်ရန်ဒိဋ္ဌိငါ။ ။ ဘုံစဉ်စံလမ်း။
မြော်ကာတမ်း ဉာဏ်စွမ်း ကြည့်ရှုပါ။

သတ္တဝါတယောက်၏ ဘဝအစွမ်းကို မြတ်စွာ ဗုရားသော်မှ
မထင်မမြင်နိုင်၍။ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ခံစားရကြောင်း၊ ဆွေမျိုးစည်း
စိမ်ပျက်စီး၍၊ ဆင်းရဲခြင်းအမျိုးမျိုး။ သင်းချိုင်းမြေကြီးလဲမြင့်မိရ
မက။ ဗြဟ္မဒုက္ခကျော်အောင် များခြင်း။ သို့အတွက် သံသရာမှာ

ကျင်လည်နေရခြင်းကို။ ငြီးငွေ့လို့ စက်ဆုပ်ဘို့ကောင်းလှ၍ ဒုက္ခမှ လွတ်သော၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားကျင့်ဘို့ရာ ကောင်းသော အကြောင်းဟောတော်မူသော။

(၆) အနာဒိကော ယံသံသာရော။ ပုဗ္ဗကောဋီ နနာယတိ။ ဇေတိဗ္ဗာရတ္တံ ဒုက္ခံ၊ တိဗ္ဗံပစ္စန္ဓ ဘူတကံ၊ ဗျသနံ ပစ္စန္ဓ ဘူတံ။ ကဋသီ ဝဇ္ဇိတာ ဗဟု၊ ယာဝဇ္ဇ သဗ္ဗ သင်္ခါရေ။ အလ မေဝ နိဗ္ဗန္တိတုံ။ အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ။ အလံဝိမုတ္တိတုံ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်။)

အယံ သံသာရော။ ခန္ဓာအာယာဘန၊ ပဋိစ္စိဗ္ဗာတ်သမုပ္ပါဒ်တို့၏။ အစဉ်မပြတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဤသံသရာသည်၊ အနာဒိကော။ ကမ္ဘာကမ္ဘေ။ သင်္ချေသင်္ချာ၊ ရေကာတွက်လှစ်စအဖြစ်သည်စင်စစ် မရှိကုန်၊ ပုဗ္ဗညာဏောန။ မကြွင်းမကျန်သိဝေဘန်သော၊ သမန္တ စက္ခု။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မှ သော်လည်း၊ ပုဗ္ဗကောဋီ၊ အစရှည်ဝေး ရှေးဘဝဖြစ်သောအစွမ်းကို။ နနာယတိ။ တိတိပြတ်ပြတ်မသိအပ် နိုင်ချေ။ ဇေတိဗ္ဗာရတ္တံ၊ သို့စဉ်ရှည်ကြာ သံသရာမှာ။ ခန္ဓာမဆုံးဖြစ် ပျက်၍ နေရသမျှကာလ နတ်လုံး၊ ဒုက္ခံ၊ မကြီးမကျယ်အနည်းငယ် သော ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း။ ပစ္စန္ဓဘူတကံ၊ ကြိမ်ဖန်မလပ်အထပ် ထပ်ဖြင့်၊ မရပ်မနား ဆုံလည်နွားသို့။ ခံစားရလှ ဘူးလေတော့ပြီ၊ တိဗ္ဗံ။ စပ်ခါးခံခက်။ ထက်မျက်ကြီးမား မတရားစုံဆင်းရဲမှုတို့ကို လည်း။ ပစ္စန္ဓဘူတံ။ ပဋိသန္ဓေစွဲရောက်လေသမျှသင်္ချေမက ခံစားခဲ့ ရဘူးလေတော့ပြီ။ ဗျသနံ။ ဆွေမျိုးစည်းစိမ်ဂုဏ်သိမ်သိမ်လ။ အယူ မျှဖြင့်။ စသည်ပျက်သွင်း။ ဆင်းရဲခြင်း ကိုလည်း။ ပစ္စန္ဓဘူတံ။ ရေ ကာမရအနန္တ ဖြင့်ဘဝမခြားခံစားရခဲ့ဘူးလှလေတော့ပြီ။ ကဋသီ

သတ္တဝါလုပ်တိုင်း သေမဆိုင်းသည့် သင်းချိုင်းမြေကြီးကိုလည်း။
 ဗဟု၊ မြင့်မိုရ်မက ဗြဟ္မာဘုံပေါ် များ လွန်ကျော်အောင်၊ ဝစီတာ၊
 ရုပ်ကောင်ပြစ်ထား။ မြေဖြစ်ငြား၍၊ ပွားများရခဲ့ဘူးလှ လေတော့
 ပြီ။ ယာဝဠအတိဝိယာ။ ဤသို့မာ၊ နှိုင်းယှဉ်ပါလည်း။ ဆရာကဲမွန်၊
 အလွန် အမင်း။ ဖြစ်ရခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ သုံးဆဲ့ တာဘုံ၊
 လုံးစုံဖြစ်ငြား။ သင်္ခါရတရားတို့၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ။ နိဗ္ဗိန္ဒ သုခ သုဘ အတ္တ
 ရှာမရ၍၊ ခဏချက်ခြင်း။ မကြာသျှင်းဘဲ၊ ပျင်းမုန်းငြီးငွေ့ခြင်းငှါ၊
 အလမေဝ။ သင့်လျော်လှတော့သည်သာတည်း။ ဝိရဇ္ဇိကံ ခြောက်
 ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တရား။ ပွားများရှာကြ၊ လောကအမှူး၊ တဏှာ
 ရူးကို၊ အထူးကင်းပြတ် တပ်နှစ်သက်ခြင်း။ မလာကွင်းအောင်၊
 လက်ငင်းပယ်ရှား စေခြင်းငှါ၊ အလံမေဝ၊ သင့်လျော်လှတော့
 သည် သာတည်း။ ဝိမုတ္တိတုံ၊ ဘေးဒုက္ခအတိ။ ဖြွန်းဖြွန်းပြီပေသည့်၊
 မိမိတို့နေရာ သံသရာကျော့ကွင်း။ သူ့လက်တွင်းမှ၊ ချက်ခြင်း
 ကျွတ်လွတ် ကြစေခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ ဝရမတ်ဥဏ်၊ ဝေဘန်
 ပိုင်းခြား။ ရုပ်နာမ်များကို၊ စဉ်းစဉ်းစားစား၊ ရှုကြည့်ငြား၍၊ မအား
 မလပ်၊ အထပ်ထပ်ဖြင့်။ တတ်အပ်ထင်အောင်။ လက်တင်နဖူး၊
 စိတ်စက်ကူးပြီး။ အထူးသဖြင့်၊ ဆင်ခြင်ဘို့ရာ၊ တွေးတောဘို့ရာ၊
 သင့်တော်လှတော့သည်။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုပ်။

သံသရာရဟတ်၊ စဉ်မပြတ်၊ ပတ်ပတ် ချာချာလည်။ ။ ကမ္ဘာ
 သင်္ချေ၊ ကုန်ကာကြေ၊ မရေတွက်နိုင်ပြီ။ သတ္တဝါအစ၊ ဘယ်ဘဝ၊
 ရေကမဖြစ်ပြီ။ ။ သမန္တစက္ခု၊ သဗ္ဗညု၊ ရှုလို့ မမြင်ပြီ။ ။ သို့စဉ်
 ရှည်ကြာ သံသရာ သေတာမဆုံးပြီ။ ဒုက္ခကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်၊
 တကယ်မလွတ်ပြီ။ ။ စပ်ခါးထက်မြက်၊ အခံခက်၊ နှိပ်စက် ဒုက္ခ
 သည်။ ။ နှင့်သန္ဓေ၊ စွဲရောက်လေ၊ သင်္ချေမကပြီ။ ဆွေမျိုးစည်းစိမ်၊
 ဂုဏ်သိမ်သိမ်လ၊ အယူစ များလှပျက်လေပြီ။ သတ္တဝါလုပ်တိုင်း၊
 သေမဆိုင်း၊ သင်းချိုင်းများလှပြီ။ ။ ဗြဟ္မာဘုံပေါ်၊ မကကျော်၊

မြေသော်ဖြစ်လေပြီ။ ။သို့စဉ်ပမာ၊နှိုင်းယှဉ်ပါ၊ဆရာ၊မကပြီ၊ထို့
ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ဘုံသုံးခွင်၊ ချစ်ခင်လွတ်ထိုက်ပြီ။ နိစ္ဆာသုခ၊ရှာမ
ရ၊ အတ္တဖြစ်ပေမည်။ ခဏချက်ခြင်း၊ မကြာလျှင်း၊ ပျင်းမုန်းသင့်
တော့ပြီ။ ။ကာမဂုဏ်တရား၊ လွန်ထိုက်စား၊ ပယ်ရှားသင့်လှပြီ။
တပ်နှစ်သက်ခြင်း၊ မလာကွင်း၊ လက်ငင်းဖြတ်ထိုက်ပြီ။ တရား
စစ်တရားမှန်၊ သူဖြတ်ထံ၊ လိုက်လံရှာသင့်ပြီ။ ။တရားမှန်မှ၊
ပါယ်ဒုက္ခ၊ မချသူလွတ်မည်။ တရားမမှန်၊ ဘုံသုံးတန်၊ ဖန်ဖန်လည်
ရမည်။ အမျိုးကောင်းသား၊ ရှင်လူများ၊ စဉ်းစားထိုက်လှပြီ။ ။

စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို။ အထပ်ထပ် ရွတ်ဘတ်ခြင်းမရှိက။
မေ့လျော့၍၊ အညစ်အကြေးတက်ခြင်း။ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အဝတ်
တို့ကို၊ လျှော်ဖွတ်ခြင်းမရှိက။ အညစ်အကြေးတက်ခြင်း။ အိမ်ရာ
ကျောင်းကန်တို့ကို၊ ထပ်မံ၍ မပြင်ဆင်က။ အညစ်အကြေးတက်
၍ ပျက်စီးခြင်း။ ထို့အတူ အာရုံခြောက်စီး၊ တံခါးခြောက်ပေါက်
တို့ကို၊ မစောင့်ရှောက်က။ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတက်၍
ရဟန်းများတောင် လူထွက်ရခြင်းကို ပြသော။

ဩဝါဒ ပါဠိတော်။

အသဏ္ဍာယမလာ မန္တာ၊ အနုဗ္ဗာန မလာဃဝရာ။
အလံ ဝဏ္ဏံသ ကောသန္တံ၊ ပမာဒေါ ရက္ခတော
မလံ။

မန္တာ၊ ပညာအတတ်၊ ပရိယတ်ကျမ်းဂန်၊ အတန်တန်တို့
သည်။ အသဏ္ဍာယမလာ၊ ထပ်ခါ ထပ်ခါ မပြတ်ပါဘဲ ရွတ်ဘတ်
သရဏ္ဍာယခြင်းကိုမပြုကြလျှင်၊ အစဉ်မမှန် မေ့ကျန် ပျောက်ပျက်
အညစ်အကြေးတက်ခြင်း ရှိပေကုန်၏။ ဃဝရာ၊ နေထိုင်တို့ရာ အ
ဖြာဖြာဖြင့်၊ ကောင်းစွာဆောက်လုပ်ကြသော၊ ဇရပ် အိမ်ကျောင်း
တို့သည်။ အနုဗ္ဗာနမလာ၊ ကျိုးပဲ့ကျန် လုပ်ခွင်မျှကို၊ ထကြွလုပ်
ကိုင်၊ ပြည့်စုံနိုင်မှ၊ ခံစားရ၍။ လုဒ္ဓမရှိ ပျင်းရိခြင်းလျှင် အညစ်

အကြေးရှိပေကုန်၏။ ကောသဇ္ဇံ၊ လူရောရှင်ပါ၊ တန်းဆာမချွတ်၊
အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို၊ လျှော်ဖွပ်သုတ်သင် ပြုပြင်ခြင်းမရှိပျင်းရိခြင်း
သည်။ ဝဗ္ဗန္တ သမလံ၊ အဆင်းအရောင်၊ တောက်မပြောင်ဘဲ၊ လူ့
ဘောင် အညစ်အကြေးတို့ပေတည်း။ ပမာဒေါ၊ ခွါရခြောက်ပါး၊
စိတ်မိုက်နွားကို၊ လွှတ်ထားဖျင်းပေ၊ မေ့လျော့ခြင်းတို့သည်။
ရက္ခတော တရားစောင့်ရှောင်း၊ ရဟန်းကောင်းနှင့်၊ နွားကျောင်း
သမား၊ စောင့်သူများ၏။ မလံ ဒိဋ္ဌိတဗ္ဗာ၊ ကိလေသာတွက်၊ လူသူ
ထွက်ရ၊ ပျောက်ပျက်နွားများ၊ လယ်ကိုစား၍၊ တရားစွဲခံ၊ ဒဏ်
သော်ကျခြင်း။ လွတ်မကင်းဘဲ၊ လက်ငင်းဖြစ်တတ်သည့်၊ ငါးရာ၊
တထောင်၊ များစွာမိုက်မှောင်၊ အညစ်အကြေးတို့ပေတည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံဒိဋ္ဌိ။

ပညာအတတ်၊ ပရိယတ်၊ မပြတ်ရှုတ်အံ့ပါ။ မရှုတ်မအံ့ နေလိုက်
ပြန်၊ မေ့ကျန်ပျောက်ပျက်ထာ။ ကျောင်းကန် ဇရပ်၊ ဆောက်တုန်
လတ်၊ မပြတ်ပြုပြင်ပ။ ။ လုဒ္ဓမရှိ၊ ပျင်းရိရိ၊ တက်ဘိညစ်ကြေး
သာ။ ။ လူရောရှင်ပါ၊ ကိုယ်တန်းဆာ၊ မကြာဖွပ်လျှော်ပါ။ လျှော်
ဖွပ်ပြုခြင်း ပျင်းရိလျှင်း၊ လက်ငင်းချေးတက်ထာ။ ။ အဆင်း
အရောင်၊ မတောက်ပြောင် လူ့ဘောင်ညစ်ကြေးသာ။ ။ ထို့တူ
ပမာ၊ မျက် နား နှာ၊ လျှာ ကိုယ် မနောဟာ၊ အဆင်းအသံ၊ နံတွေ
ပြန်၊ အမှန်စောင့်ရှောက်ပါ။ ခွါရခြောက်ပေ၊ ကိ၊ မစောင့်ရှောက်၊
ပျောက်ပျက် နွားပမာ။ ။ တရားစောင့်ရှောင်း၊ ရဟန်းကောင်း၊
နွားကျောင်းသားပမာ။ ကိလေသာတွက်၊ လူပင်ထွက် ပျက်စီး
ဘော့သည်သာ။ ။ ထိုကြောင့်လျှင်ပင်၊ စိတ်ကိုပင်၊ အစဉ်ဆုံးမ
ပါ။ ရုပ်နာမ် ပရမတ်၊ ကျမ်းကြေလတ် ဆုမွတက်သည်သာ။
ငါးတန် ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြားပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊
လွန်ရင့်သန်၊ အမှန်ဒိဋ္ဌိကော။ ။ ဒိဋ္ဌိကောမှ၊ အလိမ္မာရ၊ မှတ်ကြံများ
သူငါ။ ။ ဒိဋ္ဌိ မကွာမှားမိစ္ဆာ၊ ဘယ်ခါမလွတ်ပါ။ ။ ရှင်လူအများ
ဤတရား၊ စဉ်းစားကြလေပါ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာတည်းဟူသော၊ ပရမတ္ထတရားတို့ကို
 ခက္ခမ်းကြော့ မလိမ္မာကြသောသူတို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယ
 သစ္စာ နှစ်ပါးကို၊ မသိနိုင်အောင်၊ ဖုံးဖိကွယ်ကာထားသော။ အဝိဇ္ဇာ
 ဓာတ် အမှိုက်မှောင် အစဉ်ရှိကြသောကြောင့်၊ ဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်း
 မည် မှတ်၍။ သင်္ခါရကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို၊ မဲမဲထဲထဲ၊ အား
 ကုန်ခဲ၍၊ အမြဲပြုလုပ်ခြင်း၊ နိယောဓသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာတရား နှစ်
 ပါးကို။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိခြင်းကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း။
 လမ်းကောင်းမှတ်၍၊ သတ္တဝါကို များစွာသတ်ပြီး။ ယဇ်နတ်ပူ
 ဇော်ခြင်း၊ မသေရန်အကျိုး၊ ရေချိုး မီးလှုံ၊ တချစ်ခုံခြင်း၊ နတ်သွီး
 ကိုလိုချင်၍၊ မိမိကိုယ်ကို ချောင်းကမ်းပါးသို့ ခုန်၍ချခြင်း၊ ရွှေ
 တောင်ညီးညီး၊ မှတ်ထင်ပြီး၍ ဆီမီးလျှံကို။ ပိုးဖလံတိုးခြင်း၊ ပျား
 ရေလူးထား၊ သံလျက်သွားကို၊ အစားစုံမက်၊ လျှာဖြင့်လျက်ခြင်း၊
 သူငယ်ညှဏ်မော့၊ မစင်ပြော့ကို ကိုင်ဆော့ကစားခြင်း၊ စိတ်ပျက်
 ငြင်ငြို။ သေချင်လို၍။ အဆိပ်ကိုစားခြင်း။ မြေဖုတ် ဘီလူး ဖန်
 ဆင်းသော။ ကျွတ်မြှိုကိုလိုက်သွားခြင်းတို့ဘည်း။ မဲမဲထဲထဲ အား
 ကုန်ခဲ၍။ ပြုမိသကဲ့သို့။ ဘာမှန်းမှ မသိသော၊ အန္ဓဗလပုထုဇာန်တို့
 သည်၊ သင်္ခါရသုံးပါးကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားကို၊ လမ်းကောင်း
 လမ်းမှန်း မှတ်ထင်၍ မဲမဲထဲထဲအားကုန်ခဲ၍။ အလွဲကိုပြုကျင့်နေကြ
 သောသတ္တဝါအများ မှား၍နေပုံကိုပြသော။

သင်္ဂဟ ဂါထာ။

ဒုက္ခာဒေသု အညာဏေန။ အာရတော ဒုက္ခ
 ဟောဘဝေါ၊ နိရောဓါဒိ အညာဏေန၊ ယညာ
 မရတ ပါဒိကော။ မရပ္ပပါတံ ဒိပက္ခိ။ မရ
 လိတ္တဿ လောဟနံ။ ဂူလကိဋ္ဌံ ဝိသံခါ။
 ပိသာ နဂရံ ယထာ၊ ဗာလော ကလောတိ
 သင်္ခါရေ၊ တိပိဓေ ဒုက္ခဟေ တဝေါ။

ဒုက္ခာဒိဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးတို့၌ အညာဏော
 န၊ မသိနိုင်အောင်၊ ဖုံးဖိကွယ်ကာတတ်သော၊ အဝိဇ္ဇာတရား ရှိ
 သည်ဖြစ်၍၊ ဒုက္ခဟောတဝေါ၊ ဘေးအတန်တန် ဒုက္ခရန်ကို၊ ဖြစ်
 စေတတ်သော၊ သင်္ခါရဆို ထိုထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တရားတို့ကို။
 အာရဘော၊ မဲမဲသဲသဲ အားကုန်ခဲ၍ အမြဲအားထုတ်ကြကုန်၏။ နိ
 ရောဓါဒိ အညာဏောန၊ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂရှစ်ဖြာ သစ္စာ နှစ်ပါးတို့ကို
 မသိခြင်းကြောင့်၊ ယညာမရကပါဒိကေ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 ကရားကောင်းမှတ် များစွာသတ်၍၊ ယဇနတ်ပူဇော်ခြင်း၊ မသေ
 ရန်အကျိုး ရေချိုးမီးယှုံ၊ တချစ်ခုံဖြင့်၊ လုံးစုံတရား အမှားတို့ကို
 အာရဘော၊ မဲမဲသဲသဲအားကုန်ခဲ၍ အမြဲအားထုတ်ကြကုန်၏။ မရုပ္ပ
 ပါတံ။ နတ်သွီးကို ရစေလို၍၊ ကိုယ်ကိုချောက်ကမ်း။ ခုန်ချလွှမ်း
 သို့။ ဒိပက္ခိ၊ ရွှေတောင်ညှိုးညှိုးမှတ်ထင်ပြီး၍၊ ဆီမီးလျှံကို ပိုးဖလံတို့
 တိုးဝင်ခြင်း။ မဇုလိတ္တဿ လေဟနံ၊ ပျားရေလူးထား သံလျက်
 သွားကို၊ လျှင်လျှားစုံမက် လျှာဖြင့်လျက်ခြင်း။ ဂူထကီဇ္ဇံ၊ သူငယ်
 ညှဏ်ခေ့ မစင်ပြော့ကို။ ကိုင်ဆော့ အတင်း သူကစားခြင်း။
 ဝိသံခါဒ၊ စိတ်ပျက် ငြင်ငြို သေချင်လို၍။ အဆိပ်ကိုစားသောက်
 ခြင်း။ ဝိသာစနဂရံ၊ မျက်စိလှည့်ရှုပ် ပန်ဆင်းလုပ်သည့်၊ မြေဘုတ်
 ကျတ်မြို့ လမ်းအမှားသို့ လိုက်သွားခြင်းကို၊ အာရဘေယထာ၊
 မဲမဲသဲသဲ အားကုန်ခဲ၍ အမြဲအားထုတ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဗါလော။
 ဘာမှန်းကိုမျှ မသိကြသည့်။ အန္ဓဗာလာ။ ပုထုဇန၊ လူမိုက်တို့သည်။
 ဒုက္ခဟောတဝေါ။ အိုနာသေရေး ဘေးဒုက္ခကို၊ မချဖြစ်စေတတ်
 ကုန်သော။ တိဝိခေ၊ သုံးပါးအပြား ရှိကုန်သော၊ သင်္ခါရေ။
 ပုညပုည အာနန္ဒဟု၊ လောကတရား သင်္ခါရ လမ်းမှားတို့ကို။
 ကရောတိ။ ပညာရှိထံနည်းမခံဘဲ။ ယန္တံ သန္တံ။ ပြုကျင့်၍သာ၊
 အားထုတ်၍သာ။ နေကြလေကုန်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံခိင်။

ဒုက္ခ သမုဒယမသိက။ မချအဝိဇ္ဇာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ ဓာတ် ရှိတုံ
 လတ်။ ပြုတတ်သင်္ခါရော။ ။ မဲမဲသဲသဲအားကုန်ခဲ။ အမြဲ ပြုကျင့်

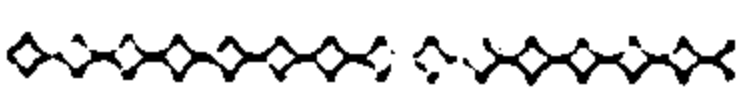
တာ။ ။နိရောဓမဂ္ဂ၊ ဉာဏ်မခ။ မှတ်ကြအဝိဇ္ဇာ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်
 ကြောင်း။ တရားကောင်းမှတ်။ များစွာသတ်။ ယဇ်နတ် ပူဇော်
 တာ။ ။ရေချိုးမီးလှုံ၊ ဟချစ်ခုံ၊ လုံးစုံအမှားသာ။ ။နတ်သွီးကို
 ရစေလို၊ ချောက်ကိုခုံလွှမ်းကာ။ ။ရွှေတောင်ညှိုးညှိုး၊ မှတ်ထင်
 ပြီး၍၊ ဆီးမီးထိန်လျှို၊ ဝှဲဖလံ။ တိုးပြန်ဥပမာ။ ။ပျားရေ လူးထား
 သံလျက်သွား။ လျှာပျားသူလျက်တာ။ ။သူငယ်ဉာဏ်ပေါ့မစင်
 ပြော။ ကိုင်ဆော့ ကစားတာ။ ။စိတ်ပျက်ငြင်ငြို။ သေစေလို။
 အဆိပ်ကိုသူစားတာ။ ။မျက်စိလှည့်ရှုပ်ဖန်ဆင်းလုပ်၊ မြေတုတ်
 ကျတ်မြို့သာ။ ။လမ်းကောက်လမ်းမှား၊ လိုက်ခါသွား။ အလား
 ဥပမာ။ ။ပုထုဇန၊ လူဗာလ။ အန္တအကန်းသာ၊ အို၊ နာ၊ သေရေး။
 ဒုက္ခဘေးမတွေးတတ်နိုင်ရှာ။ ။ပညာရှိထံနည်းမခံ၊ ယန္တိ သန္တိ
 သာ။ ။လောကသုံးတန်သင်္ခါ၊ လမ်းမှန်မရှိပါ။ ။ဘေးဒုက္ခ
 ရှိ ဖျန်းဖျန်းငြိ။ စိစစဉ်းစားပါ။ ။ထွက်လမ်းသိက ကလျာဏ။
 မချမှတ်လိုက်ပါ။ ခန္ဓာ ရုပ်နာမ်။ ကျွမ်းကြေပြန်။ မှတ်ရန် ကလျာ
 ဏာ။ ပညာရှိအား မေးမြန်းငြား သင်ထားကျက်မှတ်ပါ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမာတ်သစ္စာတို့ကို။ မကျွမ်းမကျင်မလိမ္မာကြသော
 သူမိတ် တို့အား။ သာယာဘွယ် မရှိလောက်သည်ကို သာယာ
 အောင်။ ကာမဂုဏ်ဖြင့် လှည့်ဖြားခြင်း။ မချစ်မနှစ်သက် လောက်
 သည်ကို၊ ချစ်နှစ်သက်အောင်။ ကာမဂုဏ်ဖြင့်လှည့်ဖြားခြင်း။ ဆင်း
 ရဲဒုက္ခဖြစ်နေသည်ကို။ ချမ်းသာသူခ ထင်အောင်။ ကာမဂုဏ်ဖြင့်
 လှည့်ဖြားခြင်းတို့သည်။ သံသရာမှာ မလွတ်မထွက်နိုင်အောင်။ နှိပ်
 စက်လွှမ်းမိုး၍ ထားသောအကြောင်းကိုပြသော။

(ဩဘာသဂါထာ ပါဠိတော်။)

(၉) အသာဟံ သာတာ ရူပေန ဝိယရူပေန
 အဂ္ဂိယံ။ ဒုက္ခံ သုခဿ ရူပေန၊ ပမဗ္ဗံ
 အဟိဝတ္တတံ။

အသာတံ၊ လောကသုံးဖြာ သံသရာမှာ။ မသာယာ လောကံ
 သော ကာမဂုဏ်အပေ၎င်းကို။ သာတာရူပေန၊ အများလူရှင်မသာ
 ယာလျှင်၊ သာယာချင်အောင်အသွင်လှည့်ဖြားသဖြင့်၎င်း။ အပ္ပိယံ၊
 ရှံ့ဘွယ်ထွေ^၉ဘွယ်စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြင့်၊ တကယ်မချစ်လောကံသော
 ကာမဂုဏ်ကို။ ဝိယရူပေန။ နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက်အစဉ်ကြိုက်အောင်။
 ချစ်ထိုက်ဘွယ်ရာအသွင်လှည့်ဖြားသဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်
 ကြသောကပူပန် အတန်တန်ဖြင့်၊ ငြင်းဆန်မရ ဤလောက၌၊ ဒုက္ခ
 ဖြစ်ရသော ကာမဂုဏ်သည်။ သုခဿရူပေန၊ ဒုက္ခမမြင်သုခထင်
 အောင်၊ အသွင်ဟန်ပြု၍သောကရှိမျက်လှည့်ဆရာပုံပမာဖြင့်၎င်း။
 ပမတ္တံ။ ရုပ်ခတ်နာမ်ခတ်။ တတ်အောင်မသင်၊ ညဏ်မြင်ဖျင်း
 ပေါ့၊ မေ့လျော့ကြသောသူမိုက်တို့ကို အတိဝတ္ထတိ၊ သံသရာစက်
 ဝဲဗာယာကံ၊ လွတ်ထွက်ဘို့ မငြင်းနိုင်အောင်၊ လွန်လွန် မင်းမင်း
 နှိပ်စက်၍သာ။ လွှမ်းမိုး၍သာ၊ ထားလိုက်လေတော့ သတည်း။

အပ္ပိယံ-သံခိုပ်

လောကသုံးဖြာ၊ သံသရာ၊ မသာယာလောကံထာ။ အများလူ
 ရှင်၊ သာယာချင်၊ အသွင်လှည့်ဖြားကာ။ ။ ရှံ့ဘွယ် ထွေ^၉ဘွယ်၊
 စက်ဆုပ်ဘွယ်၊ တကယ်မချစ်ရာ။ ချစ်နှစ်ကြိုက်အောင်၊ အသွင်
 ဆောင်၊ လူ့ဘောင် လောကမှာ။ ။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၊ ပူပန်ရ၊
 ဒုက္ခအဖြာဖြာ။ ။ သုခထင်အောင်၊ အသွင်ဆောင်၊ လူ့ဘောင်
 လောကမှာ။ ။ မျက်လှည့်ဆရာ၊ ပုံပမာ၊ နာနာမှတ်လေပါ။ ။
 ဒုက္ခကိုပင်၊ သုခထင်၊ မစင် ဝက်ပမာ။ ။ ရေအိမ်အလယ်၊ လောကံ
 သဘွယ်၊ တကယ်မှတ်ထိုက်စွာ။ ရုပ်ခတ် နာမ်ခတ်၊ ပရမတ်၊
 တတ်အောင်ခဲကြိတ်ပါ။ ။ မတတ်သမျှ၊ သံသာရ။ ဒုက္ခမလွတ်ပါ၊
 ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ကျမ်းကြေပြန်၊ အမှန်ဒိဗ္ဗိက္ခာ။ ။ ဒိဗ္ဗိသူက္ခာ၊ အောက်

သံသရာ၊ ဘယ်ခါမရောက်ပါ။ ။ လေးပါးပါယ်ရွာ၊ အောက်သံ
သရာ၊ လွန်စွာကြောက်တို့သာ။ ။ သောတာပန်မှ၊ ပါယ်ဒုက္ခ၊
လွတ်ကြအမှန်သာ။ ။ အပါယ်ကင်းမှု၊ မြတ်သည်သူ၊ မှတ်ယူ
လောကမှာ။ ။ ကုသိုလ်မှန်သမျှ၊ သူပြုကာ၊ မုချကျိုးပေးမှာ။ ။ လူ
မိက်ကုသိုလ်၊ များထိုထို၊ ပါယ်ကိုမလွတ်ပါ။ လိမ္မာသူများ၊ ကြံစဉ်း
စားတရားရမည်သာ။ ။

ဟဒယ ဝ ဣရုပ်တွင် ဖြစ်ပျက်ချုပ်ငြိမ်း၊ မှီကုတ်လျက်နေသော၊
စိတ်ကလေးသည်၊ ဝေးသော အာရုံကိုလည်း။ လှမ်း၍ ယူခြင်းငှါ
တတ်နိုင်၏။ အထည်ခြံ သဏ္ဍာန်မရှိ၍။ ဘမ်းယူခြင်းငှါလည်း
မတတ်နိုင်။ ။ ၎င်း စိတ်ကလေးကို၊ ရုပ်ခတ် နာမ်ခတ်၊ ပရမတ်
တရားနှင့် ဘာသာတည်းတွဲ၍၊ ထားလိုက်နိုင်ကာ၊ ကိလေသာ မာရ်
မင်း၊ သံသရာထောင်ထွင်းမှ၊ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်နိုင်
ကြောင်းပြသော။

သံဃရက္ခိတ-ထေရာအပါဒါနိပါဠိတော်။

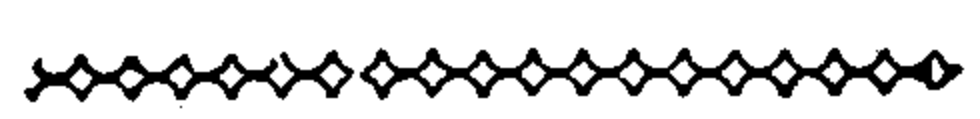
(၁၀) နူရက်မံ ဇကစာရုံ။ အသဒိရုံ ဂူဟာသယံ။
ယေစိတ္တံ သည မေဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရ
ဗန္ဓနာ။ ။

နူရက်မံ၊ ဝေးသောအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို၊ လှမ်းခုန် စွဲယူခြင်းငှါ
လည်း ရှိထသော၊ ဇကစာရုံ၊ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပေါ်။ အပေါ်မမှီး တခု
တည်းသာ၊ ဇကစာရမျိုး အားမကိုးလောက်ထသော၊ အသရိရုံ၊
ဟဒယ ဝ ဣရုပ်တွင်၊ မှီတွယ်ကုတ်လျက်၊ မဟာဘုတ်လေးပါး
သော၊ လိုဏ်ဂူ၌ အောင်းသည်ဖြစ်၍၊ စစ်စစ် ဘမ်းယူ ကောင်း
သော၊ သဘောလည်းမရှိထသော၊ စိတ္တံ တောမျောက်ရိုင်းသို့၊
ထင်တိုင်းကိုလိုက်၊ ထင်ရာကို ကြိုက်တတ်သော၊ စိတ်မိက်စိတ်
ရိုင်းကို၊ ယေ၊ ရဟန်း ရှင်လူ၊ မည်သူမဆို၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။

သညာမေဿန္တိ၊ ရုပ်နာမ်တရား မှတ်သားလေ့ကျက်။ စိတ်နှင့် ပတ်
 ပြီး။ နှိပ်စက်ဆုမွ၊ မဆိုးရအောင်၊ ကျကျနန အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
 အပြီး စောင့်စီး၍ ထားလိုက်နိုင်က။ မာရဗန္ဓနာ၊ ငါးရာတထောင်။
 မိုက်မှောင်များစွာ၊ ကိလေသာမာရ်မင်း။ သူ့လက်တွင်းမှ။
 မောက္ခန္တိ၊ လက်ဖျောက်တီးလျက်။ အံ့ချိုးမကုန်၊ လုံးစုံပင်း။ ဝမ်း
 သာခြင်းဖြင့်။ ကွင်းလုံးကျွတ်သာ ချက်ခြင်းမကြာ၊ လွတ်မြောက်
 နိုင်တော့သဘည်း။

အဓိပ္ပါယ် - သံဒိပ်။

ဝေးသောအာရုံ၊ အလုံးစုံ၊ လွှမ်းခုံ စွဲယူတာ။ ။ တခုတည်း
 သာ။ ဇကစာ။ အပေါ် မမြီးတာ။ ။ ဟဒယ ဝတ္ထု၊ မှိတွယ်ပြု။
 လေးခုတုတ်မဟာ။ ။ လိုဏ်ဂူတွင်းမှ အောင်းနေသူ။ ပမ်းယူ
 ခက်လိုက်တာ၊ တောင်မြောက်အတိုင်း၊ ပမာနှိုင်း။ စိတ်ရိုင်း၊ စိတ်
 မိုက်ဟာ။ ။ ရဟန်းရှင်လူ သတ္တဝါဟူ။ သူမူနှိပ်စက်တာ။ ။
 နှိပ်စက်သမှု၊ ခံနေရ၊ ဒုက္ခ အဖြာဖြာ၊ ဒုက္ခထွက်လို များလှစိုလ်။
 သူ့ကိုဆုမွပါ။ ။ စိတ်ကိုဆုမွ၊ မရှိက၊ လားကြပါယ်လေးရွာ။
 စိတ်ကိုဆုမွ၊ ယဉ်ကျေးက၊ ဒုက္ခလွတ်မည်သာ။ ။ ရုပ်နာမ်
 ပရမတ်။ စိတ်နှင့်ထပ်၊ မြက်သည့် ပဏ္ဍိတာ။ ။ ဉာဏ်၌မလွဲ။ စိတ်
 ဓာတ်စွဲ၊ အမြဲမဂ်သောတာ။ အင်္ဂါယ်ဒုက္ခ။ လွတ်မည်ပ၊ မချမှတ်
 လိုက်ပါ။ အထက်သုံးပါး၊ မဂ်တရား၊ ပွားများနိဗ္ဗူတာ။ ကိလေသာ
 မာရ်မင်း၊ သူ့လက်တွင်း၊ ချက်ခြင်းလွတ်မည်သာ။ ။ လုံးစုံအံ့ချိုး၊
 လက်ဖျောက်တီး၊ အပြီး ဝမ်းသာမှာ။ ။ သံသရာထောင်တွင်း၊
 လွတ်တို့ရင်း၊ ချက်ခြင်း ဆုမွပါ။

လောကသုံးပါး၏ အဆုံးကို လှည်းယာဉ်လှေယာဉ် ခြေလျှင်
 တို့ဖြင့် သွား၍ မရောက်နိုင် ဟုန်။ လောကကို မလွန်မြောက်သမျှ
 ကာလပတ်လုံး၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ခြင်းကို ပြသော။

စတုကင်္ဂိတ္တရ-ပါဠိတော်။

(၁၁) ဂမနေန နပတ္တဗ္ဗော၊ လောကဿန္တော
ကုဒါစနံ၊ နစအပတွာ လောကန္တံ။
ဒုက္ခာ အတ္ထိ ပမောစနံ။

ဘိက္ခဝေ - ဘေးအတန်တန်၊ ဒုက္ခရန်ကို ကေန ကြောက်ငြား၊
အို-ချစ်သား ချစ်သွီးတို့။ လောကဿ၊ မရပ်မနား သတ္တဝါများတို့
ပြေးသွားကျင်လည်ရသော လောကကြီး၏ အန္တော။ သင်္ချာတွက်
ခြုံး၊ ဆုံးရာဋ္ဌာန ဘုံဘဝသို့၊ ဂမနေန၊ လှည်းယာဉ်-လှေယာဉ်-မြေ
အပြင်၌၊ ခြေလျင်ပြေးသွားကြ၍၊ ကုဒါစနံ။ ကြိမ်ခါဖန်ဖန် တရံ
တဆစ် ကလေးမျှလောက်၊ နပတ္တဗ္ဗော၊ မရောက်အပ်၊ မရောက်
ထိုက် မရောက်နိုင်ကြတော့သည်သာတည်း။ လောကန္တံ။ လော
ကသုံးဖြာ။ သင်္ချာတွက်ခြုံး၊ ဆုံးရာဋ္ဌာန ဘုံဘဝသို့၊ အပတွာ။ တ
ခါ တခေါက်၊ စိတ်မှန်းပေါက်၍၊ မရောက်နိုင်သမျှ၊ ကာလပတ်
လုံးလည်း၊ ဒုက္ခာ၊ အိုနာသေရေး၊ ဝိက္ခေးပူပန်၊ တန်တန်မကင်း။
ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ၊ ပမောစနံ၊ သုံးဆယ် တဘုံ၊ သုံးစုံအတွင်း သတ္တဝါ
ခပင်းတို့။ လွတ်ခြင်းမည်သည်။ နစအတ္ထံ။ လောကဇာတ်သုံးဖြာ
မှာ။ ဘယ်သတ္တဝါ၊ တစုံတယောက်မျှ၊ ဖောက်ဖောက်ထွင်းထွင်း
ရှိနိုင်စရာတွေ့နိုင်စရာ ဟုတ်ပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံခိုင်း။

လောကအားလုံး၊ သင်္ချာခြုံး။ ဆုံးရာဋ္ဌာန သာ။ လှည်းယာဉ်-
လှေယာဉ်၊ မြေအပြင်၊ ခြေလျင်သွား၍သာ၊ တရံတခေါက်၊ ကြိမ်
ဖန်လောက်၊ မရောက်နိုင်တော့သာ၊ ဆုံးရာဋ္ဌာန၊ ဘုံဘဝ၊ မရောက်
သမျှသာ။ ။ အိုနာသေရေး၊ ဒုက္ခဘေး၊ ဝိက္ခေးပူရမှာ။ ။ သုံးဆယ်
တဘုံ၊ အလုံးစုံ၊ အတုန်ဒုက္ခသာ။ ဒုက္ခကိုမြင်၊ ပညာရင်၊ လွတ်ခွင်

ကြံ့တို့ရာ။ ၊ ပညာရှိအား မေးမြန်းခြား၊ တရားသင်ကြပါ။ သုံးဆယ့် တစ်ခု၊ တရားစုံ၊ အကုန်တတ်မှသာ။ ။ သံသရာထွက်လမ်း၊ နယ်စခန်း၊ မှန်း၍မျှော်မိမှာ။ ။ ကလျာဏ ဖြစ်သူမှ၊ လမ်းစသူမြင်တာ။ ။ အန္တ ဗာလ၊ အကန်းကျ၊ လမ်းစမမြင်ရှာ။ လမ်းစမမြင်၊ များလှရှင်၊ ကျင့်လျှင် အမှားသာ။ ။ တော်စွာ-လျော်စွာ၊ လူဖြစ်လာ၊ များစွာသက္ကဝါ။ ။ စည်းစိမ်ရတနာ၊ ရှိသူသာ၊ အလိမ္မာမှတ်ထင်တာ။ ။ မိုက်ကောက် ညစ်ကျယ်၊ ကပ်ကျယ်ကျယ် တတ်တယ် ထင်ကြတာ။ ။ လောကတလ္လား၊ ရှင်လူများ၊ စဉ်းစားကြလေပါ။

အနိစ္စ လက္ခဏာထင်က၊ အနတ္တ လက္ခဏာထင်နိုင်ခြင်း။ အနတ္တ ထင်က မဟုတ်ဘဲ၊ မာန်မူခြင်း၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကွာခြင်း။ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်၍၊ ယခုမျက်မှောက် ဆိုက်ရောက် ရရှိသော တရားကြောင့်၊ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီး။ သဥပါဒိသေသ-နိဗ္ဗာန် ကိုရခြင်းပြသော။

(၁၂) အနိစ္စ သညီနော၊ မေဃဝိယ၊ အနတ္တ သညာ သဏ္ဍာတိ၊ အနတ္တသညီ အသ္မိ မာန သမုဋ္ဌတံ ပါပဏာတိ။ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေနိဗ္ဗာနံ။ ။ (မေဃဝိယသုတ်။)

မေဃဝိယ၊ အို-ချစ်သား-မေဃဝိယ။ အနိစ္စသညီနော၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရတရား ပိုင်းခြားဝေဘန် ဇောနိ-မမြဲပြီဟု ကောင်းစွာ၊ တည့်တည့်။ သိမြင်မှတ်သား နိုင်သော သူအား အနတ္တသညာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သက္ကဝါ၊ ငါသူတပါး ယောက်ျား မိမ္မ၊ ရှာမရသော အနတ္တသညာသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ အလိုလိုပင် ဉာဏ်အစဉ်မှာ။ ထင်ပေါ်၍ တည်လာရလေတော့၏။ အနတ္တသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်သက္ကဝါ၊ ငါငါထင်ချက်၊ ပျောက်ပျက်၍သွား။ ခါတ်သား ခါတ်ခဲ၊ မလွဲရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်ကို၊ ဇောနိမှတ်သားနိုင်သော သူသည်။ အသ္မိ

မာနသမုဒ္ဓတံ၊ မဟုတ်မမှန် တန်တန် ထောင်လွှား၊ ငါသာဆိုး
 သောမာနတရား သူဘဲငါဘဲ အထင်လွဲသည့်၊ ဒိဋ္ဌိတရား၊ ဤနှစ်ပါး
 တို့၏ ကင်းပြတ်ခြင်းသို့ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ အမှန် ထုတ်ချောက်၊ ဓါတ်
 ဉာဏ်ပေါက်၍၊ ရောက်ရလေတော့၏။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ ယခုမျက်
 မှောက် ဆိုက်ရောက်ရရှိ၊ ဒိဋ္ဌိကင်းကွာ-နှစ်ဖြာ ရုပ်နာမ်၊ ဝေဘနိ
 ပိုင်းခြား။ သိမြင်သော တရားကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံ၊ အပါယ်ကျရန်၊
 ပူပန်စိုးရိမ်၊ တည် မငြိမ်ရသော ကိလေသာအတွက် သက်သက်
 ငြိမ်းရေးသည့် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊
 ပြတ်ကင်းကွာသဖြင့်၊ သောတာပန်စစ် ကေနိဖြစ်ပြီး-စင်စစ်မကြာ
 ယခုသာသနာ ရောက်ရလေတော့သတည်း။

အဓိပ္ပါယ်သံခိုင်း။

ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘနိပိုင်းခြားကာ။ ရုပ်နာမ်
 ဓမ္မ၊ သင်္ခါရ။ အနိစ္စ ထင်မြင်လာ။ ။ အနိစ္စ မြင်လျှင်၊ အနတ္တပင်
 ထင်ထင် ရောက်သည် သာ။ ။ အနတ္တ ရောက် အတ္တပျောက်။
 ဓါတ်ပေါက်တော့သည် သာ။ ။ ယုတ္တိသက္ကာ၊ ငါဆိုတာရှာ၍
 မရပါ။ ။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ ပြတ်ကင်းကွာ။ မှတ်ပါသောတာသာ။ ။
 မဟုတ်မမှန်။ မာနဉာဏ်၊ ကေနိမရှိပါ။ ။ ဒိဋ္ဌိပယ်က။ မှားမာန။
 တကွ ပါသွားတာ။ ။ ယခု မျက်မှောက် ဓာတ် ဉာဏ်ပေါက်၊
 ရောက်မည်နိဗ္ဗာန်တာ။ ။ သဥပါဒိ၊ ခန္ဓာရှိကြောင့်သုံးသုံးဖြာ။ ။ နတ်
 ရွာလူ့ ပြေ၊ စုံဆန်နေ။ ထွေထွေစံစားကာ။ ။ ကာမဂုဏ်ငါးပါး
 တင်းတိမ်ငြား၊ ကြွသွား နိဗ္ဗာန်တာ။ အိမ်ရာတည်ထောင်။ လူတို့
 ဘောင်။ အခေါင် အဖျားပါ။ ။ အာဂါရလမ်း ကျင့်စဉ်တမ်း
 ဉာဏ်စွမ်းမြော်ရှုပါ။

ရုပ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာမှုသည်။ ဇာတိဒုက္ခ။ ရုပ်တရားတစ်ခု
 မျှတည်မှုသည်။ ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြစ်မှုဒုက္ခ။ ရုပ်တရားချုပ်ပျောက်
 သွားမှုသည်။ မရဏဒုက္ခစသည်တို့ကို။ အနုဗိတ်၍၊ ဥပါဒိ၊ ဗြူ၊ တင်
 တို့နှင့်ပြခြင်းအကြောင်း။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်။

(၁၃) ယောဘိက္ခဝေ၊ ရူပဿဥပ္ပါဒေါ၊ ဋ္ဌိတိ။
အဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ပါတုဘာဝေါ။ ဒုက္ခဿ
သောဥပ္ပါဒေါ။ ရောဂါနံ ဋ္ဌိတံ ဇရာ
နမနူဿ၊ ပါတုဘာဝေါ။

ဘိက္ခဝေ။ ဒို၊ နာ၊ သေ၊ ရေး ဒုက္ခဘေးကို တွေး၍ကြောက်
တတ်။ ဒို-ချစ်သားချစ်သွ်းမြတ်တို့။ ရူပဿ။ ရုပ်တရားအစုတို့၏။
ယောဥပ္ပါဒေါ။ အကြင်အကြောင်း တိုက်ဆိုင်ကာ။ ခဏခြင်း ဖြစ်
ပေါ်လာခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ။ ဇာတိ ဒုက္ခ၏။ ဥပ္ပါဒေါ။ ဖြစ်ပေါ်
လာခြင်းပေတည်း။ ရူပဿ။ ရုပ်တရားအစုတို့၏။ ယာဋ္ဌိတိ။ အကြင်
ကာလ အခိုက် အတန် ခဏတည်နေခြင်းသည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ အ
ကြင်ဥပါဒ်-ဋ္ဌိအားဖြင့် ဘွားကနဲနှစ်ပါးစုံဖြစ်ပေါ် လာခြင်းသည်။
ရောဂါနံ။ ကိုးဆယ် ခြောက်ဖြာ၊ ဘာသာညာညာ ရောဂါ အနာ
ဆိုးတို့၏ဋ္ဌိတိ။ စွဲကပ်ဖြစ်ပေါ်လျက်တည်ခြင်းပေတည်း။ ရုပ်တရား
အစုတို့၏။ ယောပါတုဘာဝေါ။ အကြင် ဖြစ်-တည်-ချုပ်ပျက်-
သုံးချက်မခြား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာမှုသည်။ အတ္တိ။ ပရမတ်ဉာဏ်
အမြင်သန်မှ၊ ဧကန်တိတိအဟုတ်ရှိ၏။ သော။ ထိုသို့ ဖြစ်-တည်-
ချုပ်-ပြတ် ဤသုံးရပ်တို့။ တလစပ် ဖြစ်ပေါ် ရခြင်းသည် ဇရာမရ
ဏဿ။ ဒို၊ နာ၊ သေ ရေးလွတ်ထွက်လို့မပြေးနိုင်သည့် ဘေးဒုက္ခ
တို့၏။ ပါတုဘာဝေါ။ ပရမတ္ထ သဘာဝဖြင့်။ ဒိဋ္ဌမျက်မြင်။ ကိုယ်
တွင် မားမားသတ္တဝါ အများတို့။ ထင်ရှားလှစွာ ဖြစ်ပေါ် ၍သာ
လာရခြင်းပေတည်း။

အဓိပ္ပာယ် - သံဒိဝ်။

ကံ၊ စိတ်၊ ဥ၊ ဟာ။ သတ္တဝါ။ ပိုင်ဆိုင်တော့သည်သာ။ လေးဖြာ
ကြောင်းအင်၊ စီမံလျှင်၊ အစဉ်ရုပ်ပေါ်လာ။ ။ ရုပ်ဓာတ်ပေါ်

လာ။ဘေးဒုက္ခာ။မှတ်ပါဇာတိသာ။ ။ရုပ်ဓာတ်ခဏ၊တည်သမျှ။
 ရောဂါအဖြာဖြာ။ ။ရုပ်ဓာတ်မှု။မရဏရှု၊ပေ၊င်းစုဘေးဒုက္ခာ။ ။
 ဖြစ်၊တည်၊ချုပ်၊ပြတ်။ဤသုံးရပ်၊ မှတ်တော့ ရုပ်သက်သာ။ ။
 အို၊နာ သေ၊ ရေးဒုက္ခဘေးပြေး၍မလွတ်ပ။ ။ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထ။
 အနိစ္စ။မြင်မှပဏ္ဍိတာ။ ။သူသိ-ငါသိ၊အနိစ္စရှိ၊ကဝိမဟုတ်ပါ၊သူ
 မြင်ငါမြင်အနိစ္စတင်။ထင်မြင်အလကားသာ။ ။ဝိပဿနာဆိုက။
 ပရမတ္ထ၊ကျနမြင်မှသာ။ ။ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ပရမတ် တတ်က
 ဝိပဿနာ။ ။ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာ၊မှတ်ပါပရမတ္ထာ။ ။ပရမတ်
 မထည့်၊ပညတ်သိ။ဒိဋ္ဌိသူမကွာ။ ။ဝိပဿနာလိုလို၊ သမထကို။
 ဟောဆိုကြလေတာ။ ။လူလိမ္မာများ ကြံစဉ်းစား။ ထင်ရှား သိ
 မည်သာ။

သတ္တဝါဟု ခေါ်ဆိုကြသော စိတ်ဓာတ်ကလေးသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊
 တဏှာ၊နှစ်ဖြာအဖော်နှင့်၊ သံသရာမှာ ပျော်ပျော်ပါးပါး ကျင်
 လည် ကျက်စား၍၊ နေ၏။တနေ့သ၌၊ မြတ်စွာဗုရား မဂ်တရားဖိုလ်
 တရားနှင့်တွေ့၍၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာတို့ သေကြပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ အ
 ဖော်မရှိ ပျင်းရိသောစိတ်ဓာတ်ကလေးသည်။ပဋိသန္ဓေဘဝအသစ်
 မဖြစ်လို၍၊နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ခြင်းပြုသော၊ ဣန္ဒြေပညာပညာသုတ်။

(၁၄) တဏှာဒုတိယော ပူရိသော၊ ဒိဗ္ဗမဒ္ဓါန
 သံသရုံဣဒဘာဝညတာဘင်၊ သံသာရုံ
 နာတိဝတ္တတိ။ ။ဥဒ္ဓိန္နဘဝတဏှာသာ၊
 သန္တမိတ္တဿ ဘိက္ခုနော၊ ဝက္ခိဏော
 ဇာတိသံသာရော။နတ္ထိတဿပုန ဗ္ဗဝေ။

ဘိက္ခုဝေ။ သံသရာရေး လာမည့်ဘေးကို၊ တွေး၍ကြောက်
 တတ်။ အိုချစ်သား ချစ်သွီးမြတ်တို့။တဏှာဒုတိယော။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ

ငါ့ငါ့ဆိုတာနှစ်ဖြာအပေါ် ရှိသော။ပူရိသော၊ထိုထိုအရာအဖြာဖြာ
 နှင့်၊သတ္တဝါ ဖို၊မ၊ခေါ်ဆိုသမျှသည်။ ဝါ သူသူ ငါ့ငါ့သတ္တဝါဟု
 အဖြာဖြာခေါ်ဆိုကြသော စိတ်ဓာတ်ကလေးသည်။ ဒီဃံ၊ ရှည်
 လျားလှစွာသော၊အန္ဓါနံ၊ အန္ဓနံကာလပတ်လုံး။သံသာရံ၊တပြောင်း
 ပြန်ပြန် အတန်တန်ဖြင့်၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားလျက်၊ ဣဘာဝည
 ထာဘဝံ၊ဤလူ့ဘဝမှ၎င်း လူ့ဘဝမှ တပါးသောဘဝဟု ဆိုအပ်
 သော၊ သံသာရံ၊ချားရဟတ်ပမာ ချာချာ ပတ်ရစ်။တဖြစ်ထဲ ဖြစ်
 နေရသော သံသရာကြီးကို၊ နာတိဝတ္ထတိ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာကို တခါ
 တည်း မဖြတ်လွှဲနိုင်သမျှ။ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မလွန် မကျော်နိုင်၊
 တိက္ခဝေ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်တရား လိုလားစုံမက် နှစ်
 သက်ကြငြား အိုချစ်သား ချစ်သွိုးတို့ ဥဒ္ဓိန္နံ ဘဝတဏှာသ၊ ဒိဋ္ဌိ
 တဏှာ နှစ်ဖြာဘဝ ကင်းပြတ်ကြပြီးခြင်းလည်း၊သော၊ရှိထသော
 ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ နှစ်ဖြာအစွဲ၊ သေကွဲကြီးကွဲကြပျက်ပြီးသော၊သန္တ
 စိတ္တသ၊ ကာမဂုဏ်တွက်၊ အကုန်ပျက်၍၊ ပြိမ်သက်သောစိတ်ရှိ
 သော၊တိက္ခုနော၊ဒိဋ္ဌိတဏှာ။နှစ်ဖြာသေမှု၊မည်သူမဆို၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဇာတိသံသရာ။ တပြောင်းပြန်ပြန်။ ဖန်ဖန် သံသရာမှာ၊
 ဇာတိဖြစ်ရခြင်းသည်၊ ဝိက္ခိဏော၊ ကုန်ခန်းလေတော့ပြီ၊ တဿ။
 ထိုသို့ဒိဋ္ဌိတဏှာ နှစ်ဖြာ ပြတ်ကင်း၊ နေရပုံ ပျင်းလှသော၊ စိတ်
 ဓာတ်ကလေးအား၊ ဝါ၊ နေရပုံပျင်းလှသော စိတ်ဓာတ်ကလေး
 သည်။ ပုနန္တံ၊ဘဝ တန်တန် နောင်တဖန်ဖြင့်။ ပြန်၍ဖြစ်ရခြင်း
 ဌာ၊ နတ္ထိ၊ လောကဓာတ်သုံးဖြာမှာ၊ ရဟန္တာသခင် အရှင်ပုဂ္ဂိုလ်
 မြတ်တို့သည်။ တတ်ဘတ် အပ်အပ် ပြနိုင်စရာ ပြောနိုင်စရာမရှိကြ
 တော့သတည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံခိင်။

ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ငါနှင့်ငါ၊ စိတ်မှာပူးနေတာ။ ။ငါငါပူးသမျှ
 ဘယ်ဘဝ၊ ဒုက္ခမလွတ်ပါ။ ။တပြောင်းပြန်ပြန်၊ သံသာရံ၊ဖန်ဖန်

ကျင်လည်တာ။ ။ ဤဘဝ ထိုဘဝ၊ ကူးပြောင်းရ၊ ဒုက္ခအဖြာဖြာ။
 ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကင်းပြတ်ကွာ၊ မှတ်ပရဟန္တာ။ တဏှာသေမှု၊ စိတ်
 ဓာတ်ဟူ၊ အပူမရှိပါ။ ။ တဏှာဒိဋ္ဌိ၊ သူမရှိ၊ ပြတ်ဘိသံသရာ။ ။
 သံသရာ ပြတ်သူ၊ များရှင်လူ၊ ကြည်ဖြူဦးခိုက်ရာ။ ။ ဇာတိဘဝ၊
 မဖြစ်ရ၊ မချမှတ်လိုက်ပ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ရှိသူမှာ၊ သံသရာပျော်လိုက်
 ထာ။ ။ ဒိဋ္ဌိပြတ်မှာ၊ ပါယ်လေးဝ၊ လွတ်ကြဲရှိရုံသာ။ တဏှာအ
 ကုန်၊ ပြတ်ကင်းသုံ၊ သုံးသုံမဖြစ်ပါ၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းစ၊ ငါရေးပြ၊ မှတ်
 ကြများသတ္တဝါ။ ရှေးဦးပဋ္ဌမ၊ ကလျာဏ၊ လုပ်ကြသေအချာ။ ။
 ကလျာဏမှန်၊ ပုထုဇာန်၊ ဇကန်ဒိဋ္ဌိကွာ၊ ။ ဒိဋ္ဌိကွာသူ၊ များရှင်လူ၊
 မှတ်ယူသောတာသာ။ ။ သောတာ ကလျာဏ ဖြစ်သူမှာ၊ မကျ
 အပါယ်ရွာ။ ကာမဂုဏ်ငါး၊ ခံစံစား၊ သေငြား ထက်နုတ်ရွာ။ အ
 ကြာဆုံးပ၊ ခုနစ်ဘဝ၊ မြန်းကြွ နိဗ္ဗူတာ။ ။ ပညာရှိများ ဤတရား
 စဉ်းစားကြလေပါ။ ။

ရာဂ ဒေါသ မောဟ ဟူသော၊ မီးသုံးပါးကြောင့်၊ ကာမဂုဏ်
 ငါးပါး ဝန်ထုပ်ကြီးကို၊ ထမ်းရွက်ဆောင်နေရခြင်းသည်၊ မြင့်မိုရ်
 တောင်ကြီးကို ထမ်းရွက်၍ နေရသကဲ့သို့၊ ဘဝေ ဘဝါ။ သံသရာ
 မှာ၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေပုံကို၊ အရှင် သာရိ ပုတ္တရာ ဟောကြား
 သော။

ထေရာ အပါဒါနိဂါထာ။

(၁၅) ဘဝေသာတံနုပိန္နဲသမိ၊ ဒယှန္တောတိဟိ
 အဂ္ဂိဟိ။ ဘာရိတော ရာဂဘာရေန။
 နေရုံ ဥဒ္ဓရိတော ယထာ။

အာရသော၊ ဒုက္ခကိုကြည့်ချမ်းသာကိုမင်ကြသည့်။ ငါ့ရှင် အ
 ပေါင်း သူဘော်ကောင်းတို့၊ တိဟိအဂ္ဂိဟိ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ
 ဟူသော ပူလောင်ညှိုးညှိုး။ သုံးပါးမီးတို့သည်။ ဒယှန္တော၊ ထိန်
 ထိန် ပြောင်ပြောင်၊ လောကဘောင်မှာ၊ တောက်လောင်အပ်သည်

ဖြစ်၍၊ အဟံ၊ သာရိပုတ္တရာ၊ သညာတွင်မည်။ ငါမထေရ်သည်၊
 ဘဝ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝ ဟူသမျှတို့၌၊ သာတံ၊ ငြိမ်းငေး
 ချမ်းသာ သက်သာရာကို။ နဝိန္ဒာမိ၊ ဘယ်ခါကည့်တည့်၊ မရမရှိလေ
 တော့ပြီ။ ရာဂ ဘာခရန၊ ကာမရောဂ စသည်ဆင့်ပွား၊ များစွာ
 သောဝန်ထုပ်ကြီးဖြင့်။ ဘာရိတော၊ အလွန်တရာ သံသရာမှာ၊ များ
 စွာဝန်လေးလှဘိ၏၊ ယံထာ ဝန်လေးပုံပမာ၊ နှိုင်းတု၍ စာလိုက်
 လျှင်၊ နေရုံ၊ မေရုဗဟိုရ်၊ ထိုထိုနှိုင်းချင့်။ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးကို၊
 ဥဒ္ဓရိတောယထာ။ ဘဝအဆက်ဆက် ဒုက္ခပက်ပြီး၊ ထမ်းရှက်၍
 သာ၊ နေရဘိသကဲ့သို့ပေလျှင်တည်း။

အဓိပ္ပာယ်-သံခိုပ်။

ဒုက္ခကိုကြည့်၊ ချမ်းသာမင်၊ ငါ့ရှင်အပေါင်းမှာ။ ပူလောင်ညှိုး
 ညှိုး၊ ရာဂမီး၊ မျက်ဆီးနှိပ်စက်ထာ၊ ထိန်ထိန် ပြောင်ပြောင် လော
 ကဘောင်။ ဘောက်လောင် နေ တော့ တာ။ ။ဖြစ်လေရာရာ။
 သံသရာ။ မှတ်ပါဤတိုင်းသာ။ ။ငြိမ်းငေးချမ်းသာ။ သက်သာရာ။
 ဘယ်ခါ မရပါ။ ။ကာမဂုဏ်စုတ်၊ ခင်မင်လုပ်၊ ဝန်ထုပ်ကြီးလှ
 ပါ။ ။ဝန်လေးပုံပမာ၊ နှိုင်းတုစာ။ မဟာမြေကြီးသာ။ ။တောင်
 ကြီးမြင့်မိုရ်၊ ထမ်းရှက်ဆို။ ထိုထိုသတ္တဝါ။ ။ကာမဂုဏ်တရား။
 ဝန်ထုပ်များ၊ ချထားကြလေပါ။

တဘဝ၊ တနတ်စာမျှရရှိသော။ လောကီ-ကုသိုလ်တွေနှင့် အ
 ချိန်ကို မတုန်ကြစေဘဲ၊ လောဘုတ္တရာ-တရားတို့ကို ကျင့်ဘို့ရာ
 ကောင်းကြောင်းပြသော။

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၁၆) ဥဒယဗ္ဗယသင်္ခါရေ။ နိန္ဒိတောန။
 ပဏ္ဍိတော။ သင်္ကစ္စံ အနုယုန္တေယု
 မောသံ ကာလံ နခေပယေ။

ပဏ္ဍိတော။ ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ လိမ္မာမြင်သိ၊ ပညာရှိသူတော်
 ကောင်းသည်။ ဥဒယဗ္ဗယသင်္ခါရေ၊ ဖြစ်လျှင်ပျက်စဲမမြဲလေတုံ။
 တေးတုံမကာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၌။ နိဗ္ဗိန္ဒ္ဒိတောန၊ နဖူးလက်တင်၊ ဆင်
 ခြင်မှိုင်းမေ့၊ ပျင်းမုန်း၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ သက်စွဲ မဂ်ဖိုလ်ရ
 ကြောင်း တရားကောင်း တရားမြတ် ပရမတ္ထ သစ္စာကိုသာလျှင်။
 အနုယုဇ္ဇေယျ။ ဓာတ်ညဏ်ပေါက်အောင်၊ ခေါက်ခေါက်ခါခါ။
 မကွာမစဲ၊ အမြဲအားထုတ် ကုန်ရာ၏။ မော့စုံ ကာလံ၊ တဘဝတ
 နှစ်စာ၊ လိုရာမပြီး၊ အချည်းနှီးဖြစ်သော၊ လောကီကုသိုလ်၊ ထိုထို
 သင်္ခါရ၊ ပြုကျင့်၍နေကြသော၊ အချိန်ကာလနှင့်၊ နခေပယေ။ ဟို
 ရောင် သည်ရောင် မိုက်ခေါင်နက်ကျယ်၊ ရောင်လေးဆယ်ဖြင့်၊ တ
 ကယ်မကုန် မခန်း၊ မကျွမ်းကြရာသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်-သံခိုင်း။

လောကတလ္လား၊ လူအများ၊ မှတ်သားစေတို့ရာ။ ဖြစ်လျှင် ပျက်
 မြဲ တေးတုံထဲ မမြဲတော့သည်သာ။ ။ နဖူးလက်တင်၊ တွေးဆင်
 ခြင်၊ ထင်မြင်တွေးမည်သာ။ ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ သိလိမ္မာ၊ မှတ်ပါ
 ပဏ္ဍိတော။ မိမိကိစ္စ၊ တွေးကြံဆ၊ ဒုက္ခလွတ်အောင်ရှာ။ ယခုဘဝ၊
 မဂ်မရ၊ ဒုက္ခဖြစ်မည်သာ။ ။ တမင်တဖိုလ်၊ တောင်းဆုဆို၊ လူဖိုလ်
 သတ္တဝါ။ ။ မိုက်ခေါင်နက်ကျယ်၊ ရောင်လေးဆယ်၊ သွယ်သွယ်
 လုပ်ခဲ့တာ။ ။ တရားမရ၊ လူ့ဗာလ၊ မှားစွသံသရာ။ မင်းရောင်
 စိုးရောင်၊ သူဌေးရောင် လူ့ဘောင် ကြားအဝါ။ ။ နေ့ရက် ရှည်
 ကြာ၊ အချိန်သာ၊ များစွာဖြုန်းပစ်တာ။ ။ လောကီကုသိုလ်၊
 ပြုနိုင်ဆို၊ ကိုယ်ဟန်မောက်ကြားတာ။ ။ တဘဝ တနှစ်စာ၊ ချည်း
 နှီးသာ၊ မှတ်ပါ သင်္ခါရေ။ ။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်၊ ပရမတ်၊ မတတ်
 အနုသာ။ ။ အနွစည်းစိမ်၊ တည်မငြိမ်၊ ဂုဏ်သိမ်မရှိရာ။ ။ မင်း
 ဖြစ်ပါကြ၊ လူအနွ၊ ကျမည် ပါယ်လေးရွာ။ နိဗ္ဗိသတ္တဝါ၊ ကွာသူမှာ၊
 ဘယ်ခါမကျပါ။ ။ လောကီကုသိုလ် များထိုထို၊ ပါယ်ကို-မလွတ်
 ပါ။ ။ ပညာရှိက၊ နှိုင်းချိန်ဆ မချညှန်မြင်မှာ။ ။ နိဗ္ဗိမသေ၊ သတ္တ

ဝါတွေ၊ ကျလေအပါယ်ရွာ။ ။မင်းနှင့် သူဌေး၊ ဉာဏ်မှာတွေ့၊
ရေးရေး မြင်လိမ့်သာ။ ။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်။ သုံးတန်သော ချမ်းသာကို၊ ရစေတတ်သော
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သဗ္ဗာ။ တရားတို့ကို၊ အနည်းငယ်ကလေးမျှ၊
မေ့လျော့ခြင်းမရှိရာ၊ မေ့လျော့ ခြင်းပေါင်းများစွာ။ ထပ်ခါ
ထပ်ခါ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော၊ အပ္ပမာဒတရားတို့သည်၊ ကိလေ
သာ မြို့မှု အမှိုက်ပုံကြီးနှင့် တူ၏။ အဆောတလျင် ပယ်အပ်
ကြောင်း။ ။

သုတ္တနိပါတ်။

(၁၇) ပမာဒေါရဇောသဗ္ဗဒါ၊ ပမာဒါနူပ
တိတော ရဇော၊ အပ္ပမာဒေန ဝိဇ္ဇာ
ယ၊ အတ္တုဟေ သလ္လမပ္ပနော။

ပမာဒေါ၊ သတိလွတ်ကင်း အနည်းငယ် မေ့လျော့ခြင်းပမာဒ
တရားသည်၊ ရဇော စိတ်အစဉ်ကို၊ မရွှင်မမြူး၊ ညစ်ညူး စေ
တတ်၊ ရှေးဦးကျလပ်သော မြို့မှု အမှိုက်ပါပေတည်း။ သဗ္ဗဒါ၊
နေ့ရော ညဉ့်ပါ၊ ဘယ်ခါမပြတ်။ အထပ်ထပ်ဖြင့်၊ မလပ်ပါဘဲ၊
အနူပတိတော၊ အစဉ်မပြတ်။ တလစပ်ဖြင့် ထပ်ခါထပ်ခါ ကျ
ရောက်လာသော၊ ပမာဒေါ၊ လွန်မင်းကြီးစွာ မေ့လျော့ပါသော-
ပမာဒတရားသည်၊ အနူပတိတော။ အစဉ်မပြတ်၊ တလစပ်ဖြင့်။
ထပ်ခါထပ်ခါ၊ ကျရောက်လာသော။ ရဇော။ မြို့ပေါင်းစုဆုံ၊
ပြောမကုန်သည့်၊ အမှိုက်ပုံကြီးတို့ ပါပေတည်း။ တသ္မာ။ ထိုသို့
ထပ်ခါထပ်ခါ၊ မေ့လျော့ပါသဖြင့်၊ ပမာဒမြို့မှု အမှိုက်ပုံကြီးနှင့်တူ
သောကြောင့်၊ ပဗ္ဗတော ကျိုးကြောင်း နှစ်ဖြာ၊ လိမ္မာမြင်သိ။
ပညာရှိသော အမျိုးကောင်းသားသွီးသည်၊ အပ္ပမာဒေန၊ နိဗ္ဗာန်ရ
ကြောင်း၊ တရားကောင်းမွန်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ်၊ ပရမတ်ကို၊ တတ်
အပ်ထင်စွာ၊ မမေ့ပါဘဲ ဝိဇ္ဇာယ။ ဓာတ်ဉာဏ်ခပင်း။ ထိုးထွင်း

သိတတ်။ ပရမတ်ဝိဇ္ဇာတတ်ကျွမ်းကာဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏သလ္လံ၊
မဂ်ဉာဏ်မလင်း၊ မြို့မှုဆင်းသော။ မေ့လျော့ခြင်း-ပမာဒကို။ အတ္တ။
ဟော။ ရုပ်နာမ်မပြတ်၊ ပရမတ်ဖြင့်၊ ဓာတ်ဉာဏ်ခပင်း။ အမြင်လင်း
အောင်။ ချက်ခြင်းမကြာ၊ ပယ်နှုတ်၍သာ၊ ပစ်လိုက်ကြရာသတည်း။

အဓိပ္ပါယ်-သံခိုပ်။

စိတ်အစဉ် ဖျင်းပေါ့၊ အာရုံဆော့၊ မေ့လျော့ ပမာဒ၊ ရုပ်နာမ်
ဓမ္မ၊ သင်္ခါရ။ တတ်အောင်မသင်ကြ။ ။ ရုပ်နာမ်မသင်၊ များလှရှင်
အစဉ်မြို့မျှကျ။ ။ ထပ်ခါ-ထပ်ခါ၊ မေ့လျော့လာ၊ မှတ်ပါ ပမာ
ဒ။ ။ မြို့ပေါင်းစုဆုံ။ ပြောမကုန်၊ မှိုက်ပုံကြီးကျယ်စွ။ ။ ကိလေသာ
မြစ်။ နွဲ့-အနှစ်၊ စင်စစ် မှတ်ပုန်ကြ။ ။ မီးခဲပြာဖုံး။ လူအားလုံး၊ ပုံ
ထုံးရှိပေစွ၊ ပြာခပ်ထူထူ၊ ရှိသည့်သူလေယူ ခက်လေစွ။ ။ မီးခဲ
ဖုံးထား၊ ပြာတပါး၊ တောက်ငြားကေန္တ။ ။ သတိတရား၊ မေ့
လျော့များ။ မှတ်ထားပြာထူလှ။ ။ ခန္ဓာရုပ်နာမ်။ သင်ကျက်အံ။
လွင့်ပြန်ပြာတွေပ။ ။ မီးခဲတိတ်၊ ပြာမရှိ၊ ရဘိမဂ်သောတ။ ။
သောတာပန်မှ၊ ပါယ်မကျ၊ ဒိဋ္ဌိမှတ်ကုန်ကြ။ ။ ဓာတ်ဉာဏ်ခပင်း။
အမြင်လင်း၊ အတွင်းဟဒယ။ ကိလေသာမှု၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ပယ်
ကုန်ကြ။ ။ ဒိပဿနာဉာဏ်၊ လွန်ရင့်သန်၊ လေးတန်ပါယ်မကျ။
ပညာရှိအား၊ မေးမြန်းငြား၊ တရားရမည်ပ။

မိန်းမများ၊ သစ္စာလေးပါး၊ ပရမတ် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ မသိ
နိုင်ဟု၊ ပြောဆိုကြသော-သူရိုက်များအတွက်၊ မယ်တော် ထေရ်ရီ
ဂေါတမီကို၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခါနီးတွင်၊ တရားဆုမ္မတန်ခိုး ပြခဲ့ပါဦး
ဟု။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော။

ထေရာ-အပါဒါနိ။

- (၁၈) ထိန် ဓမ္မာဘိ သမယော၊ ယောဗာလာ
ဝိမတိံ ဂတာ၊ တေသံ ဒိဋ္ဌိ ပဟာ
နန္ဒိ၊ ဣန္ဒိ၊ ဒသေဟိ ဂေါတမိ။

ယေဗာလာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း။ တရားကောင်း တရား
 မြတ်တို့ကို၊ တတ်အပ် ထင်ထင် သွန်သင်ဆုံးမ၊ မပြောမပြောနိုင်
 သော ဆရာတို့၏ထံ၌၊ နည်းခံ၍ နေကြသော အကြင် သူမိက်တို့
 သည်။ ထီနံ၊ ရဟန်းရှင်လူမည်သူမဆို၊ ထိုထိုသောမိန်းမတို့၏။ ဓမ္မာ
 ဘိသမယေ၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ လေးပါးသစ္စာ၊
 သိကျွမ်းသောအရာ၌ ဝိမတိ၊ ဟုတ်နိုင်စရာ။ ဖြစ်နိုင်စရာ။ တတ်နိုင်
 စရာ၊ ရှိပါမည်လောဟု၊ တွေးတောယုံမှားခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်
 ကြလေကုန်၏။ ဝါ၊ ဈေးငေါ်၊ မေးငေါ်၊ ဇေတဝန်ငေါ်၊ ငေါ်ကြလေ
 ကုန်၏။ တေသံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ မိန်းမဉာဏ်မို့၊ မတန်ကြမှု၊
 ယောကျ်ားဆုကို၊ ပာချတောင်းပါ၊ ပြောဆိုကာဖြင့်၊ သာသနာကို
 လျက်၊ လိုက်၍ ဖျက်သည့်၊ မည်းနက်မိက်မဲ့၊ အမြင်နဲ့သောသူတို့၏။
 ဒိဗ္ဗိပဟာနတ္ထံ၊ ဆရာကောင်းထံ နည်းမခံဘဲ။ ဂုဏ်ဟန်မောက်
 ကြွား၊ ငါးကားဘယ်သူ၊ နင်မူ ဘယ်ညာ၊ မိစ္ဆာဉာဏ်ဝင်၊ များလူ
 ရှင်တို့၊ ထင်ထင်ရှားရှား။ မြင်သိကြားအောင်၊ ဂေါတမီ၊ မယ်
 တော် ထေရ်စို၊ သာကီနွယ်တွား။ တရားမြင်သိ၊ ဂေါတမီသည်။
 ဣဒ္ဓိံ၊ ရုပ်အမျိုးမျိုး၊ တံခိုးဗျာဒိတ်၊ မြင်သူမဲ့မဲ့၍၊ ခေါင်းငြိမ်ကြရ
 အောင်၊ ဒသေဟိ၊ သေသေချာချာ၊ ဟောကာပြောကာ ဖန်ဆင်း
 ကာဖြင့်၊ ကောင်းစွာတန်တန်၊ ပြသလိုက်ပါဦးတော့လော။

အဓိပ္ပာယ် သံနိဂံ။

သစ္စာလေးပါး၊ မိန်းမများ၊ သိဋ္ဌားမရှိရာ။ ။ ရုပ်နာမ် ဓမ္မ၊ ပရ
 မတ္ထ၊ တတ်ကြမရှိရာ။ ။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ တောင်းဆုပန်၊ ရ၊ ရန်မရှိ
 ပါ။ ။ ဤသို့မခြား၊ လူအများ ဟောကြားကြလေတာ။ ။ ဆရာ
 ကောင်းထံ၊ နည်းမခံ၊ ယန္တိံ သန္တိံ သာ။ နိဗ္ဗာန်လမ်းစ၊ သူမပြုဆရာ
 တပည့်ဟာ။ ။ ဟော့ဟော့ရမ်းရမ်း၊ သော့သွမ်းသွမ်း၊ ဘရမ်း
 ဘဒါသာ။ ။ ဈေးငေါ်၊ မေးငေါ်၊ ဇေတဝန်ငေါ်၊ နှုတ်ဆော့ကြ
 လေတာ။ ။ ယောကျ်ားဆုကို ပန်ပါဆို နှုတ်ချို ပြောဟောကာ။
 မိစ္ဆာဉာဏ်ဝင်၊ များလူရှင်၊ ထင်ထင်သိအောင်သာ။ မယ်တော်

ထေရ်ရီ၊ ဂေါတမီ ဟောသည့်သေအချာ။ ။ တန်ခိုးဗျာဒိတ် မြင်
သူစိမ့်၊ ခေါင်းငြိမ်ကြရတာ။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ စံယူရန်၊ တောင်းပန်
ခွင့်အခါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ရှေ့တော်မှာ၊ ဟောတာလေးသစ္စာ။ ။
တန်ခိုးတိညာဏ်၊ အတန်တန်၊ ဝေဘန်ပြလေတာ။ တယောက်
ထဲက၊ တထောင်ပ၊ ပြ၍ဖန်ဆင်းတာ။ ။ ချိုးကြောက်နူးရာ၊ အဖြာဖြာ၊
ရှေ့မှာ ဖန်ဆင်းတာ။ မြင်သူအများ၊ အံ့ဩငြား၊ လက်ဖျားခါရ
တာ။ ။ ပရိသာတ်ကြီး၊ လက်ဖျောက်ပင်း၊ အံ့ချိုးမကုန်ရာ။ ကဲ့ရဲ့သူ
များ၊ ဤတရား၊ စဉ်းစားကြလေပါ။

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ။ ဝဒိုစွ သမုပ္ပါဒ် ဝရမတ္တတရားတို့
ကို၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ အသုဘ-လက္ခဏာတင်၍ ဝိပဿနာ
ရှုခြင်းတရားကလွဲ၍၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားမရှိဟု။ ဟော
တော်မူသော။

ဓမ္မဒေဝါဠိတော်၊

(၁၉) ကတမောစ ဘိက္ခဝေ၊ အသင်္ခတဂါမိ
မဂ္ဂေါ၊ ဝိပဿနာ အယံ ဝုဇ္ဇတိဘိက္ခဝေ။
အသင်္ခတ ဂါမိ မဂ္ဂေါ။

ဘိက္ခဝေ။ သံသရာထောင်။ သုံးအိမ်နှောင်မှ။ လွတ်အောင်ကြံ
ငြား။ အို-ချစ်သား ချစ်သွီးတို့။ အသင်္ခတ ဂါမိ မဂ္ဂေါ။ နိဗ္ဗာန်
လမ်းသို့။ ဖြောင့်တန်း သေချာ။ ကောင်းစွာ ရောက်သော-ခရီး
လမ်းသည်။ ကတမောစ။ အဘယ် စကား၊ အဘယ်တရား-လမ်း
ခရီးတို့ ပေနည်း။ ဝိပဿနာ။ ရုပ်နာမ် ဓမ္မ ဝရမတ္တဖြင့်၊ သင်္ခါရ
တရားအစုတို့၌၊ အနတ္တအနိစ္စ အသုဘဒုက္ခလက္ခဏာဖြင့်။ ကောင်း
စွာ ရှုကြည့်မှု ဟူသော ဝိပဿနာ ပညာ ပါပေ တည်း။ ။ ဘိက္ခဝေ။
ဝေ။ သံသရာထောင်။ သုံးအိမ်နှောင်မှ၊ လွတ်အောင် ကြံငြား။
အို-ချစ်သား ချစ်သွီးတို့၊ အယံ၊ ပရမတ်ကို တတ်အပ် ထင်ထင်

လက္ခဏာတင်၍၊ ဆင်ခြင်ရသော၊ ဤဝိပဿနာဉာဏ်ပညာကို၊ အသစ်တဂါမိမဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းသို့၊ ဖြောင့်တန်းသေချာကောင်းစွာ ရောက်ရသော-ခရီးလမ်းဟူ၍၊ အဟံ၊ သင်တို့ဆရာ၊ ဗုရားငါသည်။ ဝုပ္ပတိ၊ ယခုဘဝ မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာန်ရအောင်၊ ကျကျ နန၊ သေသေချာချာ၊ ဟောဆို၍သာ။ မိန့်တော်မူခဲ့ပေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ် သ'ဒိဝ်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်။ ရာဘိုရန်၊ အမှန်ဝိပဿနာ။ ။ယခုဘဝ။ မဂ်ဖိုလ် ရ၊ မချမှတ်လိုက်ပါ။ ။သင်္ခါရတရား၊ ဘုံသုံးပါး၊ လည်ငြားဇကန်သာ။ ။ဝိပဿနာ။ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဗုဒ္ဓ ဟောမြှောက်ထား။ ။ဝိပဿနာမဟုတ်။ တရားစုတ်၊ ဒုက္ခရောက်မည်သာ။ ။ဝိပဿနာ။ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ သေချာပြမည်သာ။ ။ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ ပရမတ္ထ။ တတ်က ကလျာဏာ၊ အနိဗ္ဗဒုက္ခ။ အနတ္တ၊ ရှုရလက္ခဏာ။ ။ငါးခန္ဓာတွင်။ လက္ခဏာတင်၊ ဆင်ခြင် တွေးတောကာ။ ။ရုပ်နာမ်သာရှိ၊ ပရမတ်ထိ။ ဒိဋ္ဌိပြတ်ကင်းကွာ။ ။ဒိဋ္ဌိကွာသူ၊ များရှင်လူ။ မှတ်ယူ သောတာသာ။ ။သောတာပန်မှာ၊ ပါယ်လေးရွာ။ ဘယ်ခါ မရောက်ပါ။ ။ငါးဖြာကာမဂုဏ်၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ခံစားတာ။ ။အိမ်ရာတည်ထောင်၊ လူတို့ဘောင်၊ အခေါင် အဖျားသာ။ ။တဘဝတမျိုး။ စည်းစိမ်တိုး၊ ဝေဖြိုးပဒေသာ။ ။ယုတ်ညံ့ ဗြဟ္မာ။ အမျိုးမှာ။ ဘယ်ခါ မဖြစ်ရာ။ ။လူ့ပြည်နတ်ရွာ၊ စုံဆန်ကာ။ သာယာ ချမ်းသာစွာ။ ။မဂ်ဖိုလ် တရား၊ ကျင့်လိုငြား၊ ရှုစား ဤ ကျမ်းစာ။

ထောင်သူ၊ ပောက်ကျား-လယ်သမားတို့သည် ရေကို အလိုရှိရာသို့ ရောက်အောင် ယူနိုင်ကြခြင်း။ လေးသမားတို့သည် မြားကို မကွေးမထောင့်ဘဲ၊ ဖြောင့်အောင် ပြုနိုင်ကြခြင်း။ တစီးသမားတို့သည်။ သစ်လုံးကို ဖြောင့်အောင် ပြုနိုင်ကြခြင်း။ ပညာရှိ လူလိမ္မာတို့သည်။ မိမိ၏ စိတ်ကို၊ မကောင်းရာ မသွားရအောင်၊ ဝိပဿနာ ပညာဖြင့်၊ တားမြစ်နိုင်ကြခြင်းကိုပြသော။

ပဋိသန္တိဒါမဂ်-အဋ္ဌကထာ။

(၂၀) ဥဒကဗြူ နယန္တိ နေတ္တိကာ၊ ဥသုကာရာ
ဒမန္တိ တေဇနံ။ ဒါရုံ ဒမယန္တိ
တန္တိကာ။ အတ္တာနံ ဒမယန္တိ ပဏ္ဍိ
တာ။

နေတ္တိကာ၊ စီးပွါးရအောင်၊ သူလုပ်ဆောင်သည့်။ တောင်သူ
ယောက်ျား၊ လယ်သမားတို့သည်။ ဥဒကံ၊ ရေကို နယန္တိ၊ အလို
ရှိရာ။ ရောက်အောင်သာဟု၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ယူ နိုင်ကြလေ
ကုန်၏။ ဥတုကာယာ၊ လေးသမားတို့သည်၊ တေဇနံ။ မြားကို၊
ဒမယန္တိ။ မကွေ့ မထောင့်၊ ဖြောင့်ဖြောင့် ပြုပြင် နိုင်ကြလေကုန်
၏။ တန္တိကာ၊ တစီးသမားတို့သည်၊ ဒါရုံ၊ သစ်လုံးကို၊ ဒမယန္တိ၊
မကွေ့ မထောင့်ဖြောင့်အောင်ပြုပြင်နိုင်ကြလေကုန်၏။ ပဏ္ဍိတာ၊
ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ။ လိမ္မာမြင်သိ။ ပညာရှိသူ၊ လူရှင်ရဟန်းတို့
သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိ၏စိတ်ကို။ ဒမယန္တိ၊ မကောင်းအာရုံ၊ အလုံး
စုံဖြင့်၊ အကုန်လိုက်စား၊ အမှုများကို၊ မသွားအောင်သာ။ ရုပ်နာမ်
ရှင်သာ၊ ကားမြစ်နိုင်ကြလေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်-သံနိဝံ။

တောင်သူ-ယောက်ျား၊ လယ်သမား ယူငြားရေကိုသာ၊ အလို
ရှိရာ၊ ရောက်အောင်သာ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်နိုင်တာ။ လေးသမား
များ။ ဖြောင့်ဖြောင့်ထား။ မြားကိုပြုပြင်တာ တစီးသမား၊ သစ်
လုံးအား၊ ဖြောင့်သားပြုနိုင်တာ။ «ပညာရှိသူ၊ များရှင်လူ မှတ်
ယူ၊ ဥပမာ။ «မိမိစိတ်ကို၊ ဆုံးမလိုဓာတ်ကိုရှုလေပါ။ «မကောင်း
အာရုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်မလိုက်ရာ။ «ရုပ်နာမ်ပရမတ်။ ကျွမ်း
ကြေလပ်။ မှတ်တော့ပဏ္ဍိတာ။ «အဆင်း၊ အသံ၊ မြင်ကြား
ပြန်၊ ရုပ်နာမ်ရှုလေပါ။ «အာရုံခြောက်ပါး၊ စိတ်ချိတ်နွား သူ

သွားတတ်လေတာ။ ။ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထ၊ မတတ်က၊ ဆုံးမခက်
သည်သာ။ အန္ဓဗာလ ဖြစ်နေသမျှ မိုက်စွစိတ်တွေသာ၊ အမျိုး
ကောင်းသား၊ ရှိလူများ။ စဉ်းစားကြလေပါ။

ဝိပဿနာ-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ စိတ်အစဉ်မှာ၊ ပရမတ္ထခန္ဓာငါး
ပါးမှလွဲ၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။ ငါသူတပါး၊ ယောက်ျား မိန်းမ မရှိ
ဟု၊ ထင်မြင်နေခြင်း၊ ငါ့ကိုယ်။ ငါ့ခန္ဓာ၊ မိမိပိုင် ခန္ဓာ။ သူတပါး
ပိုင်ခန္ဓာ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ပိုင်သော-ခန္ဓာမရှိဟု။ ဉာဏ်အစဉ်မှာ
ထင်မြင်နေကြောင်းကိုပြသော။

သတိပဋ္ဌာနသုတ် , အဋ္ဌကထာ

- (၂၁) ကာယောဝ အတ္တိန သတ္တော။
- နပုဂ္ဂလော။ နဇ္ဇတ္တိ၊ နပူရိသော။
- နအတ္တော၊ နာဟံ။ နအတ္တနိယံ။
- နမမ၊ နကောဇိ၊ နကဿစိတိ။
- ဇေ မဿ သတိ ပစ္စု ပဋ္ဌိတာ
- ဟောထိ။ ။

ကာယောဝ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးခု။ အပေါင်းအစုတို့၏
ကိုယ်သည်သာလျှင်၊ အတ္တိ ပရမတ်ဉာဏ်၊ အမြင်သန်က၊ ဇေန
စင်စစ်ရှိပေ၏။ နသတ္တော၊ မြေ ရေ၊ လေ၊ မီး။ ဓာတ်ကြီးလေးခု၊
သူခ ဒုက္ခ၊ ငါငါစ၍၊ သတ္တခွန်နှစ်၊ ခွဲယူဖြစ်လာ။ သတ္တဝါဆိုတာ
ဖြင့်၊ မရှိကြလေပြီ။ နပုဂ္ဂလော၊ သူသူငါငါ၊ ပြောကာခေါ်ဆိုကြ
သည့်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာဖြင့် မရှိကြလေပြီ။ နဇ္ဇတ္တိ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြာ။
ခန္ဓာငါးပါးမှ လွဲတိမ်း၍။ မိန်းမဆိုတာဖြင့် မရှိကြလေပြီ။ နပူရိ
သော၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာငါးပါးမှ လွှတ်ထား၍၊ ယောက်ျား
ဆိုတာတွေဖြင့်၊ မရှိကြလေပြီ။ နအတ္တော၊ ငါထင်စရာအချက်၊ အ
သက်လိပ်ဖြာ၊ ဝိညာဉ်ဆိုတာဖြင့် မရှိကြလေပြီ။ နာဟံ၊ မဟုတ်

မတရား၊ ငါတကားဟု။ ထောင်လွှားမာန၊ ငါငါဆိုသမျှတွေဖြင့်။
 မရှိကြလေပြီ။ နအတ္တနိယံ၊ ငါ့ခန္ဓာမှာ။ ငါငါဆိုတာ တကယ်မရှိ
 သဖြင့် ငါ၏ဥစ္စာလည်း မဟုတ်ကြလေပြီ။ နမမ၊ ငါ့ခန္ဓာမှာ၊ မိမိဆို
 တာ တကယ်မရှိသဖြင့်၊ မိမိဥစ္စာလည်းမဟုတ်ကြလေပြီ။ နကော
 စိ၊ ငါ့ခန္ဓာဝယ်၊ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါဆိုတာမှ မရှိသဖြင့်၊ နကံသစိ၊
 ဘယ်သူ တစ်စုံတယောက်၏။ ဥစ္စာလည်းမဟုတ်ကြလေပြီ။ ဣတိဇံ၊
 ဤကဲ့သို့၊ အဿ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ကျမ်းကြေရှာသော၊ ထိုဝိပဿနာ
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သတိ၊ အောင့်မေ့ ဆင်ခြင်နိုင်သော၊ သတိတရား
 သည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ၊ ဉာဏ်မှာကပ်၍၊ အပြတ်အလျှင်၊ အစဉ်တည်
 နေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ မုချကောန် အမွန်မပျက်။ အသက်ထက်
 ဆုံးဖြစ်လေ၏။

အဓိပ္ပာယ်-သံခိပ်

ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန် ဝိုင်းခြားကြည့်။ ခန္ဓာ
 ငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်များ၊ ထင်ရှားကောန်ရှိ။ ပုဂ္ဂိုလ် သက္ကဝါ၊ ငါဆို
 တာ၊ ဘယ်ခါဘိတ်မရှိ။ ။ မိန်းမ ယောကျ်ား၊ ခေါ်ဆိုထား၊ နှုတ်
 ဖျားမှာသာရှိ။ ။ အသက် လိပ်ပြာ၊ များသူငါ၊ ရှာလျှင်ဘိတ်မရှိ။
 ဘယ်သူဘယ်ဝါ၊ စမ်းသပ်ရှာ ဘာညာဘိတ်မရှိ။ ရုပ်နှင့်နာမ်နှော၊
 ဉာဏ်၌ရော၊ သဘောထင်ရှားရှိ။ ပရမတ်ဉာဏ် အမြင်သန် အမွန်
 ရုပ်နာမ်ရှိ။ ။ ရုပ်နာမ်ပိုင်သူ၊ များရှင်လူ၊ ဘယ်သူဘိတ်မရှိ။ ။
 မိမိမရှိ၊ ငါမရှိ၊ စိစဉ်းစားကြည့်။ ။ မိမိမပိုင်၊ ငါမပိုင်၊ ဓာတ်ဆိုင်
 ဓာတ်သားရှိ။ ။ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ၊ သူ့ဥစ္စာ ဘယ်ခါဘိတ်မရှိ။
 ယောဂီသူမြတ်၊ ဉာဏ်မြင်လတ်၊ မှတ်တော့ ဤတိုင်းသိ။ ။ စိတ်
 အစဉ်မှာ၊ ဉာဏ်မြင်တာ၊ ဘယ်ခါ မပျောက်ဘိ။ ။ သောတာန်
 သူ၊ များရှင်လူ၊ မှတ်ယူ ဤတိုင်းသိ။ ။ ရုပ်နာမ် ပရမတ္ထ၊ သင်္ခါရ၊
 အန္ဓသူမသိ။ ။ မသိအန္ဓ၊ ကျင့်ကြံကာ၊ မှားစွမ်းစွာရှိ။ ။ သောတ
 ကလျာဏ၊ ဖြစ်သူမှ မုချကျင့်လမ်းသိ၊ လမ်းသိပြီးမှ ကျင့်ကြံကာ။

ခဏမဂ်ဆိုက်ဘိ။ ရမ်း၍ကျင့်က၊ လမ်းမှန်ကျ၊ မြတ်စွ မဟောဘိ။
ပညာရှိများ၊ ဤတရား စဉ်းစားကြလေဘိ။ ။

သတ္တာယဒိဋ္ဌိ အယူမှား၊ သာယာခင်တွယ်သော တဏှာ။ ဤ
တရားနှစ်ပါးတို့ ကင်းလွတ်စေလိုသော။ ပညာရှိတို့သည်။ ဆရာ
ကောင်းထံ၊ နည်းကိုခံ၍။ ရုပ်နာမ်ခမ္မ သင်္ခါရပရမတ္ထ တရားတို့၌။
အနိစ္စ ဒုက္ခ အသုဘ အနတ္တ။ လက္ခဏာတင်၍။ ဆင်ခြင် ရှုထိုက်
ကြောင်း ပြသော။

ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပိုကာ။

(၂၂) သလက္ခဏာဗ္ဗိ။ သာမည လက္ခဏာဗ္ဗိ စ
ဝိညုနာ။ ဂဝေသိတဗ္ဗိ အတ္တတ္ထိ။ နိယ
ဂါဟာဒိမောစိတုံ။ ။

ဝိညုနာ။ သံသရာဘေးဘယကို၊ တွေးဆမြင်သိသော။ ပညာရှိ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တတ္ထနိယဂါဟာဒိ မောစိတုံ၊ အသက် လိပ်ပြာ။
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါငါဟု မှတ်စွဲတင်ကပ်သော။ ဒိဋ္ဌိအယူငါ့ကိုယ်
ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု၊ သာယာစွဲလမ်းကပ်ငြိပါသော၊ တဏှာအယူ
စသည်တို့မှ၊ ကင်းလွတ်စေခြင်းငှါ။ သလက္ခဏာဗ္ဗိ၊ ခန္ဓာငါးတန်း။
ရုပ်နာမ်ခမ္မ။ သင်္ခါရတရား၏။ အသီးအသီးသော၊ မိမိတို့လက္ခဏာ
ကို၎င်း။ သာမညလက္ခဏာဗ္ဗိ စ။ ခန္ဓာငါးတန်း။ ရုပ်နာမ်ခမ္မ။ သင်္ခါရ
တရားတို့၏။ အနတ္တ အနိစ္စ အသုဘ ဒုက္ခလက္ခဏာကို၎င်း။ ဂဝေ
သိတဗ္ဗိ၊ ကလျာဏအင်္ဂါ၊ လုံလောက်စွာသည့်၊ ဆရာတို့ထံ၊ နည်း
ကိုခံ၍၊ ဖန်ဖန်ထပ်ထပ်၊ အဆောလျင်စွာ၊ လိုက်လံ၍သာ၊ ရှာကြံ
အပ်လှသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံခိင်။

သံသရာဘေး၊ မြော်ဆတွေး၊ ပြေး၍မလွတ်ပါ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊
ငါ့နှစ်ငါ့၊ သံသရာကျင်လည်တာ။ တဏှာဒိဋ္ဌိ၊ ပြတ်လိုဘိ။

ပဏ္ဍိတိလိက်လံရှာ။ ။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မကြွမ်းကြေက။ မှတ်ကြပဏ္ဍိတာ၊
 ပညာရှိထံ၊ ပရမတ်ဉာဏ်။ သင်အံလေ့ကျက်ပါ။ ။ ရုပ်နာမ်
 ပရမတ္ထတတ်ကျွမ်းက၊ ရူပလက္ခဏာ၊ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တ။ မှတ်ကြ
 အသုဘာ။ ။ ခန္ဓာငါးတွင်။ လက္ခဏာတင်။ ကျင့်စဉ် ဤတိုင်း
 သာ။ ။ ခန္ဓာငါးတန်။ ပရမတ်ဉာဏ်၊ မြင်ပြန်ဒိဋ္ဌိကွာ။ ။ ဒိဋ္ဌိ
 သတ္တာ၊ ကွာသူမှာ။ မှတ်ပါသောတာသာ။ ။ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ၊ မြင်
 လာက၊ အနိစ္စသကဒါ။ ပညတ်ရုပ်မှာ၊ အသုဘာ။ ရူပါဇေဂုံစ္ဆာ။
 စက်ဆုတ် ရှိရှာ။ ထင်မြင်လာ။ မှတ်ပါအနာဂါ။ ။ ခန္ဓာငါးခု။
 ဒုက္ခရူ၊ ထင်မှုရဟန္တာ။ ။ သမောဝိသုဒ္ဓိ။ ကျမ်းကိုထုတ်။ အဟုတ်
 ကြည့်လေပါ။ ။ ကျမ်းကိုမချင့်၊ ရမ်း၍ကျင့်။ အခွင့်မရောက်ပါ၊
 နိဗ္ဗာန်လမ်းစဉ်၊ ကျင့်လမ်းခွင်။ ထင်မြင်တတ်မှသာ။ ။ ကျင့်ရန်
 မခက်။ သိဘို့ခက်။ မပျက်မှတ်လိုက်ပါ။ ။ ရှင်လူအများ၊ ဤတရား
 စဉ်းစားကြလေပါ။ ။

အနိစ္စ ဒုက္ခ။ လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့သည်။ ဗုရားပွင့်သော။ သာသ
 နာတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သော သာသနာပ၌ ဖြစ်စေ။ အနတ္တလက္ခ
 ဏာမူကား။ ဗုရားပွင့် သော သာသနာ တွင်း၌သာ ရှိသော အ
 ကြောင်းကိုပြခြင်း။

(၂၃) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ လက္ခဏာနိ ဥပ္ပါဒါဝါ။
 တထာ ဂတာနံ၊ အနုပ္ပါဒါဝါ ပညာ
 ယန္တိ၊ အနတ္တလက္ခဏာနိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ
 နေဝ ပညာယတိ။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ လက္ခဏာနိ၊ မမြဲခြင်း-အနိစ္စ။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ
 လက္ခဏာတို့သည်၊ တထာဂတာနံ၊ မြတ်စွာဗုရားသခင်တို့၏။ ဥပ္ပါ
 ဒါဝါ၊ ဖြစ်ပွင့်ပေါ်လာကြကုန်သော်၎င်း၊ အနုပ္ပါဒါဝါ၊ မဖြစ်မပွင့်
 မပေါ်လာကြ ကုန်သော်၎င်း။ ပညာယန္တိ၊ လောကတလ္လား သတ္တ

ဝါများ၌။ ထင်ထင်ရှားရှား ရှိကြလေကုန်၏။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ ခိုင်
 မြဲလှစွာ ငါ့ငါထင်ချက်၊ အသက်ဝိညာဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ထင်တာသည်
 မှန်စွာဒိဋ္ဌိ၊ ဟောဆိုပြုရသော အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ။
 မြတ်စွာဗုရား ထင်ရှားပွင့်ရာ၊ သာသနာရှိသော ကာလကို၊ ဝိနာ၊
 ကြည်၍။ နေဝညာယတိ။ မြေလျှား မိုးပျံ၊ ချာနတ်ညာဏ်သမား။
 ရသေ့များတောင်၊ ထင်ရှားတည့်တည့်။ သိနိုင်စရာ မြင်နိုင်စရာ
 ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပါယ်သံနိဝံ။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ လက္ခဏာ၊ မချရှိသည်သာ။ ။ ဗုရားပွင့်ပွင့် မပွင့်
 ပွင့် ရှိသင့်ရှိထိုက်စွာ။ ။ လောကတတ္ထာ၊ သတ္တဝါအား၊ အများ
 သိသည်သာ။ ။ သာသနာပ၊ ခေတ်ကာလ အနတ္တံမရှိပါ။ ။
 ဗုရားပွင့်မှ အနတ္တ၊ ဟောပြုသွန်သင်တာ။ သာသနာ၊ သာသနာ၊
 ခေါ်ကြတာ၊ မှတ်ပါအနတ္တာ။ ။ ရုပ်နာမ် ပရမတ်ထင်တုံလပ်၊
 မှတ်တော့ အနတ္တာ။ ။ သာသနာတွင်းမှ ပရမတ္ထ၊ တတ်ကြများ
 သူငါ။ ။ ပရမတ်ကွယ်ပျောက် ပညတ်ရောက်၊ မှောက်ပေ၊ သာ
 သနာ။ ။ ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထ ကျမ်းကြေမှ၊ အတ္တ၊ ငါပျောက်မှာ။
 ပရမတ္ထတရား၊ ပေါ်လာငြား၊ ဗုရား ပွင့်မှသာ။ ။ ဗုရား သုံးလူ
 မပွင့်မှ ဘယ်သူမရှိရှာ။ ။ တဏှာဒိဋ္ဌိ မကွဲဘိ၊ ရှိသမျှရှင်လူမှာ။
 ထင်မြင်မှားသမျှ ဒိဋ္ဌိပ၊ မှတ်ကြသေအချာ။ ။ ခင်တွယ်သာယာ
 ကပ်ငြိတာ မှတ်ပါတဏှာငါ။ ။ အမှား အယူ ပယ်နိုင်မှု ဖြူစင်
 ဒိဋ္ဌိကွာ။ ။ ဒိဋ္ဌိကွာသူ များရှင်လူ၊ မှတ်ယူသောတာသာ။ ။
 ငါ့လင် ငါ့သား ငါ့မယား၊ ပယ်ရှားမရှိပါ။ ။ ငါ့စိန် ငါ့ရွှေ ငါ့
 လယ်တွေ ပယ်လေမရှိပါ။ ။ ဒိဋ္ဌိကွာမှ အိမ်ထောင်ကျ၊ မှတ်ပ
 ဝိသာခါ။ ။ သွီးနှင့် သား မြေးတွေများ၊ စဉ်းစားကြည့်လေပါ။
 ပညတ်ကွယ်ပျောက် ပရမတ်ရောက်၊ ခေတ်ပေါက်ရုံမျှသာ။
 ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏။ တရားစကားကို၊ မကြာ မကြာ
 ကြားနာမှတ်သားရခြင်းသည်။ အကြား အမြင်များသော သုတ

မယဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း။ သုတမယဉာဏ်ရှိမှ ဟုတ်မဟုတ် စဉ်းစားကြံ စည်တတ်သော၊ စိန္တာမယဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း။ စိန္တာမယဉာဏ်ရှိမှ အဟုတ် အမှန်ကို သိနိုင်သော ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းကို၊ မဟာစုန္ဒ ထေရ်အား ဟောသော—

ထေရ် ဂါထာ။

(၂၄) သုဿုသာ သုတဝဒ္ဓနိ၊ သုတံပညာယ
ဝဒ္ဓနံ၊ ပညာယ အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ဉာတော
အတ္ထောသုခါဝဟော။

သုဿုသာ၊ သူတော်ကောင်းတရား မှတ်သားနာခံ၊ သင်အံ လေ့ကျက်ရခြင်းသည်။ သုတဝဒ္ဓနိ၊ အကြားအမြင်များမြင်ပေါ ရယ်။ သွပ်သွပ်ဉာဏ်မျိုးတို့ကို ပွားတိုးစေတတ်လေတော့၏။ သု တံ။ အကြားအမြင်အလွန်ပင်များသည့် သုတမယ ဉာဏ်မျိုးသည်။ ပညာယ၊ တွေးတောဆင်ခြင် အစဉ်စဉ်းစားတတ်သော။ စိန္တာ မယဉာဏ်ပညာမျိုးကို။ ဝဒ္ဓနံ၊ ပညာပြည့်ဖြိုး ရေနှင့်အိုးသို့ တိုး ပွားစေတတ်လေတော့၏။ ပညာယ၊ တွေးတောကြံစည် အလီလီ စဉ်းစားတတ်သော။ စိန္တာမယဉာဏ်မျိုးသည်။ အတ္ထံ၊ ယထာ ဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သည့် အနက်ဉာဏ် သဘောကို။ ဇာနာတိ၊ မဆုတ်မဆိုင်း ဟုတ်မှန်တိုင်းကို၊ ဉာဏ်နှိုင်းချိန်ချ သိတတ်လှပေ ၏။ ဉာတော၊ ထိုးထွင်း၍ပ၊ ဟုတ်မှန်ကြသည့်။ ယထာဘူတ၊ သိအပ်လှသော။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ တ ကယ်ဟုတ်သော သဘောသည်။ သုခါဝဟော၊ တောင့်တရည် မှတ် လူနတ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်ခရီး ချမ်းသာကြီးကို အပြီးတိုင်သာ၊ ရှုက်ဆောင်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်လေတော့သတည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံခိင်။

သူတော်တရား မှတ်သားနာခံ၊ သင်ကျက်အံ၊ များပြန်ကြား အမြင်၊ အမြင်အကြား၊ အလွန်များမှ၊ ပွားတိုးဉာဏ်မှာ တွေး

တောကာ၊ စိန္တာပညာပင်။ ။စိန္တာမယ၊ ကြံနိုင်မှ၊ ကျနဉာဏ်
 မှာထင်။ ။ယထာဘူတံ၊ အမြင်မှန်၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းအစဉ်။ ။ကြံ
 တိုင်းမှန်မှ၊ ရည်ရွယ်သမျှ၊ သုခချမ်းသာအင်။ ။လူနတ် နိဗ္ဗာန်၊
 သုံးတန်ချမ်းသာ၊ လိုသူမှာ၊ များစွာကြားအမြင်။ ။ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ
 သစ္စာလေးရပ်၊ ပရမတ်၊ တတ်အောင် ကြိုးစားသင်။ ။လော
 ကုတ္တရာ၊ လိမ်မာများစွာ၊ ကျမ်းကြေကြကာ၊ လောက အလကား
 မြင်၊ လောကကိုမူ၊ သိမြင်သူ၊ မှတ်ယူအန္ဓပင်။ ။အန္ဓဗာလာ၊ ဖြစ်
 သမျှ၊ မချလမ်းမမြင်။ ။ရှင်လူသဘော၊ ဉာဏ်မှာနေ့၊ တွေးတော
 ရှုဆင်ခြင်။ ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို, မခွါတတ်လျှင်၊ ဝိပဿနာရှုရင်း။
 ဒိဋ္ဌိပြန်၍ ကပ်နေပုံပြသော။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်, အဋ္ဌကထာ,

(၂၅) အဟံဝိပဿာမိမမ။ ဝိပဿနာတိ
 ဂဏှာတော။ ဒိဋ္ဌိသမုပ္ပာဒုနံ နာမ
 နဟောတိ။

ယိ၊ ဒိဋ္ဌိကိုမခွါတတ်လျှင်။ ပြန်၍ ကပ်တတ်သည် ဆိုသော
 စကားသည်မှန်ပါ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိပဿာမိ၊ ဝိပဿနာရှု၏။
 မမ၊ ငါ၏ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ငါဝိပဿနာ
 ရှုသည်။ ရှုသော-ငါသည်ပင်လျှင်ပင် ငါဟူ၍။ ဂဏှာတော၊ မှတ်
 ထင်စွဲလမ်း၍နေသောသူအား၊ ဒိဋ္ဌိသမုပ္ပာဒုနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်
 ရာ ခွါရာ စွန့်ရာ ဖြတ်ရာ ရောက်ခြင်း မည်သည်။ နဟောတိ၊ မချ
 ဧကန်၊ အမှန်စင်စစ် မဖြစ်လေတော့ပြီ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခွါတတ်သောသူများ။ ခွါ၍ကွာပုံ
ပြသော။ ၎င်းဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။

(၂၆) သင်္ခါရာဝ သင်္ခါရေ ဝိပဿန္တိ။
ဝဝတ္ထာ ပေန္တိ၊ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ။
ပရိန္တိန္ဒန္တိတိ၊ ဂဏ္ဍတော ဝန။
ဒိဋ္ဌိဥဿာဓုနံနာမ ဟောတိ။

ပန၊ တကယ်ဒိဋ္ဌိကို-တကယ်ခွါ၍၊ တကယ်ကွာသောနည်းဟူ
သည်ကား။ သင်္ခါရာဝ၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ သင်္ခါရတရား
တို့သည်သာလျှင်၊ သင်္ခါရေ၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ။ သင်္ခါ
ရတရားတို့ကို၊ ဝိပဿန္တိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါငါဆိုတာ၊ မရှိ
ကြောင်းကို၊ ကောင်းစွာသိရအောင်၊ ဝိပဿနာ ရှုကြလေကုန်၏။
ဝဝတ္ထာပေန္တိ။ ငါငါဆိုတာ၊ ရုပ်မှာ၊ နာမ်မှာ အပိုလာ၍၊ ခြား
မညှပ်ရအောင်။ ရုပ်နာမ်ပရမတ် ဓာတ်တို့ကိုသာ တတ်တတ် အပ်
အပ်၊ မှတ်သားကြကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ ငါငါဆိုတာ၊ အပိုလာ၍။
ဝင်မရှုပ်ရအောင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို၊ သိမ်းဆည်းကြကုန်၏။
ပရိန္တိန္ဒန္တိ၊ ငါငါဆိုတာ၊ အပိုလာ၍၊ ပူးဝင်မကပ်ရအောင်။ ပိုင်း
ဖြတ်၍ ပစ်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ သတ္တဝါဟု။
ငါငါထင်မှတ်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပယ်ဖြတ်ပြီး၍ ဂဏ္ဍတော၊ ပိုင်
ပိုင်နိုင်နိုင်-ဓာတ်ဆိုင် ဓာတ်ခဲ၊ သဘောခဲကို၊ အဖြေမှတ်ယူ၍ထား
နိုင်သောသူအား။ ဒိဋ္ဌိဥဿာဓုနံနာမ၊ တကယ်ဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရာခွါရာ
ဖြတ်ရာ တောက်ရာ ရောက်တော့သည်။ ဟောတိဖြစ်၏။

ဒါန သီလ ဘာဝနာပစာယနစသော၊ လောကီကုသိုလ် ပုည
ကြီးယာ ဆယ်ပါးတရားတို့၏အရှိန်သည်။ လူ့ပြည်။ ဗြဟ္မာပြည်။
နေဝသညာ နာသညာတို့။ ဘဝ အထက်ဆုံးသို့ ရောက်အောင်

ပို့နိုင်သော်လည်း။ ငါငါဆိုသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးက ဆွဲချလိုက်
ခြင်းကြောင့်၊ အပယ်လေးပယ်လေးသို့၊ ပြန်၍ကျရောက်ပုံကိုပြသော။

အင်္ဂုတ္တရ-ပါဠိတော်။

(၂၇) ဥက္ခိတ္တာပုည တေဇေန၊ ကာမ
ရူပ ဂတိံ ဂတာ၊ ဘဝဂ္ဂန္တန္တိ။
သမ္မတ္တာ၊ ပုန ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

ပုညတေဇေန၊ ဒါန သီလာ၊ ဆယ်ဖြာပုည၊ ဟုသလရှိန်စော်၊
အာနုဘော်သည်။ ဥက္ခိတ္တာ၊ လွတ်ကော်မြောက်တင် အပ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍၊ ကာမ ရူပ ဂတိံ၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် ဖြဟွာပြည်သို့၊
တခါ တခေါက်၊ ကံကောင်းထောက်၍၊ လာရောက်ကြကုန်သော
သူတို့သည်၊ ဘဝဂ္ဂန္တိ။ နေဝသညာ၊ နာသညာဖြင့်။ ဘုံတကာ
အထက်ဆုံးသို့၊ သမ္မတ္တာပိ။ သမာဓိမြောက် ဈာန်ဟုန်ပေါက်၍။
ရောက်ကြကုန်သော။ ပုထုဇန်-ဖြဟွာကြီးတို့သည်လည်း။ ပုန၊
အပိစိလောက်၊ ဒိုးရိုပေါက်၍။ အောက်သို့-တုန်ခေါက်တဖန်၊ ဒုဂ္ဂ
တိ။ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ အပယ် လေးဘုံသို့။
အာဂစ္ဆန္တိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ငါငါဆိုတာက၊ ဆွဲလိုက်
က၊ အမြဲကြီးမကွာ တခါထဲသာ၊ ကျရောက်ပြန်ရသတည်း။

သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်
သော၊ သစ္စာလေးပါးဘုရားကို။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌၊ အကြားအ
မြင်များသော အနုဗောဓ ဉာဏ်နှင့် မမြင်မထိခြင်းကြောင့်၎င်း။
ပညတ်ကွယ်ပျောက်၊ ပရမတ်ရောက်၍၊ ဓာတ်ပေါက် မြင်လျက်၊
မဂ်စိတ်တည်းဟူသော၊ ပဋိဝေဒဉာဏ်နှင့် ထိုးထွင်း၍၊ မမြင်ကြ
ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သင်ချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့နှင့် ငါ ဗုရားသည်ပင်
လျှင်။ အစွန့်ရှည်ကြာ၊ သံသရာမှာ များစွာသော-ဒုက္ခဖြင့်၊ တ
ပြောင်းပြန်ပြန်၊ ခံစားပြေးသွား၊ ကျင်လည် နေရခြင်းကို ဟော
တော်မူသော။

ဒေသနိတ္တရ-ပါဠိတော်၊

(၂၀) စတုန္ဒံ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယာ သစ္စာနံ
အဇာ နတာ အပဿတာ မမဉ္ဇေဝ
တုမှာကဉ္စ။ ဒိဃ မဒ္ဒါနံ သံသာရိ။

ဘိက္ခဝေ၊ လောကသုံးတန်၊ ဒုက္ခရန်ကို၊ ဇကန် ကြောက်ငြား
အို-ချစ်သားတို့၊ စတုန္ဒံ၊ ဒုက္ခသမုဒယ နိရောဓဟု၊ မဂ္ဂမည်တွင်
လေးအင်တရားဖြစ်ကုန်သော၊ အရိယာသစ္စာနံ၊ သောတာပန်အစ၊
အရဟတ္တအထိ၊ ဖြစ်ဘိဇကန်၊ မဖောက်ပြန်သည့်၊ အမှန်တရား
တို့ကို။ အဇာ နတာ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတရားတို့၌၊ အကြား
အမြင်များခြင်းဖြစ်သော။ အနုပောဓဥာဏ်နှင့် အမှန်လျော်စွာ
မသိမမြင်ကြခြင်းကြောင့်၊ အပဿတာ၊ ပညတ် ကွယ်ပျောက်
ပရမတ်ရောက်၍ ဓာတ်ပေါက်မြင်လျက်၊ မဂ်တည်းဟူသော ပဋိ
ဝေဒဉာဏ်နှင့် အမှန်ထိုးထွင်း၍ မမြင်ကြခြင်းကြောင့်၊ မမဉ္ဇေဝ၊
သင်တို့ဆရာ ဗုရားငါသည်၎င်း၊ တုမှာကဉ္စ၊ သင်ချစ်သား၊ ချစ်သွီး
တို့သည်၎င်း၊ ဒိဃမဒ္ဒါနံ၊ စဆုံးမရှိ၊ ပကတိ ရှည်ကြာစွာသော
ကာလပတ်လုံး၊ သံသာရိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်၊ ဖန်ဖန်ထပ်ထပ်၊ မရပ်
မနား၊ ဆိုလည်နွားသို့၊ ပြေးသွား၍သာ၊ ချားရဟတ်ပမာ၊ ကျင်
လည်ကြရသတည်း။

အနုပောဓဥာဏ်၊ ပဋိဝေဓ ဥာဏ်နှစ်ပါးတို့၌ အနုပောဓ
ဥာဏ်ဆိုခြင်းကား၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၌၊ အ
အကြားအမြင်များခြင်းကို ခေါ်သည်။ ၎င်းဉာဏ်သည်။ လော
ကုတ္တရာ ဥာဏ်ဖြစ်၍ ယခုဝတ္ထုတွင် ပညာရှိအား မှီခိုငြား၍၊
သင်ကြားကျက်မှတ်သော-ဥာဏ်ပေတည်း။ ၎င်းလောကီဥာဏ်
ဖြစ်သော အနုပောဓဥာဏ်သည် နိရောဓ သစ္စာ၌၎င်း၊ မဂ္ဂသစ္စာ
မဂ်ဥာဏ်၌၎င်း၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌ အကြားအမြင်များ
သော သုတမယဥာဏ်မျိုးနှင့် ကြံစည်စဉ်းစားနိုင်သောစိန္တာမယ

ဥာဏ်မျိုးကြောင့်၊ ၎င်းသန္တာနှစ်ပါးကိုရော်ကာရမ်း၍၊ မှန်းဆပြီး မြင်နိုင်သိနိုင်ခြင်းပေတည်း။

ပဋိဝေခ ဥာဏ်ကား၊ ပညတ် ကွယ်ပျောက်၊ ဓာတ်ဥာဏ် ပေါက်၍ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက်ဖြစ်သော လောကုတ္တရာဥာဏ် ပေတည်း။ ၎င်းပဋိဝေခ လောကုတ္တရာ ဥာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍၊ ဝရိညာ၊ ပဟာန၊ သန္တိကရဏ၊ မဂ္ဂဘာဝနာ လေး ဖြာသော ကိစ္စအားဖြင့်၊ သန္တာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်း ပေတည်း။ ထိုကြောင့် ဤဥာဏ်နှစ်ပါးကို ခွဲခြား၍ပြသော။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ။

(၂၉) တတ္ထအနုဗောဓ ဉာဏ် လောကီပံ။
အနုသဝါဒိဝသေန နိရောဓ မဂ္ဂေစ
ပဝတ္တတိ။ ပဋိဝေခ ဉာဏ် လော
ကုတ္တရံ။ နိရောဓ မာရမ္ဘာန် ကတွာ
ကိစ္စတော။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဝဋီ
ဗုဏ္ဏတိ။

တတ္ထ။ ထိုအနုဗောဓဉာဏ်။ ပဋိဝေခဥာဏ် နှစ်ပါးတို့၌။ အနုဗောဓဥာဏ်၊ ရုပ်နာမ်သမ္ပယသင်္ခါရ တရားတို့၌၊ အကြား အမြင် များသော၊ အနုဗောဓ ဥာဏ်သည်၊ လောကီပံ။ လောကီဥာဏ် သံသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍၊ နိရောဓစ၊ နိရောဓသန္တာ၌၎င်း၊ မဂ္ဂေစ၊ မဂ္ဂသန္တာ၌၎င်း၊ အနုသဝါဒိဝသေန၊ အဆင့်ဆင့်စကား၊ တရား များကို၊ ကြားနာဘူးခြင်းဟူသော သုတမယဥာဏ်၊ ကြားနာရ လျှင် ဆင်ခြင်ကြံစည်ခြင်းဟူသော စိန္တာမယဥာဏ်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်၊ ပဝတ္တတိ၊ နိဗ္ဗာန်မဂ်လမ်း၊ ရော်ကာရမ်း၍၊ မှန်းဆတုံလစ်၊ သိခြင်းသာဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိဝေခဥာဏ် ပညတ်ကွယ်ပျောက်၊ ဓာတ် ဥာဏ်ပေါက်၍၊ မဂ်ရောက်ဖိုလ်ရောက်တည်းဟူသော ပဋိဝေခ ဥာဏ်သည်၊ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဥာဏ်သည်။ ဟုတွာ၊

ဖြစ်၍၊ နိရောဓံ၊ ကိလေသာမကပ်၊ ဆိပ်ကင်းပြတ်သည့် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဿံကတွာ၊ အာရုံပြုလျက်၊ ကိစ္စတော၊ ပရိညာ၊ ပဟာန၊ သန္တိကရဏ၊ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ လေးဖြာသောကိစ္စအားဖြင့် စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ ဒုက္ခသမုဒယ၊ နိရောဓဟု မဂ္ဂသညာ၊ လေးသစ္စာ တို့ကို၊ ပဋိပုဏ္ဏတိ၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကျောက်တိုင်ကျောက်မျိုး၊ ပမာ ကိုးပြီး၊ ထိုးထွင်း၍သာ၊ သောတာပန်မှာ၊ သိမြင်နိုင်တော့သ တည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးတို့သည် သံသရာ၌ကျင်လည်ရသောဒုက္ခကို ခွေးကိုက်မှာလောက်မှ၊ မကြောက်ကြခြင်း၊ တကယ်ဒုက္ခကြောက် သော ပညာရှိတို့သည် သောတာပန်အစ အရဟတ္တမဂ် အဆုံး ဖြစ်သောတရားကို၊ ကျကျနန၊ သင်ပြဟောပြော နိုင်သော ဆရာ ထံ၊ မှီခို၍သင်ကြားလေ့လာ၍ သင့်ကြောင်းပြသော။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

(၃၀) ဣန္ဒြိတာ ရမ္မဿံ ဝိဒ္ဓါန သဒ္ဓမ္မံ ရုစန္တိစ၊
သံသာရုံသွာတံသာဘိတာ၊ ဘာသာယ၊
ဝတ္တာပိ တသ္မာဟိ တေဝ ဘိတာဒိံ၊
ဂဏှောယျ မေမေသနာ၊

ဘာသာယ၊ ဘာသာတကာတွင် ဘုရင်အဖြစ် ဗုရားစစ်ကြည် ညို၊ နဂိုရ်ရိုးရာ ကြိုကြိုက်လာကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးတို့သည် ဝတ္တာပိ၊ အဟုတ်ကေန် အမှန်စင်စစ်၊ တကယ်ပင်ဖြစ်ငြားသော် လည်း၊ သံသာရုံ၊ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာထိုထို၊ ဟိုဟိုမစဲ၊ အမြဲ မျောမြုပ်၊ အဟုတ်ကြောက်စဖွယ် တကယ်ကြီးကျယ်လှစွာသော သံသရာကြီးကို။ သွာတံသာ၊ စိုက်စိုက်သွားရာ၊ နောက်ကလာ၍၊ ခွေးကိုက်သာလောက်ကမှ။ နဘိတာ၊ တကဲ့အဟုန်၊ စိတ်ကကြံ ၍၊ အမှန်ထိုလောက် မရွံ့မကြောက်ကြလေဟုန်။ ဣပ၊ ဟုမ္မရူး နိုင်အာကီ၊ နှစ်လီထကြွ သောင်းကြမ်းသော ကာလခါသမယ၌။ ဣန္ဒြိတာ ရမ္မဿံ။ လင် သားမယား ဝတ်စားတန်သာ၊ ရတိုရာ

ဖြင့်။ ဝမ်းစာကိုလု၊ ပျက်မှုမျိုးရိုး၊ အဆိုးလိုက်စား၊ မတရားအာရုံ
 အလုံးစုံကို၊ ဂိဇ္ဈါ၊ မက်မက် မောမော၊ ရက်ရော နှစ်မြိုက်၊ ကာမ
 ဂုဏ်မိက်၊ ဝမ်းစာလုကြိုက်သလောက်မှ၊ သဒ္ဓမ္မံ။ သူတော်ကောင်း
 ခွင့်၊ ကျင့်ထိုစဉ်ထား၊ နိဗ္ဗာန်သွားရာ၊ သေချာမဟုတ်၊ ရုပ်နာမ်
 ခန္ဓာ၊ သစ္စာအာယတန၊ ပဋိစ္စဓာတ်၊ သမုပ္ပါဒ်တရား၊ ဝိပဿနာ
 များကို၊ နရုစန္ဒိ။ စစ်စစ်မြစ်မြစ်၊ တစ်တစ်ခွခွ၊ စိတ်ရွရွနှင့်၊ ကျကျ
 နန၊ မနှစ်သက်။ မယုံကြည်ကြလေကုန်။ ဟာသွာ ထိုသို့၊ ခွေးကိုက်
 မှာလောက်၊ မကြောက်သံသရာ၊ ကာမဂုဏ်၊ မခင်မြတ်တရား။
 ဟုန်းဒိုင်းအမှု၊ ငြင်းခုံပြု၍။ ဝမ်းစာလုသာ များကြသောကြောင့်။
 တိတာဒိံ၊ ဒုက္ခတန်တန် ဖန်ဖန်ခါခါ၊ သံသရာကို။ လျှင်စွာ
 ကြောက်ပြီး။ တမေဝမေသနာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ တရား
 ကောင်း တရားမြတ် ပရမတ္ထမခြား၊ လိုလားစုံမက်၊ နှစ်သက်ရှာကြံ
 ကြသော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေဝ လရောင်
 နေရောင်။ ခြည်တထောင်ဖြင့်။ ထွန်းပြောင်လှစွာ၊ ဤဗုရား သာ
 သနာဠိသာသျှင်။ ဂဗျောယျံ။ ပညာရှိအား၊ မြိုငြားခိုဝင်၊ သင်
 အံ့ကျက်မှတ်၊ ပရမတ်ကို တတ်စွမ်းနိုင်သလောက်၊ ကျင့်ကြံ၍
 သာ၊ ပွားများ၍သာ၊ ပြုအပ်လှပေသတည်း။

သိက္ခာသုံးပါး၊ သင်္ဂဟတရားလေးပါး။ ပေါင်းခုနစ်ပါးနှင့်
 ပြည့်စုံသောသူမှ၊ မိတ်ကောင်းဖြစ်၍၊ ပေါင်းအပ်သည်။ ၎င်းခုနစ်
 ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောသူ၌ ချစ်ခင်ထိုက်သော ဝိယဂုဏ်၊ အရိုအသေ
 ပြုအပ်သော-ဂရုဂုဏ်၊ ချီးမွမ်းအပ်သော-တာဝ နိယဂုဏ်၊ သူတ
 ပါးအား ကဲရဲ့ပြစ်တင်၍ ပြောလျှင်။ ထုံးပြဆို ဆုံးမတတ်သော
 ဝတ္တဂုဏ်၊ မသိသူတို့ မေးလျှောက်သောစကားကို အမေးခံနိုင်
 သော ဝစနက္ခမဂုဏ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာတို့နှင့် စပ်သော၊
 နက်နဲသည့်-တရားစကားကို၊ ဟောကြားနိုင်သော၊ ဂန္တိရ ကထံ
 ကတ္တာဂုဏ်၊ အကျိုးမဲ့လပ်။ မလျှောက်ပတ်သော- အရာဋ္ဌာန၌။
 မတိုက်မတွန်း မရှည်စေတတ်သော၊ အဋ္ဌာနနောစ နိယောဇိတ

ဂုဏ်။ ဤကလျာဏမိတ္တဂုဏ် ခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
သိုက်လံ ရှာဖွေအပ်ကြောင်း၊ ဟောတော်မူသော။

ကလျာဏ မိတ္တသုတ်-သက္ကနိတ္တရပါဠိတော်။

(၃၁) ဝိယောဂရုတာဝနိယော၊ ဝတ္တာစ
ဝ စနက္ခမော။ ဂန္တိရဗ္ဗ ကထံ
ကတ္တာနော စဋ္ဌာနေ နယောဇိတာ
ယမ္ပိ တောနိ ဋ္ဌာနာနိ၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ စ
ပုဂ္ဂလေ။ သော မိတ္တော မိတ္တ
ကာမေန။ ဘဇိတဗ္ဗော တထာ
ဝိခေါ။

ဘိက္ခဝေ၊ မိတ်ကောင်း ကလျာဏ ရှာကြံကြသည့်။ အာက
တမူ။ များရှင်လူတို့။ ယောပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိယော
စ၊ သီလသမာပညာရောကြိတ်၊ သိက္ခာသုံးပါး ဒါန-ဝေယျာဝစ္စ၊
အတ္တစရိယာ-သမာနတ္ထတော၊ ဤလေးဖြာသော၊ သင်္ဂဟတရား၊
ဤခုနစ်ပါး တရားပြည့်လပ်၊ ချစ်ခင်အပ်သော ဝိယဂုဏ် ရှိသည်
လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂရုံစ၊ အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြုအပ်
သော ဂုဏ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိဖြစ်၏။ ဘာဝနိယောစ၊ ချီးမွမ်း
အပ်လှ။ ဘာဝနိယ ဂုဏ် ရှိသည်လည်း ဟောတိဖြစ်၏။ ဝတ္တာ။
သူတပါးကိုပင် ကဲ့ရဲ့ဖြစ်တင်၊ ပြောလျှင်-ထုံးပြ၊ ဆိုဆုံးမ တတ်
သော။ ဝတ္တာဂုဏ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝစနက္ခမောစ၊
မသိသူများ။ မေးလျှောက်ထားကာ၊ ဖြေကြားပြသနိုင်သော။ ဝစ
နက္ခမဂုဏ်ရှိသည်လည်း ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂန္တိရဗ္ဗကထံကတ္တာ။
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ။ သဗ္ဗာနှင့်ခတ်။ ပရမတ်တရားနက်နဲသောစကားကို
ဟောပြော ပြသနိုင်သော၊ ဂန္တိရကထံ ကတ္တာ။ ဂုဏ်နှင့်လည်း
ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဋ္ဌာနေနောဝနိယောဇိတာ၊ အ

ကျိုးမဲ့လပ်။ မလျှောက် ပတ်သော အရာဌာန၌၊ မတိုက်မတွန်း။
 မရှည်စေတတ်သော၊ အဋ္ဌာန၊ နိယောဇိတဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ
 သည်။ ဟောတိဖြစ်၏။ ဘိက္ခုဝေ။ မိတ်ကောင်းကလျာဏ၊ ရှာကြံ
 ကြသည့်အကတမူ များရှင်လူတို့၊ ယမိပုဂ္ဂလေ။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊
 ဟောနိ ဋ္ဌာနာနိ၊ ဤဘာဝနိယ၊ ဝိယဂရ၊ စမှုဆင့်ပွား၊ ကလျာဏ
 မိတ္တံဖြစ်ကြောင်း၊ အင်္ဂါချနစ်ပါးတို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ
 ပြည့်စုံ။ ရှိကြ ပေ ကုန် ၏။ မိတ္တကာမေန၊ မိတ်ဆွေ ကောင်းကို။
 ပေ ဝင်းဘော်လိုအင်။ သူတော်စဉ်သည်၊ တထာဝရော၊ ထိုသို့ သ
 ဘောရှိသော၊ သောမိဗ္ဗော၊ အင်္ဂါချနစ်ပါးရှိပေသော။ မိတ်ဆွေ
 မှတ်အပ်၊ ထိုသူမြတ်ကို။ ဘဇိတဗ္ဗော။ မတွေ့တွေ့အောင် ကြံဆောင်
 ရှာဖွေ နယ်ပြေအတွင်း၊ မေးမြန်းခြင်းဖြင့်၊ လက်ငင်း မကြာရ။
 မှီဝဲ၍သာ။ ဆည်းကပ်မကွာ၊ ပြုအပ်လှပေသတည်း။

အို, နာ, သေရေး။ ဘေးဒုက္ခမလွတ်သော။ ငိုခန်း၊ ယိုခန်း။ မော
 ခန်း-သောခန်း။ ဘရမ်း, ဘတာ။ ဗလချာဖြင့်။ သာယာဆင့်ဆင့်။
 အဟင်္ဂအဟင်္ဂထဲ၍။ တက္ခအဟုတ်၊ ရဟန်းစုတ်ရဟန်းမြုပ်တို့၊
 ဟောကြပြောကြသော-ဂါထာသည်။ ရာ, ထောင်, မက များပါ
 သော်လည်း၊ နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း မဟုတ်၊ သံသရာမှာ မြုပ်၍ နေ
 သောကြောင့် မမြတ်ကုန်။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာနှင့် စပ်ဆိုင်
 သော-ဂါထာသည်။ နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း-လမ်းကောင်းကျ၍။ တပုဒ်
 တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်းကို၊ မြတ်စွာ
 ဗုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် ဗာဟိယဒါရုစိရိ ထေရ်ကို ဟော
 သော-

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၃၂) သဟဿမယိ စေဂါထာ၊ အနတ္တ ပဒ
 သံဟိတာ၊ ဇေတံ ဂါထာပဒံ ထေယျော
 ယံသုတွာ ဥပသမ္ပတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ဓမ္မကထိက၊ ပြုလုပ်ကြသည့်၊ များစွာထောင်သောင်း၊
အို-ချစ်သားအပေါင်းတို့။ အနတ္တပဒသံဟိတာ။ နိရတ္တက ဘာတ
ခုမျှ ကျိုးမရသည့်။ အလကား-တော့ဘွဲ့။ တောင်ဘွဲ့-မယ်ဘွဲ့
စသော-ပုဒ်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော ဝါ၊ ရယ်ခန်း-မောခန်း။ သော
ခန်း-လွမ်းခန်း။ ငိုခန်း-ယိုခန်း အမေ့ပမ်းတတ်သည့်။ ဘရမ်းဘ
တာ။ ဘာကလေးတခုမျှ အနှစ်သာရမရှိအပ်သည့်။ ပုဒ်ပါဠိတို့နှင့်
ယှဉ်သော ဂါထာ။ ငိုတော့မလို၊ ယိုတော့မလို၊ ရွဲ့တော့မလို။ အ
ဟဲ့ဟဲ့နှင့်၊ ရှုတ်ဘတ်ပြောဟောကြသော ဂါထာသည်။ သ ဟသ
မ ပိ။ လူတို့ဘောင်မှာ၊ ရာ၊ ထောင်၊ မကများပါသော်လည်း၊ သစေ
ဟောတိ၊ အကယ်စင်စစ် ဖြစ်စေငြားအံ့၊ နသေယျော၊ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်း၊ လမ်းကောင်းကို မကျွမ်း၊ မမြတ် လှတော့သည်
သာတည်း။ အတ္တပဒသံဟိတာ၊ မဂ်ဒိုလ်နိဗ္ဗာန် ကေနံအမှန်၊ ရရန်
အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ ယံဂါထာပဒံ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ သတိပဋ္ဌာန်
သစ္စာ၊ အာယတနခတ်၊ ပရမတ်အနှစ်၊ တရားအစစ်တို့နှင့် စပ်
ယှဉ်သော အကြင်ဂါထာပုဒ်ကို၊ သုတွာ၊ စိတ်မှာစိုက်စိုက်၊ နှစ်
ချိုက်ကြည်သာ၊ ကောင်းစွာကြားနာရသည်ရှိသော်၊ ဥပသမ္ပတိ၊
ဆယ့်တမ်းဟူ၊ အပူခပ်သိမ်း၊ အပူနံငြိမ်းလေတော့၏။ ဝါ၊ ဇေးမ
လားလို့ တရားနာ၊ ပူဆာဆာနှင့်တွေ့ဘတ်ခြင်းမှာ၊ ကင်းလွတ်လေ
တော့၏။ တံဂါထာပဒံ။ ငါးရာ ကထောင်၊ မိုက်မှောင်း များစွာ
ကိလေသာကို။ ငြိမ်းစေတတ်သော ရုပ်နာမ်ခမ္မ၊ သင်္ခါရခါတ်။
ပရမတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော။ ထိုဂါထာပုဒ်သည်။ ဇေတံ၊ တဂါထာ-
တပါဒ။ တပုဒ်တည်းမျှ၊ သစေဟောတိ။ အကယ်စင်စစ်၊ ဖြစ်စေ
ငြားအံ့၊ သေယျော၊ အပါယ်ကင်းလျက်၊ တမဂ်၊ တဒိုလ်ရလို
ကြောင်း။ တရားကောင်းလမ်းစ။ အမှန်ကျသဖြင့်။ သောတာပန်
ဆင်၊ လောကတခွင်၊ အမြတ်ဆုံးပေတည်း။

ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးကို နာမ်ရုပ်လုပ်၍၊
ဖြစ်ပျက်ပုံအနိစ္စရှုနည်းကို၊ ဗာဟိရဒါရုစီရိကို ဟောသော

ဥဒါန်းပါဠိတော်။

(၃၃) တသ္မာတိဟတေ ဗာဟိယ၊ ဇေဝိက္ခိ
တဗ္ဗိဒိဗ္ဗေ ဒိဗ္ဗမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ သုတေ
သုတမတ္တံဘဝိဿတိ၊ မုတေမုတမတ္တံ
ဘဝိဿတိ၊ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ
ဘဝိဿတိ။

ဗာဟိယ၊ ပြင်ဗာဟိယ၊ ရှိသမျှအာရုံ၊ လုံးစုံလိုက်စား၊ အို-
ချစ်သားဗာဟိယ၊ ယသ္မာ အကြင်ကဲ့သို့ အကြောင်းကြောင့်၊
တေ၊ သင်အား။ ဇေဝိ။ ဤကဲ့သို့၊ သိက္ခိတဗ္ဗိ၊ တဆယ့်ရှစ်တန်၊
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ အမှန်ပြုကျင့်အပ်ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗေ။ မျက်စိ အ
ဆင်း။ တွေ့ခြင်းအာရုံ။ အလုံးစုံမှု။ တရားစုံ၌ ဒိဗ္ဗမတ္တံ။ မြင်လိုက်
သည်ခဏ၊ အနည်းငယ်မျှ၊ မကြာလှဘဲ၊ ဘဝိဿတိ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု။
ဖြစ်ပျက်မှုတို့၊ ပေါင်းစု၍ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ သုတေ၊ နားနှင့်အသံ။
ပေါင်းဆုံပြန်၍။ ကြားရန်အမှု။ အာရုံစုံ၌ သုတမတ္တံ။ ကြားလိုက်
သည်ခဏ၊ အနည်းငယ်မျှ မပိုမူ၍ ကြားခါ မတ်တတ်မျှသည်။
ဘဝိဿတိ။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ ဖြစ်ပျက်မှုတို့၊ ပေါင်းစု၍ဖြစ်ကြလေကုန်
၏။ မုတေ နှာခေါင်း၊ ကိုယ် လျှာအင်္ဂါတို့တွင် တွေ့ထင်လာသော
အာရုံစုံ၌၊ မုတမတ္တံ၊ တွေ့ထိကာမျှ၊ တခဏထက် မပိုမူ၍။ တွေ
ကာ မတ်တတ် မျှသည်။ ဘဝိဿတိ။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ ဖြစ်ပျက်မှုတို့
ပေါင်းစု၍ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဝိညာတေ၊ စိတ်နှစ်လုံးတွင်၊ ကြံဆင်
မြင်၍၊ ဆင်း၊ သံ၊ နိ၊ ရ၊ တွေ့ထိစသော။ ငါးဝအာရုံ၊ မြင်လာတုံခိုက်၊
မနောအကြည်၌။ ဝိညာတမတ္တံ၊ ကြံလိုက်ခါပ၊ သိခါမျှဖြင့်၊ တခ
ဏထက် မပိုမူ၍။ ဘဝိဿတိ။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ ဖြစ်ပျက်မှုတို့၊ ပေါင်း

ရုဂ်ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊ နှစ်ရပ်ဖြစ်
ပျက်၊ ဓာတ်အချက်ကို ဉာဏ်ဖြင့်သက်ပြီး။ တေ၊ သင်ချစ်သား ဗာ
ဟိယအား။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဓာတ်ဆယ့်ရှစ်ပါး။ ရုပ်နာမ်များကို၊ ပိုင်း
ခြားစေ့ငှ၊ မြင်အောင်ရှုပြီး၊ ယခုလျင်စွာ၊ ပြုကျင့်ဆင်ခြင်၍သာ
မှတ်အပ်လှပေသတည်း။

ပုဏ္ဏား တပေောက်သည်။ မြတ်စွာဗုရားအား။ ဘိက္ခုခေါ်ခြင်း
ကိုမေးလျှောက်သဖြင့်၊ ဟောကြားတော်မူသော-

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၃၄) သဗ္ဗသောနာမ ရူပသ္မိံ၊ ယဿနတ္ထိ
မမာယိတံ၊ အသတာစ နသောစတိ
သဝေဘိက္ခုတိ ဝုဒ္ဓတိ။

ဗြဟ္မာဏ၊ ဘိက္ခုခေါ်ခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းအောင်၊ ထင်လင်း
ထိလို၊ အို-ပုဏ္ဏားအို။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
ယဿ။ အကြင် မိန်းမ-ယောက်ျား၏။ နာမရူပသ္မိံ၊ မိမိခန္ဓာ သူ
တပါးခန္ဓာတည်းဟူသော၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့၌၊ မမာယိတံ၊ ငါငါ
ဟူသော၊ ဒိဋ္ဌိအယူ၎င်း၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူသော တဏှာဖြင့်တွယ်တာ
မြတ်နိုးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကြလေကုန်။ အသတာစ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ
နှင့်၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ သေကြေပျောက်ပျက် ကြသော်လည်း၊
နသောစတိ၊ စိုးရိမ်ပူပန်၊ ပိုကျွေးရန်ဖြင့်။ အမှန်မရှိကြလေကုန်
သော ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းမိန်းမ၊ ရဟန်းယောက်ျားကို၊ တေန၊
ထိုသို့ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်၊ ရတနာ ရွှေငွေ၊ သေကြေပျောက်ပျက်၊ ဖြစ်ရ
ချက်ကို၊ နှစ်သက်တွယ်တာ၊ သာယာစိုးရိမ်။ ကြိမ်ပန်ဆတွေး၊
ပူဆွေးခြင်းမရှိသောကြောင့်၊ ဝေ၊ မုချဇကန် အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်၊
ဘိက္ခုတိ၊ ရှင်လူအများ၊ ပေးကမ်းမှစားရပြီး၊ တရားသဖြင့် နေနိုင်
သော ဘိက္ခုဟူ၍၊ ဝုဒ္ဓတိ၊ ဆိုသင့်၊ ဆိုအပ်၊ ဆိုထိုက်လှပါပေ၏
ချစ်သား။

မိမိကို သူတပါးတို့က။ ကဲ့ရဲ့ သည်ဖြစ်စေ ချီးမွမ်းသည်ဖြစ်စေ။
 ၎င်းစကားတို့သည်၊ ကြားလိုက်ခါမတ္တ။ တခဏမျှ ဖြစ်သည်ဟု။
 အနိစ္စသဘောဆင်ခြင်၍၊ အရေးမယူရာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ၊ နှစ်ဖြာ
 သော အကျိုးစီးပွား၊ ရှိ၊ မရှိကိုသာ ဆင်ခြင်၍။ အရေးယူသင့်
 ကြောင်း။ နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း တရားဟုတ်-မဟုတ်ကို။ ဆင်ခြင်၍၊
 အရေးပြုရခြင်းစသော၊ ပိဝေကဇိတိကို ဖြစ်အောင်၊ ဟောကြား
 သော။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

(၃၅) ဂရဟာစ ပသံသာစ။ အနိစ္စာတာဝ
 ကာလိကာ၊ အပ္ပကာစေ ကဒေသဝေ
 နတာဇ္ဇက္ခေယုပဏ္ဍိတော၊ ဓမ္မာဓမ္မံ ဝ
 ဇ္ဇက္ခေယု၊ အဇ္ဇော နတ္ထံ ဟိတာ
 ဟိတံ။

ဂရဟာစ၊ ဂုဏ်ရှိသူကို ည။ စုစောင်းမဲ့ ကဲ့ရဲ့ ဖြစ်တင်ခြင်း
 သည်လည်းကောင်း။ ပသံသာစ၊ ဂုဏ်ရှိပြန်လျှင် ကြည် ရှင်လန်း
 လန်း၊ မော်ကာလွမ်းအောင်။ ချီးမွမ်း ကဲ့ရဲ့ ခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ တာဝ ကာလိကာ၊ ထိုသို့-ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းဤနှစ်လမ်းသည်။
 စမ်းသပ်ရှာမရ။ အခိုက်အတန့်ကာလတခဏမျှဖြစ်ကုန်၍။ အနိစ္စာ။
 အဆိုင်အမာ ခိုင်မြဲတာသည်။ ဘဝကလေးတခုမျှမရှိကြလေကုန်၊
 ကေဒေသဝ။ ကြားလိုက်ခါပ၊ သိကွမ်းရာ တဆိတ်ကလေးမျှ
 ဖြစ်ကုန်၏။ အပ္ပကာစ။ မကြီးမကျယ်အနည်းငယ် ကလေးမျှလည်း
 ဖြစ်ကုန်၏။ နတာဇ္ဇက္ခေယုပဏ္ဍိတော၊ ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ အရာရာကို၊ လိမ်မာ
 သိမြင်ပညာရှင်သည်။ တေ။ ထိုမမြဲနည်းခြင်းချီးမွမ်းမြှောက်တင်။
 တမင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကို။ နတ္ထံ နတ္ထေယု။ အလေးဂရ အရေးပြု၍၊ မရှု
 မဇ့်သင့်ပေရာ။ ဓမ္မာဓမ္မံ ဝ။ နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ ဒိလ် ရလိုရငြား။ တရား
 ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကိုသာလျှင်။ ဇ္ဇက္ခေယု။ အလေးဂရ အ

ရေးပြု၍၊ ရှုသင့်ဲ့သင့်ပေရာ၏။ အတ္တနတ္တံဝ၊ ပစ္စုပ သံသာ နှစ်
ဖြာပွားတိုး မိမိအကျိုး ရှိမရှိကိုသာလျှင်။ ဣက္ခေယျ၊ အရေးကရ
အလေးပြု၍။ ရှုသင့်ဲ့သင့်ပေရာ၏။ ဟိတာဟိတံဝ။ ပစ္စုပ သံသာ
နှစ်ဖြာစီးပွား၊ အကျိုးတရား များ၊ မများကိုသာလျှင်။ ဣက္ခေယျ။
လောကတစ်ခု ဉာဏ်သမ္ပုဇဉ်ဖြင့်၊ ဆင်ခြင်သမှု အရေးပြုပြီး၊ ကရ
စိုက်ခါ။ ရှုခဲ့၍သာ။ နေသင့်လှပေ သတည်း။

ဤခန္ဓာ ကိုယ်ရုပ် မသာလောင်းအစစ်၊ အနှစ် မရှိသော အ
ကောင်ပုပ်၌ နေ့-ည၊ စိုစိုစီးကျယိုသော။ ရှုဘွယ် စက်ဆုပ်ဘွယ်
တို့ကိုပြု၍၊ ပိဗ္ဗိသာရ မင်းကြီးအား ဟောတော်မူသော။

[ပါဠိတော်]

(၃၆) နိပါတဒကော ယံ အသုစိ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော
ပရိဟရတိ။ နာနာ ကုဏာ ပပရိ
ပူရော၊ ဝိဿ ဝန္တော တတော
တတော။

နိပါတဒကော။ မြင်မြင်သမျှ အပေါင်း၊ အခြေ နှစ်ချောင်းတို့ဖြင့်
လည်း ရှိထသော၊ အသုစိ၊ ဘင်၊ တွင်းသာဘွယ် မစင်မကြယ် ရှု
ဘွယ်ရာလည်း ရှိထသော။ ဒုဂ္ဂန္ဓော။ ပုပ်နံ ညှိလှောင်း၊ မကောင်း
သော အနံ့တွေလည်း ရှိထသော၊ နာနာကုဏာပပရိပူရော။ နှစ်
သက်စဘွယ် တကယ်မဟုတ်။ အထူးထူးသော အပုပ်တို့ဖြင့်လည်း
ပြည့်ထသော။ တတောတတော၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ။ ထိုထိုနွှါရအမာ
ဝဖြင့်၊ ဝိဿဝန္တော၊ မစင်မကြယ် ရှုစဘွယ်ကို၊ ထုတ်ပယ် နေ့
ည ယိုစီးကျတတ်သော၊ အယံကာယေ။ ခန္ဓာကိုယ်ရုပ် မသာ
လောင်းအစစ်။ အနှစ်မရှိသော။ ဤအကောင်ပုပ်ကို၊ ပရိဟရတိ၊
ထက်အောက်ဝန်းကျင် လှအောင်ဆင်၍။ ပင်ပင်ပန်းပန်း မြင်မခန်း
အောင်။ ထမ်းရှုက်သည်ပိုး၍သာ ဆောင်ထားကြလေသတည်း။

၎င်းနည်း ဝိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား ဟောခြင်း။

(၃၇) တောဒိသေန ကာယေန၊ ယော
မညေ ဥဏ္ဏမေတဝေ၊ ပရံဝါဘဝ
ဇာနေယျ ကိံ မညတြံအဒဿနာ။

ယော၊ ရုပ်နာမ် ပရမတ်ဓာတ်ကို မမြင် မဆင်ခြင်တတ်သော အကြင်ပုထုဇာန်အမိက်အကန်းသည်။ တောဒိသေန ဤသို့- နေ့၊ ည စိုစို စီးကျယိုသည်။ ထိုထိုဋ္ဌါရအမာဝဖြင့်၊ ရှုံ့စွတကယ်၊ စက် ဆုတ်ဘွယ် သဘောရှိသော။ ကာယေန၊ ခန္ဓာကိုယ်ရုပ် မသာ လောင်းအစစ်၊ အနှစ်မဟုတ် အကောင်ပုင်ဖြင့်။ ဥဏ္ဏမေတဝေ၊ ငါကော ငါကား ငါတကားဟု ထောင်လွှား မောက်မီးခြင်းငှါ။ မညေ၊ ပရမတ်ဉာဏ် မြင်မသန်၍ အမှန်မှတ်ထင်ရာ၏။ ပရံဝါ၊ ပရမတ်ဉာဏ်ဝင် သူတော်စဉ်နှင့် ပညာရှင်များ သူတပါးကို လည်း၊ ဘဝဇာနေယျ။ မထေလေးမဲ့ အရှဲ့တိုက်ခါ အောက်မေ့ ပြုလုပ်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုသို့သူတော်စဉ်နှင့် ပညာရှင်ကို၊ မခိုဝင် ငြား၊ မထေလေးစား လှူမိက်များ၏။ အဒဿနာ၊ ဗောဓိမဂ်ဉာဏ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သစ္စာမထင် ဉာဏ်အမြင်တုံး။ အမိက် ဖုံးသည်ကို၊ အညတြံ၊ ရှောင်ကြဉ်ဖယ်ထား၍။ ကိံ၊ တပါးသူကို ည။ စုထောင် လွှား မာန်ဆောင်ကြွားလျက်၊ လေးစားမထိ ပြုဘွယ်ရာသည်။ ပရမာ အနုမြူကလေးလောက်မျှ ရှိတို့စရာ မောက်တို့စရာ သင့်ပါ တော့အံ့နည်း။

အဋ္ဌိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဓာတ်ပေါက်အောင်ရှုပြီး၊ ဒိဋ္ဌိခွါပုံ။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊

(၃၈) အဋ္ဌိပုဇ္ဈော အယံကာယော၊ တစမံသာဝ
လိဋ္ဌိတော၊ နသတ္ထောဝနိဇိဝေဝါ၊ ဗျာပါရ
ရဟိတော သဒါ။

အယံကာယော။ စိတ္တဇဇာတ်၊ လေဟုန်ခပ်၍၊ လှည့်ပတ်သွား
 လာ၊ ခန္ဓာကိုယ်ရုပ်၊ ဤကောင်ပုပ်သည်။ တစမံသာဝလိမ္မိတော
 အသားအရေ၊ မသွေပေါ်ရန်၊ လိမ်းကျံ ဖုံးအုပ်အပ်ထသော၊ အဋ္ဌိ
 ပုဇ္ဇော၊ သုံးရာမကာ၊ ရေကာပြုလျှင်၊ ပမာန အရိုးစုပါပေတည်း။
 အယံကာယော၊ စိတ္တဇဇာတ်၊ လေဟုန်ခပ်၍ လှည့်ပတ် သွားလာ
 ခန္ဓာကိုယ်ရုပ်၊ ဤအရိုးစု အကောင်ပုပ်သည်။ နိသတ္တောဝ၊ သူ
 ဘဲ၊ ငါဘဲ၊ အထင်လွဲစရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါငါ-ငါငါဆိုတာ
 ဖြင့်၊ မဟုတ်ကြလေတော့ပြီ။ နိဇိဝေါဝ၊ ဓာတ်ကားရုပ်ရှင်၊ မှန်
 တွင်အရိပ်၊ ပုံတံဆိပ်ရုပ်၊ တဆိပ်စာလောက်မျှ၊ အသက်ဆိုတာဖြင့်
 မရှိကြလေတော့ပြီ။ သဒါ၊ သွားဟန် လာဟန် ပြုံးရယ်ဟန်ဖြင့်၊
 သဏ္ဍာန်ထူစွာ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ ဗျာပါရ ရဟိတော၊ အဘပင်မှာ
 လျှင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူတပါး-ယောကျ်ားမိန်းမ ဆိုတာ
 ထွေလာ၍၊ ပြောဆိုနေတာ၊ သွားလာနေတာ၊ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို၊ အမျိုးမျိုးပြုပြင်စောင့်ရှောက်ရသည့် အ
 တွက်၊ လေးစွာသော ဝန်ထုပ်ကြီးဖြစ်၏။ ဤခန္ဓာကိုစွန့်ချ၍၊ ပဋိ
 သန္ဓေ မယူရခြင်းသည် မြတ်သော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီး ဖြစ်
 ကြောင်း။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

(၃၉) ဘာရာဟဝေ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဘာရာဟရောစ
 ပုဂ္ဂလော၊ ဘာရာဒါနံ၊ ခုခံ လောကေ။
 ဘာရာနိက္ခိ ပနံ သုခံ။ ။

ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာငါးပါး တရားစု တို့သည်၊
 ဟဝေ။ စင်စစ်ကေနိ၊ အမှန်မချအားဖြင့်။ ဘာရာ။ ဝတ်စားတန်
 ဆာ။ ဘယ်ခါမပြတ်။ တလစပ်ပေး။ မွေးကျေးသုတ်သင်။ ဘေးအင်
 မရောက် အမြဲ စောင့်ရှောက်ရသည့် အတွက်၊ လေးလှသော-ဝန်

ထုပ်ကြီးဖြစ်ပေ၏။ ယုဂ္ဂလောစ၊ ခန္ဓာဝန်ကို။ မွန်မွန်မြတ်မြတ်၊ မပြတ်
 ထမ်းဆောင်ရသော ယုဂ္ဂိလ်သည်လည်း။ ဘာရာဟဇော၊ ဝန်ထမ်း
 ကူသိ။ အတည်မှတ်ထိုက်ပါပေ၏။ လောကေ။ ဖြစ်လျှင်ပျက်စဲ မမြဲ
 လောဘုံ။ တေးဘုံမက။ သင်္ခါရလောကထဲ၌။ ဘာရာဒါနံ။ ပဋိသန္ဓေ၊
 စွဲနေခန္ဓာ။ မကြာဝန်ကို။ ထိုထိုယူရခြင်းသည်။ ဒုခံ။ ဆင်းရဲငြိုငြင်၊
 ပင်ပင်ပန်းပန်း နွမ်းနွမ်းနယ်နယ်၊ ရှိလှလေတော့၏။ ဘာရနိက္ခိပနံ။
 ခန္ဓာဝန်ကို။ ဆုံးစွန်ပစ်ချ၊ နိဗ္ဗာနသို့။ ခဏ၊ ချက်ခြင်း၊ ဝင်ရခြင်း
 သည်။ သုခံ၊ ကိလေသာရန်၊ ပူပန်တို့အတွက်၊ ဘာကလေးတခုမျှ
 မရောမဟက်သဖြင့်။ သက်သက်သာသာ၊ ငြိမ်း၍သာ၊ ချမ်းသာလှ
 တော့သတည်း။

၎င်း ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

(၄၀) နိက္ခိပိတွာ ဂရုံဘာရံ၊ အညဘာရံ
 အနာဒိယ၊ ပရိက္ခိကာသဝါယုဒ္ဓါ။
 နိဗ္ဗာယံ သု သဘာဝကာ။

ဂရုံ၊ လေးလံလှစွာသော။ ဘာရံ။ ခန္ဓာဝန်ဟောင်းကို။ နိက္ခိ
 ပိတွာ။ သံသရာမှာ။ ကခါတည်းပစ်ချခဲ့၍။ အည၊ တပါးသော၊
 ဘာရံ၊ ခန္ဓာဝန်သစ်ကို။ အနာဒိယ။ ပဋိသန္ဓေ၊ မနေတဘန် မယူ
 ပြန်၍ ပရိက္ခိကာသဝါ။ ဒဋ္ဌိတဗျာ။ လေးဖြာအာသဝေပါ။ ကုန်ခန်း
 ပြီးသော တရားရှိသည်ဖြစ်၍။ သဘာဝကာ၊ ကျွတ်ထိုက်များစွာ။
 ဝေနေယျာရှိ။ တပည့်သာဝက၊ ထိုထိုမျှတို့နှင့်၊ ဗုဒ္ဓါ၊ ဂင်္ဂါဝါဠု၊
 သဲစုမက။ ပွင့်ကြပေဋ္ဌား၊ ဗုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗာ
 ယံ သု။ နာမ်ရုပ်နှစ်တန် မဖြစ်ပြန်ဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်စံကိန်းဖြင့်။ ဇာတ်သိမ်း
 ၍သာ။ ချုပ်ငြိမ်းပြီးကာ၊ သွားကြလေကုန်သတည်း။

မြစ်ညာက-မိန်းရွာ၍ ရောဝတိဖြစ်၌။ ရေလဟောစီးဆင်း
 သော်လည်း။ ရေကြောင်းကို-နားလည်သော လှေသူကြီးသည်။

ရွက်, တက်, ကြိုး, ဝါး, တန်ဆာ, အစုံတို့နှင့်၊ မိမိအလိုရှိရာ။ မြို့ရွာ
ဆိပ်ကမ်းသို့၊ ဆိုက်ရောက်အောင်၊ သွားဘိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ
သတ္တဝါတို့၌။ ဆိုးကံကောင်း ပြုမိရကား။ သံသရာမှာ။ အဆိုး
အကောင်းနှင့် တွေ့သော်လည်း။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဝင်၊ သူတော်စဉ်
တို့သည်။ ကြိုး, တက်, ရွက်, အစုံတို့နှင့်။ ကူးခတ်သည့် အလား။
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ။ သစ္စာလေးရပ်၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဓာတ်ဟုရားတို့နှင့်။
အသင့်အတင့် နှစ်လုံးသွင်းပြီး။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်ဆိပ်ကမ်း၊
ခေမာနန်းသို့။ ရောက်အောင် ကူးသွားခြင်းကိုပြသော-

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၄၁) နန္ဒောပရိသုရုဋ္ဌတ္တာ။ မဟောဗေပိ သမာ
ဂတေ၊ ဥဇုကံဖိယာ ရိက္ခေတိ ပါယတိ၊
နာပိကောယထာ၊ ကတတ္တာ နာနာ ကမ္မာနံ
ဣဋ္ဌာ နိဋ္ဌေပိ အာဂတေ။ ယော နိဿော
တိတ္ထံ သန္ဓာယ၊ စရေယျ ပဏ္ဍိတော
တထာ၊

နန္ဒောပရိ၊ ရောဝတိ၊ နာမည်တွင်သ။ အထက်မြစ်ညာအစဉ်၊
သုရုဋ္ဌတ္တာ၊ မိည်းကြီးသီးစွာ၊ မကြာမကြာ၊ ဆက်ခါဆက်ခါ၊
ရွာသည်ဖြစ်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟောဗေပိ၊ အဟုန်းဒီးဒီး မြစ်ကြီး
ရေယာဉ်၊ များဖျင်ဖျင်သည်။ သမာဂတေပိ၊ ပြင်းစွာဒလဟော။
တသောသောဖြင့်၊ လတ်တလောခြင်း စီးဆင်း၍လာသော်လည်း။
နာပိကော။ ကြီးစွာမြစ်ကြောင်း၊ ရေအပေါင်းကို ကောင်းစွာ
လိမ္မာသော-လှေသူကြီးသည်။ ဖိယာ ရိက္ခေတိ၊ ကြိုးတက်ရွက်ထိုး
ဝါးစုံတို့ဖြင့်၊ ယောနိဿော။ ဉာဏ်ချိန်ချင့်ပြီး အသင့် အားထုတ်
လျက်။ ဥဇုကံ၊ နှစ်ဘက်ကမ်းကို၊ ဘရမ်းဘတာ၊ တိုက်ခါမစောင်း။
ကောင်းမွန်ဖြောင့်စွာ၊ တိတ္ထံ ၊ အလိုရှိရာ၊ မျှော်ကြည့်ခါဖြင့်၊ မြို့ရွာ

နိဂုံး စခန်းဆုံးသို့၊ သန္ဓာယာ၊ ရည်ရော်အမှုး၊ လှေဦးတန်း၍၊ ပါယာ
 တိယထာ၊ ရှက်ကုန်ဖွင့်လပ် အမြန်ကပ်အောင်၊ လှော်ခတ်သွား
 ရောက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုနည်းတူစွာ၊ ပုံပမာဖြင့်၊ နာနာကမ္မာန၊
 ကံကောင်း၊ ကံဆိုး အမျိုးမျိုးကို။ ကတတ္ထာ ပြုမိခဲ့ပြီဖြစ်လေသော
 ကြောင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ၊ ကောင်းဆိုးအစုံ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံနှစ်ပါး
 သည်၊ အာဂတေပိ၊ ဆိုက်ရောက်တွေ့ကြုံ၊ အလုံးစုံဖြင့် အကုန်လာ
 ငြားသော်လည်း။ ပဉ္စိတော၊ ကလျာဏဝင်၊ သူတော်စဉ်ဆို၊ ထိုထို
 သော ပညာရှိတို့သည်။ ဒိယရိက္ခဟိ၊ တက် ရှက် ဖုံ၊ ထိုးဝါးစုံ
 တို့နှင့်၊ ပုံပမာတူသော။ ခန္ဓာငါးတန်း၊ သတိပဋ္ဌာန်သစ္စာ၊ အာယ
 တနဓာတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့်၊ ယောနိသော၊ ခြောက်ဖြာအာရုံ၊
 လုံးစုံတွေ့လျှင်၊ ဉာဏ်တွင်ချိန်ချင့်။ အသင့်အားထုတ်လျက်၊ ဥဇု
 ကံ။ သဿတ ဥစ္ဆေဒ နှစ်ထွေတရား ဘယ်ဘက်ကမှ မသွားရ
 အောင် ချိန်သားကျကျ။ ဖြောင့်မတ်စွာဖြင့်၊ တိတ္ထံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊
 ဆုံးတန်ချမ်းသာလိုရာဆိပ်ကမ်း၊ ခေမာနန်းသို့၊ သန္ဓာယာ၊ အနု
 ဗောဓ၊ ဉာဏအမှန်၊ ရည်သန်စိတ်မှန်း၊ အာရုံတန်း၍၊ စရေယျ၊
 သစ္စာလေးတန်း၊ ဝေဘနိပိုင်းခြား၊ ထင်ရှားမျက်မှောက်၊ ဓာတ်
 ဉာဏ်ပေါက်အောင်၊ တယောက်စွမ်းအား၊ ရှုကြည့်ငြား၍၊ မခြား
 ယခုဘဝ၊ လောကအခေါင်။ သောတာပန်အောင်၊ ပြုကျင့်ထိုက်
 လှသတည်း။

ဦးစီးခေါင်းဆောင်၊ လူကြီးကောင်းမှ။ နောင်လာနောက်သား
 ကောင်းခြင်း-ပြသော။

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၄၂) ဥက္ကဋ္ဌာ သုန္ဒရာယေဝ၊ သေသာပိ
 အနုဝတ္တကာ။ ဥက္ကဋ္ဌာနာနုဝတ္တကာ။
 အသ္မိတေတိဝ သုန္ဒရာ၊ ဥဇု နေတ္ထေ
 ဂတေယန္တိ၊ သဗ္ဗသေသာ ဂဝေါ
 ယထာ။

လောကော၊ လောကသုံးဖြာလူတို့ရွာ၌ ဥက္ကဋ္ဌာ မှုဝန်စိုးပိုင်ချုပ်
 ခိုင်ကြီးမား၊ ခေါင်းဆောင်သမားတို့သည်။ သုန္ဒရာယေဝ၊ လော
 ကီ လောကုတ် မယုတ်စေရ၊ အဟုတ် ကောင်းကြမ္မသာလျှင်၊ သေ
 သာပိ၊ နောက်လိုက်ငယ်သူ။ ကျင့်ကြံသူတို့သည်လည်း၊ အနုဝတ္ထ
 ကာ။ ကြီးသူကိုပင် အတုသင်၍၊ အစဉ်လိုက်ကြလေကုန်၏။ ဥက္က
 ဋ္ဌာ၊ မှုဝန်စိုးပိုင်၊ ချုပ်ခိုင်ကြီးမား၊ ခေါင်းဆောင်သမားတို့သည်။
 နသုန္ဒရာ၊ လောကီ လောကုတ် မယုတ်စေရန်၊ အမှန် ကောင်းကြ
 သည်ရှိသော်၊ နာနုဝတ္ထကာ။ မကောင်းကိုပင်၊ ငယ်သားမြင်က
 အစဉ်လိုက်ကြလေကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ခေါင်းဆောင်ကိုပင်
 အတုသင်၍ အစဉ်ငယ်သား၊ လိုက်တတ်ငြားနှင့် မတရားဘေးမဲ့၊
 ကရုံကစောင်း၊ သောင်းပြောင်းမည်၊ ဖြစ်တတ်သည်ကြောင့်၊
 တေ၊ ထိုအစီး အချုပ်၊ အကြီးလုပ်သူတို့သည်။ အတိဝ၊ ငယ်သူ
 မတွက်၊ ကိုယ်တိုင်ဖက်ပြီး၊ ဆထက် ထောင်ရာ၊ မကသာအောင်၊
 သုန္ဒရာ၊ ပစ္စုပသံသာ၊ နှစ်ဖြာကျိုးရှိ၊ သတိကြီးထား၊ ဉာဏ်စဉ်းစား
 ၍၊ များများကြီး ကောင်းလိုက် ကြပါကုန်လော။ ယထာ၊ နှိုင်းရာ
 တန္တ၊ ပုံစံကိုပြုလိုက်လျှင်၊ နေတ္ထေ၊ များစွာ သောင်းသောင်း
 နှင်ကာမောင်းသည့်၊ နွားအပေါင်းတို့တွင် ခေါင်းစီး ခေါင်း
 ဆောင် နွားလားကြီးတကောင်သည် ဥဇုံ၊ မစောင်းမရွဲ့၊ တဲ့တဲ့
 ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ဂတေ၊ သွားခဲ့သည်ရှိသော်၊ သဗ္ဗသေသာ များစွာ
 ဥဿု၊ လုံးစုံကြွင်းကျန်ကြကုန်သော၊ ဂဝေါ၊ နွားယိုးနွားလှနွားမ
 နွားငယ် နွားသိုး ရှယ်တို့သည်။ ယန္တ၊ တွင်တွင်နောက်က၊ ဘေး
 မခွာ။ လမ်းပြရှေ့သွား၊ အားကိုးထား၍ မမှားအောင်သာ။
 ဖြောင့်မတ်တည့်စွာ လိုက်ကြလေကုန်သတည်း။

လူမိုက်များ၌၊ သမုဒ္ဒရာလောက်မျှ၊ ဥဒ္ဓါပနည်း ရှိပါသော်
 လည်း၊ မည်သူတစ်ယောက်မျှ၊ မှီခိုအားထားစရာမရှိ၊ ပညာရှိ
 လူလိမ်မာတို့၌ စမ်းရေတွင်းကလေးလောက် ဥဒ္ဓါပနည်းအနည်း

အငယ် ရှိစေကာမူ၊ များသူငါတို့၊ မှီခိုဆည်းကပ်၍၊ မကုန်နိုင်
ကြောင်းပြသော။

ဓမ္မပဒ, ပါဠိတော်။

(၄၃) ဒဗ္ဗမပ္ပံ ပိ သာဓုနံ၊ ဇလံ ကူပေဝ
နိဿယော၊ ဗဟုကမ္ပိ အသာဓုနံ၊
နစပါရိဝ အဏ္ဏဝေ။

သာဓုနံ၊ လောကုတ် လောကီ နှစ်လိအကျိုး၊ တရားမျိုးတို့ကို
ပွားတိုးမျှော်မြင်၊ ပညာရှင်အပေါင်း သူတော်ကောင်း တို့၏။
ဒဗ္ဗံ၊ လောကသုံးဖြာ သတ္တဝါပုံယဉ်၊ ခုံမင်မွန်မြတ် နှစ်သက်အပ်
သော ရတနာဥစ္စာသည်။ အပ္ပံ ပိ၊ သူဌေးနည်းလို၊ မကြီးမကျယ်၊
သေးငယ်ကလေးမျှ၊ ရှိလေကလည်း၊ ကူပေ၊ တောင်ထိပ် ဆွေ
ချာ၊ ပေါမာမယွင်း၊ စမ်းရေတွင်း၌၊ မှီတင်းဥသု၊ လုံးစုံသုံးစား၊
မကုန်ငြားသည့်၊ ဇလံဝ၊ မကုန်မခန်း၊ ပြည့်ကာလျှမ်း၍၊ စိန့်စမ်း
ရေယဉ် ပမာသွင်သို့၊ နိဿယော၊ သူသူငါငါ သတ္တဝါတို့ မှီရာ
ခိုရာ၊ ကောင်းစွာအစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်ကြွေ ကုန်၏။ အသာဓုနံ၊
လောကုတ်လောကီ နှစ်လိအကျိုး တရားမျိုးတို့ကို၊ ပွားတိုးမျှော်
မြင်၊ ပညာရှင်မဟုတ်၊ လွန်ကပ်ကုတ်သည့်၊ သူယုတ်မာအပေါင်း
တို့၏။ ဒဗ္ဗံ၊ လောကသုံးဖြာ။ သတ္တဝါပုံယဉ်၊ ခုံမင်မွန်မြတ်၊ နှစ်
သက်အပ်သော ရတနာဥစ္စာသည်။ ဗဟုကမ္ပိ၊ ကုဇေတုဒုသာ ရေ
ကာမရ၊ အနန္တအလား၊ အပိုကြီး များကြပါသော်လည်း၊ အဏ္ဏ
ဝေ၊ ကျယ်ဝန်းလှစွာ သံမုဒ္ဒရာပင်လယ်၊ ရေပြင်ကျယ်သော၊ အဏ္ဏ
ဝါကြီး၌၊ ပါရိဝ၊ ဘယ်သူမသုံး လုံးလုံးပစ်ထား၊ ဆားငန်ရေပုံ အ
လားကဲ့သို့၊ နစနိ သာယော၊ အဘယ်မှာလျှင်၊ သူသူငါငါ များစွာ
ပလာ၊ သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အသပြာတပ်လောက်မျှ၊ မှီခိုစရာ
အားထားစရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဝိပဿနာ ဉာဏ် ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍၊ ရုပ်နာမ် ပရမတ်မာတ်တို့
၏ သဘောကို။ ခွဲခြမ်း ဝေဖန် နိုင်သော သူသည်။ စူဠသောတာ

ပန် ဖြစ်ကြောင်း၊ အပါယ်ဘေးအတွက် ပူပန်စရာ မရှိကြောင်း။
မြတ်စွာဗုရား သာသနာမှာ။ အမြစ်စိုက်မိကြောင်း။ ခိုင်မြဲသော
ဂတိအလားရှိကြောင်းပြသော။

(အဋ္ဌကထာ။)

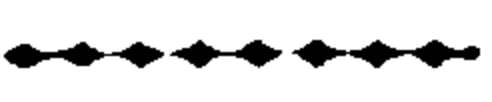
(၄၄) ဣဇိနာပနညဏောန၊ သမန္နာဂတော
ဝိပဿကော၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ လဒ္ဓ
သာတော။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ။ နိယတ
ဂတိတော၊ စူဠသောတာပန္နောနာမ
ဟောတိ။

ဣဇိနာပနညဏောန။ ဤဝိပဿနာ ညာဏ် ပညာနှင့်။ သမန္နာဂ
တော။ ပြည့်စုံသော၊ ဝိပဿကော၊ ရုပ်နာမ် ပရမတ်ဇာတ်တို့ သ
ဘော၊ တွေးတောဝေဘန်၊ ဝိပဿနာညာဏ်ရှိသော သူသည်။ ဗုဒ္ဓ
သာသနေ၊ မြတ်စွာဗုရားဟောကြားမိန့်ချေ။ ထားခဲ့ပေသော။ သာ
သနာတော်မြတ်ကြီး၌။ လဒ္ဓသာတော။ အပါယ်ကျရန်၊ ပူပန်ခြင်း
အတွက်၊ သက်သာရာကို။ ရအပ်သည်ဖြစ်၍။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ။ သံသရာ
မှာ။ ဆောက်ရာတည်ရာမြီရာတွယ်ရာ။ ဘယ်ခါမပြတ်။ ရအပ်သည်
ဖြစ်၍။ နိယတ ဂတိတော။ သေလျှင်အမှန်၊ ခြောက်တန်နတ်ရွာ။
လားရာမလွဲ။ ခိုင်မြဲသော ဂတိရှိသော၊ စူဠသောတာပန္နောနာမ၊
သောတာပန်တွင်။ သူပင်အငယ်။ တကယ်ခေါ်ဆိုရခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ပုထုဇာန်နှင့် နှိုင်းရန်မတူ ဇမ္ဗူတလ္လားပြိုင်စံရှားအောင်၊
ကျော်ကြား၍သာ။ ထင်ပေါ်၍သာ။ ဖြစ်ပါပေကုန်သတည်း။

ပညတ်အားဖြင့် မှားယွင်း၍ သတ္တဝါခေါ်ပုံ
ဓမ္မာဒပါဠိတော်။

(၄၅) အနိဗ္ဗိက္ခေန နဇာတော။ ဗုဒ္ဓုပ္ပန္နေန ဇီဝတိ။
ဗိက္ခိ သင်္ခါ မတော လောကော။ ပညတ္တိ
ပရမတ္ထိယာ။

အနိဗ္ဗိန္ဒြေန္န၊ မျက်မှောက်စင်စစ်၊ ဖြစ်ဆဲပျက်ဆဲမဟုတ်သော အ
 တိတ်အနာဂါတ်ဘဝတို့၌။ ဝါ။ ရှေ့ဘဝ။ နောက်ဘဝ။ အတိတ်အ
 နာဂါတ်စသောစိတ်တို့ကို။ နဇာတော။ သတ္တဝါအစစ်၊ ဇကန်ဖြစ်
 သည့်ဟု၊ စင်စစ်မခေါ်ဝေါ်။ မသမုက်ကြလေကုန်၊ ပစ္စုပ္ပန္နန္န၊ မျက်
 မှောက်ဒိဋ္ဌ။ တွေကြ-မြင်ကြ၊ ဖြစ်ဆဲပျက်ဆဲခဏတို့၌သာလျှင်၊ ဇီဝ
 တိ၊ အသက်ရှင်၍၊ အမြင်နှင့်သာ။ သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းပြုကြ
 လေကုန်၏။ စိတ္တဘင်္ဂါ၊ စိတ်ခတ်တွေဟာ၊ ကုဋေကုဋေသာရေကာမ
 ရ၊ အနန္တချုပ်ပျောက်ခြင်းကြောင့်၊ လောကော။ သတ္တဝါရောင်
 ဟန်ပင်ဆောင်ကြ၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ။ ဤလောကသည်။ မတော၊ ကြိမ်
 ဖန်ထပ်ထပ်။ မလပ်မသေ။ ဇကန်မချ၊ သေကြလေကုန်၏။ ဇင်္ဂသန္တေ
 ပိ။ ဤသို့မသွေစိတ်ခါတ်တွေဟာများစွာသေ၍နေပါသော်လည်း၊
 ပညတ္တိ၊ တည်ဆဲ-တည်ဆဲစိတ်ကိုစွဲလျက်၊ အမြဲအသက်ရှင်ကြ၏
 ဟု။ သမုတိ အများ၊ ပရမတ္ထ အလား။ သတ္တဝါဆိုသော စကား
 သည်။ ပရမတ္ထိယာ။ မပျိုမပျက်၊ ဘဝအဆက်ဆက်၊ မအက်မကွဲ၊
 ပရမတ်နည်းကဲ့သို့၊ မြဲမြဲကြီးသာ၊ ခိုင်ခိုင်ကြီးသာ၊ ဖြစ်နေကြလေ
 သတည်း။

သတ္တဝါခေါ်ခြင်း၊ နာရဒဇာတ်-ပါဠိတော်။

(၄၆) သတ္တိမေ သဿတာကာယာ၊ အဆန္ဒာ
 အပိ ကောပိနော၊ တေဇော ပထဝီ
 အာပေါစ၊ ဝါယော သုခံ ဒုက္ခန္တိမေ။
 ဇီဝေစ သတ္တမေ ကာယော။ ယေသံ
 ဆေကာ နဝိဇ္ဇတိ။

သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန်သော၊ ဣမေကာယာ၊ ဤခန္ဓာ
 ကိုယ်တို့သည်။ သဿတာ၊ မြဲသောအားဖြင့်။ အဆန္ဒာ၊ မပြတ်

ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိကောပိနော၊ ပျက်စီးခြင်းလည်း၊ မရှိကြလေကုန်။
 ကတမေသတ္တ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်းဟူမူကား။ တေဇောစ၊
 ဖီးဓာတ်၎င်း၊ ပထဝီစ၊ မြေဓာတ်၎င်း၊ အာပေ၊ စ၊ ရေဓာတ်၎င်း၊
 ဝါယောစ၊ လေဓာတ်၎င်း၊ သုခဉ္စ၊ ချမ်းသာခြင်း၎င်း၊ ဒုက္ခဉ္စ၊
 ဆင်းရဲခြင်း၎င်း၊ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ဇီဝေစ၊ အသက်
 လိပ်ပြာ၎င်း။ ဣမေကာယာ၊ ဤခုနစ်ပါးသော၊ အပေါင်းအစု
 ကိုယ်တို့သည်။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့အား။
 ဆေကာ၊ ပြတ်၍သွားခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိကြလေတော့ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ
 အားဖြင့်၊ မှားကြ၍သာ၊ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းပေ
 တည်း။

ခန္ဓာရှပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘနိပိုင်းခြား၍ သိသောသူ
 သည်။ မိမိနှင့် အသိတူသော သူကို၎င်း၊ မိမိလောက်မျှ။ မသိသူကို
 ၎င်း၊ သိနိုင်၏။ ပရမတ်ဉာဏ်ဝေဘနိ၍ မသိသောသူသည်။ မိမိနှင့်
 တန်းတူကိုမျှ မသိနိုင်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၄၇) ပဿတိပဿောပဿန္တိ၊ အပဿန္တိဉ္စ
 ပဿတိ၊ အပဿန္တော အပဿန္တိ။
 ပဿန္တိဉ္စ နပဿတိ။

ပဿော၊ အရိယာလမ်းစဉ်၊ ကျင့်လမ်းခွင်ကို၊ ထင်ထင်ရှား
 ရှားသိကြားနားလည်သော-သူသည်။ ပဿန္တိဉ္စ၊ မိမိနှင့်အတူ၊
 ထပ်တူထပ်မျှ၊ သိမြင်ကြသော-သူကိုလည်း၊ ပဿတိ၊ ဉာဏ်မှာ
 ကပ်၍၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား ထင်ရှားသိမြင်နိုင်လေ၏။ အပဿန္တိဉ္စ၊
 အရိယာလမ်းစဉ်၊ ကျင့်လမ်းခွင်ကို မမြင်မသိသော သူကိုလည်း၊
 ပဿတိ၊ ဉာဏ်မှာကပ်၍၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား ထင်ရှားသိမြင်နိုင်

လေ၏။ အပဿန္တော၊ အရိယာလမ်းစဉ်၊ ကျင့်လမ်းခွင့်ကို၊ မမြင်
 မသိသောသူသည်။ အပဿန္တိန္ဒြ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ တရား
 ကောင်းတရားမြတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ မသိမြင်သော-သူကို
 ၎င်း၊ ပဿန္တိန္ဒြ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ တရားကောင်း တရား
 မြတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ သိမြင်သောသူကို၎င်း၊ နပဿတိ။
 ဉာဏ်မျက်စိမပါ၊ သူမလိမ္မာ၍ ကမ္ဘာအနန္တဆုံးတိုင်ကြအောင်၊
 ကျကျနန၊ သိနိုင်စရာ မြင်နိုင်စရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာတို့၌။ ကျွမ်းကြေ လိမ္မာသော၊ ပညာရှိ
 တို့သည်။ ပုထုဇာန်၊ အန္တတို့-မသိနိုင်သော၊ သဗ္ဗာလေးပါး-မြတ်
 တရားကို၊ ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ခြင်း၊

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၄၇) သုဒုဒ္ဓသံပိ ပဿန္တိ။ ပဏ္ဍိတော၊
 ဓမ္မ ကောဝိဒါ၊ သုဒုဗ္ဗော ဝံပိ။
 ဗုဒ္ဓိန္ဒြ၊ ဝိညာနာ အတ္ထကောဝိဒါ။

ဓမ္မကောဝိဒါ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ သတိပဋ္ဌာန်သစ္စာ။ အာယတန
 ပဋိစ္စ၊ ပရမတ္ထဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ သိကြားနားလည်သော၊
 ပဏ္ဍိတော၊ ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်၊ မျှော်မြင်လိမ္မာ၊ ပညာရှိ အ
 ပေါင်းသည်။ သုဒုဒ္ဓသံပိ သူသူငါငါ၊ သတ္တဝါတို့၊ လွန်စွာသိနိုင်
 မြင်နိုင်ခဲ့လှသော မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်မခြား၊ မြတ်တရားကို
 လည်း။ ပဿန္တိ၊ မျချတိုင်တိုင်။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိနိုင်မြင်နိုင်ကြကုန်
 ၏။ အတ္ထကောဝိဒါ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ သဗ္ဗာနှင့်ဓာတ်။ ပရမတ်တရားတို့
 ဝယ်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်။ အသွယ်သွယ်ဖြင့်။ အကျယ်ကို သိမြင်သော
 ဝိညာနာ၊ ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ။ လိမ္မာမြင်သိ၊ ပညာရှိသူ၊ ရှင် လူ
 ရဟန်းတို့သည်။ သုဒုဗ္ဗောဝံပိ။ ပုထုဇာန်အန္တ၊ မသိမမြင်နိုင်ကြကုန်
 သော တရားကိုလည်း။ ဗုဒ္ဓိန္ဒြ၊ သဗ္ဗာလေးအင်၊ ထင်ထင်ရှားရှား။

လက်တွင်ပတ္တမြား၊ တင်ကာထားသို့။ တရားမှန်သမျှ ပိုင်းခြား၍
သာ၊ ဝေဘန်၍သာ၊ သိကြားနားလည်ကြသတည်း။

ရုပ်နာမ် ပရမတ် ဓာတ်ပေါက်သော—သူတို့သည်။ လရောင်
နေရောင်၊ အရိက်မှောင်မှ၊ တလင်းထဲ-လင်း၍ နေသကဲ့သို့၎င်း။
ဉာဏ်မျက်စိအောက်၊ အနိစ္စဓာတ်ပေါက်နိုင်ခြင်း၎င်း၊ ပြုသော။

သုတ္တနိပါတ်။

(၄၉) သတုတ္ထဝိဝဇ္ဇိံ ဟောတိ၊ အာလော
ကော ပဿတံပိဝံ သန္တိကေနံ။
ဝိဇာနန္တိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ တောဝိဒါ။

ပဿတံ၊ ဗောဓိမဂ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ ထင်ရှားပိုင်သ၊
မြင်စွမ်းနိုင်ကြသော၊ သတုတ္ထ၊ အရိယာနွယ်ဝင်။ သူတော်စဉ်ဆို၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်မူကား၊ အာလောကောဣဝ၊ လရောင် နေရောင်၊ ခြည်
တထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်တဝင်းဝင်း၊ ရိက်မှောင်ကင်း သကဲ့သို့၊
ဝိဝဇ္ဇိံ။ ပွင့်လင်းစိပင်၊ ထင်ထင်ရှားရှားသည်။ ဟောတိ၊ မုချကေနံ။
အမှန်စင်စစ် ဖြစ်လေဘော့၏၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ၊ အကြောင်းအကျိုး။
ဆိုးကောင်းယုတ်မြတ်၊ ဟုတ်အပ် မဟုတ်အပ်တို့၌။ ကောဝိဒါ။
အမြော်အမြင်၊ ဉာဏ်သဗ္ဗဇဉ်နှင့် အစဉ် ပြည့်စုံကြကုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နံ၊ ထိုကျိုးကြောင်းနှစ်ဝ၊ ဖြစ်ပျက်ကြသည်၊ အနိစ္စ
ဓာတ်၊ ပရမတ်ကို။ သန္တိကေ မြင်ကြားရှိကာ၊ ဉာဏ်မျက်စိအောက်။
အနီးရောက်၍၊ ဝိဇာနန္တိ။ သုသုံးဆိုင်မှာ၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်။ ဓာတ်ဆိုင်
ဓာတ်ခဲ သဘောခဲကို။ မလွဲကေနံ၊ အမြဲအမှန်၊ သိမြင်ကြလေသ
တည်း။

မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို။ ရေမြှုပ်-ရေပွက်တွေ။ ချုပ်ပျောက်သကဲ့သို့၊
တွေမြင်အောင်၊ ရှုကြည့်နိုင်ကာ၊ သေမင်းရှာ၍မတွေ့နိုင်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒ- ပါဠိတော်။

(၅၀) ယထာ ပုပ္ဖုဇ္ဇကံ ပဿေ၊ ယထာ
ပဿေ မရိစိကံ၊ ဇေံ လောကံ
အဝေက္ခန္တိ၊ မစ္စုရာဇာ နပဿတိ၊

ပုပ္ဖုဇ္ဇကံ၊ မိဃ်းပွား-မိဃ်းပေါက်၊ တပျောက်ပျောက်ဖြင့်၊ ကျ
ရောက်ဖြစ်ပျက်၊ ရေပွက်ကလေးတွေကို၊ ပဿယထာ၊ ဒိဋ္ဌ
ထင်ထင်၊ ဉာဏ်အစဉ်မှာ၊ တွေ့မြင်ရသကဲ့သို့၎င်း၊ မရိစိကံ၊
ကွင်းပြင် လွင်ပြင်၊ အိမ်မိုးပြင်ထိပ်၊ တရိပ်ရိပ် တလျှပ်လျှပ်။ တ
ဖြတ်ဖြတ်ချုပ်ဆုံး၊ ကွယ်ပျောက်၍ သွားသော တံလျှပ် တွေကို
ပဿယထာ၊ ဒိဋ္ဌထင်ထင်၊ ဉာဏ်အစဉ်မှာ၊ တွေ့မြင်ရသကဲ့သို့
၎င်း၊ ဇေံတထာ၊ ဤရေပွက်တံလျှပ်၊ ပမာကပ်၍၊ ထပ်တူ ထပ်မျှ
သာလျှင်၊ လောကံ၊ သတ္တဝါဖို-မ၊ ခေါ်ဆိုကြသည့်၊ ငါးဝခန္ဓာ၊
ဘတ်သရွာကို။ အဝေက္ခန္တိ၊ ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ တသဲသဲနှင့်၊ ပြောင်းလဲ
ချုပ်မှု၊ စေ့ငုသေချာ၊ ရှုနိုင်ပါသော အာဇာနည်ဟူ၊ ထိုမျှသူကို၊
မစ္စုရာဇာ၊ သုံးဆယ့်တစ်နှစ်၊ ပိုင်စံစိုးနင်း၊ အာဏာ ပြင်းလှ
သော၊ ရှင်သေမင်းသည်၊ နပဿတိ၊ သတ်ဘို့ သတ်ရန်၊ လိုက်လံ
ရှာတွေ့ ထွေထွေဆန်းပြား ကြံစည်ငြားလည်း၊ နှစ်ပါးနာမ်ရုပ်။
ဖြစ်ပျက်ချုပ်၍၊ အဟုတ်မှန်စွာ၊ မာတ်ပမာမို့၊ ဘာညာဘယ်သင်း
ရှာတွေ့လျှင်းသော်၊ လက်ငင်းပါမျှ။ တွေ့နိုင်စရာ။ မြင်နိုင်စရာ၊
ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ကျောက်တောင်ကြီးကို လေတိုက်၍၊ မပိမ်းမယိုင် သကဲ့သို့
ပညာရှိများ၊ ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းခြင်းတို့၌၊ မတုန်မလှုပ်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်။

(၅၁) သေလောယထာ ဧကန္တနော၊ ဝါတေန
နသ ဝီရတိ၊ ဇေံ နိန္ဒာ ပသံသာသု၊ နသ
မိဗ္ဗန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ကော့ရွှေနော၊ မပျိုမပျက်၊ တခဲနက်တည်း၊ ခိုင်မာ ပြီးသော၊
 သေလော၊ မြင်သူအံ့ချီး၊ ရဲဗ်းပါးနီးသည့်၊ ကျောက်တောင်ကြီး
 သည်။ ဝါတေန၊ လေပြင်းမုန်တိုင်း၊ ရပ်မဆိုင်းဘဲ၊ ဝိုင်းအံ့၍
 တိုက်ခတ်သဖြင့်၊ နသမီ ရုတ်ယာထာ၊ ဟိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား၊ ညွတ်
 တွားကိုင်းရှိုင်းခြင်း မရှိသကဲ့သို့၊ ဇေတထာ၊ ထိုနည်းတူစွာ၊
 ကျောက်တောင်ကြီး ဥပမာဏကဲ့သို့သာလျှင်၊ လောကော၊ လူနတ်
 ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါဒိမ၊ ခေါ်ဆိုကြသည့်။ လောကကြီး၌၊ နိန္ဒာပသံ
 သာသု။ ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်း နှစ်လမ်းနှစ်ဘက်၊ တွေ့လျက်ခါခါ၊ ရှိတုံပါ
 လည်း၊ ပဏ္ဍိတာ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ လိ မ္ဗာပေစွ၊ ပညာရှိ ဟူသမျှတို့
 သည်။ နသမိဉ္စန္ဒိ၊ အတယ်မှာလျှင်၊ ထွေထွေလာလာ၊ ဘာညာ
 ဘယ်သင်း။ စိတ်ကသွင်း၍။ အလျှင်းပါမျှ၊ ယိမ်းယိုင်စရာ တုန်
 လှုပ်စရာ။ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဗုရားရဟန္တာ၊ ဆရာသမားတို့သည်။ လမ်းညွှန်-လမ်းပြသစ
 တတ်နိုင်သည်။ မိမိကိစ္စကို မိမိပြုလုပ်မှ ပြီးစီးကြောင်း ပြသော။

ပါဠိတော်

(၅၂) တုမေဟိကိဗ္ဗံ အာတဗ္ဗံ၊ အက္ခာတရော
 တထာဂတာ၊ ပဋိပ္ပန္နာ ပမောက္ခန္တိ၊
 ဈာယီနော၊ မာရဗန္ဓနာ။ ။

ဘိက္ခဝေ။ တမဂ် တဒိလ်၊ ရလိရကြောင်း၊ ဆုမွန်တောင်း
 ကြသည့်၊ အို-ချစ်သား-ချစ်သွီးအပေါင်းတို့၊ တထာဂတာ၊ အများ
 မှီခိုရာ၊ ဗုရားရဟန္တာ၊ ဆရာသွားတို့ မည်သည်ကား အက္ခာတ
 ရော၊ ကောင်းစွာကျန၊ လမ်းညွှန်ပြ၍၊ ဟောကြားရုံမျှသာ တတ်
 နိုင်ကြကုန်၏၊ ကိဗ္ဗံ၊ မဂ်ဒိလ် နိဗ္ဗာန်။ ရ ရန်တသွယ်။ ပြုတွယ်ဟူသ
 မျှ၊ မိမိကိစ္စကိုမူကား၊ တုမေဟိ၊ သင်-ချစ်သား ချစ်သွီး၊ တပည့်
 ကြီး တပည့်ငယ် တို့သည်သာလျှင်၊ အာတဗ္ဗံ၊ ဝိရိယထား လွန်

ကြိုးစား၍၊ ပွားများ အားထုတ်အပ်ယူနု၏။ ဈာယီနော။ ဝိပဿ
 နာ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကြိုးပန်းသင်ကြား ဝင်စားကြည့်ရှုကြကုန်လျက်၊
 ပဋိပုဗ္ဗာ၊ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်၊ ပဋိစ္စဓာတ်။ ပရမတ်ပေါက်။ အထ
 မြောက်အောင်။ တယောက်စွမ်းအား၊ ရှုစားကျင့်ကြံနိုင် သော
 သူကို။ မာရဗန္ဓနာ။ ဒိဗ္ဗိတဏှာ။ သုံးဖြာမာရ်မင်း။ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမှ။
 ဝါ၊ သံသရာနှောင်အိမ်။ ပူရှိန်လောင်ပြင်း။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခအ
 ပေ ဝင်းမှ။ ပမောက္ခန္တိ။ ကွင်းလုံးကျွတ်လျက်။ ဝနုမြစ်နှစ်ဖြာ။ ပြတ်
 ကွာပယ်ရှင်း၊ လောကတွင်းမှ။ ချက်ခြင်းထုတ်ချောက်။ ခနလျှင်
 စွာ။ တဘဝမကြာ၊ လွတ်မြောက်လေတော့သတည်း။

သစ္စာလေးပါးနှင့်-ဒိဋ္ဌိခွါနည်း။
အင်္ဂုတ္တိ၊ ရ်-ပါဠိတော်။

(၅၃) ဒုက္ခမေဝတ္ထိနောဒုက္ခိ၊ ကရိယာဝနကာရကော၊
 နိဗ္ဗူတိဝ နိဗ္ဗူတောန၊ မဂ္ဂေါဝဂမကောနိဓေ။

ဣဓ၊ သာသနာငါးထောင်၊ ထွန်းပြောင်ထိန်လင်း၊ ဤငါးရား
 သာသနာအတွင်း၌၊ ဒုက္ခမေဝ၊ ပရမတ္ထသဘာဝ၊ မချမလွဲ၊ ဆင်း
 ရဲသော ဒုက္ခသဗ္ဗာသာလျှင် အတ္ထိ၊ အမှန်မသွေ၊ ဇကန်မချ၊ ပရမတ္ထ
 အားဖြင့်၊ ထင်ရှားရှိကြလေကုန်၏။ ဒုက္ခိ။ ဆံဖြူသွားကြေ၊ သားရေ
 ယွင်းယို၊ ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲသော သတ္တဝါသည်။ နောအတ္ထိ၊ အမှန်
 မသွေ ဉာဏ်နှင့်မွေ့လျှင်။ ဇကန်မချ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ထင်ရှားမရှိ
 ကြလေကုန်၊ ကရိယာဝ၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ရန်၊ စီမံပြုပြင်၊ သင်္ခါရဟူ
 သော သမုဒယသဗ္ဗာသာလျှင်၊ အတ္ထိ၊ အမှန်မသွေ ဇကန်မချ၊ ပရ
 မတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကြလေကုန်၏။ ကာရကော၊ ရုပ်နာမ် ဖြစ်
 ရန် စီမံပြုပြင် ချဲ့ထွင်တတ်သော သတ္တဝါသည်။ နတ္ထိ၊ အမှန်မသွေ
 ဉာဏ်နှင့်မွေ့လျှင်၊ ဇကန်မချ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိကြလေ

ကုန်။ နိဗ္ဗူတိဝံ၊ ဒုက္ခသမုဒယ၊ ငြိမ်းရာမှန်သော နိဗ္ဗာန် နိရောဓ
 သစ္စာသာလျှင်၊ အတ္တိ၊ အမှန်မသွေ ဇောန်မုချ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်
 ရှားရှိကြလေကုန်၏။ နိဗ္ဗူတော၊ ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း၊ အကုန်ငြိမ်း၍
 ဇာတ်သိမ်းသောသတ္တဝါသည် နအတ္တိ၊ အမှန်မသွေ ဉာဏ်နှင့်မွေ
 လျှင်၊ ဇောန်မုချပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ထင်ရှားမရှိကြလေကုန်၊ မဂ္ဂေါ၊
 မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ရရန်လမ်းကြောင်း၊ တရားကောင်း မဂ္ဂသစ္စာ
 သာလျှင်၊ အတ္တိ။ အမှန်မသွေ ဇောန်မုချ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ထင်
 ရှားရှိကြလေကုန်၏။ ဂမကော၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းကို ဖြောင့်တန်းသေချာ၊
 ကောင်းစွာသွားတတ်သော သတ္တဝါသည်။ နအတ္တိ၊ ပရမတ္ထအလို၊
 ထိုထိုအရာ ဖွေရှာဖွင့်လှစ်၊ ဉာဏ်နှင့်စစ်သော်၊ အနှစ်မြို့မျှ ရှာမရ၍။
 ဇိဝလိဝ်ပြာ၊ သတ္တဝါခေါ်ဆို၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထင်ရှား၊ ယောက်ျား မိန်းမ
 ငါကောင်စသဖြင့်၊ ပြနိုင်စရာ ပြောနိုင်စရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုင်း။

ဒုက္ခသစ္စာတရားသာ၊ မှန်စွာဇောန်ရှိ။ ။ ဒုက္ခဖြစ်သူ သတ္တဝါ
 ဟူ၊ ဘယ်သူတိတ်မရှိ။ ။ ဖြစ်ပျက်မှန်စွာ သမုဒယ မုချဇောန်ရှိ။
 သံသရာခွဲသူ သတ္တဝါဟူ၊ ဘယ်သူတိတ်မရှိ။ ။ ဒုက္ခသမုဒယံ
 ငြိမ်းရာမှန်၊ နိဗ္ဗာန်ဇောန်ရှိ။ ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်သူများရှင်လူ၊ ဘယ်သူ
 တိတ်မရှိ။ ။ နိဗ္ဗာန်လမ်းစဉ်ရှစ်မဂ္ဂင်၊ ထင်ထင် ရှားရှားရှိ။ ။
 မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ ကျင့်ကြတာ၊ သတ္တဝါတိတ်မရှိ။ ။ ရှင်လူအများ ဤ
 တရား၊ စဉ်းစားကြလေဘိ။ ။ သစ္စာလေးတန် ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေ
 ဘန်ပိုင်းခြားကြည့်။ ။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ ပီစိဟာ၊ ဘယ်ခါတိတ်မရှိ။
 ပရမတ်ဉာဏ်၊ အမြင်သန်၊ သောတာပန်မှသိ။ ။ အန္ဓဗာလ တွေး
 ကြံဆ၊ မုချမှန်မသိ။ ။ သတ္တဝါအားညှာသနား၊ ငါကားရေးလိုက်
 ဘိ။ ။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ တောင်းဆုပန်၊ ပန်ပန် စဉ်းစားကြည့်။
 သောတာပန်ရှာ ပီသာခါ၊ သန္တာဤတိုင်းသိ။ ။ သန္တာဉာဏ်
 ရောက်၊ သတ္တဝါပျောက်၊ မှတ်လောက်ပါယ်ဒိဋ္ဌိ။ ။ ဒိဋ္ဌိအယူ

ပယ်နိုင်မှု၊ လေးဆူသတ္တသိ။ ။သတ္တကိုသိ ပရမတ်ထည့်၊ ဖြစ်၏
သောတာပန်။ ။သောတာပန်မှ ပါယ်မကျ၊ မချမှတ်ဘို့ရန်။ ။
နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း၊ အမျိုးကောင်း၊ ကျင့်ကြောင်းလမ်းအမှန်။

ဝဇီယာ-ရွှေ-စိန်-ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုပုံ။

(၅၄) ရူပက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ-အနိစ္စ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ
အနိစ္စ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ။ အနိစ္စ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ၊ အနိစ္စ
ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ-အနိစ္စ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ အမြဲမရှိ၊ အနိစ္စ။ ရူ
ပက္ခန္ဓာဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ။ ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ၊ သညာ
က္ခန္ဓာဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ၊ ဝိညာဏ
က္ခန္ဓာ ဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဆင်းရဲလှ၏။ ဒုက္ခ၊ ရူပက္ခန္ဓာ
အနတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါး၊ ယောက်ျား မိန်းမ-မဟုတ်။
ဝေဒနက္ခန္ဓာအနတ္တ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါး။ ယောက်ျားမိန်း
မ မဟုတ်။ သညာက္ခန္ဓာအနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါး
ယောက်ျားမိန်းမ-မဟုတ်။ ဝေဒနက္ခန္ဓာ အနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
ငါသူတပါး ယောက်ျားမိန်းမ- မဟုတ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အနတ္တ၊
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါး ယောက်ျားမိန်းမ-မဟုတ်။ ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာအနတ္တ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါးယောက်ျား မိန်းမ-
မဟုတ်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာအနတ္တ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါးယောက်ျား
မိန်းမ မဟုတ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပျို့။

စေ့ စေ့ သေချာ၊ တွေ့ကြည့်ပါလော၊ သင်္ချာများလှ။ လူထိုမှ
တို့။ နေ့ညမယုတ်၊ သုတ်သင်ရေချိုး၊ မွှေးမျိုးထုံကာ၊ နို့သာတွေ

ထွေ၊ ရွှေငွေစိန်ကျောက်၊ ထိန်တောက်ပုလဲ၊ ပိုးဖဲထိန်လျှပ်၊ သတ္တ
လပ် ရှပ်ထည်၊ ဝါချည် သွယ်သွယ် ဆင်ယင်ဘွယ်ဖြင့်။ တင့်တယ်
မငြီး၊ ဆင်ယင်ပြီးသော်၊ ကျော်လှော်ကြိုင်နံ့၊ လှိုင်ပျံ့ရသာ၊ ကောင်း
ရာရာဖြင့်၊ စိတ်မှာမညှိုး၊ စားသောက်မျိုလျက်၊ အလိုအကြိုက်၊
လိုက်ခါ လိုက်ခါ မွေးမြူပါလည်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ရှပ်၊ အပုပ် ဝမ်း
ခေါင်း တညအောင်းက၊ မကောင်း ရွံဘွယ်၊ မစင်ကြယ်သည်။
တကယ်စင်စစ်၊ အပုပ်ဖြစ်၍၊ ယုတ်ညစ် ပေတေ၊ မသေလည်းပုပ်၊
သေလည်းပုပ်နှင့်။ စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ ရွံဘွယ်ရာဖြင့်။ ကိုးဖြာဒွါရ၊
အမာဝမှ နေ့ညစိုစို၊ စီးကျဟိုသား၊ သူ့ ကိုယ်သက်မျှ၊ ချစ်မဝဘဲ၊
ယုယလုပ်ကျွေး၊ လွန်မြတ်လေးလျက်၊ ကိုယ် သွေး ဖောက်ခါ။
သောက်စေပါလည်း၊ မေတ္တာဘုံ ပယ် ချစ်မလှယ်ဘဲ၊ သူ့ ဝယ်အ
ထူး၊ အာရုံကူး၍၊ ကျေးဇူးမကူ တစ်မိးသူနှင့်၊ ကြည်ဖြူ စိုက်စိုက်၊
ခေါ် ရာလိုက်သည်။ ဆိုးမိုက်ညစ်စွာ၊ ပမာပုံထုတ်၊ မယားယုဝ်နှင့်
မဟုတ်နှိုင်းရာ၊ သူငါလေးမြတ်။ ပြုပြင်လတ်လည်း၊ မပြတ်သိုးပုပ်၊
ဒုက္ခသစ္စာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာကား။ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်၊ အလိုမလိုက်၊ အ
ကြိုက်ဘယ်ခါ၊ သူမပါဘဲ၊ နာသည်တခြား။ ယားသည်တဖုံ၊ ထုံ
သည်တကြောင်း၊ ညောင်းသည် တသိုက်၊ ကိုက်သည်တအင်၊
ကျင်သည်တမှောင့်၊ အောင့်သည် တထူး။ မူးသည်တရေး၊ အေး
သည်တမူ၊ ပူသည်တသွယ်။ အန္တရာယ်ယှက်ထွေး၊ ဘေးအတန်
တန် ရန်အဖုံဖုံ၊ မကုန်ပြောပြ ဒုက္ခဖြစ်ဆိုး၊ အပြစ်မျိုးကို၊ ဒွတ်တိုး
သက်သက်၊ လက္ခံချက်ဖြင့်၊ ငါ့ဘက်သူ့ လူ ပုံယူနှိုင်းရှု၊ ဖြစ်နေမှု
ကြောင့်၊ ပြုကျိုးမထင်၊ ပြင်ကျိုးမပေး။ မွေးကျိုးဆတ်ဆတ်၊ ဘယ်
မနပ်ဘဲ၊ လေးရပ် ကြောင်းဟိတ်၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥ၊ ဟာ၊ ရာဇာဘုရင်
သူအရှင်တို့၊ ပြုပြင်ကုန်ကြ၊ အာဏာပြလျှင်။ ဘယ်ကနတ်လူ၊ ဘယ်
သူတန်တန်။ ငြင်းဆန်ဘယ်ခါ၊ မရပါဘဲ ဘာသာတတ်တိုင်း
ဖြစ်ချင်တိုင်းသာ၊ ရပ်ဆိုင်းမရ၊ ခဏလစ်၊ လျှပ်စစ်တိမ်တောင်၊
ဖိုးရောင်တမျှ။ နေ့ညမဆိပ် တညိတ်ညိတ်ဖြင့်၊ တဒိတ်မစ်၊ ပြောင်း
လဲရုတ်ရုတ်။ အတွင်ချုပ်၍။ နေ့ရှပ်နေသာ၊ ညဉ့်မှာ ညဉ့်ပျောက်။

မိဗ်းသောက်နေဝင်၊ မပါချင်တာည့်၊ ဤသင်္ခါရ၊ ကိုယ်ကစ၍။ ပုပ်
 လှနံညှို့၊ လောကီကျိုးဆက်၊ ရေပွက်ပမာ၊ တို့ခန္ဓာသည်။ အကာ
 စင်စစ်။ အနှစ်မဲ့ မျိုး၊ ကောင်းကျိုးမပက်၊ အိပ်မက်အလံား။ အငှါး
 ဥစ္စာ၊ သူ့ ဟာတာမျှ၊ စိုးမရ၍ ခဏအနိုင်၊ မပိုင်ဝက်မွေး။ အကျွေး
 ငှါးယူ၊ ဝါသောသူနှင့်၊ နှိုင်းယူဆင်ခြင်၊ မိဗ်းကောင်းကင်၌ဆင်
 ခုမြင်း၊ ကြည့်ရင်း လူ့ သွင်၊ မြင်ရင်း နွားကျွဲ၊ အနဲနဲဖြင့်၊ ပြောင်းလဲ
 စုတ်စုတ်၊ မစဲချုပ်၍၊ အဟုတ်ကိုးရာ၊ ဘယ်ဟာတာချ၊ မရမှုကြောင့်၊
 သူ့ ကိုတွယ်တာ၊ သာယာစုံမက်။ မနှစ်သက်ကောင်း၊ မတောင်း
 အပ်စွာ၊ မတလိုက်ဆို၊ မလိုသင့်စွာ၊ ဤခန္ဓာဝယ်၊ နိစ္စသုခ၊ အတ္တ
 သုဘာ၊ ဖွေရှာစင်းစင်း၊ မရလျှင်းတည့်၊ လက်ငင်းစိတ်တွင်၊ ထင်
 ကာ မြင်ကာ၊ မခိုင်မာဘဲ၊ ချမ်းသာသုခ၊ မြူမျှမကပ်၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်၊
 အလိုအကြိုက်၊ မလိုက်သည့်ပြင်၊ ခင်မင်တွယ်ရာ၊ မရှိပါ၍။ ငါငါ
 ထင်ကာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ၊ မျောက်နဲ့ မိလျက်၊ ကပ်ငြိခင်
 တွယ်၊ မမင်တွယ်သည်၊ ပျက်လွယ်တိမ်ရပ် အတူတည်း။

ဓမ္မစေတီ။ ဆရာတော်ဗုရား။ ဆုံးမတော်မူသော-တရားတော်။
 (၅၅) ပုတ္တမတ္တိခနာ မတ္တိဇ္ဇတိ ဗာလော၊
 ဝိဟညတိ၊ အတ္တာပိ အတ္တနောနတ္တိ
 ကုတောပုတ္တော ကုတောနေံ၊

ဣလောကေ၊ သူသူငါငါ။ သတ္တဝါတို့။ ကျင်လည်ရှာရ။ ဘုံ
 ဌာနဟု။ ပြောပြမပြီး၊ ဤလောကကြီး၌၊ ဗာလော။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊
 သစ္စာနှင့်မာတ်။ ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်။ မကျွမ်းကျင်၊
 မလိမ္မာကြသော။ သူ့မိတ်တို့သည်၊ ပုတ္တမတ္တိ။ လင်နှင့်မယား၊ သားနှင့်
 သမီး။ ဆွေကြီးမျိုးကြွယ်။ သွယ်သွယ်ဝဝ။ မြေးမြစ်စသည်တို့သည်၊
 မေ။ ငါ့အား၊ အတ္တိ။ ခိုင်လုံမပျက်၊ ဤတသက်မှာ။ ဆက်လက်၍၊
 အမြဲရှိပေ၏။ နော။ ပေါများရွှေငွေ။ ဆန်ရေစပါး၊ ကျွဲ နွား ဆင်

မြင်း ကျန်သင်းပင်းတို့သည်၊ မေ၊ ငါ့အား။ အတ္တိ၊ ခိုင်လုံမပျက်။ ဤ
 တသက်တွင်၊ ဆက်လက်၍၊ အမြဲရှိပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ
 နှစ်ဖြာစွဲဝင်၊ လူတွင်ပူးကပ်၊ အမှတ်အသား၊ အထင်မှားကြသော
 ကြောင့်။ ဝိဟညတိ၊ ဆွေမျိုးစည်းစိမ်၊ ဂုဏ်သိမ် မပျက်၊ သားသွီး
 တွက်တာ၊ အဖြာဖြာဖြင့်၊ ပူဆာကြောင့်ကြ၊ လွမ်းတင်ကွေး။ မဒေ
 ဒုက္ခ စိုးရိမ်ကြလေကုန်၏။ တဿ၊ ထိုသို့ပရမတ်ရုပ်နာမ်၊ မတတ်
 ပြန်၍။ လောကဓံ တရား။ ငါ့သား၊ ငါ့သွီး၊ ပွားစီးဥစ္စာ၊ နှစ်သက်ခါ
 ဖြင့်နေရှာပေကြ။ လူ့ ဗာလတို့အား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အတ္တာပိ၊
 အားကိုးအားထား မှတ်ထင်ငြားလည်း၊ ပျက်ပြားမရှိ၊ ငကတိ အ
 လျောက်၊ မဖောက်မလွဲ။ အမြဲခန့်ခိုင်၊ တည်တန်ခိုင်သော။ အဆိုင်
 အယ၊ ငါငါ ငါငါ ဆိုသော။ အတ္တသဘောမှသော်လည်း။ နတ္ထိ။
 ပရမတ်ဉာဏ် ဘေဝန်ပိုင်းခြား။ ဓာတ်ခွဲ၍ထားလိုက်က။ ထင်ရှား
 မရှိကြလေပြီ။ ဣတိ။ ဤသို့။ ခန္ဓာရုပ်နာမ် သတိပဋ္ဌာန်သဏ္ဌာ အာယ
 တန ဓါတ်ပရမတ်ဉာဏ်ဝေဘန်ပိုင်းခြား ဓါတ်ခွဲ၍ ထားလိုက်နိုင်
 က။ ဣတောပုတ္တာ။ အဘယ်မှာလျှင်၊ ငါ့လင် ငါ့မယား၊ ငါ့သား
 ငါ့သွီး။ ငါ့မြေး ငါ့မြစ် ဟူ၍၊ ကုတော ခန့် အတ္တိ။ အဘယ်မှာ
 လျှင်။ ငါ့စိန် ငါ့ရွှေ ငါ့ငွေ ငါ့လယ်။ ငါ့ဝယ် ကျွဲနွား ငါ့စပါးဟူ
 ၍။ ခေါ် ဆိုစရာပြောဆိုစရာ ရှိပေတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သိနိဝံ။

လောကတတ္ထာ၊ လူအများ၊ မှတ်ထားရှိစဉ်လာ။ ။ ငါ့လင်
 ငါ့သား ငါ့မယား ထင်မှားသတ္တဝါ။ ။ ငါ့စိန် ငါ့ရွှေ ငါ့လယ်
 တွေ တွေတွေများပြားစွာ။ ။ အန္ဓဗာလမှတ်ထင်ကြ မျချစ်တိုင်း
 သာ။ ။ ဓာတ်ဉာဏ်မျက်စိ မြင်အောင်ကြည့် ရှိမည်မဟုတ်။ ။
 ပိုင်းခြားဝေဘန် ပရမတ်ဉာဏ်။ တန်တန်ရှုစေရာ။ ။ ရုပ်ဘာတ်
 နာမ်ဓာတ် သမုပ္ပါတ်၊ တတ်အပ် ထင်မည်သာ။ ။ ဓာတ်ဆိုင်
 ဓာတ်ခဲ၊ သဘောဘဲမလွဲတော့သည်သာ။ ။ ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်မှ

ကလျာဏမုချဖြစ်သည်သာ။ ။ ဓာတ်သာလျှင်ရှိငါမရှိ၊ ဒိဋ္ဌိပြတ်
 ကင်းကွာ။ ။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာကွာသူမှာ မှတ်ပါသောတာသာ။ ။
 သောတာ ကလျာဏ ဖြစ်လေက၊ မကျ အပါယ်ရှောင်။ ။ ကာမဂုဏ်
 တရားခံစံစား၊ သေငြားထက်နုတ်ရှာ။ ။ အကြာဆုံးပ ခုနစ်ဘဝ။
 မြန်းကြွနိဗ္ဗူတာ။ ။ ထို့ကြောင့် ပင်လျှင်များလှရှင်၊ ဓာတ်ပင်ရှု
 စေရာ။ ။ နိဗ္ဗာန်လိုလား အမျိုးသားကြီးစားကြလေပါ။ ။ ဓမ္မ
 စေတီ အရှင် ထေရ်သခင်၊ သွန်သင်ညွှန်ပြတာ။

(ဓမ္မစေတီဆရာတော်ဗုရား ဆုံးမတော် မူသော-တရားတော်။)

(၅၆) အနတ္တမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ကသံ ဘူရိဝ
 ရိတ္တကာ။ တုစ္ဆာဒဗ္ဗနာ ဆာယာဝ။
 သုညံ ပက္ခိပယောပာထာ။

ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ဖေါက်ပြန်တတ်စွာ၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာနှင့်၊ သာ
 ယာခံစား၊ မှတ်သားစိမ့်၊ သိကြောင်းကြံသော။ ဤခန္ဓာငါးပါး
 ရုပ်နာမ် တရားတို့သည်၊ အနတ္တာ၊ ကံစိတ် ဥ ဟာ၊ လေးဖြာ
 ကြောင်းအင် စီရင်သမျှ ခံနေကြရသဖြင့်၊ ခဏတမဟုတ်၊ ဖြစ်
 ချုပ်ကြိမ်ဖန်၊ 'အတန်တန်ကြောင့်၊ ကေနိမမြ၊ သူ့ဘဲ၊ ငါဘဲ၊ အ
 ထင်လွဲစရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။ ငါငါ ငါငါ ဆိုတာဖြင့်။ မဟုတ်
 ကြလေတော့ပြီ၊ ကသံဘူရိဝ၊ အတွင်းသို့။ ပုပ်၊ အဟုတ် ဟန်ပန်။
 ပြင်ရုံမာတင်း။ ဖြူရောင် ဝင်းလျက်။ အချင်းမရှိ၊ ပကတိအမာ၊
 အကာလုံးလုံး။ အသုံးမပြု၊ ခရပယောက်သွား၊ ပုံအလားကဲ့သို့။
 ရိတ္တကာ၊ ငါးခန္ဓာတွင်၊ လက္ခဏာတင်၍၊ ဆင်ခြင်ပိုင်းခြား။ ဤ
 ကားဖေါက်ပြန် မှတ်ရန်ခံစား။ သိငြား ကြံစည်၊ ငါးလီခန္ဓာ၊ စစ်
 လိုက်ပါသော်။ ဘာဘာညာညာ။ သာယာဘို့မှု။ တခုမယှဉ်၊ အ
 စဉ်ဆိပ်ကင်းသဖြင့်။ အသုံးအဖျင်း တို့သာတည်း။ ဒဗ္ဗနာဆာ
 ယာဝ၊ သွားဟန်လာဟန်။ ပြုံးရယ်ဟန်ဖြင့်၊ သဗ္ဗာန်တူစွာ။ မြင်ရ

ပါဠိ၊ ခာတ်ကား၊ ခာတ်ပုံ၊ လုံးစုံရုပ်ရှင်၊ မှန်တွင်အရိပ်၊ ပုံတံ
ဆိပ်ကဲ့သို့၊ တုန္နာ၊ ငါရောင် သူရောင် ဟန်ဆောင်သည့်နွယ်။
ပြင်ကထယ်လည်း။ တကယ်ဆပ်ဆပ်။ အတွင်း ခာတ်၌။ ပရမတ်
ဥာဏ် ဝေဘန်ရှုကာ၊ မြို့မျှအနှစ်၊ စင်စစ်မရှိ။ ပကတိ သဘော၊ ငှက်
ပျောလက်ပံ။ ပုံသဏ္ဍာန်ကြောင့်။ ကော်အချည်း အနှိုး တို့သည်
သဘတည်း။ ပက္ခိပထောယထာ။ ကိုးဆယ့် ခြောက်မှန် ဘေးဒဏ်
ရန်များ။ တွေ့ကြုံငြားကာ၊ အားထား အားကိုး။ တစိုး တစိ။ ရ၊ မရှိ
ဘဲ၊ အတိအဇနာ။ အာကာ ကောင်းကင်။ လွင်ပြင်ဒလဟာ။ ပုံပမာ
သို့။ သုညံ။ လောကသုံးဖြာ။ သတ္တဝါ-ဖို၊ မ။ သတ္တုချလျှင်။ ဘာမျှ
လုံးလုံးမရှိသည့်၍ ရုပ်ထုံး၊ နာမ်ဘုံး၊ သဘောတုံးကြောင့်။ ကုန်ဆုံး
ချုပ်ရာ။ ခာတ်ပဒါရီ၊ ငါကောင်အဟုတ် ရှာဖွေထုတ်သော်။ သန်း
ဥက္ခောင်းမပာန။ တွေ့နိုင်စရာ မြင်နိုင်စရာရှိပ တော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံခိုက်။

ရုပ်နာမ် နှစ်ဖြာ ငါးခန္ဓာ။ မှန်စွာ ကော်ခိုက်။ ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊
ငါအတ္တာ ဘယ်ခါဘိတ်မရှိ။ ။ ခရုယောက်သွား ပုံအလား။ မှတ်
သားကြလေဘိ။ ။ ငါးခန္ဓာတွင် လက္ခဏာတင်။ ဆင်ခြင်ပိုင်း
ခြားကြည့်။ ။ ဘာဘာညာညာ၊ အဖြာဖြာ သာယာဘို့မရှိ။ ။
ဖောက်ပြန်တတ်ငြား၊ ရုပ်တရား၊ လေးပါး နာမ်သာရှိ။ ။ ခာတ်
ကားရုပ်ရှင် အရိပ်သွင်၊ မှန်တွင်ပမာကြည့်။ ။ အသက်လိပ်ပြာ
သတ္တဝါ ငါငါဘိတ်မရှိ။ ။ ငါရောင် သူရောင်၊ ဟန်ဆောင်၊
လူ့ဘောင်ပလီဘိ။ ။ အတွင်းခာတ်မှန်၊ ပရမတ်ဥာဏ်။ ဝေဘန်
ပိုင်းခြားကြည့်။ ။ အနှစ်မြို့မျှ ရှာမရ၊ တုန္နာ ဖြစ်လေဘိ။ ။ ကိုးဆယ့်
ခြောက်မှန်။ ဘေးဒုက္ခ တွေ့ပြန်လက်ခံဘိ။ ။ အားကိုး အားထား။
မှတ်ထင်ငြား၊ အမှားမိန္နာရှိ။ ။ ကောင်းကင်အဇနာ၊ ဒလဟာ
ပမာဖြစ်လေဘိ။ ။ လောက သုံးဖြာ သတ္တဝါ၊ နှစ်ဖြာဖို-မ ရှိ၊
သတ္တုချလျှင်။ ခာတ်သာပင် ဥာဏ်တွင်ထင်ရှားရှိ။ ။ ဓမ္မစေတီ

ရေးကာစီ။ နယ်ပြည်သိလေဘိ။ ။ဒိဋ္ဌိသက္ကာ ပြတ်ကင်းကွာ၊
 ငါငါဘိတ်မရှိ။ ။ရုပ်ခတ်နာမ်ခတ် ငရမတ် ဆပ်ဆပ်ကေနိရှိ၊
 ပြုသည်ကိုပင် ဉာဏ်မှာမြင်၊ ပါယ်ခွင်လွတ်လေ၏။ ။သိကြား
 ဝိသာခါပုံပမာ။ သောတာပန်လေဘိ။ ။သောတာပန်လို များ
 လူဗိုလ်။ ခတ်ကိုပေါက်အောင်ကြည့်။ ။ခတ်ကို ပေါက်က၊
 သက္ကာယ မုချကွာလေဘိ။ ။လူ့ပြည်နတ်ရွာစုံဆန်ကာ။ ချမ်း
 သာအတိတ်။ ကာမဂုဏ်ငါး ခံစံစား ပျက်ပြားဘိတ်မရှိ။ ။မဂ်
 ဖိုလ်တရား ရလိုငြား၊ ရှုစားကြလေဘိ။

**ဥတုဇရုပ် အကောင်ပုပ်ကြီး၌၊ ကံ,စိတ်,ဥတု,
 အာဟာရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရသော
 နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသိ၍ ဒိဋ္ဌိကွာ သောတာပန် ဖြစ်ခင်း။**

(၅၇) နာမရူပ မိဒ်ကာယေ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိကံ၊
 ဥပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓံ၊ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌတော။
 ဒုက္ခစေဝ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာအသာရ
 ကဋ္ဌတော။

ကာယေ၊ ပဋိသန္ဓေစွဲနေအစခုတိုင်ကျအောင်၊ ဥတုဇရုပ် အ
 ကောင်ပုပ်ကြီး၌၊ ဣဒ်နာမရူပံ၊ ဥပထမ္ဘက ပစ္စက္ခတွင် စီရင်-ဥ
 ဟာ၊ လေးဖြာ-ကံ,စိတ်၊ ကြောင်းနိမိတ်ကြောင့်၊ အရိပ် ရုပ်ရှင်
 ဉာဏ်တွင်ထင်ညား။ ဤပရမတ္ထ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်၊ ဥပ္ပါ
 ဒဝယဓမ္မိနော၊ ထွန်းသည့်ဆီမီး။ စီးသည့်မြစ်ရေ။ ထွေထွေဆင်း
 လျက်၊ ဖြစ်ပျက်ခြင်း သဘောရှိကြလေကုန်၏။ ဥပဇ္ဇိတွာ၊ မျက်၊
 နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် မနာနှင့် ခြောက်ဖျာအာရုံ၊ ပေါင်းဆုံထွေမှ၊
 ခဏချက်ခြင်း ပေါ်လာလျဉ်း၍၊ နိရုဒ္ဓံ၊ ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်တ
 မဟုတ်ဖြင့်၊ ချုပ်ပျောက်သွားကြလေကုန်၏။ ခယဋ္ဌတော၊ ဖြစ်ချုပ်

ဖြစ်ချုပ် ထိုနာမ်ရုပ်တို့၊ အဟုတ်ကုန်ခန်းတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စံ ဝ၊ ခိုင်မြဲ၏ထင်စရာ၊ ငါငါ-ငါငါဆိုကြတာသည်။ ဘာကလေးတခုမျှ မရှိကြလေတော့ပြီ။ ဘယထေန်၊ ဥတုစရုပ် အကောင်ပုပ်မှာ၊ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ပျက်၊ ဝင်နှိပ်စက်၍၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်းသော အနက် သဘောကြောင့်၊ ဒုက္ခံစေဝ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာများစွာခဲ၊ အမြဲဆင်းရဲလှလေ၏။ အသာရကဋ္ဌတော၊ အနှစ်အမာ၊ ခိုင်မြဲတာသည်။ ဘယ်ခါဘယ်ဘဝ၊ ဣမရသောအနက် သဘောကြောင့်၊ အနတ္တ၊ အဘယ်မှာလျှင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတပါး ယောက်ျားမိန်းမဟူ၍ ဟုတ်နိုင်စရာ ဖြစ်နိုင်စရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုင်။

သန္ဓေတည်စ၊ ရုပ်ကာယ၊ မချချိသည်သာ။ ။ကံ၊ စိတ်၊ ဥဟာ၊ ကြောင်းလေးဖြာ။ ဥပထမ္ဘက၊ ။ပစ္စက္ခမှာ၊ ကံကြောင့်သာ၊ နှစ်ဖြာရုပ်နာမ်သာ။ စိတ္တဇဓာတ် လေဟုန်ခပ်မှတ်တော့ရုပ်နာမ်သာ။ စားသမျှတွေ၊ အာဟာရ၊ ပေါ်လေရုပ်နာမ်သာ။ ။ရုပ်ကြီးပေါ်မှာ နာမ်ရုပ်သာ၊ များစွာဖြစ်ပေါ်တာ။ ။ရုပ်ကြီး ဖယ်ထား နာမ်ရုပ်အား၊ များများရှုစေရာ။ ။အကြောင်း ဆိုက်ခါ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ အာဂန္တုကပါ။ ။အာဂန္တုက၊ ရုပ်နာမ်မှာ မချအနိစ္စ၊ ရှိရင်းရုပ်မှာ၊ ဝိပဿနာ၊ ဘယ်ခါမရှုရာ၊ ၃၂-ကောဋ္ဌ၊ ရုပ်ကာယ၊ ဖယ်ကာထားလေပါ။ ။ပရမတ်ရုပ်နာမ်၊ ဖြစ်ပျက်ပြန်။ ကံ၊ စိတ် ဥ အဟာ၊ သီးခြားနာမ်ရုပ်၊ ဉာဏ်နှင့်ထုတ်၊ အဟုတ်ကြည့်လေပါ။ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ။ အနိစ္စ တုစ္ဆိဘေးဒုက္ခ၊ ။အနှစ်အမာ၊ ခိုင်မြဲတာ၊ ဘယ်ခါမရပါ။ အလိုအလိုက်၊ ကိုယ်အကြိုက်အမှိုက်ရှိ၊ မီးသာ။ ။ထို့ကြောင့် ဝင်လျှင်၊ ဉာဏ်အမြင်။ ဓာတ်ပင်ရှိသည်သာ။ ။ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် ပရမတ် တပ်အပ်တွေမှသာ၊ ဓာတ်သာလျှင်ရှိ၊ ငါမရှိ၊ ဒိဋ္ဌိပြတ်ကင်းကွာ။ ။ဒိဋ္ဌိသယျာ

ပြုတ်ကင်းကွာ။ မှတ်ပါ သောတာသာ။ ။သောတာပန်စစ်။
 ရောက်ပြန်လစ်၊ စင်စစ်အနတ္တ။ ။အနတ္တရောက်၊ အတ္တပျောက်
 ဓာတ်ပေါက်တော့သည်သာ။ ။ဓာတ်ပေါက်ပါမှ၊ ပါယ်လေး
 ဝ၊ မချလွတ်မည်သာ။ ။ဓာတ်ကိုမရှု၊ ထင်ရေပြု၊ အမှုမငြိမ်း
 ပါ။ ။အိုနာသေရေး၊ ဒုက္ခဘေး၊ တွေးလောဉာဏ်နှင့်သာ။ ။
 လေးဆယ် သမထ၊ မဂ်မရ၊ မချမှတ်လိုက်ပါ။ ။ဗုရားပွင့်မှ
 သက္ကာယ၊ သိကြတို့သူငါ။ ။ဒိဋ္ဌိမခွါ၊ တဏှာခွါ၊ ဘယ်ခါမရ
 ပါ။ ။အနိစ္စဒုက္ခ၊ အသုဘ၊ မှတ်ကြတဏှာခွါ။ ။အနတ္တမှာ၊
 ဒိဋ္ဌိခွါ၊ မြတ်စွာဟောပေမှာ၊ ဗုရားပွင့်မှ၊ အနတ္တ၊ ဟောပြ သွန်
 သင်တာ။ ။ငါ့လင်ငါ့သား၊ ငါ့မယား၊ မှတ်ထား တဏှာငါ။
 ငါသာလျှင်တတ်၊ ငါသာမြတ်၊ မှတ်ကြမာနငါ။ ပုဂ္ဂိုလ်သက္ကဝါ
 ထင်မြင်လာ၊ မှတ်ပါဒိဋ္ဌိငါ။ ။သောတာပန်မှာ၊ ဒိဋ္ဌိပါ။ ပယ်
 ခါရှိသေးတာ။ ။တဏှာမာန၊ ငါ့နှစ်ဝ ပယ်ကရဟန္တာ။ ။
 သိမှုပယ်မှု၊ တရားစု၊ ဟောပြုတို့မြတ်စွာ၊ သမထလို၊ အကျင့်ကို၊
 ဟောဆိုမမိန့်ပါ။ ။ပညာရှိများ၊ ကြံစဉ်းစား၊ ဉာဏ်အားထင်
 လေမှာ။ ။ဉာဏ်အားထင်ကြ၊ ယူလိုက်က၊ စူဠသောတာသာ။
 သောတာစူဠ၊ ဖြစ်လေက။ ။မကျအပါယ်ရွာ၊ ကာမဂုဏ်ငါး
 ခံစံစား၊ သေငြားထက်နတ်ရွာ။ ။အပါယ်ကင်းလို၊ တောင်း
 ဆုဆို၊ ဓာတ်ကိုရှုစေရာ၊ နိဗ္ဗာန်လိုလား၊ အမျိုးသား၊ ကြိုးစား
 ကြလေပါ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပယ်ဆိုရာ အရေးကြီးခြင်း။

ပါဠိတော်

(၅၀) သတ္တိယာဝိယာဩမထော၊ ဒဿံမာနောဝ
 မတ္တကေ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာ နာယ၊
 သတောတိက္ခ၊ ငရိဗ္ဗဇေ။

သတ္တိယာ၊ အသွားထက်ချွန်၊ လွန်လွန်မင်းမင်း၊ ကြီးမားခြင်း
 ဖြစ်သော လှံဖြင့်၊ ဩမထောဝိယ။ မြင်သူမစဲ၊ အသဲဖိုလိုက်၊ တုန်
 တုန်ရိုက်မတတ်၊ လန်ဖြတ်ကြောက်ဘွယ်၊ ရင်လယ်စိုက်သူ၊ ထို
 လူအလားကဲ့သို့၎င်း၊ (၀၁) လှံစူးရာတွင် လျင်လျင်မြန်မြန် နှုတ်
 ရန်ဆဲတွေး။ အရေးလွန်စွာကြီးဘိသကဲ့သို့။ မတ္တကေ ကိုယ်ခန္ဓာ
 တွင်။ အမြတ်ပင်ဟု မှတ်ထင်သိမ်းကြီးကြသည့်။ ဥက္ခေသင်းတခု
 လုံး၌။ ဒယျမာနောဝ၊ မီးရှိုက်မီးရှူးမြင်သူမူးမျှဟူးဟူးပြောင်ပြောင်။
 တောက်သောင်၍ နေသော သူကဲ့သို့၎င်း၊ ဝါ၊ ဟူးဟူးပြောင်
 ပြောင်၊ တောက်လောင် နေသူ၊ ခုမူချက်ခြင်း မီးငြိမ်းခြင်းကို။
 အရေးကြီးသကဲ့သို့၎င်း၊ သတ္တယာဒိ ဗြူပဟာ နာယ၊ ငါးခန္ဓာ
 ကို၊ ငါသူတပါးယောကျာ်း မိန်းမ မှတ်ထင်ကြသည့်။ သတ္တယာ
 ရန်းတွန်းလှန်ပယ်ရှား။ ပျောက်ငြားကေန် သောတာပန် ဖြစ်ကြစေ
 မြင်း၎င်း၊ သဘောရုပ်ခတ် နာမ်ခတ်၊ ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်သင်
 ကြား သတိတရားရှိကြသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) မမေ့မလျော့ မပေါ့မ
 တန် မြဲမြန်သင်ကြား ဆင်ခြင်ခြင်း သတိတရား ရှိကြသည်ဖြစ်၍၊
 ဘိက္ခဝေ။ အပေါယ်ကင်းလို။ တောင်းဆုဆိုငြား၊ ချစ်သား အ
 ပေါင်းသူတော်ကောင်း ချစ်သွီးတို့သည်။ ပရိဗ္ဗဇေ၊ ဝိပဿနာ
 ဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား ရုပ်နာမ်များကို၊ ထင်ထင်ရှားရှား ရှုကြည့်
 ငြား၍၊ စိတ်ထားပေါ့ဖျင်း၊ မနေလျှင်းဘဲ၊ လက်ငင်းမကြာ၊ နာရီ
 မိနစ် မလစ်မလပ်၊ ချားမပြတ်အောင်၊ ပါဒိဒီနာ ကလေးမကျန်ရ
 ကြိုးစား၍သာ။ အားထုတ်၍သာ၊ နေသင့်လှပေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ဖျို့။

လောကသုံး၊ သတ္တဝါတို့၊ ငါငါထင်သမျှ။ သတ္တယာသည်။
 ကြီးစွာဘေးတည်း၊ အရေးကြီး၍၊ စောထိးမြတ်စွာ ပမာပုံပြု ရင်ဝ
 လှံစူး မီးရှူးဥသျှောင်၊ ဟူးဟူးလောင်ကို၊ သေအောင်သတ်ရ၊
 လှံမကိုနှုတ်၊ အရေးထုတ်ပြီး၊ တမဟုတ်အမြန်၊ ပြုကျင့်ရန်ကို၊ တန်
 တန်သာပ၊ ပမာပြုသို့။ ဇိဝလိပ်ပြာ၊ သတ္တဝါထင်ရှား၊ ယောကျာ်း

မိန်းမ၊ ငါကောင်မျက်၊ ပါယ်ကျသို့ရာ၊ နှစ်ဖြာရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာငါး
 ပါး ဓာတ်ကားဆယ့်ရှစ်၊ ဆယ့်နှစ်အာယတန၊ ပဋိစ္စခါတ်၊ သမုပ္ပါဒ်
 ဖြင့်၊ တတ်အပ်သေချာ၊ ကျမ်းလိမ္မာက။ ငါငါထင်သမျှ၊ သတ္တာ
 ယသသည်။ ပျောက်ရကေန၊ သောတာပန်ဟု၊ သမုတ်ပြု၏။ သုံးလူ
 မြတ်စွာ၊ ဟောပေရှာသည်။ ငါးဖြာကာမဂုဏ်၊ လုံးစုံခံစား။ ပျက်
 ပြားမရှိ၊ ဒုက္ခတိအပါယ်၊ ကကယ်လွတ်ရ။ နိဗ္ဗာန်ကို၊ မြန်းကြွလိမ္မာ
 များရှင်လူတို့၊ ကြည်ဖြူသာယာ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ လေးကန်သစ္စာ၊
 အာယတနမာတ်၊ ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်သေချာ၊ သင်ကြားပါ
 က။ မကြာလျင်မြန်၊ သောတာပန်မည်။ အမှန်ဗုဒ္ဓစကားတည်း။

အနိစ္စ ဒုက္ခနှင့် အနတ္တတွဲပြီး။ ဒိဋ္ဌိခွါ ဝိပဿနာရှုနည်း-ပါဠိတော်။

(၅၉) နိစ္စာစေန နိရုဇ္ဈေယျ၊ နဘာဓေယျ
 သုခါယ။ ဒိဝသေဝတ္တေယျအတ္တာစေ။
 တဒဘာဝါ နတ္တနိယာ။ ။

သင်္ခါရာ၊ ခန္ဓာငါးတန်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ၊ သင်္ခါရတရားဟူသမျှ
 တို့သည်။ စေနိစ္စာ၊ အကယ်မသွေ၊ မိနည်းမြေစကြာ၊ ကမ္ဘာလနေ။
 ပုံသေမလွဲ၊ မြဲကြသည် ဖြစ်ပါငြားအံ့၊ နိရုဇ္ဈေယျ၊ ကံစိတ် ဥဟာ
 လေးဖြာကြောင်းအင်။ မစီရင် မပြုလုပ်ကြလျှင်။ လက်ငင်းတမ
 ဟုတ်၊ နာမ်ရုပ်ခပင်းတို့၊ ချက်ခြင်း မချုပ်မပျောက်ကြလေရာ၊ ယဒိ
 သုခါ၊ မျက် နား နှာ လျှာ၊ ကိုယ်မနာနှင့်၊ ခြောက်ဖြာအာရုံ တွေ့ဆုံ
 ပါမှ၊ ဖြစ်ပေါ်ရသည့်၊ သုခတဏှာ၊ ချမ်းသာစင်စစ်၊ တကယ်
 ဖြစ်ပါငြားအံ့၊ နဘာဓေယျ၊ ကံ စိတ် ဥဟာ၊ လေးဖြာကြောင်းအင်၊
 စီရင်လိုက်က ခဏချက်ခြင်း။ လက်ငင်းမကြာ၊ ဖျားနာကိုက်ခဲ၊
 မူးလဲထုံညောင်း၊ ဒုက္ခပေါင်းသည်။ ပြောင်းလဲထပ်ထပ်၊ နေ့ညဉ့်
 ကပ်၍ မရပ်မစဲ၊ မဆင်းရဲ-မနာကျင်ကြလေကုန်ရာ။ စေအတ္တာ။
 ကမ္ဘာသင်္ချေ၊ ကုန်ခါကြေလည်း၊ မသေမပျက်။ အသက်လိပ်ဖြာ၊

သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုအရာ၊ သူငါယောက်ျား၊ ထင်ရှား-မိန်းမ
 တကယ်ဘဲရှိကြသည်ဖြစ်ပါပြားအံ့။ ဝသေဝတ္တေယျ၊ မိမိအလို၊
 တောင်းဆိုသမျှ၊ ခနချက်ခြင်း။ ပြည့်စုံလျှဉ်း၍။ လက်ငင်းစိုက်စိုက်
 ကိုယ် အကြိုက်ကို၊ သိုက်မြိုက်မသွေ၊ လိုက်ကြပေရာ၏။ တဒဘာ
 ဝါ၊ သံသရာမှာ၊ ချမ်းသာလေစွ၊ ထင်ကုန်ကြသည့်၊ သုခသဘော
 သံသရာမှာ၊ ဘယ်ခါမပျက်၊ အသက်ကလေးဟာ၊ မြဲ၏ဟု
 ထင်ကြသော အနိစ္စသဘော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူတပါး၊
 ယောက်ျား-မိန်းမ၊ မှတ်ထင်ကြသည့်။ အတ္တသဘော၊ ဤသဘော
 သုံးဖြာ၊ ခန္ဓာငါးတန်၊ ရုပ်နာမ်ထဲမှာ၊ တကယ်ဘဲမရှိခြင်းကြောင့်၊
 နတ္ထိနိယာ၊ အဘယ်မှာလျှင်၊ ငါ့ဟာ-ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု။ ခန္ဓာ
 ငါးခု၊ ခင်တွယ်မှုကို ပရမာ အနဲ့ မြူကလေးလောက်မျှ၊ ရှုသို့စရာ၊
 သာယာစရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်ပျို့။

ခန္ဓာငါးတန်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ၊ သင်္ခါရာမျှ၊ တရားစုသည်၊ မြေ
 ထုစကြာ၊ ကမ္ဘာလနေ၊ ပုံသေမလွဲ၊ မြဲသည်မချ ဖြစ်ပါကြမှု။
 လေးဝကြောင်းဟိတ်။ ကံ စိတ် ဥဟာ၊ စီရင်လာမှု၊ သူမပြုလျှင်။
 ယခုအမြန်၊ နာမ်ရုပ်ခပင်း၊ ချက်ခြင်းမချုပ်၊ တမဟုတ်မြန်စွာ။
 မပျောက်ရာတည့်၊ မျက်နှာ၊ နှာ-လျှာ။ ကိုယ်မနာနှင့်၊ ခြောက်ဖြာ
 အာရုံ ပေါင်းဆုံပါမှ၊ ဖြစ်ပေါ်ရသည့်၊ သုခတဏှာ၊ ချမ်းသာစင်
 စစ်။ တကယ်ဖြစ်အံ့၊ လှစ်လှစ်မကြာ။ ဖျားနာကိုက်ခဲ၊ မူးလဲတုံ
 ညောင်း၊ ဒုက္ခပေါင်းသည်။ ပြောင်းလဲထပ်ထပ်၊ နေ့ညဉ့်ကပ်၍။
 မရပ်မစဲ။ မဆင်းရဲ၊ မနာမကြင်ရာတည့်၊ ကမ္ဘာသင်္ချေ။ ကုန်ခါ
 ကြေလည်း၊ မသေမပျက်၊ အသက်လိပ်ပြာ။ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထို
 အရာ။ သူငါယောက်ျား ထင်ရှားမိန်းမ အကယ်မျှလည်း၊ မချ
 တည့်တည့်၊ အမှန်ရှိမှု၊ မိမိအလို၊ တောင်းဆိုသမျှ ခနချက်ခြင်း၊
 ပြည့်စုံလျှဉ်း၍။ လက်ငင်းစိုက်စိုက်၊ ကိုယ် အကြိုက်ကို၊ သိုက်မြိုက်
 မသွေ၊ လိုက်ရာပေတည့်၊ တထွေဉာဏ်မှာ၊ ဆင်ခြင်ပါသော်။ သံ

သရာမှာ၊ချမ်းသာလေစွ၊ထင်ကုန်ကြသည့်၊သုခသဘော၊သံသရာ
 မှာ။ဘယ်ခါမပျက်၊အသက်ကလေးဟာ၊ ကမ္ဘာတိုင်စွဲ၊ မြစ်ထင်
 ရ၊ နိစ္စသဘော၊ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။ ငါသူတပါး၊ ယောက်ျား-မိန်းမ
 မှတ်ထင်ကြသည့်၊ အတ္တသဘော၊ ဤသဘောသုံးဖြာ။ ခန္ဓာငါး
 တန်၊ ရုပ်နာမ်ထဲမှာ၊ တကယ်ဘဲမရှိ၊အမှန်သိမှု။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ပြတ်
 ကင်းကွာသည်။ သောတာပန်စစ်၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

(မျက်စိနှင့် မြင်မှုမှာ၊ ခန္ဓာငါးခု ဖြစ်ပေါ်တာသိ၍။ ဒိဋ္ဌိခါပုံ။)

ဝိဘင်း အဋ္ဌ ကထာ

(၆၀) ဣတ္ထဟိ ဘိက္ခုစေဝ။ ရူပါနိစ ရူပက္ခန္ဓော။
 ဒဿ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ တံသမ္ပယုတ္တော
 ဝေဒနာ ဝေဒနက္ခန္ဓော။ သညာသညာက္ခန္ဓော။
 ဖဿာ ဒိကော။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ဇေ မေ
 တေသံ၊ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ။ သမ ဝါယော။
 အာလောကေန၊ ဝိလောကနံ၊ ဝညာယတိ။
 တတ္တကော ဇကော။ အာလော ကေတိ။
 ကောဝိ လောကေတိ။ ။

ဟိသစ္စံ။ မြင်မြင်သမျှအရာမှာ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။ ငါငါမရှိဟုဆို
 သောစကားသည် မှန်၏။ ဣတ္ထ။ ဤမြင်လိုက်သော အခါတို့၌၊
 စက္ခုစေဝ။ မျက်စိအခံမြင်အို့ရန်ဖြင့်။ အကြည်မှန်တံခါးသည်၎င်း
 ရူပါနိစ။ လုံးဝန်သဏ္ဍာန်။ ရောင်လျှံ မြည်တူး၊ နိဗ္ဗူ ကြောင်ကြား၊
 အဝါ အနက်များ- စသော အဆင်း တို့သည်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊
 ဖေါက်ပြန် တတ်ငြား ချုပ်ပျောက် သွားသဖြင့်၊ ရုပ်တရား အစုံတို့
 ပါပေတည်း။ ဒဿနံ၊ မြင်တတ်သော မျက်စိ စိတ်သည်။ ဝိညာ
 နက္ခန္ဓော။ အဆင်းမှန်က မြူမှုမကြွင်း၊ အကုန် လင်းအောင်။ သိ
 မြင်း ဝိညာနက္ခန္ဓာပါပေတည်း။ တံသမ္ပယုတ္တော၊ သဏ္ဍာန်မကြွင်း

အကုန်လင်း၍၊ အဆင်းဟူသမျှ သိနိုင်ရသည့်။ ထိုစိတ်နှင့် တကွ၊
 ယှဉ်ပြိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြသော။ ဝေဒနာ။ ဆိုးကောင်းနှစ်ဖြာ၊
 ဘာဘာညာညာ။ သာယာခံစားခြင်းဝေဒနာသည်။ ဝေဒနက္ခန္ဓော။
 ဆိုးကောင်း နှစ်တန် ဖန်ဖန်ခံစားမှုဝေဒနက္ခန္ဓာပါပေတည်း။ သ
 ညာ။ အဆင်းအာရုံအလုံးစုံကို။ အကုန်မှတ်သားခြင်းသညာသည်။
 သညာက္ခန္ဓော။ မဟုတ်မတရား အထင်မှားသည်။ မှတ်သားမှု သ
 ညာက္ခန္ဓာ ပါပေတည်း။ ဗဿဒိကော။ တွေ့ထိယှဉ်ပြိုင်စေ့ဆော်
 နိုင်သော။ ဗဿစေတနာတရားသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော။ အဆင်း
 အာရုံလုံးစုံကြံစည်၊ လီလီစဉ်းစား။ စေ့ဆော်မှု တရားသည်။ သင်္ခါ
 ရက္ခန္ဓာပါပေတည်း။ ဇေ။ ဤကဲ့သို့၊ ဇေတသံပဉ္စနံ ခန္ဓာနံ၊ ဤသို့
 ပြုငြား ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏။ သမဝါယေ။ မြင်မှု
 ကလေးတကွက်မှာ၊ တချက်တည်းပေါင်းဆုံ ညီညွတ် ကြသော
 အခါ၌၊ ဝါ၊ တချက်တည်း ပေါင်းဆုံညီညွတ်ကြသော အခါမှ။
 အာလောကေန ဝိလောကနံ၊ တည့်တည့်ကြည့်မှု။ ဤနှစ်ခုသည်။
 ပညာယတိ။ ထင်ရှား၍လာရလေတော့၏။ တဏှာ။ ထိုသို့မြင်မှု က
 လေး တကွက်မှာ၊ တချက်တည်း ပေါ်လာရသော။ ခန္ဓာငါးပါး
 ရုပ်နာမ်တရားတို့၌။ ကောဇကော။ အဘယ်ကလာ၍။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ
 ဝါ ငါငါဆိုသော တပောက်သည်။ အလောကေတိ၊ တည့်တည့်
 ကြည့်လာပါသေးသနည်း။ ကော အဘယ်မှလျှင်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ
 ဝါ ငါသူတပါးယောက်ျားမိန်းမဆိုတာတွေသည်။ ဝိလောကေ
 တိ၊ စောင်း၍ကြည့်လာပါသေးသနည်း။ နဏှေဝ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ
 ခန္ဓာငါးပါးမျက်စိ၌ ဖြစ်ပေါ်မှုမှတစ်ပါးကြည့်ဘတ်ရှုတတ် မြင်
 တတ် သိတတ်သော။ အကောင်သတ္တဝါ ငါငါ ဆိုတာဟူ၍၊
 ပရမာအနုဖြူကလေးလောက်မျှ ရှိနိုင်စရာ တွေ့နိုင်စရာ ဟုတ်ပါ
 တော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သိနိဝ။

မျက်စိအဆင်း၊ ပေါင်းဆုံလျှဉ်း၊ ချက်ခြင်းရုပ်နာမ်သာ၊ ရုပ်
 နာမ်နှစ်ဖြာ၊ ငါးခန္ဓာ ငါငါမရှိပါ။ ။ အဆင်းဟူသမျှ၊ မြင်လိုက်

က၊ ဖြစ်ရင်းခန္ဓာ၊ အဆင်းမျက်စိ၊ နှစ်ခုရှိ။ သိလောရုပ်ခန္ဓာ။ ။ ဆိုးကောင်းနှစ်ဖြာ၊ ခံစားတာ၊ မှတ်ပ | ဝေဒနာ၊ မှတ်ခြင်းသညာ၊ သစ် | ရှာ၊ စေ့ဆော်စေတနာ၊ သိမှုမှန်က၊ ဝိညာဏ၊ ပေါင်းက ငါးခန္ဓာ။ ။ ခန္ဓာငါးပြင်၊ များလှရှင်၊ ဝင်၍မကြည့်ပါ။ ။ ဘယ် ကင်္ဂါ၊ လာ၍သာ။ ကြည့်ကာမဟုတ်ပါ။ ထင်ထင်ရှားရှား။ ခန္ဓာ ငါး၊ ကြည့်ငြားသေအချာ။ ယထာဘူတံ အမြင်မှန်၊ ဇကန်ဒိဋ္ဌိ ကွာ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါကောင်ဟာ၊ ပျောက်ခါသွားသည် သာ။ ငါကောင်ပျောက်ကာ၊ ပါဠိစာ၊ မှတ်ပါအနတ္တ။ ။ အနတ္တ ရောက်၊ အတ္တပျောက်၊ မှတ်လောက် သောတာသ။ ။ သောတာ ပန်မှာ၊ ဒိဋ္ဌိကွာ၊ ပါယ်ရှာမရောက်ပါ။ မျက် နား နှာ လျှာ၊ ကိုယ် မနာ၊ ခြောက်ဖြာအာယတနာ။ ငါးခန္ဓာတွေ၊ ဖြစ်ပေါ်နေ။ ထွေထွေ များပြားစွာ။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ အတန်တန် ဖန်ဖန်ရှုလေပါ။ ။ အ ဟုတ် အမှန်၊ မြင်လိုက်ပြန်၊ ဇကန်ဒိဋ္ဌိကွာ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ တောင်း ဆုပန်၊ ကျင့်ရန်၍တိုင်းသာ။ အမျိုးကောင်းသား၊ ရှင်လူများ၊ အား ထားရှုလေပါ။ ။

**နှစ် , လ , ရက် , အချိန်ကို ဖြုန်း၍ ပြစ်သော - ရဟန်းအား
ဆုံးမ ဟောကြားသော။
သုတ္တနိပါတ်။**

(၆၀) သုညတောလောကံ၊ အဝေက္ခဿ၊ မောဃ ရာဇ သဒါသတော။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဥဟတ္ထ။ ဇင် မဇ္ဈ ထရော သိယာ၊ ဇင် လောကံ၊ အဝေက္ခန္တိ၊ မဇ္ဈရာဇာ နပဿတိ။

မောဃရာဇာ၊ နေ့ရက်ရှည်ကြာ၊ အချိန်ကိုသာ-များစွာဖြုန်း ၍ပြစ်သော။ အို-မောဃရာဇ ချစ်သားရဟန်း၊ တွံ။ သင်ချစ်သား သည်။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုအရာ

ငါငါဟု၊ မှတ်ထင်စွဲယူမိသော၊ သတ္တယ ဒိဋ္ဌိတရားကို။ ဥပာစ၊
 ပယ်စွန့် ဖြတ်တောက်၍ ပစ်လိုက်ပါတော့။ ဝါ၊ ပယ်စွန့်ဖြတ်
 တောက်၍ ပစ်နိုင်စေခြင်းငှါ။ လောကံ။ သတ္တဝါကောင်ငါကောင်
 ဟု မှတ်စွဲ ထင်အပ်သော၊ သတ္တလောကကြီးကို၊ သုညတော။ ပရ
 မတ်ရုပ်နာမ်၊ ဇကန် သိက။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ နှစ်ဖြာချုပ်ဆုံး၊ အကုန်လုံး
 ကွယ်ပျောက်၊ ကင်းသုဉ်း၍သွားခြင်းငှါ။ အဝေက္ခသယ၊ ဝိပဿနာ
 ဆင်ခြင်၊ လက္ခဏာတင်၍။ မြင်အောင် ရှုကြည့် လိုက်ပါလော၊
 ဇံ၊ ဤသို့၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ်။ ဓါတ်စိုင့် ဓါတ်ခဲ၊ သဘောခဲကို။
 မလွဲမြင်ဘိ၊ ဒိဋ္ဌိကင်းကွာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ- ငါငါ- ငါငါဆိုတာ
 ပျောက်၍။ သွားခဲ့သည်ရှိသော်၊ မဇ္ဈတရော၊ သေမင်းနိုင်ငံ၊ အတန်
 တန်ကို၊ အမှန် လွန်မြောက်၍ သွားခြင်းသည်။ သိယာ၊ မချဇကန်
 ဖြစ်ပေရာ၏။ ဇံ၊ ဤကဲ့သို့။ သင်တို့ဆရာ၊ ဗုရားငါသည်။ ကောင်း
 စွာ ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း၊ သဒါ၊ နေ့ရော ညညွှပ်ပါ၊
 ဘယ်ခါမပြတ်၊ အထပ်ထပ်ဖြင့်၊ သဘော၊ မမေ့ မလျော့။ မပေါ့၊
 မတန်၊ မြဲမြန်သော သတိတရားရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကံ၊ သတ္တဝါ
 ကောင်၊ ငါကောင်ဟုမှတ်။ စွဲထင်အပ်သော၊ သတ္တလောကကြီးကို၊
 အဝေက္ခန္တံ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါငါကင်းပျောက်၊ ဓာတ်ဉာဏ်
 ပေါက်၍။ တယောကံစွမ်းအား။ မြင်ငြားရှုကြည့်နိုင်သောသူကို။
 မဇ္ဈရာဇာ၊ သုံးဆယ့်တစ်နိုင်ငံ၊ ပိုင်စံစိုးနင်း၊ အာဏာပြင်းလှသော၊
 ရှင်သေမင်းသည်။ နပဿတိ၊ သတ်ဘို့သတ်ရန်၊ လိုက်လံရှာဖွေ၊
 ထွေထွေဆန်းပြား၊ မာယာများလည်း၊ ဓာတ်သား ဓာတ်တုံး မရှိ
 သုဉ်း၍၊ လုံးလုံးချုပ်ရာ၊ နိရောဓာရ်၊ သေချာအပြီး။ ရှေ့ကဆီးသော်
 ဘယ်နည်းနှင့်မှ၊ တွေ့နိုင်စရာ၊ မြင်နိုင်စရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ် သံဒိဋ္ဌိ။

နေ့ရက်ရှည်ကြာ အချိန်သာ၊ များစွာဖြုန်းပစ်ထား၊ မောဃ
 ရာဇာ ရဟန်းမှာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိသာ။ ။ သူရောငါပါ၊ သတ္တဝါ၊ မှတ်

ပါဠိတိုင်းသာ။ ။ဒိဋ္ဌိသက္ကာ အယူဟာ၊ လျှင်စွာပယ်တို့ရာ။ ။
 လောကသုံးဖြာ သတ္တဝါ ငါငါပျောက်အောင်သာ။ ။ရုပ်ခာတ်
 နာမ်ခာတ် ပရမတ်၊ တတ်အပ်ရှုလေပါ။ ရုပ်နာမ်ထိခြင်း ဒိဋ္ဌိ
 ကွင်း သေမင်း မတွေ့ပါ။ ။ငါးခန္ဓာတွင် လက္ခဏာတင်၊ဆင်
 ခြင်ရှုစေရာ။ ။ငါငါပျောက်က၊ ပါယ်လေးဝ၊ မုချမရောက်ပါ။
 သုံးဆယ့်တစ်နှစ် ဝိုင်စံစိုးနင်း၊ ရှင်သေမင်း ဘယ်တင်းမတွေ့ပါ။
 ဖြစ်ချုပ်ပျက်ခါ ခာတ်တွေသာမို့၊ ဘာညာဘယ်တင်း ရှင်သေ
 မင်း၊ လက်ငင်းမတွေ့ပါ။ ခာတ်သာလျှင်ရှိ၊ ငါမရှိ၍၊ စိစိသေချာ
 လိုက်လံရှာ၊ ဘယ်ခါမတွေ့ပါ။ ။ဒိဋ္ဌိတဏှာ ငါနှစ်ငါ၊ သေချာ
 တတ်အောင်သာ၊ ပညာရှိအားမေးမြန်းထား၊ တရားသင်ကြပ။
 ဒိဋ္ဌိသတ်ရန် မရည်သန်ကြ။ အန္ဓအများ မစဉ်းစား၊ အလကား
 ရက်ကုန်တာ။ ။အန္ဓဗာလ ကျင့်ကြံက၊ မုချအလွဲသာ။ ။
 အတ္တကိလနုရောဂ ဗုဒ္ဓဟောမြှောက်ထား။ ။ကိုယ်ခန္ဓာကိုများစွာ
 နှိပ်စက်၊ ညှင်းပန်းလျက်၊ သက်သက်မကျင့်ရာ။ ။ကာမသုခလ္လိ
 ကနုရောဂ၊ ယုတ်စွအကျင့်ပါ။ ။အယုတ်တရား ဤနှစ်ပါး
 ဗုရားဟောပေရှာ။ ။ဓမ္မစကြာ သုတ်ဒေသနာ၊ ရှာ၍ကြည့်လေ
 ပါ။ ။ဓမ္မစက္က အနတ္တသုတ်၊ ဉာဏ်နှင့်ထုတ်၊ အယုတ် ဒိဋ္ဌိကွာ။
 ဒိဋ္ဌိပြတ်ကွာ ထိုသူမှာ၊ မှတ်ပါ သောတာသာ။ ။သောတာပန်
 စစ်၊ ရောက်ပြန်လစ်၊ မဖြစ်အပါယ်ရွာ။ ။ကာမဂုဏ်ငါး။ ခံစံ
 စား၊ သေညားထက်နုတ်ရွာ။ ။အကြာဆုံးပ၊ ခုနစ်ဘဝ၊ မြန်း
 ကြနိဗ္ဗူတာ။ ။လိမ္မာသူများ၊ ဤတရား စဉ်းစားကြမည်သာ။ ။
 နိဗ္ဗာန်လမ်းစ၊ ငါရေးပြ၊ အန္ဓမယ့်ရှာ။ ။ကဲ့ရဲ့ကြတာ၊ ရှင်လူမှာ
 ဗာလအမိုက်သာ။ ။အမျိုးကောင်းသား၊ သိတို့ငြား၊ ငါအား
 ရေးသည့်စာ။

အနိစ္စရူနည်း၊ ဝိပဿနာ ပါဠိတော်။

(၆၂) နိစ္စာရူဝါစေသင်္ခါရာ ကသ္မာပေက္ခန္တိ
ပစ္စယေ၊ အဟုတွာစေ နိဿာယေဝ၊
ဇာတာကာတတ္ထနိစ္စတာ။ ။

သင်္ခါရာ၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ။ သင်္ခါရတရား ဟူသမျှ
တို့သည်။ စေနိစ္စာ အကယ်မသွေ၊ မိနည်းမြေစကြာ၊ ကမ္ဘာလနေ၊
ပုံသေမလွဲ၊ မြကြသည်ဖြစ်ပါငြားအံ့။ စေရူဝါ၊ အကယ်မသွေ၊ မိနည်း
မြေစကြာ၊ ကမ္ဘာလနေ၊ ပုံသေပိုင်ပိုင်၊ ခိုင် ခိုင် ခုံ ခုံ ဖြစ်ပါငြား
အံ့။ ပစ္စယေ၊ ကောင်းဆိုးနှစ်တန်း၊ ကံသင်္ခါရ၊ ကြံသမျှသိမှု၊ နှစ်
ခုရောကြိတ်၊ စိတ်သင်္ခါရ၊ ဖျေပူမှု၊ ဥတုသင်္ခါရ၊ စားသမျှ အထွေ
ထွေ အာဟာရေသင်္ခါရ၊ ထောက်မ-မပျက်၊ ဆက်လက်ဆင့်ပွား
အကြောင်းတရားလေးပါးတို့ကို၊ ကသ္မာပေက္ခန္တိ။ ဘယ်အတွက်
ကြောင့်၊ ငဲ့ကွက်စောင့်ဆိုင်း၍၊ နေကြကုန်သနည်း၊ အဟုတွာ၊
ကံစိတ်ဥဟာ၊ လေးဖြာကြောင်းအင်၊ မစီရင်မပြုလုပ်သမျှ၊ ရုပ်
ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ထပ်ခါဘွားကနဲ၊ ပေါ်မြစင်စစ်၊ မဖြစ်နိုင်ကြ
ကုန်။ နိဿာယေဝ။ ကံစိတ်ဥဟာ၊ လေးဖြာကြောင်းအင်။ စီရင်မှုကို
အမှီပြုရမှသာလျှင်။ စေဇာတာ။ ရုပ်နာမ်ဓာတ်သစ်။ ကလပ်သစ်
တို့၊ လျှပ်စစ်တနှုန်း၊ ဖြုံးကနဲမြန်စွာ၊ ဖြစ်ပေါ်၍ လာနိုင်ကြကုန်
၏။ သတ္ထ။ ထိုသို့လေးဖြာကြောင်းအင်။ စီရင်သေမှု၊ ခုခုမကြာ
ဖြစ်ပေါ်လာလည်း။ မြန်စွာတမဟုတ်။ ဓာတ်ရုပ်ရှင်သို့၊ ချုပ်ပျောက်
ပြောင်းလဲ၊ တေးဘုထဲမှာ။ အမြဲထင်ရ။ ဒုက္ခသန္တာ။ ခန္ဓာငါးခု၊ ရုပ်
နာမ်စု ဟူသမျှတို့သည်။ ကာနိစ္စတာ၊ ပရမတ်ရုပ်နာမ်၊ ဖြစ်ပျက်
ဟန်ကို။ ဖန်ဖန်စေ၊ ခုဉာဏ်နှင့်ရှုလျှင်၊ ဥတုအာဟာရ။ ကံစိတ်မျှ၍၊
လေးဝကြောင်းအင်၊ စီရင်မကင်း၊ သူ့လက်တွင်းမှာ၊ ဘယ်တင်း
ဘာမျှ၊ မြဲနိုင်စရာခိုင်နိုင်စရာရှိပါတော့အံ့နည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံဒိဋ္ဌိ

ရူပဝေဒနာ။ သညာသင်္ခါရ။ ဝိညာဏ။ မှတ်ကြငါးခန္ဓာ။ ဖေါက်
ပြန်ခံစား။ မှတ်သားစိမ့်။ သိကြောင်းကြံ။ မှတ်ရန်အကျဉ်းသာ။ ။
ဖေါက်ပြန်တတ်ငြား။ ရုပ်တရား။ လေးပါးနာမ်ခန္ဓာ။ ။ နာမ်ရုပ်
နှစ်ဖြာ။ ငါးခန္ဓာ။ ဘယ်ခါမမြဲပါ။ ။ မိန့်မြဲစကြာ။ ကမ္ဘာလ
နေ၊ ပုံအချေ။ ကေနိမမြဲပါ။ ။ ကံစိတ်ဥဟာ။ လေးဖြာကြောင်း
အင်၊ သူအရှင်၊ စီရင်ပြုပြင်သာ။ ။ ကောင်းဆိုးနှစ်တန်၊ ကံ၊
သင်္ခါရ စီရင်က၊ မချမမြဲတာ။ ။ ကြံသမျှသိမှု။ နှစ်ခုရောကြိတ်၊
စိတ်သင်္ခါရ။ ပြုပြင်က၊ ဒိဋ္ဌိမမြဲပါ။ ။ ဇှု-ပူမှု၊ ဥတုသင်္ခါရ၊ စီရင်
က။ မချမမြဲတာ။ စားသမျှအထွေထွေ။ အာဟာရေ-သင်္ခါရ။ စီ
ရင်က။ မချမမြဲတာ။ ။ လေးဖြာကြောင်းစုံ၊ အမှီပြု၊ ဝေါ မှု ရုပ်
နာမ်သာ။ ဆက်ခါ-ဆက်ခါ။ ကြောင်းလေးဖြာ။ စီရင်ပြုပြင်တာ။ ။
သတ္တဝါအား။ ပိုင်ဆိုင်ငြား။ မှတ်ထားကြောင်းလေးဖြာ။ ကံစိတ်
ဥဟာ သင်္ခါရ ငါးပါးပူးနေတာ။ ။ ပူးပုံသေချာ။ သိအောင်သာ။
ကောင်းစွာ ပြလိုက်မှာ။ ။ အကုသလ။ ကုသလ၊ ပြုသမျှ ငါးငါ
ပါ။ ။ ကြံသိပါကြ၊ စိတ်ဟူသမျှ၊ ဒိဋ္ဌိငါးမကွာ။ ။ အဖေ အပူ၊
ဥတုဟူ၊ ငါးမူစွဲလမ်းတာ။ ။ အစားအစာ၊ အာဟာရ၊ ငါးငါ
စွဲလမ်းတာ။ ။ ငါးငါထင်သမျှ ဒိဋ္ဌိပ၊ မှတ်ကြ သေအချာ။ ။
ဥဟာစိတ်ကံ၊ စွဲလန်းပြန်၊ မှတ်ရန်တဏှာငါ။ ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ။ ကွဲ
အောင်သာ။ ဉာဏ်မှာစုလေပါ။ ။ အထင်မှားသမျှဒိဋ္ဌိပ။ ပယ်
က မဂ်သောတာ။ ။ ကံစိတ် ဥဟာငါ့ဥစ္စာ။ ပယ်ခွါရဟန္တာ။
သောတာပန်ဆင်။ မှားအမြင်။ လွတ်ခွင်ရှိသေးတာ။ ။ ခင်တွယ်
သာယာ၊ တဏှာငါ၊ ဘယ်ခါမလွတ်ပါ။ ။ ငါ့လင်ငါ့သား ငါ့
မယား၊ ထင်ငြားရှိသေးတာ။ ငါ့စိန်၊ ငါ့ရွှေ။ ငါ့လယ်တွေ။ မသွေရှိ
သေးတာ။ ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်သမျှ။ ကြားမာန။ မချရှိသေးတာ။ ။
မဟုတ်မမှန်။ မာနဉာဏ်။ ကေနိမရှိပါ။ ။ ထင်မြင်မှားချက်။ မိစ္ဆာ
သက်။ ပယ်ဖျက်သောတာမှာ၊ မိစ္ဆာယူပျောက်၊ ပယ်မရောက်၊

ကျမ်းထောက်ပြမည်သာ။ ။ ကာမဂုဏ်ငါး၊ ခံစံစား၊ သေငြား
ထက်နုတ်ရှာ။ ။ အိမ်ထောင်စုံနိဗ္ဗာန် သွားလျှောက်၊ ပယ်ရန်ဒိဋ္ဌိ
ငါ။ ။ လုံးစုံတဏှာ၊ မပယ်ခွါ။ နာနာမှတ်လေပါ။ ။ ကာမ
ဂုဏ်ငါးဝ တင်းတိမ်မှ၊ မြန်းကြွနိဗ္ဗာန်၊ တာ၊ အာဂါရလမ်း။ ကျင့်စဉ်
တန်း၊ ဉာဏ်စွမ်းမြော်ရှုပါ။ ။

ကုသိုလ်-အကုသိုလ်တရားနှစ်ပါး၌။ ငါမရှိ၍၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓါပုံ။

အင်္ဂုတ္တိုရ်-ပါဠိတော်။

(၆၃) ကမ္မဿကာရကောနုတ္တိ၊ ဝိပါကဿစ
ဝေဒကော၊ သဒ္ဓမ္မော ပဝတ္တန္တိ ဇေတံ
သမ္မဒဿနံ။ ။

ကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်၊ ထိုထိုအရာ၊ ကံနှစ်ဖြာတို့ကို၊
ကာရကော၊ ပြုလုပ်တတ်စွာ။ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုအရာ၊
ငါငါ-ငါငါဆိုကြတာသည်။ နုတ္တိ၊ မုချကေန ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်၊
အမှန်မရှိကြလေကုန်။ ဝိပါကဿ၊ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်၊ ထိုထို
အရာ။ နှစ်ဖြာသောကံတို့၏ အကျိုးတရားကို ဝေဒကောစ ခံစား
စံစား၊ ပျော်ပါးတတ်စွာ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုအရာ။ ငါငါ-
ငါငါ ဆိုကြတာတို့သည်လည်း။ နုတ္တိ၊ မုချကေန။ ပရမတ်ဉာဏ်
ဖြင့်၊ အမှန်မရှိကြလေကုန်၊ သဒ္ဓမ္မော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါငါငါငါငါ
ဆိုတာနှင့်၊ မရောမယှက်ကြသည့် ဖြစ်ပျက်မှန်လှ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ
သင်္ခါရတရားတို့သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ မုချမသွေ။ ဉာဏ်နှင့်
မွေ့လျှင်၊ ကေနစင်စစ်၊ အမှန်ဘဲဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဇေ ဤကဲ့သို့။
သင်တို့ဆရာ ဗုရားငါသည်။ ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူသည့်
အတိုင်း၊ ဇေတံဒဿနံ၊ ဤကဲ့သို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါငါ ကင်းပျောက်၊

ခတ်ဉာဏ်ပေါက်၍၊ တယောက်စွမ်းအား၊ မြင်ညားရှုကြည့်နိုင်
သော သူသည်သာလျှင်။ သမ္မဒဿနံ မပေါက်မပြန်။ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဖြင့်၊ ကေနိတည့်တည့်၊ အမြင်ရှိ၍၊ အသိမှန်လှ ပြောပြရန်
တဖြော၊ သောတာပန်အလိမ္မာ၊ ဖြစ်ပါပေဘုန်သတည်း။ ။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုင်း။

အကုသလ၊ ကုသလ၊ မချေ့ရှိသည်သာ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊
ပြုကျင့်တာ၊ ဘယ်ခါမရှိပါ။ ။အကျိုးတရား။ ကံနှစ်ပါး၊ ထင်
ရှားမရှိတာ။ ခံစားခံစား၊ သတ္တဝါအား။ ထင်ရှားမရှိပါ။ ။ငါ
ကား ငါကော။ သတ္တဝါနော။ မရောမယှက်ပါ။ ။ပရမတ္ထ။ သ
ဘာဝ။ ဉာဏ်ကနိုင်းချိန်ပါ။ ။ရုပ်နာမ်ခမ္မ။ သင်္ခါရ၊ မချေ့ရှိသည်
သာ။ ။ဗုရားမြတ်စွာ၊ မိန့်ပေရှာ၊ သူငါမသိပါ။ ။ပညတ်မရှိ။
ပရမတ်ထိ။ ဒိဋ္ဌိပြတ်ကင်းကွာ။ ။သောတာပန်ဟာ။ အလိမ္မာ။
မှတ်ပါဤအတိုင်းသာ။ ။အယူပယ်မှု၊ တရားစု။ ဟောပြုတို့
မြတ်စွာ၊ သမထလို၊ အကျင့်ကို။ ဟောဆိုမိန့်ပါ။ ။အယူမှား
သမျှ ပယ်လိုက်က၊ ကျင့်ရမဟုတ်ပါ။ ။ပညာရှိအား။ မှီခိုငြား၊
သင်ကြားကျက်မှတ်ပါ။ ။အမှားအယူ တရားမူ။ ဖြူစင်သိမည်
သာ။ ။ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ကျွမ်းကြေပြန် ကေနိဒိဋ္ဌိကွာ။ သိမှုတရား။
ကျင့်ကြံငြား။ ။အလကားတုစ္ဆ၊ သာ။ ကျင့်လိုမသိ၊ ပြောမှသိ
စိစဉ်းစားပါ။ ။ပရမတ်ရုပ်နာမ်၊ တတ်ကျွမ်းပြန်၊ မှန်မှန်ကလျာ
ဏာ။ ။အယူမှားသမျှ၊ ကလျာဏ၊ မချေ့သိသည်သာ။ ။အန္ဓ
ဘဝ၊ လူ့ဗာလ။ မှားသမျှမသိပါ။ ပိုင်ပိုင်သိမှ၊ ကျင့်ကြံက၊ ခန
မင်ဆိုက်မှာ။ ။အကာလိကော။ သွက္ခတောဗုဒ္ဓေါမိန့်မြွက်ရှာ။ ။
မသိသမျှ၊ ကျင့်နေရ၊ မချေ့အမှားသာ။ ။သိမှုပယ်မှု၊ တရားစု။
ဟောပြုတို့မြတ်စွာ။ အကျင့်မှန်က။ လောကီပ။ ဒိဋ္ဌမှတ်လိုက်ပါ။ ။
အမှန်တရား။ သိသူအား၊ ခေါ်ငြားသောတာသာ၊ ။သောတာ
ပန်မှာပါယ်လေးရွာ။ ဘယ်ခါမဖြစ်ပါ။ ။နိဗ္ဗာန်လိုလား၊ ဤတရား

များများစဉ်းစားပ ။ သာသနာဝင်၊ များလှရှင်၊ ဆင်ခြင်ထွေး
တောပါ။ ။

ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးကို သိက၊ ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းကို။

ပြသော-အဋ္ဌကထာ။

(၆၄) ပိဇာနနသဘာဝေ။ ပိညာဏောဇီဝသညီနံ
သညာ သမူဟာနနတ္ထံပိ အဋ္ဌရသေဝ
ဝုတ္တာ။ ။

ပိဇာနနသဘာဝေ၊ ခြောက်တန်အာရုံ၊ လုံးစုံတွေထိ။ မြင်ကြား
ရှိက၊ သိခြင်း-သဘောဖြစ်ကုန်သော၊ ပိညာဏော။ မှတ်ရန်ခံစား သိ
ငြားကြံစိ။ လေးလီမဆိပ်၊ ပရမတ္ထ ပိညာဉ်စိတ်ကလေး၌၊ ဇီဝသ
ညီနံ၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုအရာ ငါငါငါဟု
မှတ်ထင်စွဲယူကြသော-သူမိတ်တို့ကို။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူ
တပါး၊ ယောကျ်ား-မိန်းမ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်သော-သူမိတ်တို့၏။
သညာသမူဟာနနတ္ထံပိ၊ မှားယွင်းပေါက်ပြန်၊ တန်တန်မိစ္ဆာ၊
သက္ကာယာယုတ်၊ တရားစုတ်ကို၊ ပယ်ထုတ်တော်မူခြင်းငှါလည်း၊
အဋ္ဌရသေဝ၊ မျက် နား နှာ လျှာ။ ခြောက်ဖြာအခံ၊ ဆင်းသံခြောက်
ပါး။ ပေါ်ငြားခြောက်ရပ်၊ ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကိုသာလျှင်
ဘဝဝတော၊ ဘုန်းတော်နေရှိန်၊ ထိန်ထိန်တောက်ပ၊ သမ္ပုဒ္ဓ
သခင်၊ ဗုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ ပြတ်ကင်းကွာ၍။ သော
တာပန်စစ်၊ ကေနဖြစ်အောင်၊ ဖွင့်လှစ်၍သာ၊ ဆုံးမ၍သာ၊ ဟော
တော်မူခဲ့ပေသတည်း။ ။

အဓိပ္ပာယ်သံနိပ်။

မျက် နား နှာ လျှာ။ ကိုယ်မနာ၊ ခြောက်ဖြာအခံဓာတ်။ ဆင်းသံ
နံ ရ၊ ထွေးကြံဆ၊ ခြောက်ဝအတိုက်ဓာတ်။ ။ မြင်ကြားနံလျက်ထိ၊

ရုပ်မှတ်ဘိ၊ သိသမျှနာမ်ဟုမှတ်။ ။မျက်စိအဆင်း၊ ပေါင်းဆုံ
 လျှဉ်း၊ မြင်ခြင်းရုပ်နာမ်ပေါ်။ ။နားနှင့် အသံ၊ ပေါင်းဆုံမှန်၊ ကြား
 ပြန်ရုပ်နာမ်ပေါ်။ ။နှာနံ့ နှစ်ချ၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ နံ့မှုရုပ်နာမ်ပေါ်။ ။
 လျှာရ နှစ်ချ၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ လျက်မှု ရုပ်နာမ်ပေါ်။ ။ကိုယ်နှင့်ထိ
 မှု၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ တွေ့မှုရုပ်နာမ်ပေါ်။ ။မနောကြံဆ၊ ပေါင်းဆုံ
 က၊ မနရုပ်နာမ်ပေါ်၊ မနဋ္ဌိသာ၊ နာမ်တိုက်လာ၊ နှစ်ဖြာနာမ်ချည့်
 ပေါ်။ ။သိမှု စိတ်ဓာတ်၊ အမြဲမှတ် တတ်အပ်ဗာလခေါ်။ ။စိတ်
 ကိုအမြဲ၊ ငါငါဘဲ၊ မလွဲဗာလနော်။ ။အန္ဓဗာလ၊ မှတ်ထင်ကြ၊
 မချဉ်းတိုင်းနော်။ ။ဓာတ်ဆယ်ရှစ် ဝါး၊ မတတ်ငြား၊ အမှားဒိဋ္ဌိ
 ခေါ်။ ။ဒိဋ္ဌိပျောက်ရန်၊ ဆယ်ရှစ်တန်၊ ဓာတ်မှန်ကြည့်မှနော်။ ။
 ဓာတ်ကိုမရှု၊ ပညတ်ရှု၊ အမှုမငြိမ်းနော်။ ။သိမှုစိတ်မှာ၊ ဒိဋ္ဌိငါ၊
 နာနာငြိသနော်၊ ပညတ်ရုပ်မှာ၊ တဏှာငါ၊ နာနာငြိသနော်။ ။
 စိတ်ဓာတ် အနိစ္စ၊ ရှုနိုင်မှာ၊ မချဒိဋ္ဌိကွာ။ ။ငါငါထင်သမျှ၊ သက္ကာ
 ယ သို့မှပယ်နိုင်ရာ။ ။ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ ပယ်သူမှာ၊ မှတ်ပါသောတာသ။
 ကာမဂုဏ်ငါး၊ ခံစံစား၊ ပျက်ပြားမရှိ။ ။သိကြားဝိသာခါ၊ ပုံပ
 မာ၊ မှတ်ပါထုံးစဉ်လာ။ ။အိမ်ရာထောင်ကြ၊ အာဂါရ၊ ကြာလှ
 ခုနစ်ဘဝ။ ။ဝိပဿနာဉာဏ်၊ လွန်ရင့်သန်၊ ကောလံကောဘိဇာ။
 ကာမရာဂ၊ ပြတ်လိုက၊ ရှုကြအသုဘ။ ။စက်ဆုပ်ဘွယ်ရာ၊ ဇေ
 ဂုတ္တံ ထင်လာအနာဂါ။ ။အနာဂါစစ်၊ ရောက်ပြန်လစ်၊ မဖြစ်
 ကာမရွာ။ ။ငါးတန်သုဒ္ဓိ။ ။ဗြဟ္မာရွာ၊ လားရာရှိသည့်သာ၊ ခန္ဓာ
 ငါးချ၊ ဒုက္ခရွာ၊ ထင်မှုရဟန္တာ။ ။အောက်မင်ပြီးမှာ၊ ကောဇ္ဇာ
 သ ရှုရအသုဘာ၊ နိဗ္ဗာန်ပလာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်၊ အမှန် ကြည့်လေပါ။
 ယောဟိကောစိ၊ ဘိက္ခုဝေရှိ၊ သတိမူလေပေါ်။ ။အထက်နှစ်မင်၊
 ကျင့်တို့တွက်၊ ဟောကြွတ်တို့မြတ်စွာ။ ။လေးသတိပဋ္ဌာန်၊ ငါး
 ရပ်ခန်၊ စပ်ရန်ရှုတို့ရာ၊ ကာယာနုမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ရှုပါအသုဘာ။
 စေ နှစ်ချမှာ၊ ဘေးဒုက္ခ၊ ရှုရာတဏှာစွါ။ ။သင်သည့်နှစ်ချ၊ မွေနှု၊
 ရှုလောအနတ္တာ၊ စိတ်နှင့်ဝိညာဏ်၊ ဤနှစ်တန်၊ ရှုရန်အနိစ္စာ၊ အနိစ္စ
 နှင့်၊ အနတ္တကိုင် ကပ်ရှုနိုင်၊ ပိုင်ပိုင်ဒိဋ္ဌိကွာ။ ။အသုဘဒုက္ခ၊ ရှု

မိုင်က၊ မုချရဟန္တာ၊ သောတာပန်မှာ၊ ပယ်ဒုက္ခ၊ လွတ်ရာရှိ
သေးတာ၊ ။ကာမဒုက္ခ၊ အနာဂါ၊ ပြတ်ခါ သွားသည့်သာ၊
သုံးဆယ့်တဖြာ၊ ဘေးဒုက္ခ၊ လွတ်ရာရဟန္တာ၊ ။လေးပါး
မဂ်စဉ်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ဆင်ခြင်ရှုလေပါ။ ။

ဝိပဿနာရူနည်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ၊ မဖြစ်ရန်။

(၆၅) စက္ခုရူပေန သံဝါသာ၊ ရာဂပုတ္တံ
ဝိဇာယတိ၊ မဟာနတ္ထ ကရော
သော ဟိ၊ သံဝါသံ တေန
ဝါရယေ။ ။

စက္ခု၊ သတ္တဝါဒိမ၊ ထိုထိုမျှတို့၊ ကြည်စွာ ရှင်မှု၊ ကြည့်ရှုဟိုဒိ၊
မျက်စိအကြည်သည်၊ ရူပေန၊ အဆင်းဟူသမျှ၊ လှပတင့်တယ် အ
သွယ်သွယ်တို့နှင့်၊ သံဝါသာ၊ အကြောင်း သင့်လျော်၊ နှစ်ဖော်မျှ
လျက်၊ ပေါင်းဘော်ချက်ကြောင့်၊ ရာဂပုတ္တံ၊ နှစ်ဖြာရုပ်နှာမ်၊ ခန္ဓာ
ငါးပါး၊ ရာဂသားကို၊ ဝိဇာယတိ၊ ခြောက်ဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်
ငါးပါး၊ တွေ့ကြိုငြား၍၊ သားပေါင်းများစွာ၊ ဖွားမြင်လာ၏။
သောပုတ္တော၊ မျက် နား နှာ လျှာ၊ ကိုယ်မနာက၊ ဖွားလာသည့်
သား၊ သိုထားမဖြစ်၊ ထိုသားညစ်သည်၊ မဟာနတ္ထကရော၊ မဂ်
ဒိလ်နိဗ္ဗာန်။ မရရန်ကို၊ ဇောန်ချိုး ဖဲ့၊ အကျိုးမဲ့အောင်၊ ဆိုးရွဲ့
မသွေပြုတတ်ချေ၏။ တသ္မာဟိ တသ္မာဇေ၊ ထိုသို့ မျက်စိအဆင်း
ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊ ချက်ခြင်းဖွားရ၊ သားရာဂသည်၊ ဘာမျှ
အကျိုး၊ မပွားတိုးဘဲ၊ အဆိုးသက်သက်၊ ဖြစ်ပေါ် ချက်ကြောင့်။
တံစက္ခု၊ အဆင်းဟူသမျှ၊ ကြည့်ပေရသည့်၊ ပသာဒရှိ၊ ထိုမျက်စိ
သည်၊ တေနရူပေန၊ ထိုသို့အဆင်းမျိုးစုံ၊ ရူပါရုံအထပ်ထပ်၊ ဆိုး
ကောင်းနှစ်ရပ်တို့နှင့်၊ သံဝါသံ၊ မျက်စိအဆင်း၊ အာရုံသွင်း၍၊
မညှင်းသာမှု၊ ပေါင်းဘော်ခြင်းအစုတို့၌၊ ဝါရယေ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ

ငါးဖြာကာမ၊ ရာဂထိုသား၊ မပေါက်ဖွားအောင်။ နှစ်ပါးနာမ်ရုပ်၊
ဖန်ဖန်လုပ်၍၊ အဟုတ်ကေန၊ ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဝေဘန်စေ့ငှ၊
မြင်အောင်ရှုပြီး၊ ယခုလျင်စွာ၊ ပယ်ရှား၍သာ၊ တားမြစ်၍သာ၊
ပစ်လိုက်ကြရာသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်သိခိုင်း။

လောကသုံးဖြာ၊ သတ္တဝါ၊ နှစ်ဖြာဖိုမရှိ။ ။တယောက် တ
ယောက်၊ မျက်စိအောက်၊ မပျောက်စေလိုဘိ။ ။လှပတင့်တယ်
အသွယ်သွယ်၊ တကယ်တကျာပြီ။ ။ခန္ဓာငါးငါး၊ ရာဂသား၊ သူ
ဖွားပြန်လေဘိ ခြောက်ဖြာအာရုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ထပ်တူသိ။ ။
သို့ထားမဖြစ်၊ ထိုသားညစ်၊ စင်စစ်ဉာဏ်၌သိ။ ။မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊
မရရန်၊ ကေန်ကျိုးမရှိ၊ အဖို၌ကား၊ ရာဂသား။ သို့ထားဘိတ်
မရှိ။ ။အမရာဂ သားဟူသမျှ၊ မုချသိုရဘိ။ ။လစဉ်မခြား။ သား
ပျက်များ၊ သွန်းငြားမွေတာရှိ။ ။ဆင်းသံနဲ့ရ၊ တွေကြံဆ၊ ခြောက်
ဝအာရုံထိ။ ။ခြောက်ပါးအာရုံ၊ အလုံးစုံ၊ ဖွားတုံရာဂချည့်၊ ငါ
ငါရှိသမျှ။ သားရာဂ ဒိဋ္ဌဖွားဇာတိ။ ။ငါငါပျောက်ကွာ၊ ရာဂ
ဟာ။ ဘယ်ခါဘိတ်မရှိ။ ။ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ကျွမ်းကြေပြန် အမှန်
ငါမရှိ။ ။ငါမရှိသူ။ များရှင်လူ မှတ်ယူသောတာသိ။ သောတာ
ပန်ဆင်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ပါယ်ခွင်လွတ်လေဘိ။ ။အပါယ်လွတ်
မှ၊ ကုသလ၊ ပြုသမျှအကျိုးရှိ။ ။အန္ဓ၌ဝယ်။ ကုသလကြွယ်။ အ
ပါယ်ကျေးနှိုက်ဘိ။ ။တဘဝတနပ်စာ လာဘို့ရာ။ ။ဉာဏ်မှာ
နှိုင်းချိန်ကြည့်။ ။သောတာပန်မူ၊ ပါယ်ကင်းသူ။ ကြည်ဖြူသဒ္ဓါ
ရှိ။ ။ရတနာသုံးပါး။ သဒ္ဓါပွားသေငြားသုဂတိ၊ ဝိပဿနာ လက်
နက်၊ ရန်သူတွက်၊ ပယ်ဖျက်ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။ ။ဆင်းသံနဲ့ရ၊ တွေ
ထိက။ မှတ်ကြ ရုပ်သာရှိ။ ။ဆိုးကောင်း ရှိသမျှ ကြံသိက၊ မုချ
နာမ်ဇာတိ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်မှာ၊ သဘောသာ။ ပြုစရာ-တာမရှိ၊ မုချ
ကေန၊ ပရမတ် ဉာဏ်၊ မြင်ပြန်ပါယ်ဒိဋ္ဌိ။ ။ဒိဋ္ဌိသတ္တာ၊ ပျောက်

ကင်းကွာ။ ပါယ်ရွာမရောက်ဘိ။ ။ ငါးဖြာကာမဂုဏ်၊ အလုံးစုံ။
အကုန်ခံစားရှိ။ ။ သောတာပန်လို။ များလှဖိုလ်။ ဓာတ်ကိုပေါက်
အောင်ကြည့်။ ။ အမျိုးကောင်းသား။ ဤတရား၊ ကြီးစားကြ
လေဘိ။ ။

မဂ်ဖိုလ်အလိုရှိသူတို့၊ အကျင့်မြတ် ဝိပဿနာ တရားကို
ကျက်မှတ်သင်ကြားအားထုတ်သင့်ကြောင်း။

ပါဠိတော်လာအဋ္ဌကထာ။

(၆၆) ဣတိ နေကောဟိ နာမေဟိ။ ကိတ္တိ
တာယာ မဟေ သိနာ။ ဝုဠာန
ဂါဗိနိ သန္တာ၊ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဝိပဿနာ
ဝုဠာတုကာမော သံသာရ၊ ဒုက္ခဝင်္ဂါ
မဟာဗ္ဗယာ။ ကရေယျ သတတံ
တဏှ၊ ယောဂံ ဣတိ ဇာတိကော။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အနေကောဟိနာမေဟိ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ သစ္စာလေး
ရပ်၊ ပရမတ္ထတရား၊ များစွာသော အမည်တို့ဖြင့်၊ ဝုဠာနဂါဗိနိ၊
ရဟန်းရှင်လူ၊ မည်သူမဆို၊ ကျင့်လိုပါက၊ ကျင့်နိုင်ကြသည်။ မဂ်ရ
ဖိုလ်ရ၊ မဇ္ဈိမမပြတ်၊ အလင်စားဖြစ်ကုန်သော၊ သန္တာ၊ မီးဆယ့်တစ်
ဟူ။ အပူခပ်သိမ်း၊ ကင်းလွတ်ငြိမ်းစေတတ်ကုန်သော၊ ပရိသုဒ္ဓါ၊
ဒိဋ္ဌိတဏှာ ငါးရာတထောင်။ မိုက်မှောင်များစွာ ကိလေသာတို့ကို
ကောင်းစွာ စင်ကြယ်လှပေသော၊ ယာဝိပဿနာ ယခုဘဝမဂ်
ဉာဏ်၊ ဇောန်တည်ရာ၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်၊ ဤဝိပဿနာ အလုပ်ကို။
မဟေသိနာ။ မဟာကြီးငယ်၊ သွယ်သွယ်မှန်က၊ နိဆင်ကြရ

သည့်။ သမ္မုဒ္ဒသခင်၊ ဗုရားရှင်သည်၊ ကိတ္တိတာ၊ သာယာခြင်။
 ဖန်ဖန်ချိန်ကျော်။ ဟောပေါ် ခြီးမွမ်းတော်မူလေပြီ။ မဟာဟူယာ၊
 ကြောက်တွယ်ခမ္ပန်း၊ ဘေးဘျမ်းဇရာ။ ကြီးကျယ်လှစွာသော၊ သံ
 သရဒုက္ခပဏ်ာ၊ သုံးဆယ် တာဘုံ၊ လုံးစုံဆင်းရဲ၊ သံသရာ ချွံညွန်ထဲ
 မှ၊ ဝုဠာတုကာမော၊ ကူးတက်ထမြောက်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ဇကန်
 ထုတ်ခြောက် ရောက်ကြလျီကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ ကျိုး
 ကြောင်းနှစ်ဖြာ၊ လိမ္မာပေစွ၊ ပဏ္ဍိတအမျိုး၊ သားသွီးတို့သည်။
 တက္က၊ ထိုသို့ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ ရှုစားကြည့်မှုဖြစ်သော၊
 ဝိပဿနာဉာဏ်၌။ သတတံ၊ နေ့ရောညဉ့်ပ၊ ဘယ်ခါမပြတ်၊
 အထပ်ထပ်ဖြင့်၊ ခြားမလပ်အောင်၊ ယောဂံ၊ ကျက်မှတ်သင်ကြား
 ပွားများစီးဖြန်း၊ မဇတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကရေယျ၊ ဆရာကောင်းထံ၊
 နည်းကိုခံ၍၊ ဇကန်ချချ၊ မဂ်ဖိုလ်ရအောင်၊ ကျကျနနအားထုတ်
 ၍သာ ကျင့်ကြံ၍သာ၊ ပြုလိုက်လှပါပေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ် - သံခိုင်။

ဗုရားမြတ်စွာ၊ ဟောပေရှာ၊ သံသရာထွက်ဘို့ရာ။ ။မယုတ်
 မလွန်၊ တရားမွန်၊ သွန်သင်ပြသည်သာ။ ငါးတန်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ
 ပွားရာဝိပဿနာ။ ။ဆယ် တာဘုံဟူ၊ ခပ်သိမ်းလူ၊ အပူငြိမ်းသည်
 သာ။ ဒိဋ္ဌိတက္ခရာ၊ ထောင့်ငါးရာ၊ မရှိပျောက်ကင်းကွာ။ ။
 ကြောက်တွယ်လှစွာ၊ သံသရာ၊ ဉာဏ်မှာ တွေးဘို့ရာ။ ။အပယ်
 ဒုက္ခ၊ ကြောက်သူမှ၊ မျချကျင့်ကြံမှ။ ။ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာ၊ ဆင်
 ခြင်လာ မှတ်ပါပဏ္ဍိတာ။ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ဝရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန်
 ပိုင်းခြားကာ။ နေ့ရောညဉ့်ပ။ မလပ်ရာ ထပ်ခါရှုကြည့်ပ။ ။
 ကျက်မှတ်သင်ကြား၊ စီးဖြန်းပွား၊ တရားရမည်သာ။ ။ဝိပဿ
 နာဉာဏ်၊ လွန်ရင့်သန်၊ ဇကန်ဒိဋ္ဌိကွာ။ ။ဒိဋ္ဌိပျောက်ကွာ၊ ဝိစိ
 ဟာ၊ ဘယ်ခါမရှိရာ။ ။ဆရာကောင်းထံ၊ နည်းကိုခံ၊ ဖန်ဖန်ကျက်
 မှတ်ပါ။ ။ဆရာမပြု၊ နည်းမကျ၊ အန္ဓဗာလမှာ။ ။နည်းလမ်း
 မထိ၊ ကျင့်လိုက်ဘိ၊ ဒိဋ္ဌိသူမကွာ။ ။ဒိဋ္ဌိမကွာ၊ အပါယ်ရှု၊ ဘယ်

ခါမလွတ်ပါ။ ။ အပယ်လေးပါး၊ ကျသူများ၊ မှတ်ထားဒိဋ္ဌိပါ။
 လူ့ပြည်-နတ်ရွာ၊ သံသရာ၊ မှတ်ပါတာဏှာငါ။ ။ နှစ်ဆယ်ဖြဟွာ၊
 ကျင်လည်တာ၊ ရူပတာဏှာငါ။ ။ သုံးကြောင်း-သုံးဖြာ၊ သံသရာ၊
 တာဏှာဒိဋ္ဌိပါ။ ။ သူ့ကိုမဖြတ်၊ ရမ်း၍သတ်၊ မပြတ်သံသရာ။ ။
 ဒိဋ္ဌိငါပျောက်၊ ပါယ်မရောက်၊ ကျမ်းထောက်ပြမည်သာ။ သော
 တာပန်မှာ၊ ဒိဋ္ဌိငါ၊ ဘယ်ခါမရှိပါ။ ။ ကာမတာဏှာ၊ ပြတ်ကင်း
 ကွာ၊ မှတ်ပါအနာဂါ။ လူ့ပြည်-နတ်ရပ်၊ ကာမခတ်၊ နောက်
 ထပ်စဖြစ်လာ။ ။ ငါးဘန်သုန္ဒါ၊ ဖြဟွာရွာ လားရန်ရှိသည်သာ။
 ရူပအရူပ၊ ငါနှစ်ဝ၊ ပြတ်က-ရဟန္တာ။ ။ ဒိဋ္ဌိတာဏှာ၊ ဝန်ဖြစ်ဟာ
 ဘယ်ခါမရှိရာ။ ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ အကုန်ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်းတော့
 သည်သာ။ ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိအယူမှားကို။ ဝိပဿနာဉာဏ်မှ ပယ်နိုင်ခြင်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-အဋ္ဌကထာ။

(၆၇) နာမရူပံ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿပန နာမရူပ
 မတ္တတော၊ ဥဒ္ဓံ၊ အညဿကဿစိ
 အဘာဝဒဿနတောစ၊ သရီရန္တန္တိရေ၊
 ဇီဝသညိတော အတ္ထာ၊ အတ္ထိသော
 ကရောတိ၊ ဝဋ်သံဝေ ဒေသိသံသရတ္တ
 သန္ဓာဝတိတိဇေဝ ဝတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိပဟိယတိ။

နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာငါးခု၊ အပေါင်းအရကို၊ ပရိဂ္ဂ
 ဏှန္တဿပန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ တန်တန်ပညာ အဖြာဖြာဖြင့်။
 ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းတတ်သော၊ ယောဂီ သူမြတ်တို့ကား၊
 နာမရူပ မတ္တတော၊ လေးဖြာကြောင်းအင်၊ စီရင်သမျှ တလှုပ်လှုပ်
 တရွရွ ဖြစ်နေကြရသော၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၊ (ဝါ)
 အပိုအလွန်ဖြစ်သော၊ အည၊ တပါးသော၊ ကဿစိ၊ တစုံတခု
 သောတရား၏ အဘာဝဒဿနတောစ၊ သက်သက် မရှိသည်ကို၊

သိမြင်ခြင်းကြောင့်လည်း။ သိရိရ နှင့် ရေ၊ သူယူ-ငါး။ သတ္တဝါ
 တို့၏။ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း၌၊ ဇီဝသည်တော၊ အသက်ဝိညာဉ်ရှိ၏
 ဟုမှတ်ထင်၍ နေကြသော။ အတ္တဝါ၊ ငါ့ကောင်ကလေး၊ အတ္တဆို
 သောတရားတမျိုးသည်။ အတ္တိ၊ ငါ့ သနာဉာဏ် မကပ်သူတို့မှာ
 မပြတ်ရှိ၍ နေကြကုန်၏။ သော၊ ထိုအသက်ဝိညာဉ်ဟု မှတ်ထင်
 ၍နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါ၊ ငါ့ အတ္တဆိုသော တရားတမျိုး
 သည်။ ကရောတိ၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လာခြင်း၊
 စားခြင်း၊ သောက်ခြင်းစသော အမှုကိစ္စကိုလည်း၊ ပြုတတ်ကုန်
 ၍။ ငိုသံဝေဒတိ၊ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ၊ အမြဲကပ်
 လျက်၊ အရပ်ရပ်သော အာရုံတို့ကို၊ တွေ့ကြုံတိုင်း၊ သိတတ်ခံစား
 တတ်ကုန်၏။ သံသရတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တွေ မရေသာအောင်၊ သေ
 ခါလာကြသော်လည်း၊ ဘယ်ခါမှပျောက်ပျက်၍ မသွားမှုကြောင့်
 နှစ်ခုသောဘဝတို့၏ အကြားမှာ၊ သွားလာ ကျင်လည်၍ နေတတ်
 ကုန်၏။ သန္ဓာဝတိတိ၊ ဘဝအဆက်ဆက်မပျက်ဘဲ၊ အမြဲတည်၍
 နေတတ်ကုန်၏။ ဣတိဇေ၊ ဤသို့ ပြသခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ပဝတ္တော
 ပုထုဇာန်တို့၊ သဏ္ဍာန်၊ နှိပ်တွင်း၊ စွဲကပ်ဖြစ်ပေါ်၍နေကြသော၊ ဒဗ္ဗိ၊
 သက္ကာယဒဗ္ဗိ၊ သဿတဒဗ္ဗိ၊ အတ္တနန္ဒဒဗ္ဗိ၊ အတ္တဝါ၊ ဒုပ၊ ဒါနိ၊ မိစ္ဆာ
 ဒိဗ္ဗိ အယူမှားကြီးကို၊ ပဟိယတိ၊ ငါ့ သနာဉာဏ်ကောန်မြင်ငြား။
 ရှင်လူအများတို့သည်။ ပယ်ရှား၍သာ။ ဖြတ်တောက်၍သာ စွန့်ပစ်
 နိုင်ကြလေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုင်း။

အန္ဓအများ၊ မိစ္ဆာများ။ ယူငြားကြလေတာ။ ။ အသက်
 လိပ်ပြာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ ဝိညာဉ်ရှိသည်သာ။ ။ ငါ့၊ ငါ့အတ္တ၊ သဇီဝ
 အနိစ္စအမြဲသာ၊ ကမ္ဘာသင်္ချေ၊ ကုန်ခါကြော့၊ မသေ မပျက်ပါ။
 ကိုယ်ခန္ဓာမှာ၊ ငါ့ကောင်ဟာ။ အောင်းကာ နေတော့တာ။ ။
 မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ သွားလာခြင်း၊ စားခြင်း၊ သောက်ခြင်းသာ
 အမှုကိစ္စဟူသမျှ၊ သူကရွက်ဆောင်တာ။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ သူအမြဲ၊

မလွဲကိန်းအောင်းကာ။ ။ တွေတိုင်းအာရုံ အလုံးစုံ၊ အကုန်ခံစား
 တာ။ ။ ရုပ်ခန္ဓာတွေ၊ များစွာသေ၊ နှစ်ထွေဘဝမှာ ။ ကူး
 ပြောင်းခံစား၊ ဘဝခြား၊ သွားလာ ကျင်လည်ဘာ၊ ။ ပြုသည့်
 အလား မှတ်ထင်ငြား၊ အများ အန္တမှာ။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သဿတ
 ရှိ။ မှားဘိယူမိစ္ဆာ၊ ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ မသိမ္မာ၊ မှတ်ပါ ဤတိုင်း
 သာ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ။ ရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန်သိသူမှာ။ ။ မိစ္ဆာ
 ယူမှား၊ ထိုတရား၊ လားလားမရှိပါ။ ။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ မိစ္ဆာဟာ၊
 ပယ်ရာဝိပဿနာ ဒီ သနာဉာဏ်။ အမြင်သန်၊ မှတ်ရန်ဒိဋ္ဌိကွာ။
 ဒိဋ္ဌိပြတ်သူ များရှင်လူ။ မှတ်ယူသောတာသာ။ ။ သောတာပန်မှ
 ဝါယ်မကျ၊ မချမှတ်လိုက်ပါ။ လောကီကုသိုလ်များထိုထို။ ဝါယ်ကို
 မလွတ်ပါ။ ။ ပညာရှိများ၊ ကြံစဉ်းစား၊ ဉာဏ်အားထင်မည်သာ။
 အပါယ်ကိစ္စ၊ ဗတ်မချ၊ ။ ဉာဏ်မြင်မှာ။ ။ သင်္ခါရတရား သုသုံး
 ဝါး၊ လည်ငြားကေနိသာ။ ။ သုထုဇဉ်အန္တ၊ ပြုကျင့်ကြံ မချမလွတ်ပါ
 ကလျာဏ ပြုကျင့်ကြံ။ ရှိသမျှကုသိုလ်ဟာ။ မဂ်ဒိုလ် ရကြောင်း။
 တရားကောင်း၊ ပြောင်း၍ သွားသည်သာ။ သောတာ၊ ကလျာဏ၊
 ဖြစ်သူမှ၊ လွတ်ကြပါယ်လေးရွာ။ ။ အပါယ်ကင်းလို။ တောင်း
 ဆုဆို၊ ဓာတ်ကိုရှုစရာ။ ။ အမျိုးကောင်းသား၊ သွီးများ၊ ကျက်
 ထားထိုဂါထာ။ ။ နှုတ်ပယ်ရက။ ကလျာဏ၊ ဖြစ်ရကေနိသာ။ ။
 အမှန်တရား သိသူများ လွန်အား ဘက်တို့ရာ။ ။ နိဗ္ဗာန် လိုလား၊
 ရှင်လူများ၊ ကြိုးစားကြလေပါ။

မာနရောက်၍ လူမိုက်နောက်ပါ။
 ဂုဏ်လုပ်ခါနေကြသောသူတို့ အပါယ်ကျခြင်း။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၆၀) နမာနေ မာနနံ မာနော၊ ဗာလ မိက္ခောဟိ
 မာနဝါ၊ ပဉ္စိတံတု ပဉ္စက္ကာယ၊ ဗာလော
 ဗာလ ဂတိံ ဂတော။

မာနော။ မိဗ်းစွန်မားမား တံခွန်လွှားသို့။ တက်ကြွားသော
 မာန်အတွင်းခံရှိကြသောသူတို့သည်။ မာနနိ။ သူတပါးတို့ မြှောက်
 စားဝပ်စင်း။ မြတ်နိုးခြင်းကို။ နမာနော။ မြန်း၍အလိုက်။ ဝမ်းပန်း
 လှိုက်၍။ အမြောက်မကြိုက်လွန်းပေရာ။ ဟိသစ္စံ။ သူတပါးမြှောက်
 တိုင်း စိတ်ကရှိုင်း၍။ အားတိုင်းအမြောက်မကြိုက်နှင့် ဆိုသော
 စကားမှန်ပါ၏။ မာနဝါ။ အမြောက်ကြိုက်လွန်။ မာန်တံခွန်ဖြင့်။
 မိဗ်းစွန်ထောင်လွှား။ တက်ကြွားကြွကြွ။ ဝါကားတတ်ကြသော။
 ရဟန်းရှင်လူတို့သည်။ ဗာလမိဗ္ဗော မြှောက်၍ စားမည့်။ လူပါး
 လူလျှပ်။ လူကပ်လူလိမ်။ လူမလိမ္မာ လူငယ်သာလျှင်။ သဟာမိတ်
 မွန်။ ကျေးကျွန်နောက်ပါ။ တကာတပည့် ရှိတတ်ကြကုန်၏။ ဝါ။
 လူမလိမ္မာ လူငယ်ကိုသာ။ သဟာမိတ်မွန် ကျေးကျွန် နောက်ပါ။
 တကာတပည့်။ လုပ်ချင်တတ်ကုန်၏။ ဝဏ္ဏိတံတု။ မကောင်းမြစ်
 ထာ ကောင်းရာပဲ့ပြင်။ သွန်သင်ကျုံးကြောင်း မိတ်ကောင်းသဟာ
 ယ။ အပြစ်တင်ပြ။ ဆိုဆုံးမတတ်သော။ ပညာရှိကိုကား ပစ္စက္ခာ
 ယ။ ပေါင်းမိပါသော် အနာဝေါ တုတ်ကျ။ မျက်နှာမရ။ ဟန်မရ၍
 မာနအစွန့် စွန့်ခွါငယ်ကြည့် မိုဝင်ကြတဲ့ ဗာလော။ ကိုယ်ကို
 မြှောက်သည့် လူနောက်တို့လို ကိုယ်ပါရောလျက်။ ဗာလဂတိံ။
 တပည့်တကာ။ များသူငါတို့။ ဧတ္တရာမြောက်တိုင်း ဆ၊ မနှိုင်းဘဲ
 စိတ်ရိုင်း စိတ်မိုက်။ အမြောက် ကြိုက်သည့်။ ငမိုက်ဗာလ သွားရှာ
 ရသော။ ဒုက္ခဖြာဖြာ။ ပါယ်လေးရွာသို့ ဂတော။ ပစ္စက္ခာတွင်။ လူ
 ရှင်ရှင်။ မဲ။ ကဲ့ရဲ့ခံရ။ ဟန်မလှဘဲ။ သေကချက်ခြင်း။ ဒုက္ခတွင်းသို့ မ
 ယွင်းမှန်စွာ လက်ငင်းမကြာ ကျရောက်၍သာ။ သွားလေတော့
 သတည်း။

အဓိပ္ပာယ် - သံဒိပ်။

ရတနာရွှေငွေ ပြည့်စုံလေ။ ထွေထွေ မောက်ကြွားကာ။ အ
 ဆင်းအင်္ဂါ။ ပြည့်စုံလာ။ ငါငါမောက်ကြွားတာ။ ။မင်းရှိန် စိုးရှိန်။

တောက်ပထိန်၊ မပြိမ်မောက်ကြွားတာ။ ။ ကုသိုလ်ဒါန။ ပြုနိုင်
 က။ နေ့-ည မောက်ကြွားတာ။ ။ ကျောင်း၊ ကန်စရပ်၊ ဆောက်
 နိုင်လပ်။ မပြတ်မောက်ကြွားတာ။ ။ မဂ်ဒိုလ်ရရောင်၊ ဟန်ပင်
 ဆောင်။ လူ့ဘောင် မောက်ကြွားတာ။ ။ တရားရရောင်၊ သီလ
 ကြောင်၊ ပြောင်ပြောင်မောက်ကြွားတာ။ ။ မဟန်းရှင်လူ၊ မာန
 ထူ။ မိုက်သူရှာပေါင်းတာ။ ။ နောက်လိုက်ငယ်သား၊ မြှောက်
 ခါစား၊ ငါ့အားဝမ်းပန်းသာ၊ လူမိုက်ကိုသာ နောက်လိုက် ရှာ၊
 လိမ်ကာကြွားအင်္ဂါ။ ။ ပညာရှိထံ၊ နည်းမခံ၊ ဂုဏ်ဟန် ပြောဆို
 ကာ။ ။ ပညာရှိအားပေါင်းမိငြား။ အလကား ထင်တတ်တာ။ ။
 ပညာရှိက၊ ဆိုဆုံးမ။ မုချအမှန်သာ။ ။ ဆုံးမပါသော်၊ အနာပေါ်၊
 လျှော်လျှင် တုတ်ကျတာ။ ။ အပြစ်တင်ပြဆိုဆုံးမ၊ မုချပဏ္ဍိ
 တာ။ ။ ပဏ္ဍိတာအား၊ မခိုငြား၊ သေသွားအပါယ်ရွာ၊ ရဟန်း
 ရောင်၊ ရှင်ရောင်၊ သူတော်ရောင်၊ မိုက်ခေါင်စိစိမှာ။ ရဟန်းစစ်၊
 ရှင်စစ် သူတော်စစ်၊ မပြစ်အပါယ်ရွာ။ ။ အိုးစရည်းကြီးက။
 အိုးငယ်ပ လုပ်ရခက်လိုက်တာ။ ။ ဗုရားစွဲ ကျောင်းစွဲ ဆရာစွဲ အ
 မြဲမဖျက်တာ။ ။ လမ်းပြဆရာမလိမ္မာ နောက်ပါ အမှားသာ။ ။
 သိဉ္ဇည်းတပည့်၊ အလားရှိ စိစိစဉ်းစားပါ။ ။ ဆရာ ငဲ့ကွက်၊
 မခွါရက်၊ ဘယ်မဂ်မရရှာ။ ။ အမှန်တရား သိလျက်သား၊ အများ
 အားပါးနာ၊ အပေါ်ပေါင်းအတွက်။ အောက်နရက်။ ဆက်ဆက်
 လိုက်သွားရှာ။ ။ မိုက်လို့ မဆုံး၊ မိုက်ခေါင်လုံး၊ မိုက်တုံးရှိသေး
 တာ။ ။ မိုက်မှန်းထိက ပယ်စွန့်ချ။ ဒိဋ္ဌပဏ္ဍိတာ။

ခန္ဓာငါးပါးကို။ အနတ္တ အနိစ္စ အသုဘ ဒုက္ခ လက္ခဏာ
 လေးပါးနှင့် ခွဲဝေ၍။ မဂ်လေးပါး။ မဂ်တက်စဉ်ကိုပြသော

ပေဋကော ပဒေသာ-ပါဠိတော်။

(၆၉) ပဉ္စနံ ခန္ဓာနံ၊ ငရိဘာဂ ဝတော
 ဒေသိတာ၊ တတ္ထ အသုဘ သညာ။

ရှုပက္ခန္ဓဿ ပရိညတ္ထံ။ ဒုက္ခ
 သညာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓဿ၊ ပရိညတ္ထံ။
 အနတ္တ သညာ။ သညာက္ခန္ဓဿ
 သင်္ခါရက္ခန္ဓဿစ၊ ပရိညတ္ထံ။
 အနိစ္စသညာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ။
 ပရိညတ္ထံ။

ပဉ္စနိစ္စာနံ၊ ဖေါက်ပြန်တတ်စွာ၊ ရုပ်ခန္ဓာနှင့်။ သာယာခံစား။
 မှတ်သားစီမံ သိကြောင်းကြံသော ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား
 အစုတို့၏။ ပရိညာ၊ ဝိပဿနာ သညာထက်သန်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား
 ၍သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်နေ့ရှိန်ထိန်ထိန်တောက်။
 သမ္ပုဒ္ဓသခင်၊ ဗုရားရှင်သည်။ ဒေသိတာ၊ လေးပါး မဂ်စဉ်။ တက်
 လမ်းခွင်ကို။ ထင်ထင် ရှားရှား ဟောကြား ဆုံးမတော်မူလေပြီ။
 တတ္ထံ၊ ထိုသို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသုဘ၊ သညာ လေးဖြာ၊ ခန္ဓာ
 ငါးပါးတို့တွင်၊ အသုဘ သညာ၊ တဏှာကုန်၍ အနာဂါမ်
 ရဟန္တာ ကောင်းစွာ ဖြစ်အောင်၊ မဖွယ်မရာ၊ ရွံတွယ်သာဟု၊
 များစွာ ကြည့်ရှုရသော၊ အသုဘ သညာသည်။ ရှု ပက္ခန္ဓဿ။
 ဖေါက်ပြန် တတ်စွာ၊ ရှုပက္ခန္ဓဿ၊ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကို၊ ပရိညတ္ထံ။
 ကာယ နှစ်ဦးဿနာ၊ နှစ်ဖြာသုံးဆယ်၊ တကယ်ဝေဘန်၍သိခြင်းငှါ။
 ဒေသိတာ၊ သာယာခြေငုံ၊ ဖန်ဖန်ချိမ့်ကျော်၊ ဟောဖော် ညွှန်ပြ
 တော်မူလေပြီ။ ဒုက္ခသညာ၊ ဆိုးကောင်းနှစ်ဖြာ၊ ဘာသာညာညာ
 သာယာ ခံစားခြင်းဝေဒနာမှာ၊ တဏှာပြတ်၍၊ အရဟတ္တမဂ်သို့၊
 တက်တို့စေရာ။ ဘယ်ခါလေစိ၊ ဖြစ်ချုပ် ကြိမ်ဖန်၊ အတန်တန်
 ကြောင့်၊ ဇကန် ဆင်းရဲလှသော၊ ဒုက္ခသညာသည်။ ဝေဒနက္ခန္ဓဿ
 အဆင်းအသံ၊ မြင်ကြားပြန်ကာ၊ အမှန်ပေါ်လာ၊ သာယာခံစား
 ခြင်းဝေဒနာကို။ ပရိညတ္ထံ၊ ခြောက်ဖြာ အာရုံ၊ လုံးစုံဝေဘန်၊ ဇကန်
 ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဒေသိတာ။ သာယာခြေငုံ၊ ဖန်ဖန်ချိမ့်ကျော်၊
 ဟောဖော် ညွှန်ပြတော်မူလေပြီ။ အနတ္တသညာ၊ ဒိဋ္ဌိကုန်၍။ သော

တာပန်ဖြစ်တို့ရာ၊ ငါပျောက်အောင် ရှုကြည့်ရသော အနတ္တ သညာသည်။ သညာက္ခန္ဓာ၊ အဆင်းအသံ မွေး၊ နံ့၊ လျက် ထိ၊ တွေ့ရှိအာရုံ၊ အလုံးစုံဖြင့်၊ အကုန်အစင်၊ ထင်ထင် ရှားရှား မှတ်သားမှု သညာက္ခန္ဓာကို၎င်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသစ၊ ဆိုးကောင်းဖြစ်ရန်၊ ဖန်ဖန်ပြုပြင်၊ စီရင်တတ်သော၊ သညာက္ခန္ဓာကို၎င်း၊ ပရိညတ္တံ၊ ခြောက်ဖြာအာရုံ လုံးစုံတွေ့လျှင်၊ ဆင်ခြင်ပိုင်းခြား၊ ဝေဘန်၍ထားနိုင်ခြင်းငှါ၊ ဒေသိတာ၊ သာယာခြေငုံ၊ ဖန်ဖန်ချိမ့်ကျော်၊ ဟောဖော် ညွှန်ပြတော်မူလေပြီ။ အနိစ္စ သညာ၊ ဒိဋ္ဌိက္ခာလျက်၊ သောတာ မဂ်သို့၊ မပျက် ဆိုက်ကပ်အောင်၊ စိတ်ဓာတ်၏ မမြဲကြောင်းကို၊ ကောင်းကောင်းထင်ထင်၊ ဆင်ခြင်ရှုကြည့်ရသော၊ အနိစ္စသညာသည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ အကြောင်းသင့်မှ၊ ခဏခြင်းပေါ်လာပြီး၊ တခါတည်း ချုပ်ပျောက်သွားတတ်သော ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို၊ ပရိညတ္တံ။ တဆယ် ရှစ်ဘန်၊ ဓာတ်မှန်ပပင်း၊ ပိုင်းခြား ဝေဘန်၍ သိခြင်းငှါ။ ဒေသိတာ၊ ကမ္မဇ္ဇာန်းပြဆရာ။ ဒေသနာမစုံ၊ ဟန်ဂုဏ်မောက်ကြွား၊ လူဝါကားတို့၊ ထင်ရှားချက်ခြင်း၊ အမြင်လင်းအောင်၊ ဘယ်သင်း အောက်မဂ်။ အထက်မဂ်ဟု။ တေဒဂ်တင်ပြ၊ သမ္ပုဒ္ဓသည် ကျကျနန သွန်သင်၍သာ။ ဆုံးမ၍သာ ဟောတော်မူခဲ့ပေသတည်း။

အဓိပ္ပာယ်သိခိင်။

လေးသတိဝဋ္ဌာန်၊ ငါးရပ်ခန့်၊ စပ်ရန်၍သို့ပြု။ ဝိပဿနာ၊ ရှုတို့ရာ၊ သေချာမှတ်ကုန်ကြ။ လေးပါးမဂ်စဉ်၊ တက်လမ်းခွင်၊ ထင်ထင်ရှားရှားပ။ ။ ကာယာနုမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ရှုပါအသုဘ။ အနာဂါမ် ရဟန္တာ၊ ဖြစ်တို့ရာ၊ သေချာမှတ်ကုန်ကြ။ ။ ဝေဒနာမှာ၊ ဘေးဒုက္ခာ၊ မြင်လာထင်အောင်ပ။ ။ အောက်မဂ်ပြီးမှ ရှုကုန်ကြ၊ မုချအရဟတ္တ။ ။ သင်သင် နှစ်ချ၊ မွေ့နှု၊ ရှုလောအနတ္တံ။ ။

ပုထုဇာန်အစ၊ ကလျာဏ၊ သောတာပန်ကုန်ကြ။ ။စိတ်နှင့်ဝိညာဏ်
 ဤနှစ်တန်၊ ရှုရန် အနိစ္စ။ အနိစ္စနှင့် အနတ္တတိုင်၊ ရှုကြည့်နိုင်၊ ပိုင်ပိုင်
 မဂ်သောတာ။ သောတာပန်မှာ၊ ပါယ်မကျ၊ ဒိဋ္ဌမှတ်ကုန်ကြ။ ။
 မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ လိုသူမှန်၊ ဖန်ဖန်ပြမည်ပ။ ။အန္ဓဘဝ၊ ရှိနေကာ၊
 လုပ်ကြကလျာဏ။ ။ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ကျမ်းကြေပြန်၊ အမှန်ကလျာ
 ဏ။ ။ကလျာဏ၊ မဖြစ်က၊ ဘယ်ဘဝ မဂ်မရ။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊
 ကျမ်းကြေမှ၊ ရှုရကမ္မဋ္ဌာန်းပ။ ။ဘာညာမသိ၊ အန္ဓာရှိ၊ ရှုကြည့်
 အလကားပ။ ။လမ်းပြဆရာ၊ မလိမ္မာ၊ နောက်ပါအမှားရ။ ။
 ရှေ့နွားစဉ်တိုက်၊ လမ်းမဆိုက်၊ နောက်လိုက်အမှားကျ။ ။
 ဝိပဿနာလိုလို၊ သမထကို၊ ဟောဆို မိန့်ကြွက်ကြ၊ နည်းပြဆရာ၊
 မလိမ္မာ နောက်ပါ ဟော့ရမ်းလှ။ ။ဝိပဿနာ သမထ၊ မကွဲသမျှ၊
 အန္ဓလူဗာလ၊ ဓမ္မကထိက ဟူသမျှ၊ သိရပရမတ္ထ၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊
 ကျမ်းကြေလပ်၊ မှတ်တော့ပညာတ။ ။တရားဟောဆရာ၊ မလိမ္မာ၊
 ဘယ်ခါမဂ်မရ။ ။တကာ-တကာမ၊ နှုတ်ချိုပြ၊ သူလာဘ် ရအောင်
 ပ။ ။ဝိလုပ်ဟန်လုပ်၊ ရဟန်းစုတ်၊ နှုတ်ကချိုချိုပ။ ။ဝိဟန်နှုတ်ချို၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်၊ ကြည်ညို တတ်လေစွ။ ။ကြည်ညိုသမျှ၊ လူဗာလ၊
 ပါမျှဉာဏ်မခ၊ ဂေါန ဂေါနော နွားကိုဟော၊ ရောနှော ပေါင်း
 ကုန်ကြ၊ သမဏ သမနော၊ ရဟန်းဟော၊ ဗုဒ္ဓေါမိန့်ကြွက်ပြ။ ။ညာရှိ
 အား၊ ရှင်လူများ၊ စဉ်းစားယူလေကြ။ ။ပညာမရှိ၊ လူဒိဋ္ဌ၊ မသိ
 ဘယ်ကာလ။ ။ဗုရားမှန်၊ တရားမှန်၊ သံဃာမှန်၊ တွေ့ရန်ခက်
 ပေစွ။ ။တော်စွာ၊ လျော်စွာ၊ လူဖြစ်လာ၊ ဘယ်ခါမသိကြ။ ။
 လိမ္မာသူများ၊ သိတို့ငြား၊ ငါအား ရေးသည်ပ။

သတ္တဝါဒိ-မ ခေါ်ဆိုကြသော၊ လောကကြီးကို၊ ပရမတ်ဘေတ်
 ပေါက်၍ ထင်းချောင်းမြှောက်မှုက်၊ တုတ်ခနောင်းကဲ့သို့ ထင်သဖြင့်၊
 သောတာပန်ဖြစ်၍၊ အပါယ်ကျရန်၊ ပူပန်စရာမရှိခြင်း။

ထေရဂါထာ ပါဠိတော်။

(၇၀) တိဏကဋ္ဌသမံ လောကံ၊ ယဒါ ပညာယ
ပဿတိ၊ မမတ္ထံသောအသံဝိန္နံ၊ နတ္ထိ
မေတိ နသောစတိ။

ယော၊ ရဟန်းရှင်လူ၊ မည်သူမဆို၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
လောကံ၊ သတ္တဝါကောင်း၊ ငါကောင်းဟု မှတ်စွဲထင်အပ်သော၊
သတ္တ လောကကြီးကို၊ တိဏကဋ္ဌသမံ၊ မြက်မှိုက် ထင်းချောင်း၊
တုတ်ခနောင်းတို့နှင့်၊ မထူးမခြား၊ တစားတည်း၊ တထပ်တည်း
တူမျှအောင်၊ ပညာယ ရုပ်ခတ်နာမ်ခတ်၊ ပရမတ် သဘော၊
တွေးတောဆင်ခြင်၊ ဉာဏ်သမ္ပုဗ္ဗဖြင့်၊ ပဿတိ။ စေ့စေ့ငုငု၊
ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လေတော့၏။ ယဒါ၊ ဤသို့မကြာ၊ ဆင်ခြင်ပါ၍
ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်ကို၊ ဇောနိမြင်သော အကြင်အခါ၌
မံအတ္ထံ၊ အထည်ဒြပ် သကပ်သဏ္ဍာန်၊ ငါဟန် ငါရောင်၊ ငါဟု
ဆောင်သော ငါကောင် ငါပ၊ ငါငါဟုဆိုသမျှ တို့သည်၊ အသံ
ဝိန္နံ၊ အဟုတ်ဇောနိ၊ အမှန်မရှိ ရှုကြည့်ဖွေရှာ၊ မရပါ၍၊ သော၊
ထိုသို့ပိပဿနာဉာဏ်၊ အတန်တန်ဖြင့်၊ လိုက်လံဖွေရှာ၊ ရှုကြည့်
ပါသော၊ မေ ငါ၏၊ သန္တကံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ငါနှစ်ငါဖြင့်၊ သာယာ
စွဲလမ်းတပ်မက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိလေတော့ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
ယထာဘူတကျနသေချာ၊ ပိုင်းခြားကာဖြင့်၊ ကောင်းစွာ တည့်
တည့်၊ သိမြင်ခြင်းကြောင့်၊ နသောစတိ၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိက္ခာ
အသူရကာယံ၊ လေးသွယ်အပါယ်၊ ဒုက္ခကကင်း၊ ကျရောက်ခြင်း
အတွက်ကသာဖြင့်၊ ပရမာ။ အနုမြူကလေး လောက်မျှ၊ စိုးရိမ်စ
ရာ၊ ပူပင်စရာ၊ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

သောဏစစ်သူကြီး-ထေရဂါထာ။

(၇၁) ဟတ္ထိခန္ဓာဝတိတံ။ ကုဗ္ဗရော
စေအနုတ္တမေ။ သင်္ဂါမေ မေ မတံ

သေသျှော။ ယဇ္ဇေ ဇိဝေ ပရာ
ဇိတော။ ။

ဟတ္ထိခန္ဓာ၊ သောဏာမည်တွင် လူဖြစ်စဉ်က။ တိုက်ဆင်ကိုစီး။ စစ်ပွဲကြီးမှာ။ စစ်ထိုးရာဆင် ကျောက်ကုန်း ပေါ်မှာ အဝပတိတံ၊ စောက်ထိုး ညွှန်းပြန်။ အတန်တန်ဖြင့်။ လန်၍ ကျသောငါ့ကို။ ကုဇ္ဈ ရော၊ စွယ်ပြောင်ပြုညှိ။ အားအင်ကြီးပေသည့် ငါစီးသောတိုက် ဆင်သည်။ စေအံ့တ္တမေ။ နှုန်နှုန်ညက်ကြေ၊ နင်းခြေပစ်ထား။ တ ကယ်ဘဲ ဖြစ်ပါဌားအံ့။ သင်္ဂါမေ။ ရန်ခြင်းတေ့ ဆိုင်။ ရှုံး-နိုင်ဖြစ် ဖြစ်၊ ပကတိသော စစ်ပွဲကြီး၌။ မေ။ သောဏ သောဏ လောက အ မည်ငါမထေရ်၏။ မတံရ ကေနိမသွေ သေရခြင်းသည်။ သေ သျှော။ ကောင်းမြတ်ပါသေး၏။ ပရာဇိတော။ သာသနာထမ်း၊ လွန်တင့်ဆန်းသည်။ ရဟန်းဖြစ်ပါချက် ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကိလေ သာ ရန်စစ်မက်မှ။ မပက်နိုင်ရှုံးသည်ဖြစ်၍ မေ သောဏ သောဏ လောကအမည်။ ငါမထေရ်၏ ဇိဝေ၊ ခန္ဓာချက်။ အသက် ရှေ ရှေ၊ ပုံအချေဖြင့်။ နေရခြင်းသည်။ ယဇ္ဇေ သေသျှော။ ဗုရားမြတ် စွာ သာသနာမှာ။ သံဃာဟု သမုတ်သော်လည်း။ လူသုပ်၍နေတာ လောက်မျှ။ ဟန်ဟန် ပန်ပန် ကလေးခကျ၍။ မချအမှန်။ ဒိဋ္ဌကေနိ။ မမြော်လှတော့ သတည်း။

ရုပ် နာမ် ပရမတ် ဓာတ် တရားတည်းဟူသော၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာကို အားမထုတ်၍၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်။

ခန္ဓာငါးပါးတွင်၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ နှစ်ပါး စွဲဝင်ပုံပြခြင်း။

(၇၂) ပညာယပရိဘိနေန။ ပဿလောကံ သဒေ ဝကံ။ ဝိနိဋ္ဌိံ နာမ ရူပသ္မိံ။ ဣဒံ သစ္စန္တိ မညတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်တရား၊ လိုလားစုံမက်ကြ
 ကုန်သော။ အို-ချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့၊ ပညာယ။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်
 ပညာမှ။ ပရိဟိနေန၊ ဆရာကောင်းထံ နည်းမခံဘဲ။ မကြံမစည်။ ထို
 ဤများရှုပ် အားမထုတ်၍၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်၊ သစ္စန္တိ။ ပရ
 မတ်ဉာဏ် အဟုတ်မှန်သည့်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာငါးရပ်၊ တရား
 မြတ်ကို။ နမညတိ၊ ကောင်းစွာတည့်တည့်၊ မထိနိုင်ကြကုန်။ ဣဒံ၊
 ဤသို့ ဝိပဿနာ ပညာဆုတ်ယုတ်၊ အားမထုတ်၍။ အဟုတ်ဘရား
 မထိငြားကြသော သဒေဝကာ။ ထိုထိုသတ္တဝါ၊ နတ်ပြဟွာနှင့်
 တက္ခသော။ နာမရူပသ္မိံ၊ နာမ် ရုပ် နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာငါးခု။ တရားအစု
 ဌ်။ ဝိနိဇ္ဇံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်။ ထိုထိုအရာ၊ ငါငါမှတ်
 ထင်၊ စွဲဝင်၍နေကြသော။ လောကံ၊ သတ္တဝါ ဖို-မ၊ ခေါ်ဆိုကြ
 သည့်။ လောကကြီးကို၊ ပဿ၊ စေ့ စေ့၊ ငုငု၊ ကြည့်ရှုလိုက်ကြပါ
 ကုန်လော။

အဓိပ္ပာယ်သံခိုင်။

ဝိပဿနာဉာဏ် မရှိပြန်၊ မှတ်ရန် အန္ဓသ။ ဆရာကောင်း
 ထံ နည်းမခံ၊ ဂုဏ်မာန် မောက်ကြွားခါ။ ရုပ်နာမ် ပရမတ်၊
 တရားမြတ် တပ်အပ်မသိရာ။ လောကသုံးဖြာ၊ သတ္တဝါ ဉာဏ်
 မှာရှုလိုက်ပါ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ နာနာကပ်ငြိတာ။

(၇၃) ပညာဟိ သေဉ္ဇာ လောကသ္မိံ၊
 ယာယံ နိဗ္ဗေဓ ဂါမိနိ၊ သာစ
 ယသ္မာ ပဇာနာတိ၊ ဇာတိဘဝ
 ပရိက္ခယံ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ နှစ်ဖြာကင်းပြတ်၊ တရားမြတ်ဆို တတ်
 အပ်လိုလား၊ အိုချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့၊ လောကသ္မိံ၊ သုံးဆယ် တ
 ဘုံ၊ လုံးစုံဌာန၊ ခေါ်ဆိုကြသည့်၊ လောကကြီး၌၊ ပညာဟိ၊ မဂ်
 ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရရန်ရကြောင်း၊ ကောင်းစွာတည့်တည့်၊ အမှန်ကိုသိ

နိုင်သည့်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာသည်သာလျှင်၊ သေဋ္ဌာ၊ ဒါန သီလာ ဘာဝနာ၊ သမထတရားတို့နှင့်၊ ဆ၊ ရာသိမ်းကြီး၊ ပြိုင် စံလျှင်၊ ရှုံးရသမျှ၊ အမြတ်ဆုံးပါပေတည်း။ ယာယံပညာ၊ ယခု ဘဝ၊ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သည့်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဖြစ်သော အကြင်ဝိပဿနာဉာဏ် ပညာသည်၊ ယသ္မာ အကျင့်အလေ့ရှိခြင်းကြောင့်၊ နိဗ္ဗေဂေါမိ နိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါကောင် ငါဘဲ၊ အထင်လွဲ၍ နေကြသော၊ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ၊ ဃာနအစိုင်း အခဲတို့ကို ဖောက်ခွဲ၍ သွားတတ်ကြ လေကုန်၏။ သာစ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာရန်၊ တွန်းလှန်ဖြိုဖျက် နိုင်သော၊ ထိုဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာသည်လည်း၊ တသ္မာ။ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါကောင် ငါဘဲ၊ အထင်လွဲ၍နေကြသော၊ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ၊ ဃာနအစိုင်းအခဲတို့ကို။ ဖောက်ခွဲ၍ ထားနိုင်သောကြောင့် ဇာတိဘဝငရိက္ခယံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ တည်နေဇာတိ၊ ကုန်ခန်းရာ ရှိပေသော၊ နိရောဓသစ္စာကို၊ ပဇာနာတိ၊ မချတိုင်တိုင်၊ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်၊ ဓာတ်စိုင်းဓာတ်ခဲ၊ ဖောက်ခါခွဲ၍၊ မလွဲအောင်သာ၊ အ ဟုတ်မှန်စွာ၊ သိမြင်နိုင်ကြလေသတည်း။

ဝိပဿနာဓာတ်၊ ပရမတ်၊ အမြတ်ဆုံးဟုသာ။ ။ ဗုဒ္ဓမြတ် စွာ၊ ဟောပေရှာ၊ သေချာမှတ်လိုက်ပါ။ ။ ဒါန သီလာ သမ ထဟာ၊ နှိုင်းပြိုင်မယှဉ်ရာ။ ။ ဝိပဿနာဉာဏ်မှာ၊ ငါဆိုသမျှ၊ မချပြတ်ကင်းကွာ၊ ဃာနစိုင်းခဲ၊ ဖောက်ခါခွဲ၊ မလွဲရှုနိုင်တာ၊ ဓာတ် ကိုပေါက်က၊ နိရောဓ မချမဂ်ဆိုက်မှာ။

(၇၄) တောသံဒေဝါ မနုဿာစ၊ သမ္ပုဒ္ဓါနံ
 သတိမတံ၊ ဝိဟန္တိ ဟာသ ဝညာနံ၊
 သရိရန္တိ မခာရိနံ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ် ပရမတ်ဉာဏ်ကို၊ ကေနိလိလား၊ အို- ချစ်သား ချစ်သွီးတို့၊ သမ္ပုဒ္ဓါနံ၊ သစ္စာလေးဆင့်၊ ကောင်းစွာ ပွင့်ကုန်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ သရိဟန္တိ မခာရိနံ၊ အဆုံးစွန်သော၊ ကိုယ်

ကိုဆောင်ထသော၊ သတိမတံ၊ မမေ့ မလျော့၊ မပေ့ မတောန်၊ မြဲမြန်
သောသတိတရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြကုန်သော၊ တေသံ၊ ဟာသ
ပညာနံ၊ ရှင်လန်းကြည်စွာ၊ ဝိပဿနာထက်သန်၊ ဥာဏ်ပညာ
ရှိကြကုန်သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒေဝါစ၊ နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည်
လည်းကောင်း၊ မနုဿာစ၊ ပညာရှိဟူ၊ ခပ်သိမ်း သူတို့သည်လည်း
ကောင်း၊ ဝိဟန္တိ၊ လွန်လွန်ထူးထူး၊ ဖူးတွေ့မြင်လို၊ ကြည်ညို
တောင့်တ၊ ရှာကြံကြပြီး။ ချစ်ကြ၍သာ၊ ခင်ကြ၍သာ၊ ပူဇော်ကြ
လေသတည်း။

ဝိပဿနာဉာဏ်၊ လွန်ထက်သန်၊ လေးသန်သစ္စာသိ၊ သစ္စာ
သိသူ၊ များရှင်လူ။ ပူဇော်ကြလေသိ။ ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊ တတ်တုံ
လပ်၊ မှတ်ကြမြတ်ပဏ္ဍိ၊ အရိယာဟူ မြတ်သည့်လူ။ သူငါချစ်
ခင်ဘိ၊ ဖူးတွေ့မြင်လို။ မြတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုသတ္တဝါရှိ၊ သူမြတ်တွေ
မှ၊ နည်းနာရ၊ မချတရားသိ၊ မချတရား၊ သိသူများ။ ပန်ကြားသော
တာရှိ။ ။ သောတာပန်မှ၊ ပါယ်လေးဝ၊ ဒိဋ္ဌလွတ်လေဘိ။ အ
ပါယ်ကင်းလို၊ တောင်းဆုဆို။ ဓာတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်။ ။ ရုပ်
နာမ်ကိုသိ။ ပရမတ်ထို၊ ဒိဋ္ဌိကွာလေဘိ။ ။

ဒွါယတာနုပဿနာသုတ်။

(၇၅) ရူပါသဒ္ဓါ ရသာဂန္ဓာ၊ ဗဿ ဓမ္မာစ။
ကေဝလာ၊ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါစ။
ယာဝ အတ္တိတိ ဝုဇ္ဇတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ သုံးဆယ် ကတုံ လုံးစုံဒုက္ခ။ ငြိမ်းလိုကြသည့်၊ သာဝ
က တွင်ငြား။ အိုချစ်သားတို့။ လောကေ၊ ကာမရူပ၊ အရူပ၊ ဟု၊
လောကသုံးဖြာ။ လူတို့ရှာ၍၊ ဣဋ္ဌာ၊ သတ္တဝါ၊ ဖိုမ၊ ထိုထိုမျှတို့။ အလို
ရှိကြကုန်သော၊ ကန္တာ၊ သူသူ ငါငါ၊ ဘယ်ခါစိတ်မပျက်။ အလွန်
နှစ်သက်အပ်ကုန်သော၊ မနာပါ။ မည်သူမဆို။ ထိုထိုသောသတ္တဝါ

တို့၏။ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးနှစ်သက်၊ ပွားစေအပ်ကုန်သော။
 ကောဝလာ။ ကြွင်းမဲ့ဥသံ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါစ၊
 မြင်သမျှမကြွင်း အဆင်းရူပါရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါစ၊
 ကြားသမျှ အတန်တန် အသံသဒ္ဓါရုံတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာ
 စ၊ မွှေးကြိုင်လှိုင်ထုံ ဂန္ဓာရုံတို့ သည်လည်းကောင်း၊ ရသာစ၊ ချို
 ဆိမ့် ချဉ် ဗန်၊ စပ်၊ ငံမခြား။ ရသာများတို့ သည်လည်းကောင်း၊
 ဗသာစ၊ နူးညံ့ပျော့မာ၊ ကြမ်းစွာသိမ်မွေ့၊ အတွေ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗါရုံ
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာစ။ ဆင်း၊ စံ၊ နံ၊ ရ၊ တွေ့ထိ စသော။
 ငါးဝအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်ကို၊ လုံးစုံစိတ်ကူး၊ အထူးထူး အပြားပြား၊
 ဓမ္မာရုံတရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်၊
 အတ္တိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ မချကုန်၊ အမှန်မလွဲ၊ အမြဲဆိုအပ်လှ
 ပေသတည်း။

(၇၆) သဒေဝကဿ လောကဿ။ ဇေတေခေါ
 သုခသမ္မတာ၊ ယတ္ထစေတေ နိရုဏ္ဏိန္ဒြိ။
 တံနေသံဒုက္ခသမ္မတံ။

ဘိက္ခုဝေ။ နိဗ္ဗာန်သုခ၊ လောကချမ်းသာ။ ထိုနှစ်ဖြာကို။ ကောင်း
 စွာတည့်တည့်၊ သိလိုကြပြား၊ အို-ချစ်သား ချစ်သွီးတို့။ သဒေဝ
 ကဿ၊ နတ်ဖြဟ္ဋာနှင့် တကွသော။ လောကဿ အန္ဓဗာလ။ ဘာ
 မှန်းမှ မထိကြသည့်၊ လောကလူအပေါင်းတို့သည်။ ဇေတေ၊ ဤ
 ခြောက်ဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်ပွားများ။ ဒုက္ခတရားတို့ကို၊ သုခ
 သမ္မတာ။ ချမ်းသာသုခ၊ လွန်ကောင်းစွာ၊ အားရပါးရ။ သမုတ်
 အပ်ကြလေကုန်၏။ ယတ္ထ စ၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ငြိမ်း၍၊ ဇာတ်
 သိမ်းကြမှန်၊ အကြင်နိဗ္ဗာန် မြတ်ကြီး၌ကား။ ဇေတေ၊ ဤအာရုံ
 ခြောက်ပါး၊ ကာမဂုဏ်ပွားများ၊ ဒုက္ခတရားတို့သည်။ နိရုဏ္ဏိန္ဒြိ။
 ကြွင်းမဲ့ဥသံ၊ အလုံးစုံဖြင့်၊ အကုန် ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။ တံ၊ ထို
 ခြောက်ဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်ပွားများ၊ ဒုက္ခတရားတို့၏၊ ချုပ်ရာ။

ဆုံးရာ၊ ကုန်ရာငြိမ်းရာ၊ သိမ်းရာအမှန်၊ နိဗ္ဗာန်သုခကြီးကို၊ နေသံ။
ဘာမှန်းမသိ၊ အတိအဓွ၊ ဗာလခေါ်ငြား၊ ပြဟွာ နတ်လူ အများ
တို့သည်၊ ဒုက္ခသမ္ဘဝံ၊ ဘာဘာညာညာကလေးမျှ၊ မစံစားရ မခံ
စားရသည့်အတွက်၊ ဒုက္ခသက်သက်ကြီးဟူ၍၊ ပြောကြပြီးခါ။ဆို
ကြပြီးခါ။သမုတ်ကြကုန်သတည်း။

(၇၇) သုခံဒိဋ္ဌ မရိယေတိ၊ သက္ကာယသု
ပရောဓနံ၊ ပစ္စနိက မိဒံဟောတိ။
သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ။

ဘိက္ခဝေ၊ ချမ်းသာသုခ၊ လိုရှိကြသည့်၊ အာဂတမူ၊ များရှင်
လူတို့ သက္ကာယသု၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ။အာယတနဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပ ၂၆
တရားကြီး၏၊ ဥပရောဓနံ၊ ချုပ်ဆုံးရာဋ္ဌာန။ အမတပူရံ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်း
သာမြတ်ကြီးကို၊ အရိယေတိ၊ ပညာရှိဆို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထို
သောအရိယာတို့သည်၊ သုခံ၊ နှိုင်းပြိုင်စရာ။ ရှာမရအောင်၊ ချမ်း
သာတက။ အထွဋ်အမြတ်ကြီးပေဟု၊ ဒိဋ္ဌံ ယထာဘူတ။ကျနထင်
ထင်သိမြင်ကြပေကုန်တော့၏၊ ဘိက္ခဝေ။ ချမ်းသာသုခ လိုရှိကြ
သည့်၊ အာဂတမူ။ များရှင်လူတို့၊ ပဿတံ၊ ပညာသမ္ပစဉ်၊ ဉာဏ်
အမြင်နှင့်။ အစဉ်ပြည့်စုံကြကုန်သော။ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်။ထိုထိုသော
အရိယာတို့နှင့်။ သဗ္ဗလောကေန၊ အန္ဓဗာလ၊ မိုက်စွမဆုံး၊ တလော
ကလုံး၊ မိုက်ခေါင်တုံးတို့နှင့်။ ဣဒံဇေပစ္စနိကံ။ ဤသို့မပျက်။ တဘက်
တလမ်း၊ ဖြောင့်တန်း ဆန့်ကျင်ဘက်ကြီးသည်။ ဟောတိ၊ သုံး
ဆယ် တာသုံ၊ လုံးစုံအတွင်း။ တွေ့ကြုံ၍ မကင်းသမျှ၊ လူချင်းခဏ
ခဏ၊ ငြင်းခုံတို့ရာ၊ ရန်ဘက်ချင်းသာ၊ ဖြစ်ကြလေကုန်သတည်း။

(၇၈) ယံပရေ သုခတောအာဟု၊ တဒရိယာ
အာဟုဒုက္ခတော။ ယံပရေဒုက္ခတော
အာဟု၊ တဒါရိယာ သုခတောဝိဒ္ဓု၊

ဘိက္ခုဝေ၊ တရားအမြတ်၊ ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ လိုချင်ကြပြား၊ အို-ချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့။ ပရေ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ထိုထို အရိယာမဟုတ်ပါး၊ အခြားသောသူတို့သည်၊ ယံ။ ခြောက်ဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်ပွားများ၊ အကျင့်တရားကို သုခတော။ အကောင်းဆုံးပ။ ချမ်းသာတက။ အထွဋ်အထိပ်ကြီးဟူ၍။ အာဟု၊ ပြောဆို မှတ်ထင်ကြလေကုန်တော့၏။ တံ။ ထိုအန္ဓဗာလ။ လူဟုသမုတ်ခါမျှ။ ရှိကြသောသူတို့၏။ သုခချမ်းသာဟု ပြောဆိုကြသောတရားကို။ အရိယာ။ သောတာပန်စသော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုက္ခတော၊ ကေန်မချဆင်းရဲဒုက္ခကြီးဟူ၍။ အာဟု။ ဟောပြောမိန့်ဆို ကြကုန်၏။ ယံ။ သောတာပန်အစ၊ အရဟတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ခံစားအပ်သော။ အကြင်နိဗ္ဗာန်သုခတရားကို။ ပရေ၊ တော်စွာလျော်စွာ၊ လူဖြစ်လာ၍။ ခန္ဓာအာယတန။ ပဋိစ္စဘေဒ၊ ပရမတ်ကို။ မတတ်မလိမ္မာ။ မကျမ်းကျင်ရှာသောဗလချာအန္ဓ၊ မိုက်ပေစွတို့သည်။ ဒုက္ခတော။ ကာမဂုဏ်တရားမခံစားရ မခံစားရ။ မပျော်ပါးရသဖြင့်။ အလကားမဟုတ်စွာ၊ ဒုက္ခတရား၊ အဆင်းရဲကြီးဟူ၍။ အာဟု။ ပြောကြဆိုကြ ငြင်းခုံကြကုန်၏။ တံ။ ထိုအန္ဓဗာလတို့။ ဒုက္ခပြောဆိုတဲ့၊ မင်္ဂလိန်နိဗ္ဗာန်တရားကို၊ အရိယာ၊ သောတာပန်အစ၊ အရဟတ္တအထိ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုခတော၊ နှိုင်းပြိုင်စရာ၊ ရှာမရအောင်၊ ချမ်းသာတက။ အထွဋ်အထိပ်ကြီးဟူ၍။ ဝိဒ္ဓါ၊ ပညာသမ္ပုဇဉ်ဉာဏ်အစဉ်၌။ သိမြင်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တရားမြတ် ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ လိုချင်ကြပြား။ အို-ချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့။ ဝေပစ္စနိကံ၊ ဤကဲ့သို့၊ တဘက်တလမ်း။ ဖြောင့်တန်းဆန့်ကျင်ဘက်ကြီးဖြစ်၍။ နေဋ်ကို၊ ပဿ၊ ပညာဉာဏ်စွမ်း၊ လောကမှန်းပြီး။ ရှုစမ်းလိုက်ကြပါကုန်လော။

နာမ်တရား စိတ်ဓာတ်ကလေးသည်။ အခံဓာတ် အတိုက်ဓာတ် တို့က ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ ၎င်းအကြားကလည်း ပေါ်လာသည်

မဟုတ်။ ဓာတ်သဘောအားဖြင့်၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်း ပြသော။

ပါဠိတော်။

(၇၉) နဝတ္ထာရမဏာ နာမံ၊ နဝိဥဘိန္ဒုမန္တရာ၊
ဟောဘုံ ပဋိစ္စ သမ္ဘောတိ၊ သဒ္ဓေါ။
ပဟတာယဘောရိယာ။

ဝတ္ထာရမဏာ၊ မျက်, နား, နှာ, လျှာ။ ကိုယ်မနာတို့၊ မြိရာဆိုင်ရာ၊ ပြိုင်ရာ တွေရာ၊ ထိရာဖြစ်သော။ ဆင်း, သံ, နိ, ရ၊ တွေ့ကြုံဆာသည့်။ ခြောက်ဝအာရုံ၊ ဆယ့်နှစ်ဖုံတို့မှ၊ နာမံ၊ မှတ်ချန်ခံစား၊ သိုငြားစေ ဆော်၊ လေးဘော်သောနာမ်တရားတို့သည်။ နသမ္ဘောတိ၊ အလ ကားသက်သက်၊ ထွက်ပေါ်လာ၍။ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဥဘိန္ဒု၊ ဝတ္ထုအာရုံ။ နှစ်ပါးစုံ အခံခတ်-အတိုက်ခတ်တို့၏။ အန္တ ရာပိစ၊ မျက်စိအဆင်း၊ ပေါင်းဆုံလျှင်းကြသည်၊ ခြားအတွင်း၌ လည်း။ နသမ္ဘောတိ၊ အလကားသက်သက်၊ ထွက်ပေါ်၍ဖြစ်လာ ကြသည်မဟုတ်ကုန်။ ပဟတာယ၊ တီးခပ် ရိုက်နှက်အပ်သော၊ ဘောရိယာ။ ဗျော စည် ဗုန် မောင်း၊ ခေါင်းလောင်းကြေးစည် ဘေ ဟိစည်တို့၏။ သဒ္ဓေါယထာ၊ စည်သံ စောင်းသံ ဗု သံ ပတ်သံ၊ ဗျောသံ ဆိုင်းသံ၊ ကြေးသံကဲ့သို့၊ ဟောဘု၊ မျက်စိအဆင်း၊ အလင်း မနသိကာရစသော၊ အကြောင်းတရားတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သမ္ဘော တိ၊ စိတ်ခတ်တွေဟာ၊ မရေသာအောင်၊ သဘာဝသဘော၊ လတ်တလောဖြင့်၊ အဆောလျှင်စွာ၊ ဓာတ်အားဖြင့်သာ၊ ချက်ခြင်း မကြာ ဖြစ်ပေါ်လာကြသတည်း။

(၈၀) စက္ခာဒိ ဘေရိ အာဒါသတိလာရောရဏိ
ယထာ၊ ဒဏ္ဍာဒိဝိယ ရူပါဒိ၊ စတ္တံ သဒ္ဓါ
ဒယောယထာ။

စက္ကာဒိ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်မနော စသည်တို့ကို၊ ဘေရိ
 အာဒါသတိ လာခရာရဏိယထာ၊ စည်ကြေး မှန်ပြင်၊ နှမ်းသွင်
 ပွတ်ခုံ၊ လုံးစုံရပ်ရပ်၊ ဓာတ်သဘောတို့ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ
 တွင်၊ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့်၊ ဆင်ခြင်ရှုအပ်၊ မှတ်အပ်ကြရာ၏။ ဂူပါဒိ၊
 အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ မှန်သမျှ၊ ရသာစသည်တို့ကို။ ဒဏ္ဍာဒိဝိယ၊
 လက်ခတ်စည်မျက်နှာ၊ ကျပွေ့ ပွတ်စာ အဖြာဖြာတို့ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
 ကိုယ်ခန္ဓာတွင်၊ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့်၊ ဆင်ခြင်ရှုအပ်၊ မှတ်အပ်ကြ
 ကုန်၏။ စိတ္တံ၊ မြင်ကြား နံ လျက်ထိ၊ အရာရာသိတတ်သော၊ စိတ်
 ဝိညာဉ်ကို၊ သဒ္ဓါဒယောယထာ၊ စည်သံမှန်ရိပ်၊ ဆီဒီးလျှံ တံဆိပ်
 တို့ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ အမြင်သန်၍၊ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၊
 ဓာတ်ခင်းကို ချက်ခြင်းလျင်စွာ၊ ရှုကြည့်၍သာ၊ ဆင်ခြင်၍သာ။
 မှတ်အပ်လှပေသတည်း။

(၈၁) ဒဋ္ဌဗ္ဗာ သင်္ခတော၊ ပုဗ္ဗာပရန္တေ သုဝိဝတ္တ
 တော၊ သုဘဒ္ဓံ၊ သုခတ္တတ္ထသုညတော၊
 ဟေတုရတ္တိတော။

သင်္ခတော၊ ကံ စိတ် ဉာဏာ၊ လေးဖြာကြောင်းအင်၊ စီရင်သမျှ
 ခံနေကြရသော၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊ ဓာတ်စိုင်ဓာတ်ခဲ သဘောတို့
 သည်၊ ပုဗ္ဗာပရန္တေ သု၊ အကြောင်းသင့်က၊ ခဏမြန်စွာ၊ ဖြစ်
 ပေါ်လာကြသော၊ ဥပါဉ္စတို့၏ရှေ့ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်၊ ချက်ခြင်း
 ကွယ်ပျောက်၊ ကုန်ဆုံးရောက်ရသော၊ ဘင်ခဏတို့၏နောက်၊ အ
 စွန်းနှစ်ဘက် ဖြစ်ပျက်မှန်လှ ရှေ့နောက်နှစ်ဘက်တို့၌၊ ဝိဝတ္တတော၊
 ကင်းဆိတ်ကွယ်ဘိ၊ မရှိလုံးလုံး၊ သုဉ်းသော အားဖြင့်၎င်း၊ သု
 ဘဒ္ဓံ၊ သုခတ္တတ္ထ သုညတော၊ တင့်တယ်မြဲစွာချမ်းသာသုခ။ အစိုး
 ရသောအဖြစ်မှ၊ ကင်းဆိတ်ကွယ်သုဉ်း၊ လုံးလုံးပကတိ၊ မရှိသော
 အားဖြင့်၎င်း၊ ဟေတုရတ္တိတော၊ အကြောင်းသင့်မှ၊ ခဏလျင်စွာ
 ဖြစ်ပေါ်လာရသော အားဖြင့်၎င်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အနိစ္စ အနုတ္တ။

ဝိပဿနာဥာဏ်ဖြင့်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား။ ရုပ်နာမ်များကို။ ထင်ရှား
အောင်ပ ရှုကြည့်၍သာ၊ ဆင်ခြင်၍သာ၊ မှတ်အပ်လှပေသည်။

မြတ်စွာဗုရား ရတနာဃရစကြိုလျှောက်နေသောဂါထာ။

(၈၂) တာသ္မိံ စက်မနေမိရော၊ န္ဒတ္ထိံသ ဂရ
လက္ခဏော၊ ဝိရောမိမာနောသမ္ပုဒ္ဓေါ၊
စက်မေ စက်မိမိနော။

တာသ္မိံ စက်မနေ၊ နတ်တို့သေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်းသည်၊ ဖန်
ဆင်းတော်မူအပ်သော၊ ရတနာဃရစကြို၌၊ ဝိရော၊ မြဲမြန်ခန့်ခိုင်
တည်ကြည်နိုင်သော၊ သမာဓိလည်း၊ ရှိတော်မူပေထသော၊ န္ဒတ္ထိံ၊
သ ဂရလက္ခဏော၊ ၃၂-ပါးသော၊ ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခ
ဏာလည်း ရှိတော်မူပေထသော၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ အမှန်လေးချက်၊ တ
ရားနက်ကို၊ လက်ဝယ်တင်ထား၊ စိန်ဖြဲလားသို့၊ ပိုင်းခြားတည့်
တည့်။ အစွမ်းကုန်သိနိုင်သော မိပတိထွန်ထား၊ ဗုရားကိုယ်တော်
မြတ်သည်၊ ဝိရောမိမာနော၊ များစွာဆင့်ဆင့်၊ တင့်တင့်သေချာ
ကောင်းစွာစံပါယ်တော်မူလျက်။ ဇိနော၊ မာဂ်ငါးပါးကို၊ ထွား
ထွားညက်ညက်၊ ပယ်ဖျက်တော်မူနိုင်သော၊ ဇိနထွန်ထား၊ ဗုရား
ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ စက်မေ၊ နတ်တို့သေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်း
သည်၊ ဖန်ဆင်းတော်မူအပ်သော၊ နတ်စကြိုရတနာ၏ အတွင်း၌၊
စက်မိ၊ ရွှေတောင်ကြီး အလား၊ တမားမားဖြင့်၊ ပြန်သွားဘုံ
ခေါက်။ စကြိုရှောက်၍၊ တယောက်တည်းသာ၊ တုဏှိပလာ၊ နေ
ရှာတော်မူလေသတည်း။

သတ္တဋ္ဌာနအတွက်၊ ရတနာဃရစကြို၌၊ သတ္တဝါ အများတို့
အား၊ ထရားဟောရန် ကြံစီထွေးတောရာ၊ သတ္တဝါတို့၏သဏ္ဍာန်
၌၊ ကိလေသာထူပြော၍၊ ငြီးငြူသောဂါထာ။

(၈၃) ကိစ္ဆေနမေ အဓိ ဂတံ၊ ဟလံဒါနိ
ပကာသိဘုံ၊ ရာဂဒေါသပရေတေဟိ
နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

မေ မယာ၊ ငါဗုရားသည်၊ ကိစ္ဆေန။ သင်္ချေလေးထပ်၊ တသိန်း
ကပ်စဉ်၊ ပြုငြင်ဆီးပူးပါမှ၊ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သိအပ်ပြီးသော ဓမ္မ
သစ္စာလေးပါး။ မြတ်တရားကို၊ ပကာသိဘုံ၊ ဝေဘန်ဟောကြား
သတ္တဝါအား၌၊ ထင်ရှားပေါ်ပြခြင်းငှါ၊ အလံ၊ မသင့်လှလေကော့
ပြီ။ ရာဂဒေါသပရေတေဟိ ကာမဂုဏ်ရာဂ၊ ဒေါသစသဖြင့်၊ နှိပ်
စက်အပ်ထသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အယံ ဓမ္မော ဤငါဗုရားဟော
ကြားလိုသော သစ္စာလေးပါး၊ မြတ်တရားကို၊ သု သမ္ဗုဒ္ဓေါ
ကောင်းစွာထင်ထင် သတ္တဝါတို့၏ ဥာဏ်အစဉ်မှာ၊ သိမြင်နိုင်
ခြင်းသည်၊ နာဝိသတိ၊ အဘယ်မှာလျှင်၊ သောတာပန်ဆင်
ဉာဏ်မြင်ထမြောက်၊ မဂ်စဉ်ပေါက်အောင်၊ တယောက် တလေ
ကလေးမျှရှိနိုင်စရာ၊ ဖြစ်နိုင်စရာ၊ တွေ့ပါ တော့အံ့နည်း။ ။ ၎င်း
နည်းဂါထာ။

(၈၄) ပဋိဿောတ ဂါမိံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဂန္တိရံ
ဒုဒ္ဓသံ အဏှံ၊ ရာဂရက္ခာ နဒက္ခန္တိ၊
တမောဓန္ဓေန အာဂုတာ။

ပဋိဿောတဂါမိံ၊ မလွန်မယုတ်၊ အဟုတ်ညီစွာ။ မန္တိမပဋိ
ပဒါသာလျှင် အကျင့်ရှိသော၊ နိဗ္ဗာနံ၊ သိမ်မွေ့ နူးညံ့ လှစွာသော
ဂန္တိရံ၊ နတ်နဲ့စွာလည်း ရှိထသော၊ ဒုဒ္ဓသံ၊ အန္ဓဗာလ မြင်နိုင်ကြ
ဘို့၊ များစွာခဲယဉ်းခြင်းလည်း ရှိထသော၊ အဏှံ၊ နတ်နှင့်ပြဟွာ
မမြင်ရာတည့်၊ ပရမာအနုဂ္ဂါ၊ အလားတူသော၊ ဣမံ ဓမ္မံ ဤဓန္ဓာ
ရုပ်နာမ်၊ သတိပဋ္ဌာန်သစ္စာ အာယာတနဘေတံ၊ ပဋိဋ္ဌသမုပ္ပါဒ်၊ ပရ
မတ်၊ တရားတို့ကို ရာဂရက္ခာ။ ကာမရာဂ၊ ဘဝရာဂ၊ ဒိဋ္ဌိရာဂ

ဖြင့်၊ တပ်မက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ တမောခန္ဓေန၊ အ
ဝိဇ္ဇာလုံး၊ အဓိကံတုံးဖြင့်၊ အဝုတာ၊ ဝိတ်ဖုံး မွေးယှက် အပ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍၊ နဒက္ခန္တိ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ၊ ဘယ်ခါမလပ်၊ အထပ်
ထပ်ပြော၊ ဘယ်လိုပင် ဟောသော်လည်း၊ လူမိုက်တို့၏သဘော
၌ ထင်နိုင်စရာ၊ မြင်နိုင်စရာ၊ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

သံသရာထွက်ကြောင်းကို၊ မသိနိုင်အောင်၊ အတွင်း အပြင်၊
သတ္တဝါများ ရှုပ်နေပုံကို၊ သိကြားမင်းက၊ ဗုရားမင်းအားလျှောက်
ထားခြင်း။

သဂါထာ-ဝဂ္ဂသံယုတ်။

(၈၅) အန္တောဇဇာ ဟိဇဇာ၊ ဇဇာယ ဇဇိတာ
ပဇာ၊ တံ တံ ဂေါဓမ္မ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော
ဣမံ ဝိဇဇယေ ဇဇံ။

ဂေါဓမ္မ၊ လုံးစုံမသွေ၊ ဓမ္မတရား၊ ဟောဆို ကြားနိုင်သည့်။
အို-ဗုရား ဂေါဓမ္မ၊ တံ၊ ရှင်ပင်ဗုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ၊ တပည့်တော်
ထိလိုရေးနှင့် မေးလျှောက် လိုက်ပါ၏ အရှင်ဗုရား၊ လောကေ၊
သတ္တဝါဖို-မ ခေါ်ဆိုကြသည့်။ သုံးလောကကြီး၌၊ အန္တောဇဇာ၊
သံသရာထွက်ကြောင်း တရားကောင်းမသိ။ အတိအန္တအတွင်းက
ရှုပ်နေတာလည်း တမျိုးပါဗုရား။ ဗဟိဇဇာ၊ သူပြောငါပြော တ
သောသောနှင့်၊ တွေးတောမမြင်၊ အပြင်ကရှုပ်။ လမ်းမဟုတ်တာ
လည်းတမျိုးပါဗုရား။ တာယာဇဇာယ၊ ဆရာကောင်းနည်း နိဿည်း
ဖြင့်၊ သိသည့် သေချာမရပါ၍။ ဘယ်-ညာ တွင်းပြင် နှစ်အင်
ထွေးရှုပ်၊ ထိုအရှင်က၊ ပဇာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါဟူ။ များ
ရှင်သူတို့ကို။ ဇဇိတာ။ ရှင်းမရအောင်၊ အဓမ္မအဟုတ်၊ ရှုပ်ချင်တိုင်း
ရှုပ်၍နေပါကုန်၏ အရှင်ဗုရား၊ တံတသ္မာ၊ ထိုသို့သတ္တဝါကို။ ဘယ်
ညာမပြတ် တလစပ်အဟုတ်။ ရှုပ်ခြင်းရှုပ်၍ နေပါသောကြောင့်။

ဣန္ဒြိယံ။ သတ္တဝါကို၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ စွဲဝင်ပြီ၍။ ကသိကအောင့် နေ
မဖြောင့်အောင် အမှောင့် ပူးထုပ် ဤအရှုပ်ကို၊ ကော၊ လောက
သုံးဖြာ၊ သတ္တဝါဟူ။ အဘယ်သူတစ်ယောက်သည်။ ဝိဇ္ဇယေ၊
သူသူငါငါ၊ သတ္တဝါ၊ ဖိတ်တွင်း၊ ဉာဏ်မြင်လင်းအောင်။ ဖြေရှင်း
၍သာ၊ သုတ်သင်၍သာ နေနိုင်ပါအံ့သနည်း။

မြတ်စွာဗုဒ္ဓက သိကြားအားပြန်၍ ဟောကြားတော်မူသော။

(ဝဂ္ဂသံယုတ်။)

(၇၆) သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊
စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။ အာတာပိ
နိပကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇ
ဇ္ဇယေ ဇေ။

ဒေဝပုတ္တ၊ တွင်းပြင်မယုတ်။ နှစ်ချုပ်၍။ အဟုတ်မရှင်း၊ သီလိ
ရင်းကြောင့်။ မေးလျှဉ်းလျှောက်ထား။ အို-သင်နတ်သား။ သပ
ညော။ ကျိုးကြောင်းနှစ်ဖြာလိမ္မာမြင်သိ၊ ပညာရှိဟူသမျှတို့သည်။
အာတာပိ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ နှစ်ဖြောက်လေ၊ ထွေထွေလာရန်။ ပူပန်စေ
တတ်သော လုလုလည်းရှိထသော၊ နိပကော။ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ၊ သင်္ခါ
ရတရား၊ ပွါးများလေ့ ကျက်။ ထိုအတွက်ကြောင့်၊ ရင့်ကျက်သော
ပညာလည်း ရှိထသော။ ဘိက္ခု၊ သံသရာရေး၊ အပယ်တေးကို၊
မျှော်တွေးရှုတတ်။ ဆင်ခြင်အပ်ထသော၊ ယောနရော၊ အကြွင်း-
နတ်-လူ-ဖြဟွာ။ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ သီလေ၊ ငါးပါး၊ ဆယ်
ပါး၊ တတ်အားသမျှ တတ်နိုင်ကြသော သီလ၌၊ ပတိဋ္ဌာယ။ ခံယူ
ဆောက်တည်၍။ စိတ္တံ၊ သတိပဋ္ဌာန်။ လေးတန်သမ။ အဝိစိတ္တံ။
ခဏိက သမာဓိ၌၎င်း။ ပညဉ္စ၊ ခန္ဓာ ရုပ်နာမ်၊ လေးတန်သစ္စာ။ အာ
ယတနာမောတ်။ ပရမတ်ပညာတို့ကို၎င်း။ ဘာဝယံ၊ ဘာဝယန္တော။

ပရမတ်ရှပ်နာမ်၊ ဖြစ်ပျက်ဟန်ကို။ တန်တန်ပွားများ။ ရှုစားဆင်
ခြင်၊ ဖြင်အောင်ကြည့်နိုင်သော၊ သောနရော။ ထိုသို့တမူ။ နတ်
ဗြဟ္မာဟူ၊ ခပ်သိမ်းသူတို့သည်။ ဣမေဇု၊ ဤသို့တွင်းပြင်၊ အစဉ်
မပြတ်၊ တလစပ်ရှပ်သော၊ အရှပ်မျိုးကို၊ ဝိဇုယော၊ ပရမတ်မှန်
ကင်း၊ ဓာတ်ဉာဏ်လင်း၍။ ချက်ခြင်းတမဟုတ်၊ သုတ်သင်၍သာ၊
ဖြေရှင်း၍သာ၊ ပစ်နိုင်ကြကုန်သတည်း။

အရှင်ဗုရား တရားတော်နှင့်၊ လောကတရားတော်နှင့် အဘယ်
ကဲ့သို့ကွာခြားပါသနည်း။ သာသနာခေါ် ခြင်းသည်အဘယ်တရား
ကိုခေါ်ပါသနည်းဟု၊ မိထွေးတော် ဂေါတမိက၊ မြတ်စွာဗုရား
အား လျှောက်သဖြင့်။ ဟောကြားသော။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်။

က၊ (၈၇) အပစယာယ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ နောအာစ
ယာယ ဇေံ သေနဂေပါတမိ။ ဒါရေ
ယျာသိ နေသောဓမ္မော၊ ဇေသောဝိန
ယော၊ ဇေံ သတ္ထုသာသနန္တိ။

ဂေါတမိ။ မယ်တော်ထေရီ သာကီနွယ်ဘွား တရားမြင်သိ အို
ဂေါတမိ ဣမေဓမ္မော၊ ခန္ဓာရှပ်နာမ်။ လေးတန်သဗ္ဗော၊ အာယတ
နာဓာတ်၊ ဤပရမတ္ထတရားတို့သည်။ အပစယာယ၊ ကိလေသာဝဲ၊
တေးဘုံထဲက၊ လွဲရှောင်ဘို့ အကျိုးငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ဓမ္မစက်အာ
ဏာ၊ သာသနာသည်။ ကောင်းစွာဖြစ်ထွန်းကုန်လေတော့၏။ အပ
စယာယ၊ ကိလေသာမှီ၊ ဘုံသုံးလီမှာ၊ ကျင်လည်စေဘို့ အလို့ငှါ၊
နောသံဝတ္တန္တိ။ စင်စစ်ထင်ရှား၊ ငါဗုရားသည်။ ဟောကြားခြင်း
မဟုတ်လေတော့ဘုန်။ ဂေါတမိ၊ မယ်တော်ထေရီ၊ သာကီနွယ်
ဘွား၊ တရားမြင်သိ။ အို-ဂေါတမိ၊ ဇေသော၊ ဤသင်္ခါရစက်ကွင်း
တေးဘုံတွင်းက၊ လွတ်ကင်းသော ငါဗုရား စကားသည်။ ဓမ္မော။

သုတ်-အဘိဓမ္မာ တရားပါပေတည်း။ ဝိနယော၊ ဝိနည်းတရားပ
ပေတည်း။ ဇေတံ၊ ဤလေးပါးသစ္စာ၊ သုံးဘုံစွာသည့်၊ သုတ်ဝိနည်း
အဘိဓမ္မာသည်။ သတ္တုသာသနံ၊ ငါဗုရား၏ စကားထုံးပြု၊ အဆုံး
အမ၊ သာသနာပါပေတည်း။ ဣတိမနသိကတွာ၊ ဤသို့စိုက်စိုက်
နှလုံးပိုက်၍၊ ဇေတံသေန၊ မုချဇေတံ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်၊ ဓာဇေ
ယျာသိ၊ တတ်တတ် အပ်အပ်၊ မှတ်သားလိုက်ပါလော။ ဂေါတမိ

၎င်း အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်။

- ခ (၇၇) အာစယာယ။ သံဝတ္တန္တိ။ နောအပစ
ယာယ။ ဇေတံသေန၊ ဂေါတမိ၊ ဒါရေ
ယျာသိ၊ နေသောဓမ္မော၊ နေသောဝိ
နယော၊ နေသံနသတ္တုသာသနန္တိ။

ဂေါတမိ၊ မယ်တော်ထေရီ၊ သာဏိန္ဒယံဘွား၊ တရားမြင်သိ
အို ဂေါတမိ၊ ဣမေဓမ္မာ-ဤငါဗုရား၏ စကားမဟုတ်သော၊ တေ
ဘုံမက သင်္ခါရသုံးပါးတရားသည်။ အာစယာယ၊ ကိလေသာငြိ
ဘုံသုံးမည်မှာ။ ကျင်လည်စေဘို့အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ကမ္ဘာသ
ဂုတ်၊ စုန်းစုန်းမြုပ်၍။ နှုတ်မရအောင် ဖြစ်ရလေကုန်၏။ အပစ
ယာထ၊ ကိလေသာဝဲ၊ တေးဘုံထဲက၊ လွှဲရှောင်ခြင်းအလို့ငှါ၊ နေ
သံဝတ္တန္တိ၊ ဘယ်ခါသမယ ဘယ်ကာလမှ၊ လွတ်အောင်ပြေး၍
မဖြစ်နိုင်ကြကုန်၊ ဂေါတမိ၊ မယ်တော်ထေရီ သာဏိန္ဒယံဘွား
တရားမြင်သိ။ အို-ဂေါတမိ၊ ဇေသော ဒါနသီလာ၊ အစဖြာ၍၊ ပုည
ပုည၊ အာနန္ဒတရားသည်၊ နဓမ္မော၊ သုတ္တံပိဋကတ်၊ အသိတင်
သည့် တရားမြတ်မဟုတ်ကုန်၊ ဇေသော၊ ဤဒါနသီလာ၊ သမထဒ
လုပ်၊ အရှုပ်တရားတွေသည်။ နသတ္တုသာသနံ၊ ငါဗုရားစကား
မိန့်ပေးကြားသည့်၊ သာသနာတရားမဟုတ်ကုန်၊ ဣတိမနသိက
တွာ၊ ဤသို့စိုက်စိုက် နှလုံးပိုက်၍၊ ဇေတံသေန၊ မုချဇေတံ၊ အမှန်စ

စစ်အားဖြင့်၊ ဒါရေယျာထိ၊ တတ်တတ်အပ်အပ်၊ မှတ်သားလိုက်
ပါလော။ ဂေါတမီ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ။ ဓာတ်သစ္စာတရားတို့ကို၊ ပရမတ်ဉာဏ်ပေါက်
၍။ မထိမမြင်က၊ ငါ့ဗုဒ္ဓရားကို၊ ကြောင်ကြောင် မြင်သော်လည်း၊
ဗုဒ္ဓရားမတွေ့ကြောင်းဟောသော။

ဣတိဂုဏ်ပါဠိတော်။

- (၇၉) ဓမ္မံဟိသော ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုနုပဿတိ။
- ဓမ္မံအပဿန္တော၊ ဝံနုပဿတိ။
- ဓမ္မံဟိသောဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုပဿတိ။
- ဓမ္မံပဿန္တော၊ ဝံပဿတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တရားအမြတ်ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်လိုလား၊ အို-
ချစ်သား-ချစ်သမီးတို့၊ သောဘိက္ခု၊ တော်ရာလျော်ရာ၊ သိမ် ဝင်
ကာဖြင့်။ ဆရာနည်းပြ၊ ဟန်မကြ၍၊ သုဒ္ဓဉာဏတော။ မဖြစ်သော
သူထိုဘိက္ခုသည်။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာငါးတန်း။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတရား
တို့ကို၊ နုပဿတိ။ ပိုင်းခြားဝေဘန် ဧကန်တိတိ မထိမမြင်ကုန်၊ ဓမ္မံ၊
ခန္ဓာငါးတန်း။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ အပဿန္တော။
ပိုင်းခြားဝေဘန်။ ဧကန်တိတိ၊ မထိမမြင် ကြ ကုန် သော၊ ရဟန်း
ရှင်လူတို့သည် မံ။ သင်တို့ဆရာ၊ ဗုဒ္ဓရားကို။ နုပဿတိ။ နား
ရွက်လိုပင်။ နိုးလျက်အစဉ်ဖြင့်၊ မမြင် မတွေ့ကြလေကုန်။ ဟိ။ ရုပ်
နာမ်တရား။ သစ္စာများကို။ ပိုင်းခြား၊ ထင်ထင်။ မထိမမြင်က။ ငါ့
ပင်ငါအား၊ မမြင်ငြားဟု။ ဆိုခဲ့သောစကားသည်မှန်ပါ၏။ ဘိက္ခ
ဝေ၊ တရားအမြတ်။ ပရမတ်ကို။ တတ်အပ်လိုလား။ အို-ချစ်သား-
ချစ်သမီးအပေါင်းတို့။ သောဘိက္ခု။ သာသနာတွင်။ မဂ်နှင့်ယှဉ်၍၊
ခေါ်တွင်ဘိက္ခု။ သမ္မာဟူသည့်။ ထိုထိုသူသည်။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊
ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို။ ပဿတိ။ ပိုင်းခြားဝေဘန်၊ ဧကန်

တိတိ။ သိမြင်လေတော့၏။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာငါးတန်း၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရ
တရားတို့ကို၊ ပဿန္တော၊ ပိုင်းခြားဝေဘန်၊ ဇကန်တိတိ၊ သိမြင်
ကြကုန်သော။ ရဟန်းရှင်လူသည်။ မံ သင်တို့ဆရာ။ ဗုရားငါကို၊
ပဿတိ။ သောင်းတိုက်စကြာ၊ ဝေးကွာလေငြား၊ ထိုသူအား
လျှင်၊ မခြားနေ့ည။ ကောင်းစွာထင်ထင်။ ပရမတ်ဉာဏ်တွင်၊
တွေ့မြင်လေတော့၏တကား။

ဝတ္ထလိကိုဟောသော-ထေရာအပါဒါနံ။

(၉၀) အလံကိံတော၊ ဣမိမာပုတိကာယောနံ။

ဒိဋ္ဌေန၊ ယောခေါဝတ္ထလိ၊ ဓမ္မံပဿတိ၊

ဝတ္ထလိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားမှန်ကို၊ ဇကန်မထိ။ အို-ဝတ္ထလိ။
ယော၊ ပရမတ်ဉာဏ်ကိုဝေဘန်ဆင်ခြင်။ မသိမမြင်သော အကြင်
သူသည်။ ခေါ၊ မုချဇကန် အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဒိဋ္ဌေန။ ပကတိမျက်
စိဖြင့် သိမြင်အပ်သော။ ဣမိမာပုတိကာယောနံ၊ ရုပ်ပုပ်နာမ်ပုပ်သင်္ခါ
ရအုပ်၍။ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြစ်သော၊ ဤအကောင်ပုပ်ဖြင့်၊ တော၊ နှစ်
သက်ကြည်ညို။ ရိုသေဆီးကပ်၍ နေသော သင်ဝတ္ထလိအား။ ကိံ။
အဘယ်မှာလျှင်။ သံသရာ ထွက်ကြောင်း။ ကောင်းသော အကျိုး၊
ပွားတိုးခြင်းကို ရပါတော့အံ့နည်း။ အသံပဋိ ဝိဒ္ဓိက္ကံ။ ရတနာပြုရုပ်။
မဟာဘုတ်ကို။ လောကုတ် ကိုးတန်း၊ လမ်းမမှန်၍။ ပယ်လှန်စွန့်
ပစ်အပ်လေပြီ၊ ဝတ္ထလိ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ တရားမှန်ကို၊ ဇကန်မ
ထိ။ အို-ဝတ္ထလိ။ ယော၊ ပရမတ်ဉာဏ်ကို၊ ဝေဘန်ဆင်ခြင်။ လိမ္မာ
မြင်သော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မံ။ ဗောဓိမဂ်ဉာဏ်။ သတိ
ပညာနိသမ္ပာ။ အာယာဘနာပဋိဗ္ဗ။ ပရမတ္ထတရားတို့ကို။ ပဿတိ။
ပိုင်းခြားဝေဘန်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ဇကန်တည့်တည့် သိမြင်
လေတော့၏။ သော၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြား။ ရုပ်နာမ်
များကို။ ကွဲပြားသိမြင်ကြကုန်သော။ ထိုသူ အပေါင်းတို့သည်။
မံ၊ သင်တို့ဆရာ ဗုရားငါကို၊ ပဿတိ၊ ဂုဏ်နှင့် ချိပ်။ နှစ်စုံထပ်၍၊
တတ်တတ်အပ်အပ်၊ သတိချပ်ပြီး၊ မပြတ်အောင်သာ၊ နေ့စဉ်မကွာ
တွေ့မြင်လေတော့သတည်း။

၎င်း-ဝတ္ထုလိအပါဒါနံ။

(၉၁) ယော ဟိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ။ သော မံ
ပဿတိ ပဏ္ဍိတော။ အပဿမာနော
သဒ္ဓမ္မံ၊ မံ ပဿံပိ နပဿတိ။

ယော။ ရဟန်းရှင်လူမည်သူမဆိုအကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓမ္မံ
ဟိ။ ထင်ရှားဇကန် အဟုတ်မှန်သည့်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ။ ခန္ဓာငါး
ရပ်၊ ခြောက်ပါးခတ်တို့ကို၊ ပဿတိ။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ ဝေဘန်
ပိုင်းခြား၊ ထင်ရှားတည့်တည့်ထိမြင်လေတော့၏။ သောပဏ္ဍိတော၊
ရုပ်နာမ်ပရမတ်၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ ထိမြင်ပေမူ၊ မည်သူမဆို
ထိုပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မံ၊ သင်တို့ဆရာ ဗုရား ငါကို၊ ပဿတိ၊
စကြာဝဠာကမ္ဘာပင် ကြာသော်လည်း၊ ငါအား ထိမြင်လေတော့
၏။ ယော၊ ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
သဒ္ဓမ္မံဟိ။ ထင်ရှားဇကန်၊ အဟုတ်မှန်သည့်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ၊ ခန္ဓာ
ငါးရပ်၊ ခြောက်ပါး ခတ်တို့ကို၊ အပဿမာနော၊ ဝိပဿနာ
ဉာဏ် ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ ထင်ရှား တည့်တည့်၊ မထိမမြင်သော
သူသည်၊ မံ၊ သင်တို့ဆရာဗုရားငါကို။ ပဿံပိ၊ မျက်မှောက်ထင်
ထင်၊ ငါဗုရားကိုပင်၊ ကြောင်ကြောင်ကြီး မြင်ပါ သော်လည်း၊
နပဿတိ၊ ဘဝများစွာ သံသရာမှာ၊ ဘယ်ခါသမယ၊ ဘယ်ကာ
လမှာ၊ ကောင်းစွာထင်ထင် မတွေ့မမြင်နိုင်တော့လေကုန်သတည်း။
သူတော်ကောင်းအများတို့သည်။ လူမိတ်ကိုတွေ့လျှင်၊ ဩ-
ဗုရားနှင့်သေမင်း တရားမင်းတို့တောင်၊ သတ်လို့မသေပ ကာလား
မိတ်ပေမှာဘဲလေဟု နှလုံးသွင်းရန်။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၉၂) လောကေဗာလာစ စောရာစ၊ ကေဝဋ္ဌလုဒ္ဓ
ကာဒယော၊ သဒါ ဒန္တာပိ ရာဇုဟိ၊ နနိ

ယန္တိ၊ အနန္တယာ၊ တသ္မာ ဗာလကတံ
 ဒိသ္မာ၊ ဗာလတ္တာဝ ကတံ ဣတိ၊ မိရော
 ခမေယျ၊ အဝေက္ခ၊ နာဟံ ဗာလော
 ဘဝေတိစ။

လောကော၊ လောဘဒေါသ၊ မောဟလ္လမ်းကာ၊ မချမ်းသာ
 အောင်၊ ဘရမ်းဘတာ ပျက်စီးတတ်သော၊ လောကကြီး၌၊ ဗာ
 လာစ။ အကြောင်းအကျိုး ကောင်းဆိုးယုတ်မြတ်၊ မသိတတ်သော
 လူမိုက်ဟူသမျှတို့သည်လည်းကောင်း၊ စောရာစ၊ ဘဏ္ဍာတိုက်
 တွင်၊ ဖောက်ဝင်ထွင်းဖျိုး။ ပေအောင်ဆိုးသည့်၊ သူခိုးထားပြ
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကေဝဋ္ဌ၊ ရေဝယ်ပျော်ပါးရေ၌ဖွားသည့်
 ဖါးငါးမကျန်၊ တိရစ္ဆာန်ကို လိုက်လံ သတ်မှုိုး၊ ပိုက်ကွန်မျိုး
 ဖြင့်၊ မြစ်လုံးပြည့်လည်၊ တင်သည်တို့သည်၎င်း၊ လုဒ္ဒကာဒ
 ယောစ၊ သမင် ဒရယ်၊ ဂျီငယ် စိုင်ဆတ်။ ဖွတ်ပဒတ်ကို၊ သတ်ဖြတ်
 ကွင်းထောင်။ တောတောင်တရိုး၊ ပေအောင်ဆိုးသည့် မုဆိုး
 စသည်တို့သည်၎င်း။ ရာဇူဟိ၊ မင်းခေါင် မင်းဖျား။ မင်းတရားတို့
 သည်။ ဝါ၊ ဂင်္ဂါဝါဠု၊ သဲစုမသွေ ပွင့်ကြပေသည့်၊ ပရမေတ
 ရားမင်းတို့သည်။ ဝါ။ ဆုံးဆသ့်တသုံ၊ လုံးစုံပိုင်နင်း၊ ရှင်သေမင်း
 တို့သည်၊ သဒါ၊ တရားမင်းနှင့် - သေမင်းတို့ပါ၊ နေ့ညဉ့်ရှာ၍။ အခါ
 ခပ်သိမ်း။ ဒန္တာပိ ဆုံးမ မသွေ၊ အသေ သတ်ပါသော်လည်း။
 အနန္တတာ၊ ပေ၊ များလှစွာ၊ သတ္တဝါတို့ ဘယ်ခါဆုံး ရှိလိမ့်အုံး
 ကြောင့်၊ နဒိယန္တိ၊ သတ္တဝါလုံးစုံ၊ သိုက်အမြို့ နှင့်-မကုန် မခန်းနိုင်
 ကြလေတော့ကုန်၊ တသ္မာ။ ထိုသို့၊ တရားမင်း သေမင်း သတ်ပါ
 လျှင်လည်း။ မိုက်တွင်းနက်စွာ၊ မသေကြပါသောကြောင့်၊ ဗါလ
 ကတံ။ လူမိုက်ဟူသမျှ။ ပြုလုပ်ကြသည့်၊ သင်္ခါရမျှ။ တရားပုကို
 ဒိသ္မာ။ ကြောင်ကြောင် ထင်ထင်။ သူတော်စဉ်တို့။ တွေ့မြင်ကြ
 သည်ရှိသော်။ ဗါလတ္တာဝ။ မိုက်ပါသော်ကော။ မိုက်သော်ကော
 ဟု၊ မိုက်ကောကြီးမှောင့်၊ မိုက်ရှာသည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ကတံ၊ လူ

မိုက်အစု၊ မကောင်းမှုကို၊ ပြုအပ်ပါပေ၏။ ဣတိစ။ ဤသို့၎င်း၊ အ
 ဟံဗါလော။ ဟောင်သည့်အွေးကို။ အရေးတယူ။ ရိုက်နှက်မှုကား။
 ရိုက်သူလည်းခွေး၊ ခွေးလည်းခွေးဟု။ ရှေးသူစကား၊ တရားသ
 ဘော၊ ငါပါနော့ပြီး။ ရော့၍မိုက်ခြင်းသည်။ နဘဝေ၊ အပေင်းအ
 တွက်။ မရှက်အမိုက်၊ မဖြစ်ထိုက်မဖြစ်ပါတော့လို့၊ ဣတိစ။ ဤသို့
 ၎င်း၊ အဝေကျ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရဖြစ်အောင်။ ဆင်ခြင်စဉ်း
 စား၊ နှလုံးထား၍။ ဝိရော။ သိလသမာ။ ပညာသမ္ပစဉ်။ မြှော်
 အမြင်နှင့်၊ ဉာဏ်ကြီးရှင်တို့သည်။ ခမေယျ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ။ ချုပ်
 တည်းပါ၍၊ ကောင်းစွာသိသည်။ ခန္တီနည်းဖြင့်၊ သည်းခံ၍သာ
 ဆင်ခြင်၍သာ၊ နေလိုက်ကြရာသတည်း။

မြတ်စွာဗုရားက၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ပရမတ် ဓာတ်သဘောသာ၊
 ဟုတ်ကြောင်းဟောတော်မူရာ။ လောက အန္ဓပုထုဇာန် လူမိုက်တို့
 က။ ပညတ်ကောင်၊ လူ နတ် ဖြဟွာသာ ဟုတ်ကြောင်း၊ အန္တုခံ၍
 ငြင်းခုံလေရာ၊ ဗုရားက၊ လောကလူမိုက်များကို။ ပြန်၍မငြင်းခုံလို
 ကြောင်း။

ခန္ဓသံယုတ်-ပါဠိတော်။

(၉၃) နာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ လောကေ၊ နဝိဝဒါမိ၊
 လောကောဝ မယာ။ ဝိဝဒတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ပရမတ်ဉာဏ်မလင်း။ အချင်းချင်းဖြင့်၊ နေ့စဉ်ငြင်း
 ကြသည့်၊ အိုလူအဖျင်းတို့။ အဟံ၊ ငါသည်၊ လောကေန၊ သံသရာ
 ထွက်လမ်း။ ဉာဏ်မျက်စိ ကန်းကြသော၊ အန္ဓပုထုဇာန်လောက်
 နှင့်၊ နဝိဝဒါမိ၊ နှစ်ဖြာနာမ်ရုပ်၊ ပရမတ်ဟုတ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ။
 ပြောဆိုကာဖြင့်၊ ဘာညာဘယ်သင်း၊ အံတုရှင်း၍၊ မငြင်းပါတော့
 လို့။ လောကောဝ၊ သံသရာထွက်လမ်း၊ ဉာဏ်မျက်စိ ကန်းကြ
 သော၊ အန္ဓပုထုဇာန်ကို။ လောက၊ ကသာလျှင်၊ မယာ၊ သင်တို့ဆရာ

ဗုရားငါကို။ဝိဝဒတိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူတပါး၊ ယောက်ျား
မိန်းမစသည်ဟုတ်ကြောင်း၊ မျက်စောင်းထိုးကာ၊ လည်ညှိမှခါ
ဖြင့်။ အာဘောင် အာရင်း၊ အသံပြင်းနှင့်၊ အတင်း ဇွတ်တရွတ်၊
ရန်ထောင်၍သာ၊ မာန်မူ၍သာ၊ ငြင်းခုံနိုင်ကြလေသတည်း။

ရဟန်းရှင်လူတို့။ အသင်းပြုလုပ်၍၊ စည်းဝေးပြီး ခဏ ခဏ
ငြင်းခုံမှုလည်း၊ နိဗ္ဗာန်မရမှု၊ သာသနာပျက်မှု၊ ကိလေသာ ပွားများ
၍ အလကား အချိန်ကုန်မှုကို။ ဗုရားကိုယ်တော်မြတ်ဟောသော။

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၉၄) ဝါဒညှိ ဇကော၊ ပဋိသေနိယန္တိ၊ နတေ
ပသံသာမိ။ ပရိတ္တပညော၊ တတောတတော
နေသံသဇန္တိ သင်္ဂါစိတ္တံဟိတေ။ တတ္ထ
ဂမေန္တိဒူရေ။

ဇကော။ အချို့ သော-ရသေ့ ပရမိုဇ်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လူမိတ်တို့
သည်။ ဝါဒဟိ လောကအတွင်း၊ ငြင်းခုံတို့ရာ၊ ဝိဝါဒကိုသာလျှင်။
ပဋိသေနိယန္တိ၊ စစ်ကြီးတခု၊ အရေးလူ၍၊ ခုခံငြင်းခုံ တိုက်ခိုက်
ကြကုန်ရာ၏။ ပရိတ္တပညော၊ မာန်တမားမား၊ ဒေါသပွား၍။ နည်း
ပါးသော ဉာဏ်ပညာရှိကြကုန်သော။ တေ၊ ကိုယ်နှင့်မဆိုင်၊ မဖြစ်
နိုင်ကို၊ ပိုင်ပိုင်တင်းတင်း၊ ပြောဆိုငြင်းကြသော၊ ရဟန်း ရှင် လူ
မည်သူမဆို၊ ထိုထိုအန္ဓ၊ လူ့ ဗာလတို့ကို။ နပသံသာမိ ပညာရှိများ၊
နတ်သိကြားနှင့် ငါဗုရားသော်မှ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူ၊ နေသံ၊ ထိုသို့။
ကိုယ့်ထက်သာကို မနာလို၍။ ဆဲဆိုသမှု၊ ငြင်းခုံပြုကြသော၊ လူမှု
လူရာ မလိမ္မာသည့်။ လူချာလူငတ်၊ လူကပ် လူမွဲ၊ လူသရဲတို့၏။
တတော တတော၊ ထိုထိုငြင်းခုံ လုံးစုံ စစ်ပွဲ၊ အသင်းတွေ ဟူသမျှ
အယဲမှ၊ သင်္ဂါ၊ ငြိတတ်တတ်စွာ၊ ရာဂ ဒေါသ၊ မောဟ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစ
သော၊ သာသနာပျက်မှု၊ သင်္ဂါတတရား ငါးပါးအစုတို့သည်။

သဇန္တိ။ ပြိကပ်လူးလည်း၍လာကြကုန်၏။ ဟိသစ္စံ၊ အသင်းအသင်း
 ငြင်းခုံခြင်းဖြင့်၊ ဘယ်အသင်းဘာမျှ၊ ကျိုးမရ၍ အလကားအ
 ကောင်တွေဆိုသော၊ စကားသည် မှန်ပါ၏။ တေ၊ အချင်းချင်းကို
 ငြင်းခုံ ရန်ခိုက်၊ ဝိဝါဒကြိုက် သာသနာလိုက်၍ ဖျက်သော သူမိုက်
 တို့သည်။ စိတ္တံ၊ မိမိတို့၏စိတ်ကို၊ ဒုရေ မဂ်ဖိုနိဗ္ဗာန်၊ ရရန်ရကြောင်း
 တရားကောင်း လမ်းမှန်နှင့် ဝေးကွာသော ဝါ ရပ်နာမ် ခန္ဓာ၊
 သစ္စာလေးရပ် ပရမတ္ထတရားတို့နှင့် ဝေးကွာသော၊ သဏ္ဍ၊ ထိုသို့
 ဝိဝါဒကွဲ အသင်းဟူသမျှ စစ်ပွဲ၊ သင်္ဂတတရားငါးပါးထဲ၌သာလျှင်
 ဂမေန္တိ၊ တရားလက်လွတ် သတိချွတ်လျက်၊ ဇွတ်တရွတ် အတင်း၊
 သွားလာခြင်းဖြင့်၊ အသင်း ခဏ ခဏ လူစု၍သာ၊ စည်းဝေး၍သာ၊
 ငြင်းခုံကြလေသတည်း။

လောက သုံးပါးမှာ၊ ကာမဂုဏ်စံစား၍၊ အသက်ရှေ့ရှေ့နေကြ
 ရအောင်၊ ငါ့တန္တ၊ ဖြင့်၊ လောကီကုသိုလ်၊ ဒါန သီလ သမယ ဘာ
 ဝနာတို့ကို ကြိုးစား၍ လုပ်ကြလေဟု၊ မာရ်နတ်က သူ၏ အသင်း
 သားများအား ဟောသော၊

သံယုတ်ဂါထာ။

(၉၅) သဟဿ ဘာဂေါ မရဏဿ၊ ဇေကံသော
 တဝ ဇိဝိတံ၊ ဇိဝတော ဇိဝိဟံ၊ သေယျော
 ဇိဝံ ပုညာနိ ကာဟိသိ။

တော။ ငါ၏ချစ်ဆွေ အာသဝေါ မွှေသည့်၊ ကာမောသေ အ
 ပေါင်း၊ အို-သူတော်ကောင်းတို့ ဘဝတုမှာကံ၊ ဒုက္ခညှို့ညှို့ သန္ဓေ
 ကြို့တဲ့၊ ကုသိုလ်ချို့သော သင်တို့၏၊ ဇိဝိတံ၊ အကုသိုလ်ယှက်
 ဝေဒနာ နှိပ်စက်သော အသက်သည် ဇေကံသောဇေကံသေန။ စင်
 စစ်ဇေကန် လောကုဋ္ဌ ဝန်နှင့် အမှန်မချအားဖြင့်။ သဟဿ ဘာ
 ဂေါ၊ တကောင်မျှမကင်း။ သေမင်းလက်နက်။ ဝင်ကာနှက်သည်

ဖြစ်၍။ မရဏံ။ သေရခြင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘော၊ ကာမာ
 သဝ၊ ဘဝ၊ သဝ။ ဓမ္မေ လျော်ကြသော။ မာရ်မင်းအသင်းအို-အချင်း
 တို့။ ဇိဝ၊ ဘဝသုံးထွေ၊ ကာမောဗောဓိယော။ အသက်မသေ။ အမြဲ
 နေ၍။ ကိလေသာပွား၊ ကာမဂုဏ်အားဖြင့်။ ခံစားကြလေလော။
 တုမှာကံ။ ကိလေသာမင်း။ ဘုံသုံးခွင်မှာ။ ခံစား စံစားချင်သော သင်
 တို့၏။ ဇိဝိတံ။ ကာမဂုဏ်ငါး။ ခံစံစားလျက်။ အသက်ရှေရှေ နေရ
 ခြင်းသည်။ သေသော၊ ဘုံသုံးရပ်မှာ၊ မပြတ်မလတ်။ အထပ်ထပ်ဖြင့်။
 အမြတ်ဆုံးပ ပေတည်း။ ဇိဝံ။ ဘဝသုံးထွေ၊ ကာမောဗောဓိယော။ အ
 သက်မသေ။ အမြဲနေ၍။ ကိလေသာပွား၊ ကာမဂုဏ်အားဖြင့်။ ခံစား
 မပျက်။ အသက်ရှေရှေ၊ နေကြရအောင်၊ ပုညာနိ။ ပုညကြိယာ၊ ဆယ်
 ဖြာဒသ။ ကာမခေါ် ဆု၊ သင်္ခါရကုသိုလ်တို့ကို။ ဝါ၊ ဒါနသီလာ။
 ဘာဝနာဖြင့်။ ဆယ်ဖြာပုည။ ကုသလကို။ ကာဟိသိ-ကာဟောထ၊
 ကိလေကာမ၊ အာသဝကို။ သုခမြင်ရှု၊ ငါတို့ဖြင့်၊ ပြုကျင့်၍သာ၊
 အားထုတ်၍သာ။ နေလိုက်ကြ၊ နှိလော။

ဗုဒ္ဓဘာသာမှန်က။ လောကီ ကုသိုလ် ကြိုက်သူမရှိ၊ ငါ့ဗုရား
 အသင်းသားတို့၌။ လောကီကုသိုလ်ကို၊ တောင့်တကျင့်ကြံသူမရှိ
 လွင်ဗာဟိရ။ သာသနာအပြင်ကသူများသာ ကြိုက်ကြသဖြင့်၊ အ
 လိုက်သင့် ဟောပြော။ စားသောက်လေတော့ဟု။ ဗုရားက၊ မာရ်
 နတ်ကိုပြန်၍ဟောသော။

ပဓနာသုတ်။

(၉၆) အနု မက္ခောပိ ပုညေန။ အက္ခောမယှံ
 နဝိဇ္ဇတိ။ ယောသဉ္စ အက္ခောပုညေန၊
 တောမာရော ဝတ္ထု မရဟတိ။

မာရော၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ မရရန်ကို၊ ကေနချိုးဖဲ့။ အကျိုး ဖဲ့
 အောင်။ အတ္တံကိုတိုက်။ ဟဲ့ မာရ်နတ်မိုက်။ မယှံအမှာကံ၊ လေးတန်

သစ္စာ။ အာယတနာ။ ပဋိစ္စ၊ ငါးဝခန္ဓာ၊ ဝိပဿနာဓာတ်၊ ပရမတ်
 ဉာဏ်။ ဝေဘန်ပိုင်းခြား။ ရှုကြည့်ငြားသည့်။ ငါ့ဗုရားအသင်းသား
 မှန်သမျှတို့သည်။ အနုမတ္တောပီ။ အနုဂ္ဂါနန္ဒကလေးမျှ ပမာနသော်
 လည်း။ ပုညေန၊ ဒါနသီလာဆယ်ဖြာပုည၊ မဟာဂ္ဂတနှင့်။ ကာမခေါ်
 ဆို။ ဒုက္ခပိုသည့်။ သင်္ခါရကုသိုလ်မျိုးတို့သာလျှင် အတ္တော၊ အသာ
 ဆန္ဒရည်သန်ကြ၍၊ လိုချင်တောင့်တခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ သုံးတန်
 သာသနာ။ ငါ့ဘာသာမျှ။ သေချာတည့်တည့်၊ မရှိကြလေပြီ။ ယေ
 သဗ္ဗ။ ဘဝထိုထို။ သန္ဓေခို၍၊ ကုသိုလ်နှစ်ချိုက်။ အကြင်သူမိက်တို့
 သည်သာလျှင်။ ပုညေန။ ဒါန သီလာ၊ ဆယ်ဖြာပုည။ မဟာဂ္ဂတနှင့်၊
 ကာမခေါ်ဆို၊ ဒုက္ခပိုသည့်။ သင်္ခါရကုသိုလ်မျိုးတို့သာဖြင့်၊ အတ္တော
 အာသာဆန္ဒ၊ ရည်သန်ကြ၍။ လိုချင်တောင့်တခြင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊
 သာသနာပြင်၊ လွင်ဗာဟိရ၊ ဟူသမျှတို့၊ မှားစွမိစ္ဆာ၊ စိတ်မသမာ
 နှင့် ရှိရှာကြလေသတည်း။ တေစ၊ ဘဝထိုထို သန္ဓေခို၍၊ ကုသိုလ်
 နှစ်ချိုက်၊ ထိုသူမိက်တို့သာလျှင်၊ မာယော၊ မင်္ဂလိနိဗ္ဗာန်၊ မရရန်
 ကို၊ ကေနချိုးဖဲ့၊ အကျိုးမဲ့အောင်၊ အရှေ့ကိုတိုက်၊ သင်မာရ်နတ်
 မိက်သည်၊ ဝတ္ထု၊ တေးဘုံမက၊ သင်္ခါရ၍၊ မုချဆတ်ဆတ် ပစ်ချ
 တတ်သော၊ ဟုသလတရား၊ ဒုက္ခပွားသည့်၊ ထိုအမှားကို၊ ဟော
 ကြားခြင်းငှါ၊ အရဟတိ၊ သာသနာ့လွင် ဗာဟိပြင်က၊ ပုထုဇာဉ်
 မိက်။ အာသဝေါကြိုက်တို့ကိုသာ။ အလိုက်သင့်စွာ၊ အမြောက်
 ကြိုက်ရာ ဟောကြားထိုက်ပေသတည်း။

ဤနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ မယုတ်မလွန် အသယ်အလပ်၊ မန္တိမ
 ပဋိပဒါ၊ အကျင့်မြတ် ပမာနအလုပ်သည်။ အယုတ်ခဲယဉ်း ကုတ်
 ကပ်သည်။ စိတ်ပြုငြင်စရာ ကောင်းသည်။ ကာမဂုဏ်ကင်းဆိတ်
 ၍၊ ပျင်းစရာကောင်းကြောင်း၊ ဘာသာညာညာတို့မှ မရှိ၍ အတိ
 တုစ္ဆ၊ အချိုးနှိုး တရားသာဖြစ်၍၊ မကျင့် မကြံကြလေနှင့်ဟု၎င်း၊
 ဤဝိပဿနာအလုပ်ဟာ၊ ခဲယဉ်းတယ်၊ လုပ်၍ဖြစ်နိုင်တဲ့ တရား
 မဟုတ်ကြောင်း လောက၌၊ လူမိက်တို့ကို မာရ်နတ်က လိုက်၍
 ဟောသော။

မာရ်နတ်ဂါထာ၊

(၉၇) စရတော ဗြဟ္မစရိယံ၊ အဂ္ဂိဟုတဉ္စ
ဇုဟတော၊ ဒုက္ခေါမဂ္ဂေါပဟိနာယ၊
ဒုက္ခဧရာ ဒုရဘိ သမ္ဘဝေါ၊

ဘော၊ သုံးဆယ့်တစ်ခု၊ လုံးစုံပျော်လျှင်း၊ ကာမဂုဏ်အသင်း
အို-အချင်းတို့၊ ဗြဟ္မစရိယံ လူ့ပြည်စုန်ဆန်၊ ကျင်လည်ရန်ဖြင့်၊
ဆုပန်ပြီး၊ ဗြဟ္မာကြီးနှင့်တူသော သမထအကျင့်ကို၊ စရတောစ၊
ကာမဂုဏ်ပွား လူအများနှင့် ပျော်ပါးအဟုတ်၊ ဒါနသီလ အလုပ်
ကိုသော်၎င်း၊ အဂ္ဂိဟုတံ သစ်ပင်လှိုင်ခေါင်း၊ စေတီကျောင်း၌၊
ပယောင်းမီးရှိုက်၊ ညီးလျှံထိန်၍၊ စည်းစိမ်ဖြည့်လျှမ်း၊ ရည်ရွယ်
တန်းပြီး၊ မီးပန်းမီးပွင့် အမျိုးမျိုးတို့ကို၊ ဇုဟတောစ၊ လူမော်-နတ်
မော်၊ တန်ခိုးကျော်အောင် ပူဇော်ခြင်းတို့ကို၎င်း၊ ပဟုတံ၊ တ
ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာဖြင့် ကာမဂုဏ်ပွား၊ အလွန် များလှစွာ
သော၊ ပုညံ၊ လောကီကုသိုလ်၊ ထိုထိုဆန်းပြား၊ သစ်ရဟောင်းမျိုး
တို့ကို၊ တောဘယာ လူ့ပြည်နတ်ရပ်၊ လူးလာခပ်၍၊ ငါ့ပရိသတ်
အောင် သင်လူများအပေါင်းသည်။ ကာဟိသိဝတ စင်စစ်မချ၊
ကောင်းပေစွမို့၊ အားရပါးရ၊ ပြုလိုက်ကြ၍၊ ကုန်လော၊ ပခာနေန
မဂ်ဗိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ရရန်စေပ၊ ပရမတ္ထစစ် ပခာနအကျင့်ကို၊ ကျင့်
သဖြင့်၊ ကိံ ကာဟိသိ၊ ချမ်းသာရိပ်ဖြိုး ကာမဂုဏ်ကို၊ လုံးစုံလွှဲ
ဖယ်၊ မဂ်မျိုးနွယ်ဖြင့်၊ ဘယ်မှာအကျိုး ပွားတိုးခံစား။ ရှိငြားလေ
ရာ၊ ဖြစ်ပါတော့အံ့နည်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဗိုလ် နိဗ္ဗာန် သွားရန် အ
ကြောင်း လမ်းကောင်းခရီးဖြစ်သော ပခာနာယ ကာမဂုဏ်
ကင်းပြတ်၊ အငတ်ငတ်နှင့်၊ မအပ်ပါလှ။ ဤပခာန အကျင့်မြတ်
သည်၊ ဒုက္ခဧရာ၊ စိတ်မရွှင်အို၊ အလိုလိုဖြင့်၊ ဘာကိုညာကို။ သာ
ယာဘို့ကင်း နှလုံးမသွင်းရ၍။ ပြုငြင် ဆင်းရဲခြင်းပါပေတည်း။
ဒုက္ခေါ။ ခံစားစရာ၊ ချမ်းသာအပေါင်း မရှိညောင်း၍၊ မကောင်း

သော လမ်းခရီးပါပေတည်း။ ဒုရထိ သမ္ဘဝေါ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်ကို မြင်ရန်အားထုတ် ထိုအလုပ်သည်။ အဟုတ် ခဲယဉ်း ကုတ်ကပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဘယ်သင်းပါမျှ။ ကျင့်နိုင်စရာ ကြံနိုင်စရာ-ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ရွှေပန်းတိမ်သမားသည်၊ ရွှေ၏အညစ်အကြေးကို၊ မီးမှာချက် ၍၊ တူချက်ပေ ဝင်းများစွာဖြင့်၊ ရိုက်ပုတ်နှင်ထုတ်သကဲ့သို့ ပညာရှိ များသည်။ မိမိ၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ တို့ကို၊ အခွင့်ရတိုင်း။ ခဏခဏ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ အတန်တန် နှင်ထုတ်ဖြိုဖျက်သင့်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်။

(၉၈) အနုပုဗ္ဗေန မေခါဝိ၊ ထောက်ထောက် ခဏေ ခဏေ၊ ကမ္မာရာ ရုဇတဿဝ၊ နိဒ္ဒမေ မလမတ္တတော။

ကမ္မာရာ။ လက်ကောက်-လက်စွပ်၊ နားကပ်-ဆွဲကြိုး၊ အမျိုးမျိုး ပွေလိမ်၊ ရွှေပန်းတိမ်သမားသည်။ ရုဇတဿဝ။ ရွှေဆိုး ရွှေညှံ၊ ရွှေမသန့်တို့၏။ မလံ၊ ခဲ ကြေး ဘင် နာ၊ ရောခါထားလစ်။ ရွှေအ ညစ်အကြေးကို၊ အနုပုဗ္ဗေန၊ မကြာအလျှင်၊ ခရီးတွင်အောင်၊ အစဉ်သဖြင့်၊ ခဏခဏ၊ အခွင့်ရတိုင်း ခဏခဏ၊ မကြာမကြာ၊ ထောက် ထောက်။ အနည်းငယ် အနည်းငယ် နဲနဲနဲနဲ၊ နိဒ္ဒမေဣဝ၊ မီးမှာကျိုလက်၊ ရိုက်ပုတ်ခတ်၍၊ အထပ်ထပ် နှင်ထုတ်သကဲ့သို့၊ မေခါဝိ၊ တောင်နှယ်မလွဲ၊ ထူထဲလှစွာ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာကို၊ နာနာအဟုတ် နှင်ထုတ်လိုသူ။ လူစင်ကပ် ပညာရှိသည်၊ အတ္တ နော၊ မိမိ၏။ မလံ။ တထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာမှန် ။ ထန်ထန်ပြင်း ပြင်း။ ရန်ခင်းကို၊ အနုပုဗ္ဗေန။ အဆင်း၊ အသံ၊ ပွေးနဲ့၊ အာရုံ၊ လုံးစုံ တွေ့လျှင်၊ ခရီးစဉ်ဖြင့်၊ ခဏခဏ၊ ဉာဏ်မှာဆန့်င်း၊ ရုပ်မဆိုင်းဘဲ

အခွင့်ရတိုင်း၊ ခဏခဏ၊ ဝါ၊ နဲ့နဲ့ နဲ့နဲ့၊ နိစ္ဆမေ၊ ခြောက်ဖြာ အာရုံ။
 လုံးစုံတွေ့လျှင်၊ ဉာဏ်တွင် ရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပန်ပန်မ
 ယွင်း။ နှလုံးသွင်း၍၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း။ လက်ငင်းနှိုင်းချိန်၊ ရှေ့ပန်း
 တိမ်အလား။ ပမာထား၍။ မအား မလပ်အောင်ပ၊ နှင်ထုတ်၍သာ
 ပြုပျက်၍သာပစ်လိုက်ကြရာသတည်း။

မျက်တောင်တခပ်၊ လျှပ်တပျက် ကာလမျှ၊ သတ္တဝါဖြစ်ရခြင်း
 သည်။ အလွန်ဆင်းရဲသဖြင့်၊ ငါးရားချိုးမွမ်းတော်မမူကြောင်း။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်။

(၉၉) သေယုထာပိ ဘိက္ခဝေ၊ အပ္ပမတ္တကောပိ
 ဂူထော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော ဟောတိ၊ ဇေ မေဝခေါ။
 ဟံဘိက္ခဝေအပ္ပမတ္တကံပိ ဘဝံနဝဇ္ဇောမိ
 အန္တမသော၊ အစ္ဆရာ သဃိံဘတမတ္တံပိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဘဝနှစ်သက် ကာမဂုဏ်မက်၍၊ အရှက်တရား မ
 ကြောက်ငြားသည့်။ အို-ချစ်သား-ချစ်သမီးတို့၊ အပ္ပမတ္တ ကောပိ၊
 သန်းဥက္ခေဒ်ပမာန၊ အနည်းငယ်ကလေးမျှလည်း ဖြစ်သော။
 ဂူထော။ အများ လူရှင် အံ့ဩချင်သည့်၊ မစင်ကျင်ကြီး၊ ဟူသမျှ
 သည်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော၊ မကောင်းသော အနံ့ ရှိသည်။ ဟောတိသေယု
 ထာပိ၊ မမြတ်ခြင်းဖြစ်သကဲ့တို့။ ဇေ မေဝခေါ၊ ဤကဲ့သို့အတူသာ
 လျှင်၊ အပ္ပမတ္တကံပိ၊ ပါဒီဇနာ၊ ပြန်ခရာမျှနည်းငယ်တို့စွ မကြာ
 လှသည်လည်းဖြစ်သော အန္တမသောယုတ်ညံ့ဖျင်းသုဉ်း၊ အောက်
 ထစ်ဆုံး အပိုင်း အခြား အားဖြင့် အစ္ဆရာသဃိံဘတမတ္တံပိ၊ မျက်
 တောင်တရှက်၊ လျှပ် တပျက်ဖြင့် လက်ပစ်တတွက် ကာလ၊ တခဏ
 မျှ သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဘဝံ၊ သတ္တဝါ ဖိုမ၊ ထိုထိုမျှ၌။ ဘဝဆို
 သောအဖြစ်ကို၊ အဟံ၊ သင်တို့ဆရာ ဗုရားငါသည်။ နဝဇ္ဇောမိ၊
 ဘယ်တော့ ဘယ်ခါ၊ ဘယ်သမယာဘဝ၊ ဘယ်ကာလမျှ၊ ခြီးမွမ်း
 ပြောဆို၊ ဟောလိုခြင်းငှါ၊ မပြုလေကုန်ပြီ။

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ ပရမတ်တရားတို့နှင့်။ ကျင့်ကြံနေသ
မျှ ရဟန္တာအရိယာတို့၊ လောကမှာ မဆိတ်ကြောင်းဟောသော။

(ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။)

(၁၀၀) သစေ သမ္မာ ဝိဟရေယျံ၊ နဆိန္နေယျံ၊
ဝိတာသဝါ၊ တသ္မာ သမ္မာ ဝိဟရေယျံ၊
သံဆိန္ဒိတွာန သံသယံ။

သမ္မာ၊ ပရမတ်ဉာဏ်၊ ဝေဘနိပိုင်းခြား၊ သင်္ခါရရုပ်နာမ်တရား
တို့နှင့်။ သစေဝိဟရေယျံ၊ အကယ်မသွေ ကေနနေကြသည်ဖြစ်ပါ
ငြားအံ့၊ ဝိတာသဝါ၊ အာသဝေါကင်းကွာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်။ လောကော၊ လောကသုံးဖြာ၊ လူတို့ရွာ၌။ နဆိန္နေယျံ၊ အရိ
ယာသူမြတ်တို့ မပြတ်မလပ်ကုန်၊ တသ္မာ၊ ထိုသို့၊ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ၊
ဓာတ်သစ္စာဖြင့် ဝိပဿနာပွားများ၊ ရဟန္တာ မဆိတ်ငြားကြသည့်
အတွက်၊ သံသယံ၊ ကျွတ်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟုတ်လော မဟုတ်
လော၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်လော မဟုတ်လော၊ တွေးတောယုံ
မှားခြင်း၊ ဝိစိကိန္နော၊ စိတ်နှစ်ဖြာကို၊ သံဆိန္ဒိတွာန၊ ဖြတ်တောက်
ပယ်ပစ်၍၊ သမ္မာ၊ ခန္ဓာငါးတန်၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတရားတို့နှင့်၊
ဝိဟရေယျံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ပြတ်ကင်းကွာအောင်၊ ဝိပဿနာတရား
ကျင့်ကြံပွားလျက်၊ အားထုတ်၍သာ။ ကျိုးစား၍သာ၊ နေသင့်လှ
ပေသတည်း။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အလို အတိုင်း လောကကြီးက
လိုက်ရပုံ။

(၁၀၁) စိတ္တေန နိယတေလောကော။ စိတ္တေနပရိ
ကာသတိ၊ စိတ္တဿ ဧက ဓမ္မဿ၊
သဗ္ဗေဝဝသမန္တု။

လောကော။ သုံးဆယ့်တစ်၊ လုံးစုံလောက၊ သတ္တဝါ ဟူသမျှ
 ကို၊ စိတ္တေန၊ စိတ်တခုတည်းသာလျှင်၊ ပရိကသတိ၊ အလိုရှိရာ
 မပါပါအောင် ယူဆောင်၊ ဆွဲငင်တတ်လေတော့၏။ ဇကုဓမ္မသာ၊
 တခုတည်းသာ မှန်စွာဖြစ်ပါလျက်၊ နှောင့်ယှက်ပွေလီ၊ ထိုဤများ
 လှ၊ ပိဇာနန၊ သဘောရှိသော၊ စိတ္တဿ၊ စိတ်တခုတည်း၏။ ဝသံ၊
 လိုရာနိုင်ငံ၊ သူ့အကြံသို့။ သဗ္ဗေဝ၊ မြင်မြင်သမျှ၊ လောကသုံးဖြာ၊
 အလုံးစုံသော၊ အရာရာတို့ပင်လျှင်၊ အနုဂ္ဂ၊ အပြင်း မသံ၊ မလွန်နိုင်
 ဘဲ၊ အမြဲစိုက်စိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကို သိုက်သိုက် မြို့ရ်မြို့က် အမှန်
 မကွာ၊ ဇကုန်တဖြာ လိုက်ကြရလေသတည်း။

စိတ်သည် နွားဆိုးနှင့်တူသဖြင့် ဆုမွန်ခြင်းမရှိက၊ သံသရာထဲက၊
 မလွန်မြောက်နိုင်ကြောင်း ဟောတော်မူသော။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၀၂) ကတိဟံ စရေယျ သာမညံ၊ စိတ္တံစေန
 နိဝါရယေ။ ပဒေပဒေ ဝိသိဒေယျ။
 သင်္ကပ္ပိနံ ဝသာနုဂေါ၊

စိတ္တံ၊ အဆင်းအသံ။ ခြောက်တန်အာရုံ၊ တွေ့ဆုံပါမှ။ ဖြစ်ပေါ်
 ရသည့်။ စိတ်မိက်ကို၊ စေနနိဝါရယေ။ စီးငြိရန်လွှား၊ တွေ့ရာကို
 စားတတ်သော။ နွားဆိုးနွားညစ်ပမာ၊ စိတ်မိက်စွဲကို။ ပိပဿ
 နာ၊ ငညာနှင့်တန်၊ ဉာဏ်နှင့်သိမ်းရပ်၊ မထိန်းအုပ်မစောင့်ရှောက်
 သည်၊ ဖြစ်ပါငြားအံ့၊ ကတိဟံ၊ ဘယ်နှစ် ဘယ်လ၊ ဘယ်ခါသမ
 ယ။ ဘယ်ဘဝကျတောင်မှ၊ သာမညံ။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကိလေသာ
 ကို။ ကောင်းစွာငြိမ်းတတ်၊ ပရမတ်တရား၊ ရုပ်နာမ်များကို။ ဇ
 ကာဟပိ၊ တနေ့တရက်။ တမနက်။ တခဏမျှလည်း၊ နစေရယျ၊
 အားထုတ်ကျင့်သုံးနှစ်လုံးမသွင်းပါတော့နိုင်။ သင်္ကပ္ပိနံ၊ မိစ္ဆာပိ
 တက်။ စိတ်ပျက်စိတ်ဖျင်း၊ စိတ်ကမြင်းတို့၏၊ ဝသာနုဂေါ။ အလို
 အကြိုက်၊ အမိက်ကိုပင်။ အစဉ်တစိုက်။ လိုက်တတ်သော၊ လူလေ
 လူဖျင်းတို့သည်။ ပဒေပဒေ၊ မြင်ကြားနံလျက်။ တွေ့သိဖက်၍

ခြောက်ချက်သော-အာရုံတို့ကြောင့်။ ဝိသိဒေယျ။ သံသရာဝဲ။ ဆင်း
ရဲအပေါင်း၊ ရွံညွှန်ပြောင်းမှ။ ဥက္ခေဒ်မပေ၊ မပေ၊ စုတ်စုတ်။
လုံးလုံးကြီးသာ၊ နှစ်မရအောင်သာ၊ မြုပ်ကြရာကုန်သတည်း။

ကာမဂုဏ်ကင်းပြတ်၊ ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်၌၊ သူတော်
ကောင်းများ မွေ့လျော် နှစ်သက်ခြင်း၊ သူယုတ်မာတို့။ မနှစ်သက်
ခြင်း၊ အကြောင်း၊

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၀၃) ရမဏိ ယာနိ အရညာနိ၊ ယဒ္ဓန္တေနာ
ရမာဏိဇနော။ ဝိတရာဂါရမိဿန္တိ၊
နတေ ကာမဂဝေ သိနော။

အရညာနိ၊ ရဟန်း လူရှင်။ အစဉ်မလာ။ ကာမဂုဏ်ကင်းပြတ်။
ဆိတ်ငြိမ်းရာ အရပ်တို့သည်။ ရမဏိယာနိ။ တရားမြတ်မွန်၊ အ
လွန်တင့်တယ် မွေ့လျော်ဘွယ် ရှိကုန်၏။ ယဒ္ဓန္တ၊ ယင်းကဲ့သို့၊ တင့်
တယ်ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၊ ကာမဂုဏ်ကင်းပြတ်သော-နေရာတို့၌၊
ဇနော။ ကာမဂုဏ်ရစ်ပူး၊ အပျော်အရွှင်မြူးတူးသော သူသည်။
နောရမာဏိ မမွေ့ မလျော်။ မလျော်မပိုက်၊ မနှစ်ချိုက်နိုင်လေ။ ဝိတရာ
ဂါ၊ ဝတ္ထုအာရုံ။ ကာမဂုဏ်ကို။ ခုံမင်နှစ်သက်ခြင်းကင်းကုန်သော၊
သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ရမိဿန္တိ၊ မွေ့ မွေ့ လျော်လျော်၊ ပျော်
ပျော် ရွှင် ရွှင် ကြည်လင်နှစ်ချိုက်တော်မူကြလေကုန်၏။ တေ။ ထို
သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည်။ ကာမဂဝေသိနော၊ ထွေထွေ
လာလာ။ မာယာဆန်းပြား ကာမဂုဏ်လိုက်စား၊ ရှာဖွေခြင်း တရား
သည် နဟောန္တိ၊ အဘယ်မှာလျှင်။ သာယာခံစား။ မကောင်းသော
တရားတို့ဖြင့်၊ ဖြစ်နိုင်စရာ။ ရှိနိုင်စရာ၊ ဟုတ်ပါတော့အံ့နည်း။

ဓမ္မကထိက၊ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်။ သုံးသုံးပါးကို၊ ဒုက္ခသန္တာပြု၍၊
နိဗ္ဗာန်၌ချမ်းသာကြီးကျယ်ကြောင်း၊ ဟောရမည့် အင်္ဂါပြသော။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၀၄) နိရယော ဘယ သန္တာပံ၊ နိဗ္ဗာနေ
ဝိပုလံ သုခံ။ ယထာ ဘူတံ ဝိညာပေ
တုံ၊ ဒေသေ တဗ္ဗံဟိ ယောဂိနာ။

နိရယော၊ ငရဲအစ။ ဗြဟ္မာတုံအဆုံး သုံးဆယ်တစ် သံသရာ၊
ဝန်ဆင်းရဲကြီးထဲ၌၊ ဘယသန္တာပံ၊ ကြောက်ရွက်သရဲ၊ ပူပန်
အမြဲ၊ ဆင်းရဲသော ဘေးအပေါင်းတို့ကို၎င်း။ နိဗ္ဗာနေ၊ သတ္တဝါ
ပုံယဉ်၊ ခုံမင်တောင့်တ၊ နိဗ္ဗာန်နိဂြိုဟ်၌ ဝိပုလံ၊ စံရသူအား များ
စွာအံ့ဩ၊ ပြန်ပြောကြီးကျယ်လှစွာသော၊ သုခံ၊ ဖေမြေမြ ကြည်စွ
ရှင်မှု၊ သုခတကာတို့ထက်၊ ချမ်းသာခြင်းကို ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်
မှန်သည့်အတိုင်း၊ ဝိညာပေတုံ၊ တရားနာ ဝိသုတ်၊ တတ်တတ်
အပ်အပ်၊ စွဲမှတ်အများထင်ရှားသိကြစေခြင်းငှါ ယောဂိနာ၊ ဓမ္မ
ကထိက၊ နာမကျော်ဆို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒေသေတဗ္ဗံဟိ
လေးဖြာအပါယ်၊ တကယ်လွတ်ရာ၊ သောတာပန်ထိ၊ မဂ်ရောက်
ရှိအောင်၊ မိမိရရ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အဟုတ်မှန်စွာ၊ ဟောညွှန်ပြုကြ
ရာသတည်း။

ဒုက္ခကြောက်လျှင်၊ လူမြင်သော-နေရာ၊ မမြင်သော-နေရာမှ
စ၍၊ ဘယ်အခါမဆို မကောင်းမှုကို- မပြုသင့်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၀၅) သစေဘယထ ဒုက္ခဿ၊ သစေဝေ၊
ဒုက္ခမဗ္ဗိယံ၊ မာကတ္တပါပကံကမ္မံ၊ အဝိ
ဝါ ယဒိဝါ ရဟော၊

ဘိက္ခုဝေ၊ ဘေးအတန်တန်၊ ဒုက္ခရန်ကို၊ ဇောန်ကြောက်ငြား။
အို-ချစ်သား-ချစ်သွီးအပေါင်းတို့၊ ဝေ၊ သင်ချစ်သားချစ်သွီး အ
ပေါင်းတို့သည်၊ ဒုက္ခဿ၊ အပါယ်ကစ၊ ဆင်းရဲဟူသမျှ၊ ဒုက္ခအ
ပေါင်းတို့ကို၊ သစေဘယထ၊ အကယ်မသွေ၊ ဇောန်ကြောက်ကြ

သည်ဖြစ်ပါငြားအံ့။ ဒုက္ခံ၊ သုံးဆယ် တတို၊ လုံးစုံအဖြ၊ ဆင်းရဲ
ဟူသမျှ၊ ဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို၊ သစေအပ္ပိယံ။ အကယ်မသွေ၊ ဇကန်
မချစ်၊ မနှစ်သက်သည် ဖြစ်ပါငြားအံ့။ အဝိဝါ၊ လူများရှေ့တွင်၊
မျက်မြင်ထင်ရှားသော - နေရာ၌၎င်း၊ ရဟောဝါ၊ လူများမမြင်၊
ရှေ့တွင်မရှိ၊ ပကတိတယောက်တည်းနေသောအခါ၌၎င်း၊ ပါပ
ကံ ကမ္မံ ယုတ်မာဆိုးဝါး၊ မကောင်းမှုဟူသမျှ၊ တရား အစုံတို့
ကို၊ မာကတ္ထ၊ ဤနေရာမှာ၊ သတ္တဝါဝေဏော။ ဆိတ်လေပြီဟု၊ အ
ထင်ရှု၍၊ ဘာကလေးတခုကိုမျှ၊ ပြုလိုက်စရာ၊ ကျင့်လိုက်စရာ၊
သင့်ပါတော့အံ့နည်း။

ဆိတ်ငြိမ်သောညအခါသည် သူတော်ကောင်းများအလို့ငှါဖြစ်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်

(၁၀၆) နတာဝသုပိတုဟောတိ၊ ရတ္တိနက္ခတ
မာလာနိ၊ ပဋိဇဂ္ဂိတုမေဝေသာ၊ ရတ္တိ
ဟောတိ ဝိဇာနတံ။ ။

နက္ခတ္တမာလာနိ၊ နက္ခတ်အစဉ်တို့ဖြင့်၊ ကြည်လင် တောက်ပ
သော ရတ္တိ၊ ညဉ့်အခါသည်၊ သုပိတု၊ အလကား သက်သက်
မောဟပက်ပြီး။ အိပ်စက်တို့အလို့ငှါ။ နတာဝဟောတိ၊ ဖြစ်တော့
သည် မဟုတ်ချေ။ နက္ခတ္တ မာလာနိ။ နက္ခတ် အစဉ်တို့ဖြင့်။
ကြည်လင် တောက်ပသော။ သောရတ္တိ။ သားဌက် တိရစ္ဆာန်၊
လူသံဆိတ်ငြိမ်၊ အချိန်ဖြေ၊ ဤညဉ့်ကာလသည်။ ဝိဇာနတံ၊
သဒ္ဓါညော၊ ခြံစွာလုံ့လ ဥသဟန့် ဖြည့်စုံ ကြကုန်သော၊
သူတော် ကောင်း တို့အား၊ ပဋိဇဂ္ဂိတုမေဝေ၊ နိုးနိုးကြားကြား၊
ဝိပဿနာတရား၊ အားထုတ်စရာတို့၊ အလို့ငှါသာလျှင်၊ ဟောတိ၊
အမှန်မသွေ ဇကန်မချ၊ မဂ်ဖိုလ်ရတို့၊ ပစ္စက္ခ၌၊ ဖြစ်ပေါ်၍သာ၊
ပေါ်ပေါက်၍သာ၊ လာရလေကုန်သတည်း။

မိန်းမ ယောက်ျား၊ လူမိုက်များတို့။ မိမိကိုယ်ကို
ပြုပြင်နေပုံ။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၀၇) တေလေန မန္တိယာဗန္ဓိ၊ မံဠာမညန္တိ
သာမမ၊ ကေသေသင်္ခရိတွာ သုဠု၊
သုဂန္ဓာ ဝါရယေဝက။

ကေသေ၊ ကောက်လိမ်ရှုပ်ထွေး၊ ချိတ်စေးရိုးသဏ္ဍာန်၊ ဆံပင်
တို့ကို၊ သုဠု သစ် | ရိတွာ၊ ယုယုယယ၊ လှပစေရန်၊ စိတ်ရည်သန်
ပြီး၊ ဖန်ဖန်ဖိုးမှု၊ ကောင်းစွာပြု၍။ တေလေန၊ အမွှေးစုံညီ၊ စပါယ်
ဆီနှင့် အုံးဆီ နှမ်းဆီ ခေါင်းလိမ်းဆီဖြင့်၊ မန္တိယာ၊ အရင်းအဖျား
လွတ်ငြားမရှိ၊ စိစိသေချာ၊ လိမ်းကျပ်၍၊ အာဗန္ဓိ၊ စတောက်
ဘီးစပတ် တပတ်ရစ်-နှစ် ဘတ်ရစ်၊ ကျစ်ကျစ်လုံးလုံး၊ ရောင်ဆံထုံး
တို့ဖြင့်၊ ဖွဲ့ထုံးကြလေကုန်တော့၏။ အာဗန္ဓိတွာ၊ လှပစေရန်၊ စတိုင်
ဟန်နှင့်၊ ရည်သံယီးသီး၊ ထုံးဖွဲ့ပြီး၍၊ မမ၊ ခန္ဓာကိုယ်ရှုပ်၊ အကောင်
ပုပ်ကို၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ၊ ဇေကုန္တာဟု၊ ကောင်းစွာတည့်တည့်။
ညဏ်မျက်စိနှင့်၊ မြင်အောင်မကြည့်သော ဝါ၏။ မဠာ၊ အလှအယဉ်၊
ဘယ်သူယှဉ်က၊ တုမရဘဲ၊ ဆ၊ ထောင်ကဲ၍။ အမြဲချောစွ ပြေ
ပြစ်လှ၏ဟု၊ သုဂန္ဓာ သင်းကြိုင်ပြန်ပြောင်း ရနံ့ပေါင်းတို့၏။ ဝါရ
ယေဝက၊ မွှေးမွှေးကြိုင်ကြိုင် လှိုင်လှိုင်ထုံထုံ၊ လူ့ဘုံထင်ရှား၊
တင့်တယ်စွ-ဝါတကား။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒုပ္ပညာ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ လှပ
လိငြား၊ ပညာနည်းပါး လူအများတို့သည် မညန္တိ၊ နေ့စဉ်မဆိတ်
စိတ်မှာမပြတ် အာရုံကပ်၍၊ တလစပ်ဖြင့်၊ မှတ်ထင်၍သာ
အောက်မေ့၍သာ၊ နေတတ်ကြလေသတည်း။

ဂင်္ဂါငါးနှင့်၊ ယမုနာ ငါးနှစ်ကောင်တို့ အလှပြိုင်ရာမှာ။

လိပ်ကြီးက စီရင်သော-ဂါထာ။
သုတ်ပါထေယ။

(၁၀၈) သောဘတိ မစ္ဆော၊ ဂင်္ဂေယျော။
အတော သောဘတိ ယမုနော။
စတုပ္ပဒေါ ယံပုရိသော နိဂြောဓ
ပရိမဏ္ဍလော၊ ဤသမာယတဂီဝေါစ
သဗ္ဗေဝ အတိရောစတိ။

ဂင်္ဂေယျော၊ ဂင်္ဂါမြစ်၌၊ ဖြစ်ထွန်းကြီးမားလျက်၊ ကျက်စား
လှည့်လည်သော၊ မစ္ဆော၊ ငါးကလေးသည်လည်း၊ သောဘတိ၊
အလွန်တင့်တယ်ပါပေ၏။ တတော၊ ထိုမှတပါး ယမုနော၊ ယမု
နာမြစ်၌၊ ဖြစ်ထွန်းကြီးပွားလျက်၊ ကျက်စား လှည့်လည်သော
မစ္ဆော၊ ငါးကလေးသည်လည်း၊ သောဘတိ အလွန်လှပတင့်တယ်
ပါပေ၏။ စတုပ္ပဒေါ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍ
လော၊ ပြည်ညောင်ပင်အဝန်းကဲ့သို့ မထောင့်မချွန်း၊ ဝိုင်းဝန်းခြင်း
လည်းရှိပေသော၊ ဤသံ၊ မသေးမသွယ် စဉ်းငယ်ကလေးမျှ၊ အာ
ယတဂီဝေါစ၊ ရထားကောက်သဖွယ်။ ရှည်သွယ်ကော့ညှုတ်သော
လည်ပင်းလည်းရှိထသော၊ အယံပုရိသော။ ဤလိပ်တည်းဟူသော။
ငါယောကျ်ားကောင်းသည် သဗ္ဗေဝ။ သင်တို့နှစ်ယောက်လုံးတို့ကို
ပင်။ အတိရောစတိ၊ သာလွန်အုပ်စိုးလျက်၊ လွှမ်းမိုး၍သာ။ သိမ်း
ခြံ၍သာ၊ လှပတင့်တယ်ပါပေသတည်း။

သစ္စာလေးပါး-ဝိပဿနာရူပုံ။

(၁၀၉) ဒုက္ခံ တောဘူမကံဝဇ္ဇံ။ တဏှာ။ သမု
ဒယောဘဝေ။ နိရောဓေါနာမ နိဗ္ဗာနံ
မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရော မတော။

(က) ဝဋ္ဋံ၊ ကံနှင့်အကျိုး၊ တရားမျိုးတို့၊ ရိုးရာမကုန်။ အခွင့်ကြို
 တိုင်း။ ပေါင်းစုံရောရပ်။ ဟောမသတ်အောင်။ မရပ်မတည် ပတ်
 ပတ်လည်သော။ တောဘူမကံ။ ကာမရူပ။ အရူပဟု၊ ဘဝသုံးတွေ။
 ချုံး၍ရေလျှင်။ ငါးတွေခန္ဓာ နှစ်ဖြာနာမ်ရပ်။ အကောင်ပုပ်ဟူသမျှ
 တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ထိတ်ကြောက်စရာ၊ သံသရာမှာ။ လွန်စွာကောင်း
 လှသော၊ ယုတ်မာလှစွာ။ ဒုက္ခသစ္စာတရားမျိုးတို့ပေကုန်တည်း။ ။
 ခန္ဓာနာမ်ရပ်။ အကောင်ပုပ် ဒုက္ခသစ္စာသာ။ ။

(ခ) တဏှာ။ ငါးတွေခန္ဓာ။ နှစ်ဖြာနာမ်ရပ်။ အကောင်ပုပ်ကို။
 အဟုတ်စိတ်တွင်။ သူငါထင်၍၊ ခုံမင်စုံမက်၊ နှစ်သက် လိုလား။
 တဏှာ တရားသည်။ သမုဒယော။ ခန္ဓာနာမ်ရပ်။ အပုပ်အသိုး၊
 ဒုက္ခအိုးကို။ ပွားတိုးစေမှု၊ အကြောင်းပြုသည့်။ သမုဒယ။ သစ္စာ
 တရားသည်။ ဘဝေ၊ တဘဝထက် တဘဝ။ ချမ်းသာရအောင်၊
 ကုသလအရိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ ကြိုးစား၍သာ၊ ပြုကျင့်ခြင်းသာ၊ ဖြစ်ပါ
 ပေကုန်သတည်း။ ။ ခန္ဓာငါးခု၊ ခင်တွယ်မှု။ သမုဒယသာ။ ။

(ဂ) နိဗ္ဗာန်၊ သမုဒယဒုက္ခံ၊ နှစ်တန်မြစ်မ။ မကျန်ရအောင်။
 ပယ်ချရပ်သိမ်း။ အကုန်ငြိမ်း၍။ ဟိန်းချလောက်စွာ၊ မဟာအသင်္ခတ၊
 နာမထင်ရှား၊ နိဗ္ဗာန်တရားသည်။ နိရောဓေါနာမ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း။
 အကုန်ငြိမ်း၍ချုပ်သိမ်းတုံ့ဘိ၊ ဗျုပ္ပတ္တိကြောင့်။ မရှိခန္ဓာ၊ နိရောဓ
 သစ္စာတရားမည်ကုန်သတည်း။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ငြိမ်းရာမှန်၊ နိဗ္ဗာန်
 နိရောဓေါ။ ။

(ဃ) လောကုတ္တရော။ သံသရာမှာ၊ မြန်စွာအဟုတ်။ တကယ်
 ထုတ်နိုင်၍။ လောကုတ္တရာဖြစ်သော မဂ္ဂေါ၊ ဒိဗ္ဗိတဏှာ။ ကိလေ
 သာကို။ နာနာကြပ်ကြပ်၊ အသေသတ်သဖြင့်၊ ရှစ်ရပ်မဂ္ဂင်။ ဖိုလ်
 လျှင်လေးပါး။ မဂ်ကားလေးလီ။ တရားမည်ခြင်းဟူ၍။ မတော။
 ရှေ့နောက်ကိုမြင်။ ငညာရှင်တို့။ ထင်ထင်ရှားရှား ဤတရားကို၊
 ပိုင်းခြားထွေထွေ။ အတတ်မသွေ။ သိအပ်လှပေသတည်း။ ။ နိဗ္ဗာန်
 လမ်းဝင်။ ရှစ်မဂ္ဂင်။ ခေါ် တွင်မဂ္ဂင်သာ။

၎င်းသစ္စာလေးပါး-ဥပမာဖြင့်ပြခြင်း။

(၁၁၀) ရောဂေါ ရောဂါနိဒါနဉ္စ၊ ရောဂဂူပသမော။
တထာ၊ ရောဂဘောသဇ္ဇမိစ္ဆေဝ၊ မုပမာဟိစ။
ဒိဝိတံ။ ။

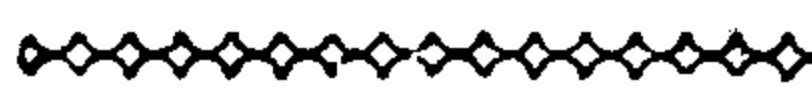
ရောဂါ၊ မြင်သူခပင်း၊ ရင်တွင်းဖိုမတတ်၊ လန့်ဖြတ်ဖွယ်ရာ၊
အိုင်းအမာကြီး၎င်း၊ ရောဂါနိဒါနဉ္စ၊ အိုင်းအနာကို။ လွန်စွာတိုး
ပွား၊ စေတတ်ငြားသည့်၊ အစားအစာ၊ ညှော်သင်းတဖြာတို့၎င်း၊
ရောဂဂူပသမော၊ အိုင်းအနာကြီး၏ အပြီးတိုင်မြောက်၊ တခါ
တည်းငြိမ်းပျောက်၍သွားခြင်း၎င်း၊ တထာ၊ ထိုမှတပါး၊ ရောဂ
ဘောသဇ္ဇံ၊ အိုင်းအနာကြီးကို၊ အပြီးတိုင်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်
စေကြောင်း၊ ဆေးကောင်း ဆေးမြတ်၎င်း။ ဣစ္ဆေဝမုပမာဟိစ၊
သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားတွင်၊ အများလူရှင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်
တို့၊ ပုံတင်ပြထား၊ ဤလေးပါးသော၊ ဥပမာစကား ဖြင့်လည်း၊
ဒိဝိတံ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ထေရ်မဟာတို့၊ စိကာ့ဖွဲ့ကုံး၊ ကျမ်းနိဂုဏ်း
ဖြင့်၊ ပုံထုံးတဖြာပ၊ ထင်ရှားအောင်သာ၊ မြင်ငြားအောင်သာ၊
ပြကြလေကုန်သတည်း။ ရောဂါညှော်သင်း၊ ပျောက်ခြင်း ဆေး
မြတ်၊ ပမာကပ်၊ မှတ်ကြလေးသစ္စာ။ ။

သင်္ခါရကုသိုလ်တရားကို ရှာဖွေကြခြင်းသည်၊ သံသရာထွက်
လိုသောသူတို့၏ ကိစ္စမဟုတ်ကုန်၊ သိက္ခာသုံးဆင့်၊ ပညာသီလ၊
သမာဓိဟူသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ခာတ်သစ္စာ၊ ပရမတ္ထ တရားသာ
လျှင်၊ သူတော်ကောင်းကိစ္စဖြစ်ကြောင်း။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

(၁၁၁) အဓိသီလာ ဝိပိဗ္ဗာနံ၊ အဓိပညာယ
သိက္ခနာ၊ အတ္တ ကိစ္စန္တိ၊ ဝိညေယျာ၊
နညာကာမ ဂဒေသနာ။

အဓိသီလာ ဝိစိတ္တာနံ၊ မဂ်ကိုရမ္မ၊ မုချသိုင်မြဲသော၊ အဓိသီလာ၊
 သမာဓိတို့ကို၎င်း၊ အဓိပညာယာ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ သတိပဋ္ဌာန်သတ္တ၊
 အာယတနာ ပဋိစ္စ၊ ပရမတ္ထတရား အဓိပညာများ တို့ကို၎င်း၊
 သိက္ခနာ၊ ကလျာဏဝင် သူတော်စဉ်တို့၊ သင်အံ ကျက်မှတ်ပွား
 များအပ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ အတ္တကိစ္စံ၊ သံသရာထွက်လို၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 ထင်ရှား၊ ယောက်ျားမိန်းမတို့၏ ကိစ္စမည်ကုန်၏။ အညာ၊ ပညာ
 သီလာ၊ သမာစသော၊ သုံးဝမဂ္ဂင် တရားယဉ်နှင့် ကင်းကုန်သော။
 ကာမဂဝေသနာ။ တဘဝတနပ်စာ၊ ချမ်းသာရာပို့၊ သီလာ ဒါန၊
 သမထ ဘာဝနာ၊ ငါးဖြာကာမ၊ တောင့်တ ထွေထွေ၊ လူတို့ပြေ
 မှာ၊ ရှာဖွေရခြင်းသည်ကား၊ နအတ္တ ကိစ္စံ၊ ကိုယ့်ဘဝကိုလျှင်၊
 ကိုယ်တော်ချဉ်သည့် သူတော်စဉ်အပေါင်းတို့၏ကိစ္စမဟုတ်ကုန်၊
 ဣတိ၊ ဤသို့ လောကီလောကုတ်၊ မယုတ်နှစ်ဖြာ၊ သေချာ တတ်
 တတ်၊ ဉာဏ်နှင့်အုပ်ပြီး၊ စွဲမှတ်၍သာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍သာ၊ သိအပ်လှ
 ပေသတည်း။

လက်နှစ်သစ်လောက် မိန်းမဥာဏ်နှင့်၊ နိဗ္ဗာန်မရဟု။
 မာရ်နတ်က ဆိုခဏ်း။

သံယုတ်ပါဠိတော်။

(၁၁၂) ယန္တံ ဣသိဟိ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဋ္ဌာနံ ဒုရဘိ
 သမ္ဘဝံ၊ နတံဒွင်္ဂုလပညာယာ၊ သက္ကာ၊
 ပပွေတု မိတ္တိယာ။

အသျှ၊ သောမ ထေရီ။ ဘွဲ့မည်တွင်သ၊ အို-ရဟန်းမ၊ ဣသိဟိ၊
 သီလသမာ၊ စစွာသောင်းသောင်း၊ တရားပေါင်းဖြင့်၊ ကောင်းစွာ
 သင်္ချေ၊ ပြုခဲ့ပေသော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာခေါ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့
 သည်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ အလွန်ရှည်ကြာ။ သံသရာမှာ၊ လေ့လာဝသီ။ ပါရ
 မိတို့၊ အညီညွှန်ညွှောက်၊ အကုန်ပေါက်၍၊ ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်

လှပေသော။ ယယံ တံဠာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ထက်သန်ပါမှ
 အမှန်ကြသည့်၊ အာသဝကုန်ပြတ်၊ အကြင်နိဗ္ဗာန် အရပ်သည်။
 အတ္ထိ၊ မုချကေနံ။ အမှန်တည့်တည့်။ တကယ်ဘဲရှိပေ၏။ ဒုရဘိ
 သမ္ဘဝံ။ ပါရမီဉာဏ်။ ဘုန်းကံ မြင့်မောက်။ လောက်လောက်
 လားလား၊ လူယောက်ျားတို့မှ။ ထင်ရှားထုတ်ချောက်။ အဟုတ်
 ရောက်ရန်၊ တန်တန်မသွေ၊ ထွေထွေအမှု။ လွန်လွန်ကြူး၍၊ အ
 ထူးခဲယဉ်းလှပေသော၊ တံဠာနံ။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ထက်သန်
 ပါမှ၊ အမှန်ကြသည့်၊ အာသဝကုန်ပြတ်၊ ထိုနိဗ္ဗာန် အရပ်သို့၊
 ဣဂုံလပညာယ၊ လက်နှစ်သစ်သာ၊ မြော်မြင်ပါ၍။ ပညာသေးအင်၊
 ဉာဏ်မမြင်သော၊ ဣတ္ထိယာ၊ စိတ်အားမသန်။ ဘုန်းကံ နည်းပါး၊
 သင်တို့လို မိန်းမများသည်။ ပပေ၊ စိတ်အားထက်သန်။ ဘုန်းကံ
 ကြီးမား။ ယောက်ျားတို့နယ်၊ တကယ်ထုတ်ချောက်။ အဟုတ်
 ရောက်ခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ အသားအရေ၊ ခန်းကျေ တုံ့လပ်၊ လိန်
 ချောက်ကပ်၍။ ခန္ဓာပြတ်တောင်၊ တတ်နိုင်စရာ။ ဖြစ်နိုင်စရာ၊ ရှိ
 ပါတော့အံ့နည်း။

သောမ ထေရိက၊ မာရ်နတ်ကို ပြန်၍ချေသော
 သံယုတ်ပါဠိတော်။

(၁၁၃) ဣတ္ထိတာဝေါ ကိံကရိယာ။ စိတ္တမိသု
 သမာဟိတော၊ ဉာဏမ္ပိ ဝတ္တာ မာနမ္ပိ၊
 သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။

မာရ၊ မိန်းမဆိုလျှင်။ ဉာဏ်အင်နည်းပါး။ ယောက်ျားလောက်
 များ သုံးမကျဟု၊ ပြောပြလေတာ။ ဟံ၊ မာရ်နတ်အယုတ်မာ၊ သမ္မာ၊
 မိန်းမ ယောက်ျား၊ ထင်ရှားမလို၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ။ ဖြောင့်
 မတ်စွာဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာငါးတန်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ်။ ပရုဇော်နှစ်၊ မာတ်
 အစစ်ကို။ ဝိပဿတော၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ။ ငါ့ငါ့ကင်းပျောက်။

ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်။ တယောက်စွမ်းအား၊ ရှုစားကြည့်နေ
 နိုင်သောသူ၏။ စိတ္တမှီ၊ ဉာဏ်နှင့်မကွဲ၊ ပူးကပ်မြဲပြီး။ တွဲချိတ်လျက်
 နေသော။ ဝိပဿနာစိတ်သည်၊ သုသမာဟိတော။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်
 ဓာတ်၊ ခန္ဓာဓာတ်၌။ တတ်အပ်မသွေ၊ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေခဲ့
 သည်ရှိသော်၊ ဉာဏဗွဲ့။ စိတ်နှင့်ရောစပ်၊ မခွဲအပ်သည့်၊ ပရမတ္ထ
 ဉာဏ်ပညာသည်။ ဝတ္ထုမခန့်မို့၊ မချမသွေ၊ ကေနိမယုတ်၊ အဟုတ်
 ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်ရှိသော်။ ဣတ္ထိဘာဝေ ။ သူ့သူငါငါ ။ သတ္တဝါ
 တို့နှုတ်မှာခေါ်ကြ၊ မိန်းမ၊ မိန်းမ၊ မိန်းမဆိုသော။ အဖြစ်သည်။ ကိ
 ကရိယာ။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်။ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ ဆင်ခြင်ပိုင်း
 ခြား ဉာဏ်မြင်ငြားသော်။ ယောကျ်ား-မိန်းမရှာမရ၍။ ဘာမျှ
 ဘယ်ဟာ၊ ပြစ်တင်ကာဖြင့်။ ဘာညာဆိုရေး၊ တော်ရာတွေ့ပြီး။
 ဘာဘာညာညာကလေးထုချမျှ။ ကဲ့ရဲ့စရာ ပြစ်တင်စရာ၊ ရှိပါ
 တော့အံ့နည်း၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ်ကို မတတ်သောသူသာ၊ မိန်းမ-
 ယောကျ်ားဟု မှတ်ထင်ကြောင်း။

၎င်း , သံယုတ်ပါဠိတော်။

(၁၁၄) ယဿန နသိယာဇဝံ၊ ဣတ္ထာယံပူရိသော
 တိဝါ၊ ကိဗ္ဗိဝါပနအညသ္မိံ၊ တံမာရောဝတ္ထု၊
 မရဟာတိ။

မာရ၊ မိန်းမဆိုလျှင်၊ ဉာဏ်အင်နည်းပါး၊ ယောကျ်ားလောက်
 မျှ သုံးမကျဟု။ ပြောပြလေတာ၊ ဟဲ့မာရ်နတ် အယုတ်မာ၊ ယဿ၊
 ပရမတ်ဉာဏ်ကို၊ ဝေဘနိပိုင်းခြား။ မတတ်ငြားအောင်၊ အလ
 ကားနေမှု၊ ဖျင်းသောသူအား၊ အယံ၊ နိမ့်မြင့်ရှည်တို့၊ ညိုညိုဖြူဖြူ၊
 အမူပုံဟန်၊ သဗ္ဗာန်ကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ တကယ်ထင်ရ၊
 မြင်ရကြောင်ကြောင်၊ လူတို့ဘောင်၌၊ ဤအကောင်မျိုးကား၊ ဣတ္ထု၊
 ယောကျ်ားလောက်မျှ၊ သုံးမကျဟဲ့၊ မိန်းမဆိုသော- အကောင်မျိုး
 ပေဘည်း။ အယံ၊ နိမ့်မြင့်ရှည်တို့၊ ညိုညိုဖြူဖြူ၊ အမူပုံဟန် သဗ္ဗာန်
 ကြီးငယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ တကယ်ထင်ရ၊ မြင်ရကြောင်ကြောင်

လူတို့ဘောင်၌။ ဤအကောင်မျိုးကား၊ ပူရိသော၊ ပညာထက်သန်၊
 တုန်းကံကြီးမား၊ ခွန်အား ပြေ့လတ်၊ ယောက်ျား မြတ်တို့ပေ
 တည်း။ ဣတိ။ ဤသို့၊ ခန္ဓာ ရုပ်နာမ်၊ မတတ်ပြန်၍ တန်တန်မှောက်
 မှား၊ ယောက်ျား မိန်းမ၊ ခေါ်ဆိုကြသည်။ လောကတရား၊ အထင်
 များသည်။ သိယာနု၊ သိယာဇေ၊ လောကထုံးစံ ပညတ်ဉာဏ်ဖြင့်
 ကေနိမသွေ၊ ဖြစ်ကြပေရာ၏။ ပန၊ ပရမတ်မဆန်၊ ပညတ်ဉာဏ်
 ဖြင့်၊ အမှန်ဒိဋ္ဌ၊ မိန်းမ ယောက်ျား အထင်မှားစရာ၊ သူသူငါငါ၊
 သက္ကဝါတို့၊ များစွာကြီးရှိပါသော်လည်း။ အညသ္မိံ ဝါ၊ ခန္ဓာငါး
 တန်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ်၊ ပရမတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ ဉာဏ်၌
 မြင်မှု မာရော၊ ရောက်တတ်ရာရာ၊ ဘာညာစောင်းခဲ့၊ အရှဲ့တိုက်
 တတ်၊ သင် မာရိနတ်သည်။ တံဝစနံ လက်နှစ်သစ်မှန်၊ မိန်းမဉာဏ်
 ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်ဆုံးတိုင်၊ ရနိုင်မည်လား ထိုစကားကို၊ ကိဉ္စိ၊ မကြီး
 မကျယ်၊ နည်းငယ်ပုံတု၊ တစုံတခုကလေးကိုမျှ၊ ဝတ္ထု၊ အအ မိန်း
 မိန်း၊ ကလိန်းကလက်၊ ပျက်တတ်ချော်တော်၊ လူသရော်တို့၊
 အဖော်မဝင် ဉာဏ်အင်နည်းပါး၊ နောက်သားထုံးပြ သုံးမကျဟု၊
 မိန်းမအပျင်း၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ နအရဟတိ၊ လူချိက်အမျိုးမျိုး။ အ
 တုခိုးအောင်၊ ဆိုရိုး ဆိုချိက်၊ ပညာရှိ မကြိုက်သဖြင့် အချိက်အတန့်
 ကလေးဘောင်မှ၊ ပြောဆိုစရာ၊ ပြစ်တင်စရာ၊ မသင့်မထိုက်လှ
 သတည်း။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ခွဲပြခန်း။

(က) ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မတ္တိ
 ဘဝံ အာကနုတိ။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒါန သိလာစသော၊ ကာမကုသိုလ်
 ကံ တခုကိုသာ၊ ကောင်းစွာယုံကြည်လျက်ရှိသော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။
 သမ္မတ္တိဘဝံ၊ လူကောင်း-နတ်ကောင်းဖြစ်ရသော၊ ဘဝသမ္မတ္တိ၊
 စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေပေါများခြင်းဟူသောဘောဂသမ္မတ္တိ
 အကျိုးကို၊ အာကနုတိ၊ ရောက်အောင်မကြာ။ ရအောင်လျင်စွာ၊
 ဆွဲငင်နိုင်လေတော့၏။

(ခ) ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ရူပါရူပဘဝေ။ ပဋိသန္ဓိံ ဒေတိ။

ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ကာမကုသိုလ်မက။ ဈာန်လမ်းကျအောင်။ အမှန်တာကွယ်သော။ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိကုသိုလ်သည်။ ရူပါရူပဘဝေ ရူပ-တဆယ်၊ ခြောက်ဆုံ။ အရူပ-လေးဆုံ တို့၌ဖြစ်ကြစေရန်၊ ပဋိသန္ဓိံ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို၊ ဒေတိ။ ပေးနိုင်လေတော့၏။

(ဂ) မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝဋ္ဋဝိဒ္ဓိံ သေတိ။

မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ်စိတ်လေးခု၌ပါရှိသော။ ပညိန္ဒြေစေတသိက် ဟူသော၊ မဂ်ဉာဏ်ကိုမြင်သိသော။ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ အကျိုးသည်။ ဝဋ္ဋံ၊ ချားရဟတ်ပမာ။ ချာချာပတ်ရစ်၊ သံသရာ ဟူသော ဝဋ်မြစ်ကို။ ဝိဒ္ဓိံ သေတိ ချိုးဖြတ်ဖျက်ဆီးတတ်လေတော့၏။

(ဃ) ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝံပဋိဗာဟတိ။

ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒိုလ်လေးပါးတိုင်အောင် သိသော၊ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိအကျိုးသည်။ ဘဝံ။ တဖန်ဘဝအသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းများကို ပဋိဗာဟတိ။ တားမြစ်၍ထားနိုင်လေတော့၏။

သမ္ပဇန ဝေပပါး ပြခြင်း။

က။ ။ သတ္ထကသမ္ပဇန။ ။ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား၊ အရိယာပထ လေးပါး တို့၌၊ ဗုရား-တရား-သံဃာအစစ်ကို။ မြင်မှု သိမှုတည်း။

ခ။ ။ သပ္ပ၊ ယ သမ္ပဇန။ ။ ပုဂ္ဂလသပ္ပ၊ ယ။ ဥတုသပ္ပ၊ ယ။ အာဝါသသပ္ပ၊ ယ။ ဂေါစရသပ္ပ၊ ယ။ လေးပါးမျှခြင်း။ တနည်း၊ ကာမဂုဏ်ဆိတ်သော အရပ်အချိန်ကိုခေါ်ခြင်း။

ဂ။ ။ ဂေါစရသမ္ပဇန။ ။ တခုသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား၊ အရိယာပုတ်လေးပါးနှင့် နေမှုကို ခေါ်သည်။

ဃ။ ။ အသမ္မောဟသမ္ပဇန။ ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်နာမ်ရုပ်မှဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပစ္စက္ခ၌၊ ကံစိတ်ဥဟာ။ လေးဖြာသော အကြောင်းတရား။ ဆက်လက်၍ နေမှုကြောင့်၊ သွားလာလျောင်းထိုင်။ ပြောဆိုနေသည်ဟုသိမှုကိုခေါ်သည်။

ကိလေသာမှလွတ်သောဝိမုတ္တိငါးပါး။

- ၁။ တဒင်္ဂဝိမုတ်။ ၂။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ်။ ၃။ သမုဒ္ဓေဒဝိမုတ်။
- ၄။ ငဋိငဿမ္ဘနဝိမုတ်။ ၅။ နိသရဏဝိမုတ်။

သမထလမ်းနိဝရဏခြောက်ပါးခွါပုံ။

- ၁။ ဝိတက်ဈာန်သည်။ ။ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏကိုခွါ၏။
- ၂။ ဝိစာရဈာန်သည်။ ။ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကိုခွါ၏။
- ၃။ ဝီတိဈာန်သည်။ ။ဗျာပါဒ နိဝရဏကို ခွါ၏။
- ၄။ သုခဈာန်သည်။ ။ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏကို ခွါ၏။
- ၅။ ဧကဂ္ဂဒါဈာန်သည်။ ။ကာခဆန္ဒနိဝရဏကိုခွါ၏။
- ၆။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏကိုကား။ ။ဈာန်ငါးပါးလုံးကိုခွါ၏။

မနုဿတ္တဒုလ္လဘခေါ်ခြင်း။

မနုအဿသတ္တိတိမနုဿ။

အဿ၊ ထိုလူ၏အဖြစ်ကိုရကြသော သူတို့အား။ သတ္တ သန္တိ သီလ သုတ စာဂ ငညာ ဝိရိ ဩတ္တပ္ပဟူသော၊ ခုနစ်ပါးတို့သည်။ မနု၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ ထင်ရှားရှိကုန်၏။ တသ္မာထို့ ကြောင့်၊ မနုဿ၊ လူဟု သမုတ်ကြကုန်၏။

ရုပ်တို့၏ပေါက်ပြန်ပုံ ပြခြင်း။
ဋီကာကျော်။

ရူပနုဉ္စေတ္ထ၊ သိတာဒိ ဝိရောမိ ပစ္စယသမဝါယော၊ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိယောဝ။ ။ဧတ္ထ၊ ဤရုပ်၏ ပေါက်ပြန်ခြင်းကို ပြရာ၌၊ သိတာဒိ ဝိရောမိ ပစ္စယသမဝါယော၊ သိတအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ၊ ရှိသော်၊ ဝိသဒိ သုပ္ပတ္တိယောဝ၊ ရှေ့ရုပ်အစဉ်နှင့်မတူသော။ နောက်ရုပ် အစဉ်နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်သာလျှင်ရူပနံ၊ ရုပ်၏ပေါက်ပြန်ခြင်းမည်၏။

အထူးသတိပြုရန်။

ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ပြုလိုသော၊ ရဟန်းရှင်လူတို့သည်၊ ဤကျမ်း
 ဌာပါရှိသော၊ ဂါထာဆောင်ပုဒ်အမျိုးမျိုး၊ ငါတို့စီရင် ရေးသား
 သော၊ သောတာပန်လမ်း အလင်းကျမ်း၌ ငါရှိသော၊ ဂါထာ
 ဆောင်ပုဒ်အမျိုးမျိုး၊ သံဃာစစ်တမ်း အလင်းကျမ်း၌ ပါရှိသော
 ဂါထာဆောင်ပုဒ် အမျိုးမျိုး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လမ်း-အမေး အဖြေ
 ကျမ်း၊ သောတာပန်လမ်း သံခိုင်ကျမ်း၊ မေဇိန္ဒာနရ-နိဗ္ဗာနကျမ်း
 တို့၌ပါသော ဂါထာဆောင်ပုဒ် အမျိုးမျိုးတို့ကို၊ နှုတ်ဝယ် ရွှရွ
 ရအောင် ကျက်မှတ်ထားရမည်။ ။ ၎င်းပြင် သင့်လျော်ရာ သုတ္တန်
 ဂါထာ၊ ဝိနည်းဂါထာ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ မာတ်သဟ္မာတို့နှင့် စပ်ဆိုင်
 သော၊ အဘိဓမ္မာဂါထာများမှစ၍၊ ရရာ- ဂါထာတို့ကို၊ စုံဆောင်း
 ကျက်မှတ်၍ ထားရမည်။

ထို့နောက်၊ အဝိစိကျသောတရား၊ ငရဲတိရစ္ဆာန်-ပြိတ္တာ-အသူ
 ရကာယ်၊ အင်္ဂါပင်လေး၌ဖြစ်သောတရား၊ လူ့ပြည်နတ်ပြည် တို့
 ၌ဖြစ်သောတရား၊ ရူပဗြဟ္မာ၊ အရူပ ဗြဟ္မာတို့၌ဖြစ်သောတရား၊
 အဆင်းလှသော တရား၊ ဥစ္စာပေါများသော တရား၊ တန်ခိုးကြီး
 သော တရားစသည်ဖြင့်၊ ဤသုံးဆယ် တာဘုံ သုံးဆယ် တလမ်းတို့
 ကို၊ ကျင့်စဉ်လုပ်စဉ်ကျကျနန၊ သေသေချာချာ၊ လည်လည်ပတ်
 ပတ်၊ တတ်စွမ်းရမည်။

အရှင်ဂေါတမ္မဘုရား၊ မပွင့်မပေါ် မြိကာ၊ ကမ္ဘာ့နိယာမ၊ အစဉ်
 အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ကျင့်ကြံနေကြသော၊ သင်္ခါရ သုံးပါး တရားကို
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်း သံသရာ၌လည်ပုံနည်းနှင့်၊ ပြနိုင်ပြောနိုင်ရ
 မည်။ ဂါထာနှင့်တာဘုံ ဟောပြောနိုင်ရမည်။ ဤသုံးဆယ် တာဘုံ
 အလုံးစုံတရား၊ ဖြစ်ပုံဖြစ်နည်းနှင့်။ ကျကျနနတတ်ပြီးမှ၊ အရှင်
 ဂေါတမ္မပေါ်လာမှ ဟောသောတရားကို။ တတ်မြောက်အောင်
 သင်ကြားရမည်။

ဂင်္ဂါဝဠု။ သဲစုထောင်သောင်း၊ မရေကောင်းသော၊ ဗုဒ္ဓဘုရား
 အနန္တ များစွာပွင့်ပေါ်လာရခြင်းသည်၊ လောကုတ္တရာ တည်းဟူ

သော၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း။ မင်္ဂလေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ တရား
ဟောပြောရန်အတွက်။ ပွင့်ပေါ်ရခြင်း၊ ပေတည်း။ ဓမ္မကထိက
လုပ်လိုသောသူသည်။ ဤသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်
ရဟန္တာတို့ဖြစ်ပုံ။ ကျင့်ပုံ၊ ကြံပုံ၊ ပြုပုံ။ ယူပုံ၊ သိပုံ၊ နေပုံ၊ ထိုင်ပုံ၊
စားပုံ၊ သောက်ပုံ၊ ပွားများပုံမှစ၍၊ နားလည်ရမည်။

အိမ်ရာ တည်ထောင်လျက်၊ ကာမဂုဏ် မစွန့်လွှတ်ဘဲ။ နိဗ္ဗာန်
ကိုသွားသော အာဂါရလမ်း၊ အိမ်ရာ မတည်ထောင်သောရသေ့
ပရမီဇ်တို့။ ကာမဂုဏ်ခွဲ၊ နေသူများ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသွားပုံ၊ နေပုံ၊ အနာ
ဂါရလမ်းကိုလည်း၊ ကြေကြေလည်လည်၊ တတ်ရမည်။ ဤလော
ကုတ္တရာလမ်း။ လောကီ ဘုံသုံးပါးလမ်း၊ နှစ်ဘက် နှစ်လမ်းကို၊
ဖြန်းဖြန်းကွဲတတ်ရမည်။ ရောသွက်၍ဟောပြောကာ၊ ဓမ္မကထိက-
ဟုတ် မဟုတ်မှတ်၊ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင်။ ဓမ္မကထိတို့ အင်္ဂါမှာ။
အမေးကား၊ နွားမွေးစားမာ။ များလှပ၏။ အဖြေကား၊ နွားချိုဝမာ၊
နည်းလှစွာ၏။ အမေးကား၊ ကျွဲကျောင်းသမား၊ ဥာဏ်နည်းပါး၊
အဖြေကား၊ ဗုရားလောင်းအလား။ ဥာဏ်ပေါများဟု၊ စပ်ဆို
ခြင်းကြောင့်။ အဓိပ္ပာယ်၊ အားဆယ်ပါးတို့၌၊ လူမိုက်တို့သည်။
ဒေါသမှာ။ အားထား၏။ လူဆိုးတို့သည်။ မိမိကိုင်သော လက်နက်
မှာ၊ အားထား၏။ ခလေးတို့သည်။ အိုမှာ အားထား၏။ သားသွီး
တို့သည်။ မိဘမှာ အားထား၏။ တပည့်တို့သည်။ ဆရာမှာ အား
ထား၏။ အဆိတ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ အစွယ်မှာအားထား
၏။ ဦးချိုရှိသော သတ္တဝါသည်။ ဥက္ခေခင်းမှာ၊ အားထား၏။
ကျွန်တို့သည်။ အရှင်သခင်မှာ၊ အားထား၏။ သူတော်ကောင်းတို့
သည် မှန်သော သွားဆိုခြင်း၌။ အားထား၏။ ပညာရှိတို့သည်။ စုံ
စမ်းခြင်းမှာ၊ အားထား၏။ အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို၊ အဖြေခံနိုင်
အဆိုခံနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နွားများ ဥက္ခေခင်းမှာ။ အား
ထားသကဲ့သို့။ ဤဥက္ခေခင်း တစ်ခုတည်း၌၊ ပေါက်ရောက်သော
ဦးချိုနှစ်ခုသည်။ သူတို့ချင်းရန်မဖြစ်၊ မထိမခိုက်သကဲ့သို့၊ လောကီ

တရားနှင့်။ လောကုတ္တရာ တရားနှစ်ပါးတို့သည်၊ ဘယ်နံရော၊ အခါမှ ရောသွက်၍ မဟောရ၊ မယူရ၊ မပြောရဟုမှတ်၊ ထို့ကြောင့်၊ လောကီ လောကုတ်၊ မယုတ်နှစ်ဖြာ၊ ကောင်းစွာ ကွဲကွဲပြားပြား၊ ပတ္တမြားနှင့်၊ နှံနှင့်မရောသကဲ့သို့၊ တတ်မြောက်မှု၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နိုင်သည်ဟုမှတ်။

ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှမ်းပြည်က ကုသိုလ်အမျိုးမျိုး ပြုလုပ်ဘူးသော ရှမ်းလူမျိုး ဘိုးလွယ်အိပ်နှင့်တူစေရသည်၊ ဘိုးလွယ်အိပ်သည် မဟူဘူးသော ကုသိုလ်မျိုး အရာဌာနဘာမျှမရှိ၊ ယူဘူးတာချည့်ဘဲ။ ။ထို့အတူ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်လုပ်လိုသောရဟန်းရှင်လူ တို့သည်၊ ဗဟုသုတ မရှိတာရယ်လို မရှိဘဲ။ အရာရာတိုင်းမှာပင် သိက္ခမ်း နားလည်ရသည်၊ ဂါထာဗန္ဓနတို့၌လည်း အတိုအစ၊ ဘာမျှမကျန်ဆိုသလို၊ ဗဟုသုတ စုဆောင်းကျက်မှတ်ထားရသည်၊ သို့မှ နောင်သောအခါ၊ လိုရာလိုရာ၊ သင့်ရာသင့်ရာ၊ ထည့်စွက် ရှုတ်ဘတ် ပြောဟောရသည်ဟု မှတ်လေ။

တနည်း။ ။ပိနုကတ်သုံးပုံ၊ အလုံးစုံကို၊ နှုတ်ငုံရွရွ။ ကျက်မှတ်ရသော်လည်း မိမိက သံသရာထွက်လမ်း မမြင်သော အန္ဓဖြစ်၍။ သတ္တဂါအများ တရားရအောင် မဟောနိုင်သော၊ ပေ၊ ထေရ်လကဲ့သို့လည်း မဖြစ်စေရ၊ သေနင်္ဂဖြူဟာ၊ သကတဖြူဟာ၊ စစ်အင်္ဂါကို နားလည် ပါသော်လည်း၊ စစ်ကိုနိုင်အောင် မတိုက်နိုင်က၊ သူရဲကောင်း မဟုတ်သကဲ့သို့မှတ်။

ဓမ္မကထိကတို့၌ လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ။ ။သာသနာငါးထောင်အတွင်း၊ ယခုဘဝ၊ ပစ္စုကန္တ၌၊ မဂ်ရ ဖိုလ်ရ၊ ကျကျနန ဟောနိုင်၍။ တရားနာသူတို့ တမဂ်တဖိုလ်ရတို့၊ အပါယ်တံခါးသေသေ ချာချာ ပိတ်သော သောတာပန်ဖြစ်တို့၊ အရိယာဖြစ်သူတွေများမှာ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာ ငါးထောင် ရှည်မည်ဟုမှတ်၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား တည်ရှိသည်ကို၊ သာသနာခေါ်သည်။ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကို ဟောသူမရှိ ကျင့်ကြံသူမရှိ၍။ အရိယာတို့ ကွယ်ပျောက်သည်ကို၊ သာသနာကုန်သည် ကွယ်သည်ဟု ခေါ်သည်။

သီလသိက္ခာလည်း၊ မရှိ မတည်။ ။သမ္မာဓိသိက္ခာလည်း၊ မရှိ မတည်။ ။ပညာသိက္ခာဟု ဆိုအပ်သော၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ တရားကိုလည်း၊ မသိ မရှိ မတည် နားမလည်၊ ဗမာနိုင်ငံမှာ ကော် ဖီ ရော်ဖီနှင့် စားသောက်နေသူ၊ ငါနှင့် စာနှင့် စားသောက်နေသူ၊ ဝါစာက မာသမား၊ နဝ နဝါ နနီကုတ်တွေများနေတာ၊ သာသနာ မှတ်သည့်အတွက်၊ ဗမာနိုင်ငံမှာ၊ ငါးပါးကစပြီး၊ ရဟန်းခံမှာ မှောက်လာလိုက်တာ၊ ပာချ သင်္ဘောကုန် မှောက်နေပါပကော။ ပရိ သတ္တိလည်းမလုပ်၊ ပဋိပတ္တိလည်းမဟုတ်၊ သာသနာနင်းဆုတ်နေ ကြတဲ့၊ ခောင်အယုတ်မာတို့ တတွေကို။ ပညာရှိများ စဉ်းစား တွေးတော၊ နှိုင်းဆ၍ယူလေတော့။

ငါတို့စီရင်ရေးသားသောကျမ်းများ၊ စုံလင်စွာ ကြည့်ရှုမိပါ က၊ ယခုအခါ။ နဝ နဝါကြောင့် သာသနာပျက်ပုံ၊ မိန်းမတွေက စ၍ သာသနာပျက်အောင်တိုက်တွန်းပုံ၊ မိန်းမတွေမှာ သာသနာ အရင်းအမြစ်ကျ၍၊ ဗုဒ္ဓဆိုသောစကား၊ ဘာသာဆိုသောစကား၊ နားမလည် မတတ်သော၊ မိန်းမ ဂုဏ်ရှိရှိတယောက်က၊ ခေါင်း ဆောင်၍ ပျက်လိုက်လျှင်၊ ဘယ်မျှ ဘယ်မျှလောက်၊ သာသနာ ပျက်သွားသည်ဆိုတာ၊ ဉာဏ်နှင့်ကြည့်လေ၊ မိန်းမအသင်းကလည်း သာသနာအတွင်းမဝင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ကင်းစင်၊ ရဟန်းအသင်း ကလည်း သာသနာအပြင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာခြေတင်။ ယောကျ်ား အသင်းကလည်း ဝါဝါကို သာသနာထင်တုန်၍ ဟိုဟို ဒီဒီ နာနာ ဆဲနိုင်သော ဘုန်းကြီးမှ မြှောက်၍တင်၊ ဤသုံးသင်းတို့ ဖြစ်ပုံတွေ ကို။ ပညာရှိများ ဟွေးကြည့်လိုက်လျှင်၊ တကာမ အသင်းနှင့် ကတုံးတို့အသင်းကလဲ။ တယောက်တယောက်-ကြာ။ ယောကျ်ား အသင်းများကလဲ၊ မ၊ ဘက် ဖုံး၊ ဘက်၊ ကတုံးတို့နှင့်ဘက်ပြီး၊ မရှက် တိုင်းညာ၍စား၊ ပြောတော့ သာသနာ ဘာသာစကား။ လုပ် တော့-ညာစား ဝါစား ကြာသမား၊ လောကနိတိဆရာပြောသလို (ဝနေ ဝနေ၊ တော တော ဟူသမျှ၊ နစနနံ၊ စန္ဒကူးနံ၊ သာမရှိသိုသ လို၊ ဂဇဂဇ ရွာရွာဟူသမျှတို့၊ ဝိဟာရေ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း

တိုင်း ကျောင်းတိုင်း ဟူသမျှတို့၌၊ သာမဏော သာမဏော၊ သူတော် တို့သွင် ဗမာပြည်တွင် ဝါဝါမြင်သမျှ၊ နသံဃာ*၊ ပညာ သီလ သမာ စသော၊ သုံးဝသိက္ခာမရှိပါ၍၊ သံဃာမဟုတ် အယုတ်မာသာ များကြခြင်းပေတည်း။)

ဆရာတော် ယခုရေးလိုက်ခြင်းသည်။ သာသနာကောင်းမှုကို ရည်၍ရေးလိုက်သည်။ သာသနာ၌ အမွန်ရှည်စေခြင်း၌ ၊ ရေးလိုက် သည်။ မိမိက အလဇ္ဇီကိုးကွယ်ထားမိ၍၊ အနာပေါ်တုတ်ကျပြီး၊ နာ၍လဲ မနေကြနှင့် ခွါသေးသေးတို့၊ ဤစာကို ကြည့်ရှုမိသော။ ရဟန်းတို့လည်း၊ သူတော်ကောင်း ရဟန်းမှန်လျှင်။ များများဝမ်း သာမည်။ ဘယ်အတွက် ဆိုလျှင်။ ကိုယ့်အဘ ဗုရား သာသနာ ဖျက်သူတွေ ပယ်နှုကြောင့်ပေတည်း။ အချို့နဝါများ ကြည့်မိလျှင်၊ အနာပေါ်တုတ်ကျ၊ မအေ နှမ ဆဲသည်ထက် နာကျင်၏။ အချို့ မလိမ္မာ မတတ်၊ ကျွမ်းကြေသော ရဟန်းရှင်လူများတို့သည်။ ဤ ဆရာတော်ရေးသော ကျမ်း အမျိုးမျိုးတို့ကို၊ တွေ့မိ ဖတ်မိပါ၍၊ မသိတာသိခြင်း၊ မတတ်တာ တတ်ခြင်းကြောင့်။ များစွာဘဲ ခြီးမွမ်းပြောဆို၍၊ ကျေးဇူးတင်မည်ဟု၊ ဆရာတော်မြော်လင့်၏။

ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုလိုက်ခြင်းကား၊ အင်္ဂါငါးပါး နှင့် ညီညွတ်ခြင်း။ သဗ္ဗဒါ လေးပါးနှင့်ပြည့်စုံခြင်း။ ဂိုဏ်းရှစ်ပါး အပြစ်ရှစ်ပါးကို နားလည်ခြင်း၊ စကားအရာ အင်္ဂါလေးတန်ကို သိကျွမ်းခြင်း အမေးငါးထွေ၊ အဖြေလေးပါးကို နားလည်ရခြင်း၊ စကားကြီးဆယ်ခွန်းကို နားလည်ရခြင်း၊ ဗုဒ္ဓပရိယာယ်၊ ရာဇပရိယာယ် လောကပရိယာယ်ကို နားလည်ရခြင်း။ ဗုဒ္ဓပညတ်၊ ရာဇပညတ်၊ လောကပညတ်ကို နားလည်ရခြင်း။ ဂါထာတပုဒ်တွင်။ လက္ခဏာကြောင်း၊ ရသကြောင်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန် ကြောင်း လေးပါး။ ကုန်စင်အောင်ဟောနိုင်ခြင်း၊ အနိစ္စ အနတ္တ အသုဘ ဒုက္ခလက္ခဏာ လေးပါးကို၊ မဂ်စဉ်နှင့်ကိုက်အောင် ပြုနိုင်ခြင်း၊ အောက်မဂ် အထက်မဂ် ဝေဘန်ပုံကိုလည်း နားလည်ရ

ခြင်း။ ဒိဋ္ဌိသတ် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ တဏှာသတ် ဝိပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကွဲကွဲပြားပြားပြုနိုင်ခြင်း။ ရုပ်ခာတ် နာမ်ခာတ်တို့ ဖြစ်
 ပေါ်လာပုံကို ဟောပြောသောအခါ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ
 လွတ်အောင် ဟောပြောနိုင်ခြင်း၊ တရားနာ ဝရိသဘတ်တို့အား၊
 မဂ်ဆိုက်ဖိုလ်ဆိုက်၊ မဂ်ရောက်ဖိုလ်ရောက်မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို
 ထိအောင် မြင်အောင် ပြုနိုင်ခြင်း၊ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ခာတ်သစ္စာ
 တရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို၊ ပရမတ်ပေါက် ဟောနိုင်
 သော်လည်း၊ ဇကုနည်း၊ နာနုတ္တနည်း၊ ဇင်္ဂမ္မတာနည်း။ အဗျာ
 ပါရနည်းတို့ကို နားမလည်က။ ဥစ္ဆေဒ သဿတဖြစ်၍။ တရားနာ
 သူတို့ မဂ်ဖိုလ်မရခြင်း။ ဆေးဆရာများကဲ့သို့၊ သွေးဆေး-လေ
 ဆေး ငန်းဆေးစသော ဆေးအဖုံပေါင်းများစွာ၊ ပေါ်ပြီးသား
 စုပြီးသား၊ ရှိပါသော်လည်း၊ လူနာ၌ ဆေးပေးဘို့ရာ၊ အလွန်
 တရာဘဲ ခဲယဉ်းကုတ်ကပ်၏ဟုမှတ်လေ။

ကုထုံး၊ ကုနည်း ဆေးပေးနည်း လူနာ၏အကဲ၊ ဘေးနားက
 လူနာပြု ဇော်ဂနီ ကာကနီတို့ကိုလည်း နိုင်မှ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဆရာ
 ကောင်းထံ၌ ဟောနည်း ပြောနည်း၊ တရားကိုင် တရားနာမ်း
 သတ်၊ မှင်သတ်၊ ဝရိသဘတ်အကဲစသော ဥပနိသယျ ကောင်း
 ကောင်းမိုး၍၊ အနည်းနည်း အဖုံဖုံ ဂါထာများလည်း၊ ရရှိသူတို့
 မှ၊ သင့်ရာသင့်ရာ၊ အနုသန္ဓေစပ်၍ ဟောပြု ပြောပြုတတ်သည်။
 ပမာ-ပမည်း၊ ဟောထုံးနည်း ဂါထာတရားနှင့်ပြု၍ မပေါ်လျှင်
 အနုသန္ဓေစပ်၍ နောက်ဂါထာများနှင့်ကူ၍ ထောက်၍ ဟော
 ပြောရမည်။

အသေ မလွတ်သောတရား၊ အပိုမလွတ်သောတရား၊ ပူလို့
 မဆုံး-ပိုလို့မဆုံး၊ ဆွေးလို့ မဆုံး သဒိတ်သွတ်လို့ မဆုံးလို့၊ ဆုံလို့
 ကျင်လို့။ ဒုက္ခရောက်လို့ မဆုံးနိုင်တဲ့တရား၊ အဟင်္ဂ အဟင်္ဂနှင့်
 တကာမ မြင်လျှင် ကြာပင့် ဟောနေတဲ့တရား။ သုံးဆယ့်တန်အ
 တွင်းက မလွတ်သောတရား၊ ဤတရားများကို၊ ဟောပြောစား
 သောက်နေသူကို၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဟု နာနာကြပ်ကြပ်၊

သေသေ ချာချာ၊ မှတ်ပါလေ၊ နဝကထိက ဟုလည်းမှတ်လေ၊ ဘယ်
 အတွက်ဆိုလျှင် နွားဖြစ်အုံးမဲ့ တရားထဲက၊ မလွတ်လို့ ဟုမှတ်၊
 ၎င်းပြင် နဝဆိုးခြင်းက ကိုးခု၊ ကထိက ဆိုးခြင်းက ပြုစုတည်
 ထောင်မှု သတ္တဝါ ၂၁ နှစ်၊ ဘုံကိုးဝကို၊ ဖြစ်တို့ရာ ပြုစုတည်ထောင်
 မှုလည်းတမျိုးခေါ်သည်။ တမျိုး ဓမ္မကထိကသည်ခေါ်နိုင်ပါသေး
 ၏။ ပုရာဏ၊ ကဿပ၊ မက္ခလိဗောသသလ၊ သိဇ္ဇေယျတို့က၊ သင်္ခါ
 ရသုံးပါး တရားထူထောင်၍ ဟောသည်အတိုင်း၊ သံသရာက
 မထွက်သော တရားဟောပြောကြသော ရဟန်း ရှင်လူတို့သည်။
 ဒိဋ္ဌိဘုရား ခြောက်ဆူ၏ သားတွေဟုမှတ်၊ အရှင်ဂေါဓမ္မ သား
 ရောင် ဆောင်ပြီးနေတဲ့ အကောင်တွေဟုမှတ်၊ ဗမာနိုင်ငံ၌၊ ဒိဋ္ဌိ
 ဘုရားသားတွေ များစွာတဲ့ရှိ၏။ စဉ်းစားကြည့်လေ။

အရှင် ဂေါဓမ္မ ဗုရားပေ ၂ မှ-တရားကား၊ မဂ်တရား၊ ၎င်းမဂ်
 တရား လေးပါး၊ ဖိုလ်တရား လေးပါးကို၊ ကျင့်သူ ကြံသူ ယူသူ
 ပွားသူ ဟောသူ၊ ပြောသူတွေမှ၊ အရှင်ဂေါဓမ္မ၏ သာသနာကို၊
 ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ပြုစုသူ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ထူးအစစ်ဟု၊ သေ
 သေချာချာမှတ်ထား၊ သားတော်-သမီးတော် အစစ်၊ သာသနာဝင်
 သူအစစ်၊ သရဏဂုဏ်တည်သူအစစ် ဗုရားစစ် တွေသူ အစစ်ဟု
 မှတ်ပါလေ။ အောက်ထစ် အဖျင်းဆုံးပုဂ္ဂိုလ်၊ ဗုရားသားတော်-
 သမီးတော်သည်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခတ် ပရမတ်
 တို့ကို၊ သိကျွမ်းနားလည်သော၊ ကလျာဏ ပုထုဇာန်ဘုမှတ်၊ ဤ
 ယခုပြသော ပုဂ္ဂိုလ်စုလွဲလျှင်၊ သာသနာအပြင်က၊ အကောင်တွေ၊
 နဝ၊ နနိတွေ၊ နနက် နကြောင်တွေ အရှင် ဂေါဓမ္မ သားရောင်
 ဆောင်၍။ သင်္ကန်းရောင်-သပိတ်ရောင်ပြုပြီး စားနေတဲ့ အကောင်
 တွေဟုမှတ်၊ ဝါခြောက်ဆယ်ရ၍၊ ဆရာတော်ဟု အခေါ်ခံ၍နေ
 သော်လည်း၊ သီလသိက္ခာသုံးခြံ၍ နေသော်လည်း၊ သမာဓိသိက္ခာနှင့်
 ဈာန် အဘိဉာဏ်ကိုရ၍ နေသော်လည်း၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပရမတ် တရားတို့ကို နားမလည်က၊ သာသနာ
 တော်မှာ အကြီး ရဟန်းခံထားတာဟုမှတ်။

အရှင်ဂေါဓမ္မ သာသနာ ပျက်ပုံကား။

၁၂၄၇-ခု၊ သီတောတုရင်၊ ကုလားများ-ဘမ်းယူသည်ကစ၍။
 အိမ်ကျောင်း- စာသင်ကျောင်း အင်္ဂလိပ် စာသင်ကျောင်းများ
 တည်ထောင်ကတည်းက ပျက်လာတာ၊ ပာရ တိုင်ဟုမှတ်၊ ဘယ်
 အတွက်ဆိုလျှင်၊ မိဘသည် သားသုံးကလေးများကို၊ ကျောင်းလ
 ခပေး၍၊ ကျောင်းမှာထားနိုင်လျှင် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာမထား၊
 အိမ်ကျောင်းမှာသာထား၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ထားသော
 ကလေးကား။ မိဘမရှိသောကလေး၊ မိဘက ကျောင်းလခနှင့်
 မထားနိုင်သောကလေး၊ ငတ်သောကလေး၊ ကလေးကချေ၊ မိမ
 စစ်၊ ဘမစစ်ကလေး၊ ရောက်တတ်ရာရာ-ကလေးတွေသာ၊ ဘုန်း
 ကြီးကျောင်းသို့၊ တောက်တီးတောက်တဲ့သင်ပြီး၊ ပုဆိုးအဝတ်
 မပေးနိုင်၍၊ သင်္ကန်းကလေးပတ်ပြီး ပေးထား၏။ ၎င်းက အသက်
 ကြီးတော့ သိမ်သွင်းပြီး လူဝါကောင်ကလေး လုပ်၍ထား၏။ အ
 သက်ကြီးတော့။ ဝါကလေးမှတ် စာကလေးမှတ်နှင့်၊ ကျောင်းထိုင်
 ၍ လူဝါကောင်ကြီးလုပ်ပြန်၏။

ဤလူ ဝါကောင်ကလေး၊ လူဝါကောင်ကြီး တွေက၊ တ
 ဆင့်တဆင့်၊ ဆက်လက်လာမှုကြောင့်၊ သာသနာပျက်မှု၊ ၎င်းလူ
 ဝါကောင်တွေသည်၊ ငွေကို ရွှေကို မွေးသင်္ချေက မမြင်ဘူးဘူး
 ဟုမှတ်၊ သို့အတွက်၊ ငွေမက်-ရွှေမက်၊ မမက်၊ ကျောင်းမက်
 တိုက်မက်၊ တာမက်၊ အရှင်ဂေါဓမ္မဘောသော မင်လေးပါးကို
 မမက်ဘဲနှင့်၊ အလယ်မက် အောက်မက်တွေကို- မက်ခြင်းကြောင့်
 ပစ္စည်းစု၊ ကလေးထိန်း၊ ရဟိမ်း၊ ရဟန်း၊ ရဟန် ရဟတ်၊ ပတ်
 လည်စား ထီးထမ်းလမ်းရှောက် မင်းပြစ်ကြောက်၍ အဝါဝက်၊
 ငွေရလွယ်၍။ ဟုမ္မရူးတရားဟော၊ အဖြူလမ်း လုပ်စားသူနဲ့၍၊
 အဝါလမ်း လုပ်စားသူများကြ၍ သာသနာကြီး ပျက်မီးမှောက်
 နေမှု သာသနာပျက်မှု၊ သက္ကဝါတွေဆင်းရဲမှုကို အကျဉ်းချုပ်
 ၍ ပြမည်ဆိုလျှင်။ ။ တိုင်းသူပြည်သားတို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုတာ၊
 ဘာမှန်းမသိကြ၍ တကြောင်း။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏တရား အစစ်တည်း

ဟူသော၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ။ ဓာတ်သဏ္ဍာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်တရားတို့ကို
 ငယ်စဉ်ကျောင်းသားကတည်းကစ၍မသင်လာမှုကြောင့်။ မတတ်
 မလိမ္မာ၍။ နဝါနနိနနက်တို့အလိမ်ကိုခံနေရမှုကြောင့်ပေတည်း။
 ရှေ့ကို ရဟန်းမဟုတ်တဲ့ အကောင်တွေ ဟောသမျှ တရားကို၊
 ကြပ်ကြပ် နာခံမှတ်သားသေလေ၊ တိုင်းပြည် ဆင်းရဲလေမွဲလေ
 ဟုမှတ်၊ မိမိက ဗုဒ္ဓဘာသာဘာရားအစစ်ကို မတတ်လေလေ၊ နဝါ
 တွေ၏အလိမ်ကို ခံရလေလေ၊ ယခုကစ၍ ကျောင်းသား ကလေး
 များကို၊ ဤရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားစ၍ မသင်မှု၊ လူကြီးလူငယ်တို့ မ
 သေ့လာမှု ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး၊ ရှေ့ကို ဘယ်မျှလောက် လူ
 ဝါကောင်တွေ၏အလိမ်ကိုခံရ၍၊ မွဲအုံးမည်ဆိုတာ ဉာဏ်နှင့်မြှော်
 လေ။ ဆင်းရဲသားတွေ ရှာဖွေရသမျှ ပစ္စည်းဥစ္စာဟာ။ ဘယ်က
 အချုပ်ယူသလဲဆိုတာ၊ စဉ်းစားကြည့်၊ ဘာကုန်းဘုရားနှင့်၊ နဝါ
 တွေမှာသာ အကောင်းဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးတွေရှိ၏။ ဗလချိုက်ငှား
 နှင့်၊ သံဃာအစစ်မှာ များစွာမရှိကြကုန်။ အရင်ကဘုန်းကြီးမိက်
 လူမိက်၊ သို့ကလောက် များမှန်းမသိ။ ယခုဒိုင်နှင့် ဟုမ်းထမှတ်၊
 လူမိက်ဘုန်းကြီးမိက်များမှန်း ဆရာတော်သေသေချာချာသိသည်။

ဆရာတော်ကဲ့သို့ နားလည်ကြရန်ကို၊ မြှော်လင့်၍ ရေးသား
 လိုက်သည်။ ဆရာတော်စီရင်ရေးသားသော၊ ကျမ်းစာအုပ်တို့
 ကို စုံလင်အောင် ကြည့်ရှုမိလျှင်၊ များစွာလိမ္မာ၍၊ များစွာဘဲ
 သက်သာရာကို ရမည်ဟုမှတ်။ လူလိမ်မခံရဘူးဟုမှတ်။ သံသရာ
 တလျှောက်လုံး၌၊ ဆံကုန်ပိတ်ဖြုန်း မောင်ကဆုံးတို့ နှိပ်စက်၍
 အမွဲကြီး၊ အသဲကြီး၊ အလဲကြီးလဲ၊ ငရဲကြီးငရဲငယ်တို့မှ မလွတ်
 ဟဲ့တရားတွေနှင့် လာခဲ့ရတာကို ရိပ်မိတွေးမိတို့ ကောင်းလှလေ
 ပြီ။ ဆရာတော်က သတ္တဝါအများတို့ ငွေကြေး မကုန်ဘဲနှင့်၊
 သေအောင် ကြေအောင်မကျင့်ရဘဲနှင့်၊ သက်သက်သာသာက
 လေးနှင့်၊ ချမ်းချမ်းသာသာလောက်စည်းစိမ်ကို အားရအောင်စံ
 ပြီးမှ၊ နိဗ္ဗာန်သွားသောလမ်းကိုပြပါလျက်၊ အချို့မိက်တိုက်တိုက်၊
 ရဟန်းရှင်လူတို့က ဈေးငေါ့မေးငေါ့။ ဇေတဝန်ငေါ့၊ ငေါ့တော့

တော့နှင့် ဝါဝါမှန်က ရဟန်းဘဲ ပြောလိုပြော။ ဝါဝါ မှန်ကို ကိုးကွယ်မှာဘဲ ပြောလိုပြော၊ သို့ကလောက် ဝါဝါကြိုက်လျှင်။ နန္ဒင်းဘူးနှင့်-ပရိက္ခရာသင်္ကန်းဆိုင်အိမ်ပေါ်တင်ထားဘို့ကောင်း သည်။ သုံးဆယ်က၊ တကမာမ သုံးလေးယောက်၊ ဝါဝါ ကြိုက် လွန်းလို့၊ ဝါဝါမြင်တိုင်း ကြည်ညို လွန်းလို့ ညနေစောင်း၊ ကျောင်းနားအနီးညောင်ပင်အောက်မှာ၊ ကုလားမနှစ်ကောင်ဝါ ဝါခြံ၍ ထိုင်နေတာကို ဘုန်းကြီးမှတ်၍ သွားပြီး ရှိခိုး ဦးချ၍နေ သဖြင့်၊ မော့မကြည့်ဘဲနေရာ၊ ကုလားမက ကုလားစကားပြော တော့မှ၊ သုံးလေးယောက် လက်ကုတ်ပြီး။ ထလာရ သကဲ့သို့ လည်းရှိတတ်သည်။ ကုလားမ ရှိခိုးမိသော တကမာမတွေလည်း ကိုယ့်အမှားနှင့်ကိုယ် ကြိုတ်နှိပ်ခံရသကဲ့သို့။ ထို့အတူ၊ ယခုလော က၌၊ ဝါဝါကြိုက်တွေလည်း ကိုယ့်အမှားနှင့်ကိုယ်ကြိုတ်ပြီး။ ဆေး ဆရာပြောသလိုဘဲ။ ကြားချင် ကြားပလေစီ။ မီးယပ်ကဘဲဟု၊ ဆို တာလိုဖြစ်နေကြကုန်၏။

လောကီ သူတော်ကောင်း၊ လောကုတ္တရာ သူတော်ကောင်း။

ခွဲ၍ ပြခဏ်း။

- (က) လောကီ သူတော်ကောင်းကား။ ။နောက်ပြခဲ့သော မနုဿတ္တဒုလ္လဘ၊ ဂါထာပိုဒ်အရ။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ။ ပညာ၊ ဟိရိဩက္ကပ္ပ။ ဤဟရားခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ သူတို့ကိုခေါ်၏။
- ၁။ ဟိရိ။ ။အကုသိုလ်အမှုကို ပြုရာမှာရှက်လန့်ခြင်း။
- ၂။ ဩက္ကပ္ပ။ ။အကုသိုလ်အမှုကို ပြုရာမှာကြောက်လန့်ခြင်း။
- ၃။ သဒ္ဓါ။ ။ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုခြင်း လောကီသရဏ ဂုဏ်တည်ခြင်း။
- ၄။ သီလ။ ။အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင်၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း။

- ၅။ စာဂ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်ရန်၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားရှိခြင်း။
- ၆။ သုတ။ ။အကြားအမြင်လောကီ၌များခြင်း။
- ၇။ ပညာ။ ။လောကီပရိယတ္တိဉာဏ်၊ လောကီပညာရှိခြင်း။
- (ခ) လောကုတ္တရာ သူတော်ကောင်းကား၊ ။သဒ္ဓါသတိဟိရိ ဩတ္တပ္ပ။ အလောဘ။ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဤတရားခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသူကို ခေါ်၏။
- ၁။ ဟိရိ။ ။သံသရာမှာ၊ ခန္ဓာဝန်အမျိုးမျိုး ထမ်းရွက်နေရသည်ကို များစွာရှက်၏။
- ၂။ ဩတ္တပ္ပ။ ။သံသရာမှာ၊ ခန္ဓာဝန် ထမ်းရွက် နေရသည့်အတွက်၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတွေကိုကြောက်၏။
- ၃။ သဒ္ဓါ။ ။ဗုဒ္ဓအစစ်၊ တရားအစစ်၊ သံဃာအစစ်ကို၊ ယုံကြည်သည့်အတိုင်း။ ကိုးကွယ် ဆီးကပ်၍၊ ဒုက္ခမှ လွတ်သောတရားကို ကျင့်ကြံခြင်း။ လေ့လာခြင်း။
- ၄။ သတိ။ ။သံသရာမှ၊ လွတ်မြောက်သောတရား။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာတရားတို့၌၊ မမေ့မလျော့မြဲမြန်ခြင်း။
- ၅။ အလောဘ။ ။သံသရာကို ကျင်လည်တတ်သောတရားကို အလိုမရှိခြင်း။ ခန္ဓာကိုယ်ကို အလိုမရှိခြင်း။
- ၆။ အဒေါသ။ ။ပာချရရှိသော ခန္ဓာဝန်ကိုထမ်းရွက်ရသော်လည်း၊ ဒေါသမဖြစ်သူ၊ သူနှင့်ပင် ဒုက္ခမှလွတ်ရန်တို့ပက်လျက်၊ ကျင့်ကြံပြီး သူ့ကိုပင် ဧတ္တောတရား ထားနေခြင်း။
- ၇။ အမောဟ။ ။သံသရာမှထွက်မြောက်သော၊ သဒ္ဓါလေးပါးတရား၌ သစ္စဉာဏ် ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်အားဖြင့်၊ ပိုင်းခြားဝေဘန်၍သိခြင်း။

ဤလောကုတ္တရာ တရားခုနစ်ပါး ရှိသူသည်၊ လောကုတ္တရာ သရဏဂုဏ်တည်၏ ထိုသူကို-အရိယာဟု၊ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌာန် အားဖြင့် ခေါ်၏။ ဤတရားခုနစ်ပါးကို-ငါဇ္ဇာမျိုးစေ့ခေါ်၏။ လောကီသူတော်ကောင်းတရားခုနစ်ပါးကို-စရဏမျိုးစေ့ဟု ခေါ်၏။

စရုဏာနှင့် ဝိဇ္ဇာ-ဥပမာကား။

စရုဏာသည်၊ အတောင် ခြေ-လက်စုံ၍၊ စားသောက်ရန်နှုတ်
သီး မပါသော ကျေး ငှက် နှင့် တူ၏။ ။ တဥယျာဉ်မှ တဥယျာဉ်
သို့၊ ပြောင်း၍၊ ယုံသန်းနိုင်၏၊ ဥယျာဉ်မှာ နားနိုင်၏။ ဗန္ဓုရ သရက်
သီးများကို၊ နှုတ်သီးမပါ၍၊ မစားမသောက်နိုင်သကဲ့သို့။ ဗုရားတဆူ
သော သာသနာ ဥယျာဉ်မှာ၊ ဗုရားတဆူသော၊ သာသနာဥယျာဉ်
သို့ ဆုတောင်း၍၊ ပြောင်း၍၊ လောကီကုသိုလ်ကောင်းမှုတရား၊
ပွားများ ကျင့်ကြံနိုင်ပါ၏။ မဂ်လေးပါး - ဖိုလ်လေးပါးတရားကို၊
မယူနိုင် မကျင့်နိုင်၊ မကြံနိုင်၊ မကြားနိုင်၊ မဂ်တရားကို ရန်ဘက်
ပြုလုပ်တတ်၏။

ဝိဇ္ဇာသည်။ ။ စားသောက်ရန် နှုတ်သီးပါ၏။ အတောင် ခြေ
လက် ချဲ့၍။ ကောင်းသော ဥယျာဉ်သို့ အလိုရှိရာ မျှမသွားနိုင်
သကဲ့သို့၊ ဗုရားပွင့်ရာ-ဗုရားသာသနာတွင်းသို့ မရောက်၊ တော၌
ဖြစ်ရခြင်း၊ ကိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ နေရခြင်းအမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ
သာသနာအစစ်နှင့်၊ ယှဉ်ဖယ်နေမှုတွေကို၊ ဉာဏ်နှင့်မြှော်လေ။

ယခု-ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရှင်လူ ရဟန်းတို့၌၊ စရုဏာမျိုးစေ့ မလို
တော့ပြီ၊ ရဟန်း ရှင်လူတွေ အလွန်ဘဲ အားကြီးလွန်းနေသည်၊
စရုဏာတွေ အားကြီး၍နေမှုကြောင့်၊ နောင်ဗုရားသာသနာ မြှော်
လင့်ပြီး။ ရဟန်းရှင်လူတွေ ဆုတောင်းကလေးနှင့်၊ ပါရမီကလေး
မြှော်လင့်၍၊ နေသူတွေများစွာကြီး ရှိနေလေသည်ကို၊ ဉာဏ်နှင့်
ကြည့်လေ။ အချို့ ဝိဇ္ဇာမျိုးရှိသော။ ရဟန်း ရှင်လူ တို့၌လည်း၊
သဒ္ဓမ္မသဝန် အတိဒုဗ္ဗဘံ၊ ဆိုသောယခုဘဝမဂ်ရ-ဖိုလ်ရတရား
ဟောပြုနိုင်သော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်မတွေ့၍ ဤဝိဇ္ဇာမျိုး
စေ့-သံသရာမှာ၊ ချာချာလည်၍ သွားရောဟုမှတ်။

ဥပမာ။ ။ လေးနှစ်လောက်နှင့် သီးနိုင်သော ဝက်မလွတ်
အုံးမျိုးမှန်ပါလျက်၊ လောင်းကြီးသော ကုက္ကိုပင် အောက်မှာ
ပေါက်ရောက်သည့်အတွက်။ အနှစ် ၄၀-၅၀ ရှိတောင် မသီး
နိုင်၊ တလလျှင် အရွက်တရွက်ထွက်ဘို့ရာတောင် သုံးလကြာလို့

တရုတ်မထွက်နိုင်၊ နှစ်များ၍ အသီး သီးဘို့ရာ၊ အဖူးကလေးများ ထွက်ပါသော်လည်း၊ နေမင်းနှင့်မတွေ့ရလောင်းရိပ်အောက်ကျ၍ ပိန်ကပ်ခြောက်ချက်၊ ပြုတ်ပျက် ပြတ်သတ်၊ ကြွေကျ၍သာ သွားရလေ၏။ ထို့အတူ ဘုံသုံးပါးကိုလည်းစေတတ်သော သစ်၊ ရတနာ၊ သုံးပါးကို များများကြီးဟောပြောသောဆရာသမားကို။ ကိုးကွယ်မိ၍ ဆည်းကပ်မိ၍၊ သစ်၊ ရတနာ၊ ပင် ရိပ်ကြီးလောင်းကြီးမိနေ၍ ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ ရှိသော်လည်း မြတ်စွာဗုရား၏ တရားတော်နေမင်းကို မတွေ့ရ။ မကြားရဖြစ်၍၊ နေမှုပေတည်း။ တရံတခါ ကုက္ကိုပင်ရွက်တွေ အကုန်ကြွေသဖြင့်နေမင်းနှင့်တွေ့လိုက်ရာ။ ဝက်မလွတ်အုံးပင်ကလေးသည်။ အဖူးဖူးရန် ကြံစည်ဆဲ၌ ကုက္ကိုပင်က အရွက်တွေ စိစိကားကား ဖြစ်လာ၍၊ ပြန်ပြီး လောင်းရိပ်အုပ်သွားပြန်သဖြင့်၊ အထက်ကကဲ့သို့၊ သီးဘို့ရာ၊ နေရာသို့ မရောက်ခင်၊ ပျက်စီးသွားရသကဲ့သို့ ထို့အတူတရံတခါ သူတော်ကောင်းတရား သံသရာထွက်ကြောင်းများကြားနာရသော်လည်း၊ မိမိ၏ဆရာသမားကဲ့သို့ ဘုန်းတန်ခိုးတည်းဟူသော လောကီလောင်းရိပ်ကြီးကို ပြန်လှန်၍ မတိုက်နိုင်မပြောနိုင်သည့်အတွက်၊ ကြားနာလိုက်ရသောဝိဇ္ဇာမျိုး အဖူးအညွန့်ကလေး ပြတ်သတ်ပြုတ်ပျက် ကြွေကျသွားရပြန်လေ၏။ ကုက္ကိုပင်လောင်းရိပ်ကြီးအောက်၊ ပေါက်ရောက်သော ဝက်မလွတ် အုံးကလေးများ ကြီးပွားစိကား၍ နေမင်းနှင့် တွေ့ရန်၊ ကုက္ကိုပင်ကို အမြစ်ပါထူးပေါ်သတ်ပစ်နိုင်မှ၎င်း၊ သတ်နိုင်သူပေါ်ပါမှ၎င်း၊ ကြီးပွားကြမည်။ စဉ်းစားကြ၊ မိုက်ဘုံးတာတို့၊ မိုက်လို့ မဆုံးတို့။

ပုထုဇာန်အန္ဓအမိုက်အကန်းကို ပြခဏ်း။

အန္ဓပုထုဇာန်အကန်းသည် တဖက်ကန်း တဖက်မြင် ကမျိုး နှစ်ဖက်ကန်းဘာမျှမမြင်ကမျိုးအားဖြင့်၊ နှစ်မျိုးရှိ၏။ တဖက်ကန်း၊ နိဗ္ဗာန်သွားကြောင်း တရားကောင်းလမ်းစကို မမြင်မှုပေတည်း။ တဖက်မြင်ကား သုံးဆယ် တာဘုံ ကျင်လည်ကုန်သော။ လူနတ်

ဗြဟ္မာတို့ဖြစ်ရန်လမ်းကို သိ၏မြင်၏ဟုမှတ်။ နှစ်ဖက်ကန်း၌ကား။
သံသုံးပါး၊ လူကောင်း၊ နတ်ကောင်း၊ ဗြဟ္မာကောင်းတို့ဖြစ်တို့ရာ။
လမ်းကိုလည်းမမြင်၊ မဂ်ဖိလ်နိဗ္ဗာန်ရရန် လမ်းကြောင်း ကိုလည်း
မမြင်၍၊ လောကီ လောကုတ်နှစ်ခု မသိမှုကြောင့်၊ နှစ်ဖက်ကန်းမှု
ပေတည်း။

မြတ်စွာဗုရားပွင့်ပေါ်တော်မူလာမှ၊ မျက်စိကန်း အန္တတို့ကို၊
မဟာဩသခ ဆေးတော်ကြီးနှင့် ကုသ၍၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်တာရာ
တို့ကို။ သိမြင်ရသကဲ့သို့။ မြေဘုတ်ဘီလူးကျတ်မြို့ ဖန်ဆင်းလုပ်
ထားသော။ သုံးဆယ် တာဝံ လမ်းမှားသစ်၊ ရသုံးပါးကို၊ အမှား
အမှန်သိရခြင်း။ ရုပ်ခတ်နာမ်ခတ်ပရမတ်ကို။ ပညတ်လိမ်ရှုပ်
သစ်၊ ရအုပ်သည်ကို အဟုတ်အဟတ် တတ်တတ်အပ်အပ်၊ သိရ
ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့အမှားမှန်း အမှန်မှန်း၊ သေသေချာချာသိရမှုသည်၊
မဟာဩသခ ဆေးတော်ကြီးနှင့် ကုသ၍ မျက်စိ မြင်မှုကြောင့်
သိခြင်းပေတည်း။

ယခုလောက၌ ရှိကြသော အန္တပုထုဇာန် အမိက် အကန်း၊
ရဟန်း ရှင်လူတို့သည်။ မျက်စိကိုမြင်က၊ မြတ်စွာဗုရား ပွင့်ပေါ်
တော်မူမှ ပေါ်ပေ က်လာသော။ မဟာဩသခဆေးနှင့်သာ။ ကု
သတို့ရှိကြတော့သည်၊ အပျင်းနိုင်၍အပျင်းဖြစ်၍၊ ပါရမီချ၊ နိဟိတ်
ချ၊ ဆုတောင်းချ။ တောင်ပြောမြောက်ပြော ရမ်းပြောမှန်းပြော၊
ရမ်းတုတ်မှန်းတုတ်။ ဗုမဟုတ်ပတ်မဟုတ် အနုတ်တုတ်တုတ်။
ရဟန်းရောင်ဝါး။ လူရောင်ဝါး။ စကားကို။ နားထောင်၍၊ ဆေး
မကုလျှင်။ ဘယ်တော့မှ မျက်စိမြင်သည်မဟုတ်ဟုမှတ်။ အကန်း
ဆရာကြီးက။ နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့တော်ကြီးကို နှံ့မည်။ ငါ့ကိုသာ တွယ်
ထားကြပြောသဖြင့်။ အကန်းတပည့်တွေက။ ခတောင်းမီးကို ခါး
ကို ဆက်ခါဆက်ခါတွယ်ကိုင်ကြ၍ သွားလေရာ မြို့ပြတိုင်းကြီး
ကို မရောက်၊ အကန်းဘန်းကြီးချောက်ထဲကျ၍၊ သေကြေပျက်စီး
ကြသကဲ့သို့။ ယခုကာလဆရာတပည့်လုပ်သူကမိမိသံသရာ ထွက်
လမ်းကို မသိ။ ဉာဏ်မျက်စိကန်း နေသည်ကို မြင်ချင်ယောင်

ဆောင်၍။ တပည့်တကာတို့ အပေါ်မှာ။ ဝါနှင့်စာနှင့်စားသောက်
 ပြီး။ ငါ့ကိုသာတွယ်ကြ။ ပါရမီပြည့်တော့။ တိဟိတ်ဖြစ်တော့။
 တဖြည်းဖြည်း ရောက်လာလိမ့်မည်။ ငါလိုဘဲ ငါနှင့်အတူ ဆု
 တောင်းဟု ပြောဟော စားသောက်နေကြသူများ၍။ စဉ်းစား
 ကြည့်လျှင် အကန်းတန်းကြီး သမားတွေ၊ သုံးဆယ် တတု
 ချောက်ထဲသို့ ကျတာများသလို ရှိနေကြ၏။ ပညာရှိတို့ စဉ်းစား
 ကြကုန်။ ပညာမရှိတဲ့လူမစဉ်းစားတတ်။

မြတ်စွာဗုရား ဆေးတော်သည်။ ဘယ်အကန်းမဆို။ မျက်စိ
 မြင်မှုပေတည်းဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ဆေးတော်ကား။ ချပ် နာမ်
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပရမတ်ဓာတ်သန္တာတို့ပေတည်း။ ဤချပ်နာမ်ခန္ဓာ၊
 ဓာတ်သန္တာ ပရမတ် ဆေးတော်နှင့်။ ကုသတာကို မဆိုထားနှင့်
 ဦး။ ။ ရေမတ္တစက္ခု ဆေးကျမ်းကို။ ဖတ်၍ ကြည့်တာနှင့်ဘဲ။
 ဆေးကျမ်းထဲကပါတဲ့ ဆေးနည်းတွေကို များစွာတွေ့လို့။ အလွန်
 တရာသဘောကျပြီး။ မျက်စိမြင်သွားတတ်။ ထင်ရပါလိမ့်မည်
 ဟုမှတ်။

ဂင်္ဂါဝါဠု၊ သဲစုမက။ ပွင့်ဖုန်ကြသော။ ဗုရားကိုယ်တော်မြတ်
 တွေသည်။ အန္ဓပုထုဇာန်၊ အကန်းတွေကို၊ ခန္ဓာငါးပါးဆေးဖြင့်၊
 ရေလဲအမျိုးမျိုးထား၍ မျက်စိမြင်အောင်ကုသပြီး။ နိဗ္ဗာန်လမ်းသို့
 ပို့ဆောင် ကယ်တင်မှုပေတည်း။ မျက်စိမြင်က။ လမ်းပြတုတ်ဆွဲ
 မလိုတော့ပြီ။ ဘယ်ခါမဆိုသွားနိုင်၏။

**ဆေးကု၍ မျက်စိမြင်သော။ ကလျာဏ ပုထုဇာန်
 ပြခဏ်း။**

ရဟန်း ရှင် လူ၊ မည်သူမဆို၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် တပါးပါးသည်။
 ချပ်နာမ် ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သန္တာ၊ အာယတန၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် တရားတို့
 ကို၊ သင်အံ ကျက်မှတ်၊ ပွားများလေ့လာမိလျှင်၊ ဒေသနာဉာဏ်၊
 ကမ္မသကာတာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နှင့်ဘဲ သိဦးတော့၊ ထိုသူသည်။
 ကလျာဏ ပုထုဇာန်ကလေး စူလသောတာပန် ကလေးဖြစ်၏။

အစောန်၏ဟုမှတ်၊ ဤရုပ်ခါတ်နာမ်ခါတ် ပရမတ်တို့ကို၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပရမတ်ကို ထိထိ ရောက်ရောက်၊ ပေါက်ပေါက်လင်းလင်းမြင်လျှင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ၊ အနုဗောဓ ဉာဏ်ဖြစ်၍၊ ကလျာဏပုထုဇာန်ကြီး၊ စူလ သောတာပန်ကြီးအစစ် ဖြစ်ပြီဟုမှတ်၊ ဤရုပ်နာမ် ပရမတ် ခေတ်အစိုင် အခဲတို့လျှင်၊ ပညတ် ပျောက်ပြီး၊ ပရမတ်သဘောတွေကို ဉာဏ်မှာ တွေ့မြင်သည့်အ တိုင်း- ယူလိုက်က၊ နိသတ္တ နိဇီဝ သဘာဝံဆိုသော- စကားအရ၊ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း၊ ဉာဏ်ထဲမှာမရှိ၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ ဇီဝ၊ ဆိုတာလည်း- ဉာဏ်ထဲမှာမရှိ၊ ဘာတွေရှိသလဲဆိုရင်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ ငါငါ၊ ငါငါ၊ ဆိုတာနှင့်၊ မရောမယှက် ဘဲ၊ သက်သက်သဘော သဘာဝတွေသာ ရှိမှုကို၊ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိသည့်အတိုင်း၊ ရှိမှု သိမှု ပေဘည်း။ ။ ၎င်းကို၊ စတုသစ္စ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိဉာဏ်၊ ပဋိဝေခဉာဏ်ဟု၊ အမှန်အတိုင်း- သိမှုကိုခေါ်ခြင်း။ မဂ် ဉာဏ်ခေါ်ခြင်းကား၊ ဤအမှန် အတိုင်း၊ ပရမတ် သဘောကိုသိ၍။ အမှားတည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ အသက် လိပ်ပြာ၊ ငါငါ၊ ထင်မှုကို၊ ပယ်လိုက်ခြင်း။ အာရုံ အရမ္မဏိက ကလေးသဘောကို ပင် မဂ်စိတ် မဂ်ဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်ဟုမှတ်။ အယူမှား၊ အမှတ် မှား၊ အမြင်မှား၊ အထင်မှား၊ ဒိဋ္ဌိကိလေသာပယ်မှုကို၊ သောတာ ပတ္တိ မဂ်စိတ်ကျသည်။ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်သည်ဟု၊ ခေါ်ခြင်းဟု၊ နာနာမှတ်။

တရားသဘော၊ ကျင့်ထုံးသဘော၊ ပဋိပတ္တိဉာဏ် သဘောကို၊ မသိဘဲနှင့်၊ စာဉာဏ်၊ သင်္ဂြိုဟ်ဉာဏ်ကလေးကြည့်ပြီး၊ ဝိထိချလိုချင်၊ စာအုပ်ထဲမှာ ဝလုံးတွေချည့် ရေးထားလိုရေး၊ ဆန်ကုန်-ပိတ်ဖြုန်း တွင်မက၊ မှင်ကုန်၊ စက္ကူဖြုန်း၊ ဝလုံး ဝိထိ၊ စာသမား-မောင်ကပိ တို့ကြောင့်၊ မဂ် ဝိထိ၊ မကြာ မကြာချ၊ အချိန်လဲကုန်လှပေ၊ မော ဃ ကာလရဟန်း၊ ဗုရားဟောစာတမ်း၊ နောက်ခန်းမှာပြန်၍ကြည့် လေ သိလိမ့်မည်။

ဖိုလ်စိတ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုသည်ကား ပလသဒ္ဓါ၊ အကျိုးကိုလည်း ဟော၏။ အာရုံ ကုန်ခန်းမှုကိုလည်းခေါ်၏။ အဓိပ္ပါယ်ဒိဋ္ဌိ ကိလေ သာတို့ကိုပယ်လိုက်၍၊ မိမိစိတ်မှာ၊ အယူမှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင် အထင်မှား၊ အာရုံမရှိ၊ ကုန်ခန်းမှုကို ပလံ အာရုံ ကုန်ခန်းခြင်းဟု ခေါ်၏။ ဤအယူမှား ဒိဋ္ဌိပယ်၍မရှိဘဲ နေမှုကြောင့်၊ အပါယ်လေး ပါး၊ အောက်သံသရာ၊ ပြတ်သွားရခြင်းအကျိုးကို ရရှိသဖြင့်။ ဖိုလ် အကျိုးဟု၎င်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်ဟု၎င်း သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကီကုသိုလ် မရှိသော်လည်း သုဂတိဂု ဘု၌။ အကျိုးကို-အမြဲရသူ၎င်း။ ဒေသနာပရိယာပင်အားဖြင့်၊ အမျိုး မျိုးခေါ်ခြင်းပေတည်း။

မျက်စိကို မြင်အောင်၊ ပရမတ္ထ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်ဆေးတော် ကြီးနှင့်မကုသဘဲ ခရီးသွားက ဟုတ်က ကြိုက် အကန်းလမ်းသွား၊ ချောက်သမားဟုမှတ်။ ။ယခုကာလ။ အကန်းလမ်းသွားများ၏ များပုံကား ရှုရှိုက်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ လူးလှိမ့်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ တိတ်တိတ်ပုန်း ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ငှုအောင်းကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကြိမ်ပုတီးကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဇောချ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ပယားဝင်လျှင်၊ လင်ကသေအောင်ရိုက်မေးတောင်၊ မ ပြောဟမ်းကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကြာခိုကမ္မဋ္ဌာန်း၊ နိမိတ်ပြကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အရိပ် ပြကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ပန်းဒယားဟန်နှင့်လှမ်းမှ၊ အမျိုးကျတုံးကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်သွားသည်၊ ဆရာကလည်း လမ်းမမြင်၊ တပည့်တွေက လည်း လမ်းမမြင်၊ နှုတ်ခမ်းပွဲခြင်း ဇိုးနှုတ် နာမ်ရုပ်ကို-လက်ကိုင် ပြော၊ သဘောက ဘာမျှမထိ ယုတ္တိ၊ ယုတ္တိ၊ ဘာတာတာ။ ဉာဏ တာတာ၊ အကန်းတွေအပေါ်မှာ၊ အတော်ကလေး သာတာနှင့်၊ ဝါစာကမာလုပ်ပြီး စားသောက်နေမှုသာ များကြသည်၊ တွေး ကြည့်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က၊ ဘယ်ဘုန်းကြီးက၊ ဘယ် ရဟန်းတွေ၊ တကာတွေ၊ တကာမတွေကို၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း နှင့်၊ နေ့ရော ညရော ကမ္မဋ္ဌာန်းချနေသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြနေသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အထိုင်ခိုင်းနေသည်ဟုမရှိ၊ မတွေ့၊ မကြားဘူးဘူးဟု

မှတ်။ ။ဘယ်ဥပသကာ၊ လူဆရာက၊ ဘယ်တကာမတွေကို၊
နေ့ရော-ညရောကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းထဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းချနေတယ်၊ ပြနေ
တယ်လို့၊ ဗုရားလက်ထက်ဘူးက၊ မကြားဘူးဘူး၊ စာထဲ၌လဲ၊
မတွေ့ဘူးဘူး၊ စဉ်းစား။

ယခုကာလ၌၊ ကြားဘူး၊ မြင်ဘူးတာ ပြောရလျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ထိုင်လို့၊ ဘယ်မင် ဘယ်ဖိုလ် ရသွားသော မိန်းမယောက်ျား၊
ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ဟူ၍၊ မကြား၊ မမြင်ဘူး၊ ရှေးနှင်းသွားသော၊ လူ
ယောက်ျား-မယ်သီလ၊ ဘုန်းကြီးတွေကို ကြားဘူး- မြင်ဘူး၏၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းပြဆရာနှင့်တကာမတွေရှုပ်ပွေ့ပြီး။ ဘာဘာညာညာ၊ ဖြစ်
တာတွေ၊ ကြားဘူး၏၊ မြင်ဘူး၏။

နိဗ္ဗာန်ရောက်သော-တရား အကျဉ်းချုပ်ပြခဏ်း။

ဂင်္ဂါဝါဠု၊ သဲစုမက၊ ပွင့်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလ မိဋ္ဌာန်းလူကဖြစ်
သော-ဗုရားအနန္တတို့၏ ဟောပြောဆုံးမတော်မူသော၊ တရား
တော်တွေကို၊ အကျဉ်းချုပ်လိုက်လျှင်၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သုံး
ပါးသာရှိ၏၊ ဤသုံးပါးကလွဲ၍မရှိပြီ၊ သီလ၌လည်း ဘယ်သီလ၌
မဆို၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်၊ သမာဓိ၌လည်း ဘယ်သမာဓိမဆို၊ နိဗ္ဗာန်
မရောက်နိုင်၊ ပညာမှသာ၊ မဂ်ဥာဏ် ဖိုလ်ဥာဏ်ကိုသိ၍၊ နိဗ္ဗာန်
သို့ရောက်နိုင်၏။ ။ဘယ်အတွက်၊ သီလနှင့် သမာဓိ မရောက်နိုင်
ပါသနည်းဆိုလျှင်၊ အကျင့်လမ်း၊ စရဏမျိုးသာ ဖြစ်ကုန်၍၊ မ
ရောက်နိုင်၊ ပညာကား၊ ဝိဇ္ဇာမျိုးဖြစ်၍၊ အမှန်ကို-ထိုးထွင်း၍ သိ
နိုင်သောကြောင့်၊ ဥာဏ်လမ်း၊ အကြံလမ်း၊ အသိအသိဗ္ဗာလမ်း။
အတတ်ပညာလမ်းဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ခြင်းတော်သည်၊ ဤ
ဥာဏ်ပညာ အမှန်လမ်းကို၊ သိသောတရားက ဦးစီး၍နေပါမူ၊
သီလ၊ သမာဓိတို့သည်။ အန္တောတဖြစ်ပြီး၊ သိက္ခာသုံးပါးလုံးပင်၊
ရောက်သည်ဟုဆိုရ၏။ ။ဗုရားကိုယ်တော်မြတ်တို့သည်၊ သတ္တဝါ
အများအား၊ ဘုသုံးပါး၌၊ ချမ်းသာရာချမ်းသာကြောင်းဖြင့်၊ သီလ

သမာဓိ၊ နှစ်ပါးကို၊ ဟောတော်မူ၏။ စရုဏာမျိုးဟုမှတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရာ-ရောက်ကြောင်း၊ ပညာကိုဟောတော်မူ၏။ ဝိဇ္ဇာမျိုး ဟုမှတ်။ ။ ပညာလမ်းသည်၊ အကျင့်လမ်းမျိုးလို ဒုက္ခခံ၍၊ ကျင့် ရသော-လမ်းမျိုးမဟုတ်။ အမှန်ကိုသိအောင်၊ သင်မှု၊ ကြားမှု၊ ဆင်ခြင်တွေးတောမှု၊ နာခံ၊ မှတ်သားမှု၊ ကြံစည်လေ့လာမှုဖြစ် သည်။ ။ ဤဝိပဿနာပညာလမ်းကို၊ သီလ၊ သမာဓိလမ်းများလို မှတ်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင် နေအောင်း၊ အညောင်းခံ၍၊ သေအောင် ကျင့် လျှင်၊ အမှားကြီးမှားကုန်၏။

ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓကဏ္ဍအလောင်းသည်၊ ဒုက္ခရစရိပါအ ကျင့်ဖြင့် ဒုက္ခခံ၍ ခြောက်နှစ် လောကီမျှ ကျင့်မှုကို၊ အတ္တ ကိ တောခွဲရောဂ၊ ကာမသုခငြိစွာခွဲရောဂ၊ အမှားဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓကဏ္ဍအ ဖြစ်တော်မူ ရောက်သောအခါ၊ မှားကြောင်းကို ဝန်ခံပြီး၊ မိဂဒါ ဝန်တော၍ ကေဏ္ဍည၊ ဟောနံ၊ အသဇံ စသော ပဉ္စဝဂ္ဂ ပရမီဇ ရဟန်း ဝါးဦးသားတို့အား။ ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ သည်။ ဗုဒ္ဓကဏ္ဍအလောင်းဆိုတာ၊ အမှန်ကိုမသိ၍ ရမ်းကျင့် မှန်းကျင့်၊ ရမ်းတုတ် မှန်းတုတ်ဟု သေသေချာချာဟုမှတ်၊ ဗုဒ္ဓကဏ္ဍအ လောင်း များသည်၊ သာသတဒိဋ္ဌိများကြီး အယူရှိသည်အတွက်။ အ ကျင့်ကို အဟုတ်ကြီးမှတ်ပြီး။ အစွဲအလန်းကြီး၍၊ အကျင့်သန် ခြင်းပေတည်း။

ဗုဒ္ဓကဏ္ဍအလောင်းတို့မည်သည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော ဘဝ၌။ မဖြစ်ကုန်။ ။ လောကီပညာ ထက်သန်လွန်းက၊ အယူသန်၍၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်တတ်၏။ လောကုတ္တရာပညာ ထက်သန်မှ အမှန် ကျ၍၊ ဥစ္ဆေဒ၊ သာသတ၊ ချိန်ကိုက်ကုန်၏။ ပညာနှင့် သီလ သမာဓိ ချိန်ကိုက်ကုန်၏။ သဒ္ဓတိသန္တာနှင့်၊ ရမယုသစ္စာ၊ ချိန်ကိုက် ကုန်၏။ ပညာက လောကီပညာ ဟု ဟုတ်။ လောကီပညာဖြစ်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး ဘယ်တရားတစ်ခုကိုမျှ၊ ချိန်ကိုက်အောင် ကျင့်နိုင်မည်။ ကြံနိုင်မည် အမှန်ကို သိမည်ဟု မမှတ်လေနှင့်။

လောကီလောကုတ္တရာနှစ်ပါးတို့၌ အသိအလိမ္မာမှသာလျှင်
ဆုံးခန်းတိုင်အပြီးသို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း။

လောကီ၌၊ အမှန်ကိုသိသော-အလိမ္မာ ပညာတမျိုး။ ။လော
ကုတ္တရာ၌ အမှန်ကိုသိသော၊ အလိမ္မာပညာတမျိုးဟူ၍ ပညာနှစ်
မျိုးရှိ၏။ ။ဤနှစ်မျိုးတို့ကို၊ အမှန်အတိုင်းဖြစ်စေနိုင်သောတရား
သည် ဣန္ဒြိယလေးပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယလေးပါးဆိုခြင်းကား၊ အလိုရှိ
တိုင်း၊ ပြီးစီးခြင်းကိုခေါ်သည်။ တန်ခိုးသတ္တိကိုလည်း၊ ခေါ်သည်။
အောင်မြင်ခြင်းကိုလည်း၊ ခေါ်သည်။ ။ဤဣန္ဒြိယလေးပါး
ပြည့်စုံကာ၊ ဘယ်အရာမျိုးမဆို၊ အောင်မြင်လေတော့၏။

ဆန္ဒ။ အလိုဆန္ဒရှိမှု။ ။စိတ္တ။ အလိုဆန္ဒရှိတာကို၊ ကြံစိစိတ်
ကူးမှု၊ ဝိရိယကြံစိ၍ရတိုင်း၊ လုပ်ကိုင်ထကြွဝိရိယစိုက်မှု၊ ဝိမံသ၊
အမှန်အတိုင်း၊ သိမှု၊ အမှန်အတိုင်းကြံမှု။ ။ဤလေးခုကို ဣန္ဒြိယ
လေးပါးဟု ခေါ်၏။ ။ဥပမာ။ ။ဆန္ဒက ကောင်းကင်ကို ယုံ
သွားဘို့ရာ၊ လေယာဉ်ယုံတခုအလိုရှိ၍၊ တောင့်တ၏။ ။စိတ္တက
ကြံနိုင်၊ မြောက်နိုင်၊ ယုံနိုင်အောင်၊ ကြံသည်၏။ ဝိမံသက၊ ယုံနိုင်
သွားနိုင်၊ ကြံနိုင်၊ မြောက်နိုင်သော နည်းလမ်းကို၊ ဉာဏ်ထဲမှာ၊
အမှန်အတိုင်း၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်။ ယထာဘူတ။ မြင်၏။ ထင်၏။
တွေ့၏။ ။ဝိရိယက။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်။ အချိုးကျကျ။ ဉာဏ်ထဲမှာ
မြင်သည့်အတိုင်း၊ ထကြွလုပ်ကိုင်၏။ ။ဤလေးပါး-အချိုးကိုက်
ကာ၊ လေယာဉ်ယုံနှင့်၊ ကောင်းကင်ကို-အမှန်ယုံနိုင်၏။ ထို့အတူ။
လောကီပညာ။ လောကီဥစ္စာအလိုရှိမှုတို့၌။ ဤဣန္ဒြိယလေးပါး၊
အချိုးကျမှသာလျှင်၊ အထမြောက်-အောင်မြင်ခြင်းပေတည်း။

လောကုတ္တရာ၌ကား။ ။ဆန္ဒက၊ နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးချုပ်ငြိမ်း
သော၊ နိဗ္ဗာန်ကို-အလိုရှိ၏။ ။စိတ္တက၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ဘယ်က
ဖြစ်လေသလဲ၊ ဘယ်နှယ်လုပ်မှ-ချုပ်ပျောက်မလဲဟုစဉ်းစား ဆင်
ခြင် ကြံစိ ရကုန်၏။ ။ဝိမံသက။ ။နာမ်ရုပ် ချုပ်ပျောက်၍၊
နောက်ထပ်အသစ်တဖန်၊ မဖြစ်သော-နည်းလမ်းကိုအမှန်အတိုင်း

ကျကျနန သိ၏။ ဥာဏ်မြင်၏။ ။ဝိရိယကား အမှန်အတိုင်းကို၊ ကျကျနနသိသည်အတိုင်း ပယ်စရာရှိလျှင်ပယ်မှု၊ ပွားစရာရှိလျှင် ပွားမှု ပြုကျင့်စရာရှိလျှင် ပြုကျင့်မှုပေတည်း။

လောကုတ္တရာအရာ၌လည်း။ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးသာလျှင် ဦးစီးကုန်၏။ ။ထို့ကြောင့်-လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော။ အကျိုးစီးပွားတို့၌၊ ဆန္ဒ။ စိတ္တ။ ဝိမံသာ။ ဝိရိယ။ ဤလေးပါးမပြည့်စုံ၊ တပါးပါးပျက်က။ ဘယ်အရာဋ္ဌာနမှ၊ ဆုံးခန်းတိုင်။ အပြီးသို့ မရောက်နိုင်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ရမ်းပြော-ရမ်းလုပ်။ ရမ်းကျင့်-ရမ်းနေ။ ရမ်းဆို။ အရမ်းတွေများလွန်းလို့၊ ဗမာနိုင်ငံကြီး။ မငြိမ်သက်ဘဲ။ လှုပ်ရှားပြီး၊ ရမ်းနေပါပကော။ တွေးကြည့်ကြ၊ ကိုဘရမ်းဘတာ၊ ကိုဘရမ်းဗလချာ။ အပိုမှန်းတဲ့အဆန်း-နုဝါတို့။

နိဗ္ဗာန်သွားလမ်း၌ ။ အချိုးကိုက်ပုံ , မကိုက်ပုံပြခမ်း။

ဤမဟာလောကဓာတ်ကြီး၌။ ရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။ ကာယံကဒုက္ခ၊ စေတသိက-နှစ်ပါးတို့၏။ ချမ်းသာရာကို။ အလိုရှိကြသော စိတ်ဆန္ဒရှိကြကုန်၏။ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ဆန္ဒဗ္ဗိပ္ပာန်တပါးသာ ပြည့်စုံကုန်၏။ အလိုရှိတိုင်း ပြီးမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်သုံးပါး ကျန်သေး၏။ ဘယ်အခါမှ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာရာသို့ မရောက်နိုင်ဟုမှတ်။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင်။ စိတ္တကလည်း ရောက်တတ်ငြိမ်းတတ်ချမ်းသာတတ်သော။ နည်းလမ်းကိုလည်းမကြံစည်၊ ဝိမံသကလည်း။ အမှန်အတိုင်းမသိ၊ ဝိရိယကလည်း။ အမှန်ကိုမကျင့်မကြံမိလုပ်မကိုင်မိ၊ ဆန္ဒတပါး။ တောင့်တခြင်းသာရှိ၍။ သုံးပါးလိုသေးသောကြောင့်ပေတည်း။

ဆန္ဒတပါးသာ၊ ထက်သန်နေသူ ဧပေါင်းတို့သည်။ ဘာအလုပ်ကလေးလုပ်လုပ်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ရောက်ရပါလျှီ၏ဟု၊ ဆုကလေး တောင်းကာတောင်းကာနှင့်နေ

ကြ၏။ ဆုဆိုခြင်းကား၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးထဲက၊ ဆန္ဒတပါးကို ဆုဟုခေါ်သည်။ ဤသူတို့သည် အကြံလဲမရှိ၊ ညဏ်လဲမရှိ၊ ဝိရိယာလဲ မရှိဟု ဗမာလို ခေါ်သည်။ ပါဠိလိုက၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသ၊ ဝိရိယ၊ သုံးပါး မရှိသူဟု ခေါ်သည်။ လူဖျင်း၊ လူမိက်၊ လူပေ၊ တော်၏ ရော်၏ အကောင်ထော၊ ရဟန်း ရှင်လူတွေဟု ခေါ်သည်။

အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်စုကား၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အလိုရှိ၍။ ဆန္ဒတပါး နှင့်မနေဘဲ ဝိရိယာတပါးအားဖြင့် ကျင့်၏။ အဆင်းရဲခံ၍လူးလှိမ့်၏။ ရှုရှိုက်၏။ အောင်ပေး၏။ သားသွီးမယားပဋည်းပါးကုန်အောင် ပေး၏။ လှူ၏။ ထိုသူသည်၊ စိတ္တအကြံနှင့် ဝိမံသအမှန်၊ ဤနှစ်ခုလို နေသောကြောင့်၊ ကျင့်သော်လည်းမမှန်၍၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်မှု တကြောင်း။ ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါး၌ နှစ်ပါးလိုသေးမှု တကြောင်း၊ သို့အတွက် အလိုရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သည်ဟုမှတ်ပါလေ။

အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကား။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသော၊ နိဗ္ဗာန် ကိုအလိုရှိသောဆန္ဒတပါး၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်လမ်း ဘယ်နည်းနှင့်မှ ရောက်ပါမည်နည်းဟု ကြံစည်သော၊ စိတ္တတပါး၊ ကြံစည်မိတိုင်း သဘောထင်တိုင်း၊ ကျင့်ခြင်း၊ လုပ်ခြင်း၊ ပြုခြင်းတည်းဟူသော ဝိရိယာတပါး ဤသုံးပါး ပြည့်စုံသော်လည်း၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း အကုန် ငြိမ်း၍၊ ဇာတ်သိမ်းသောနည်းမှန် လမ်းမှန်မဟုတ်၍ ဝိမံသ တပါး လိုသဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်ခြင်း ဟုမှတ်။

အလိုရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်သော၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးသည်။ အချိုး ကျကျနနရှိမှ၊ ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မြင်သည်။ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေး ပါးကို အစအတိုင်းလုပ်ရမည်။ နောက်မှ ပြုရမည့် အမှုကို၊ အရင် ပြုကမ္ဘား၏။ အရင်ပြုရမည့်အမှုကို၊ နောက်မှ အလယ်မှ ပြုသော် မှား၏ဟုမှတ်။

အစဉ်အတိုင်း ပြုရပုံကား၊ ပဉ္စမ အလိုရှိသောဆန္ဒ၊ ဒုတိယ အလိုသည်။ အရာကိုဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်း၊ ကြံစည်မှုစိတ္တ၊ တတိယ အမှန် ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိသော၊ ပာထာဘူတဉာဏ် တည်းဟူသော ဝိမံသ၊ စတုတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့်၊ ပာထာဘူတ သိသည် အတိုင်း၊ ပြုကျင့် လုပ်ကိုင် ပွားများမှု ဝိရိယ။ ဤကဲ့သို့ပြုကျင့်ရခြင်း လေးဖြာတွင်၊ စိတ္တသည် အကြား အမြင် များသော၊ သုတမယ ဉာဏ်နှင့်၊ ကြံစည်တွေးတော ဆင်ခြင်သော၊ စိန္တာမယ ဉာဏ် ပေတည်း။ ဝိမံသသည်။ စိန္တာမယ သုတမယဉာဏ် နှစ်ပါးတို့ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ပာထာဘူတဉာဏ်ပေတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနိဋိကာ ဆရာတော်ကြီးသည်။ သင်္ဂါယနာတင်စဉ်အခါက မဟာထေရ်ကြီးတို့အား၊ မေးလျှောက်ရာတွင်၊ သာသနာငါး ထောင်အတွင်း၌၊ ရဟန္တာ မဆိတ်ကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍။ ။ (အနာဂတေ လဇ္ဈိ ရက္ခိဿန္တိ ။ အနာဂတေ လဇ္ဈိ ရက္ခိဿန္တိ)ဟု၊ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ပြတော်မူသည်။

အာရုသော၊ သာသနာရေးဖြင့်၊ မေးလျှောက်ကြသည်။ ငါ့ညီ အပေါင်းတို့၊ အနာဂတေ၊ နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့၊ စံဝင်ကြိ၍။ ငါတို့ကွယ် ပျောက်၊ သာသနာတောက်သည်၊ နောက်ကာလ၌ လဇ္ဈိ၊ ကုသ လာ ကုသလ၊ သင်္ခါရကို၊ ကြီးစွာတေးထင် သမ္မာ သွဉ်သည့် လဇ္ဈိ တွင်ခေါ်၊ မြတ်သူတော်သည်။ ဝါ၊ သုံးဆယ့်တစ်၊ လုံးစုံမပြတ်၊ ဒုက္ခမှတ်သည့်၊ မြတ်သူတော်သည်။ သာသနံ၊ သီလ သမာ၊ ပညာ ရောကြိတ်၊ သိက္ခာသုံးဆင့်၊ စည်ကားပွင့်သည်။ ရှည်မြင့်လေရာ၊ သာသနာကို။ ရက္ခိဿန္တိ၊ ဗု-ဓိ-သံဃာ၊ မဂ်လမ်းပြပြီး၊ မချကေန်၊ ဘုံသုံးတန်မှာ အမှန်မသွေ အရဟံဟတွေ၊ စောင့်ရှောက်ကုန် လတံ။ ။

ပုဂါရာမ ပြည်ကြီးကို၊ အစိုးရတော်မူသော၊ ကျစွာမင်းကြီး နတ်ရွာစံခါ နီး၌ လဇ္ဈိ၊ အလဇ္ဈိ၊ မကွဲမပြားကြနိုင်၍၊ သံပျင်အမတ် ကြီးက။ လျှောက်သည်မှာ၊ အရှင်မင်းကြီး နတ်ရွာစံလျှင်။ သာသ နာကို၊ မည်သူ-စောင့်ရှောက်ပါအံ့နည်းဟု မေးရာ (ပညာ သီလ

သမ္ပန္နော၊ နတ္ထိ နမေ၊ နဝိဇ္ဇတိ) ဆို၍ နတ်ရွာစံလျှင်၊ ယခုတိုင် သုဓမ္မာ များ၌၊ လဇ္ဇမိ၊ အလဇ္ဇမိ မကွဲ၍၊ သိကြားစောင့်လိမ့်မည်ဆိုထင်ပါရဲ့ ဟု၊ အသီးသီးပြောကြလေသည်။

ပညာ သီလ သမ္ပန္နော၊ သီလ သမာ၊ ပညာရောကြိတ်၊ သိက္ခာ သုံးဖြာ၊ မက္ခာအုပ်ချုပ်၊ လွန်ပြည့်စုံသော-သူတော်ကောင်းတို့သည် အတ္ထိ၊ ငါးထောင် သာသနာ၊ ရှည်မြင့်ကြာအောင်၊ ကောင်းစွာ ရှိကြလေကုန်၏။ နမေ၊ သဒ္ဓါဆွတ်ဆွတ်၊ ညွတ်သောစိတ်ရှိခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာပျောက် သမ္မာရောက်သိ၊ မဂ်ဉာဏ်သိ၍၊ အသိ အလိမ္မာဖြစ်ခြင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိတိ၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးဟူ၍၊ နတ္ထိ၊ ဘယ်တော့မှ မရှိကြလေပြီ။

သုဘဒ်ရဟန်းအား။ ရဟန္တာ၊ မဆိတ်ကြောင်း။
ပြတော်မူသော-ဂါထာ။

ဣမေဘိက္ခု။ သမ္မာ ဝိဟာရေယျံ၊ အသုညော
လောကေ အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

သုဘဒ္ဒ၊ အို-သုဘဒ် ပရမိတ်၊ ဣမေဘိက္ခု။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကင်း အောင်ခွါ၍။ ကောင်းစွာ ကျင့်သူ၊ လူရှင် ရဟန်းတို့သည်။ သမ္မာ၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်၊ လေးတန်သန္တာ၊ အာယာတနာဓာတ်၊ ပရမတ် တရား တို့နှင့် ပိုင်းခြားဝေတန်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ အမှန်ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ဝိဟာရေယျံ၊ ပုညာ ပုည၊ သင်္ခါရကို၊ ကြီးစွာဘေးမြင်၊ ဉာဏ်ဖြင့် ထင်၍ မဂ္ဂင်ရေသောက်၊ သမ္မာရောက်၍၊ မြောက်မြောက် များများ၊ နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကေ၊ လောကသုံးဘော်၊ လောကမော်ဟု၊ လူစော်မနံ၊ လူဟန် ကွယ်ပြုတ်၊ ကိလေ ချုပ်သည့်၊ လောကုတ်

မြေ၌၊ အရဟန္တေဟိ၊ အံဩ လောကံစွာ၊ သမ္မာ မဂ်လမ်း၊ အရဘမ်း
သည့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အသုညော၊ နိဗ္ဗာန်သုည မဂ်ဓမ္မ၌၊
ဘယ်ခါကာလ၊ မဆိတ်ကြသည့်၊ အဿ၊ မုချကေန၊ ဒိဋ္ဌအမှန်
ဖြစ်ကြပေရာသတည်း။

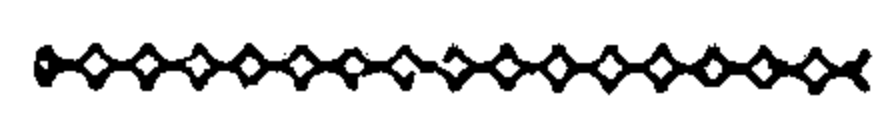
လောကီကုသိုလ် အမျိုးမျိုးတို့သည်။ တဖြေးဖြေးအားဖြင့်၎င်း၊
မဂ်ဖိုလ်တရားနှင့်၊ ကြိုတွေ့သောအခါ၎င်း။ နိဗ္ဗာန်ရ၏ဟု ဗုဒ္ဓ ပရိ
ယာယ်အားဖြင့်၊ မြတ်စွာဗုရား ဟောတော်မူခြင်းကို ပြသော။

ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဣထိဂုတ် အဋ္ဌကထာ။

ယံပနိဒံ၊ ဝိဝဋ္ဌ၊ ပနိဿိတံ၊ ကုသလံ၊ သေယျ
ထိဒံ၊ ဣဇေကဇ္ဈော၊ ဝိဝဋ္ဌံ ပဏ္ဍိန္ဒြော၊ ဒါနံ
ဒေတိ၊ သီလံ သမ္မာ ဒိယာတိ၊ ဥပေါသထ
ကမ္ပံကရောတိ၊ ဂန္ဓ မာလာဒိဟိ၊ ဝတ္ထု ပူဇံ
ကရောတိ၊ ဓမ္မံ သုကာဘိ၊ ဒေသေတိ၊ ဇနာ
သမာပတ္တိယော၊ နိဗ္ဗဇ္ဇေတိ၊ ဇင်္ဂကရောန္တော
အနု ပုဗ္ဗေန၊ နပ္ပရိယာယဓမ္မံ အမတံ၊ နိဗ္ဗာန်
ပဋိလာဘတိ၊ အယံ ပရိယာယ ဓမ္မော၊

ပန၊ မုချကေန၊ အမှန်ထုတ်ခြောက်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်သော တ
ရားမှတပါး၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်ခင်၊ အစဉ်ဖြစ်၍နေသော တရား
တွေကို၊ ပြလိုက်ပါဦးအံ့။ ဝိဝဋ္ဌ၊ ပနိဿိတံ၊ ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်
ကိုမှီ၍နေကြသော၊ ဣဒံ၊ ဤဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်မှီ၍ နေသော
ကုသိုလ်ဟူသည်၊ သေယျထာ၊ အဘယ်ကုသိုလ်ပါနည်း။ ဣဇ၊
သုံးဆယ့်တစ်ခု၊ လုံးစုံဋ္ဌာန၊ ဤလောက၌၊ ဇေကဇ္ဈော၊ အချို့သော
သူသည်၊ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ဝဋ်ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဏ္ဍိန္ဒြော၊
တောင့်တလျက်၊ ဒါနံ၊ အလှူကို၊ ဒေတိ၊ ပေး၏။ သီလံ၊ သီလကို

သမာဓိယတိ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၏။ ဥပေါသထကမ္မံ
 ဥပုသ်စောင့်ခြင်းအမှုကို၊ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ၊ နံ့သာ
 ပန်းစသည်တို့ဖြင့်၊ ဝတ္ထုပူဇော်၊ ရတနာသုံးပါးအား၊ ပူဇော်ခြင်း
 ကို၊ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဓမ္မံ၊ တရားကျမ်းဂန်ကို၊ သုကာတိ၊ နာခံ
 မှတ်သားသင်ကြား၏။ ဒေသေတိ၊ သူတပါးအား၊ ဟောပြော
 ဆုံးမ စာပို့ စာချလုပ်၏။ ဈာနသမာပတ္တိယော၊ သမထ၊ ဘာဝနာ၊
 ဈာန် သမာပတ် တို့ကို၊ နိဗ္ဗဇ္ဇေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဇေံ။ ဤသို့၊
 ကရောန္တော၊ ပြုသောသူသည်၊ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊
 တဖြေးဖြေးအားဖြင့်၊ နိဗ္ဗရိယာယဓမ္မံ၊ မုချတရားဟူသော၊ အမတ်
 နိဗ္ဗာန်နံ၊ သေခြင်းဟန်တန်၊ အမှန်ကင်းသော၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊
 ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အယံ၊ ဤကဲ့သို့ ဟောပြောသော- တရားကို၊
 ပရိယာယခမ္မော၊ ဗုဒ္ဓပရိယာယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ တကယ်
 ဟောသော တရားပေတည်း။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်။

သိယာကုသလံ ဓမ္မံပဋိစ္စ၊ ကုသလောခမ္မော၊
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဟောတုပဋ္ဌယာ၊ သံသယပဒ။ ။
 ကုသလံဓမ္မံ ပဋိစ္စ၊ ကုသလောခမ္မော၊ ဥပဇ္ဇတိ
 ဟောတုပဋ္ဌယာ၊ မုက္ခယပဒ။ ။ ကုသလံဇေံ
 ခန္ဓံ၊ ပဋိစ္စတယောခန္ဓာ၊ တယောခန္ဓေပဋိစ္စ
 ဇေကောခန္ဓေ၊ ခန္ဓခန္ဓေ ပဋိစ္စဒွေခန္ဓာ။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဝဋ်။ ကြော့ကွင်းညွတ်မှ၊ ကင်းလွတ်လို
 လား၊ အို-ချစ်သားတို့၊ သိယာ၊ ဘဝမခြား စက်လေးပါးနှင့်၊ တွေ
 ငြားကြိုကြိုက်၊ ရံဘန်ရံခါတို့၌၊ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ရရန်ရကြောင်း

တရားကောင်း တရားမြတ်ကို၊ တပ်အပ်ထင်ထင်၊ ဟောသင် ဆုံးမ၊ ပြောဆို နိုင်သော၊ သပ္ပာယ်၊ သူတော် ကောင်းတို့ နှင့်တွေ့ကြုံသောအခါတို့၌၊ ကုသလံဓမ္မံ၊ သံသရာထွက်ကြောင်း၊ ကောင်းသော တရား၊ နာကြားကျက်မှတ်၊ လေ့လာ အပ်သော ကုသိုလ်တရားကို၊ ပဋိစ္စ၊ ပညောင် ဗုဒ္ဓဟောမသွေစကြာ၊ မင်း ရာဇာသို့၊ ပမာမျှဘဲ၊ ပစ္စည်းလွဲ၍၊ ကုသလော ဓမ္မော၊ စွဲရင်း ကုသိုလ် များထိုထိုသည်။ ဟောတုပစ္စယာ၊ ပညောင်ပင်နှင့် အစဉ် တူသော၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟမရှိ။ ပဝတ္တိဉာဏ်ဝါ။ လိမ္မာ မသွေ၊ ဟောတုပစ္စည်း၊ ဆက်သည့်နည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အရိ ယာနယ်တွင်း၊ ရောက်ရခြင်းသည်။ ဖြစ်ခြင်း- ဖြစ်ထိုက်ပါ ပေ၏။

ကုသလံဓမ္မံ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ တရားကောင်းများ၊ သင်ကြားကျက်မှတ်၊ တတ်အပ် နှုတ်ဝယ်၊ ရွတ်ဘတ်သရန္တံယံ ရသော၊ ကုသိုလ်ကံ-တရားအထူးကို၊ ပဋိစ္စ၊ ပဝတ္တိအခါ၊ အလိမ္မာ ဉာဏ်ကိုစွဲ၍၊ ကုသလောဓမ္မော၊ စွဲရင်းတရား၊ ကုသိုလ်များသည်။ ဟောတုပစ္စယာ ပညောင်ပင်နှင့် အစဉ်တူသော၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟမရှိ၊ ပဝတ္တိဉာဏ်ဝါ၊ လိမ္မာမသွေ၊ ဟောတုပစ္စည်း ဆက် သည့်နည်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ၊ မုချကေန်၊ သံဝိဇ္ဇာန်ကျ၊ ပစ္စက္ခ၌၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ ဖြစ်ကြပေရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ဘေးအတန်တန်၊ ဒုက္ခရန်ကို၊ ကေန်ကြောက်ငြား၊ အို-ချစ်သား-ချစ်သွီးတို့၊ ကုသလံ၊ ပါရမီမဂ်လာ၊ အဖြာဖြာကုသိုလ် တို့ကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဧကံဓန္ဒံ၊ သူတော်ကောင်းတရား၊ နာကြား ကျက်မှတ်၊ သင်ကြားအပ်လျှင်၊ ထိုထိုဆန်းပြား ပိညာနက္ခန္ဓာတ ပါးကို၊ ပဋိစ္စ၊ ပစ္စက္ခဉာဏ်ပါ၊ အလိမ္မာကိုစွဲ၍၊ တယောဓန္ဓာ၊ မှတ်သားတတ်သည့်-သညာ၊ ခံစားတတ်သည့်-ဝေဒနာ၊ စဉ်းစား ဆင်ခြင်တတ်သည့်-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဤသုံးဖြာသော၊ စေတသိက်

ခန္ဓာတရားတို့သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ နိယာမ သဘောဖြင့်၊ လတ်တလော
 ခြင်း-ဖြစ်ပေါ်၍လာကြပေရာ၏။ တယောခန္ဓာ၊ ခံစားတတ်ထာ၊
 ဆင်ခြင်တာနှင့်၊ မှတ်ထာသုံးခု၊ တရားစုကို ပဋိစ္စ၊ အကြောင်း
 သဟဲ၊ ပစ္စည်းစွဲ၍၊ ဇကောခန္ဓောပေါက်ပြန်တတ်စွာ၊ ရုပ်ခန္ဓာတခု
 သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ ဒွေခန္ဓေ၊ ပစ္စက္ခအလိမ္မာ၊
 ပဝတ္တိဉာဏ်ဝါ၊ နာမ်ဇာတိလေး၊ ဇကရူပံ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ်၊ ပရမတ်
 ကို၊ ပဋိစ္စ၊ ပညောင်ဗုဒ္ဓဟော၊ မသွေစကြာ၊ မင်းရာဇာသို့၊ ပမာမျှ
 ဘဲ၊ ပစ္စည်းစွဲ၍၊ ဒွေခန္ဓာ၊ လောကုတ္တရာသား၊ ခေါ်ဆိုငြားသည့်။
 နှစ်ပါးခန္ဓာ၊ အရိယာတို့သည်၊ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ လောကီရုပ်နာမ်၊ ကြောင်း
 နှစ်တန်မှ၊ ဇကန်လောကုတ္တရာ၊ ကူးသန်းပါ၍။ သေချာတည့်တည့်
 ဖြစ်ကြရပါပေတုန်၏။

ဆီရိဆံဗော၊ ဆော်ပျောက်ရော်၊ ဇုရာဂှိ၊ နိဗာဆော၊ တိမြိ
 ရော်။ ။ အပူနိ-မူယိ၊ ဇော်လော်ပြီနု၊ ဇေနေန်မြိနေန်၊ မဟာဂျန္ဓော်၊
 အယူဟိနေန်၊ ဒုက္ခိယတော၊ ဇော်ရော်နေန်၊ ဆံဗော၊ ယေယိ ဟော်
 ရှံ ဇောတေကော်၊ ဇော်လော်တော်ဂေါတိ။

ယောကန္တိရော်တိ၊ ဆေရိဇာနေ၊ ယေယိ မော်တော်၊ ဩန္တ
 ရော်တော်၊ ဇေယိ၊ ဗိန်ကွန်ဋွော်၊ ပါယိလော၊ ဆော်ဒိနေန်၊ စတု
 ရဒိကျော၊ ဒေဟိပါရာ၊ ဆော်ခိရော်၊ ကော်ရာ။

ဆီရိဆံဗော၊ မေရုဗဟိုရ်၊ ထိုထိုတောင်ဖြင့်၊ မောချင့်လည်း၊
 နှိုင်းသင့်မရ၊ ကြီးစွကျော့ဇူး၊ ဂုဏ်အထူးကြော့နှင့်။ ချီးကျူးမကုန်။
 လုံးစုံကြက်သရေ။ ဝရမေဗုဒ္ဓ။ ပုတ္တသားစစ် ဖြစ်ကြီးဖြစ်၍၊ စွန့်ပစ်
 ကာမဂုဏ် လူ့ဘုံလောကီ၊ ဓမ္မစေတီဟု၊ နယ်ပြည်ကျော်ကြား၊
 ကျေးဇူးတော်ရင်။ အရှင်ဗုရား၊ မူယိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်
 တရား၊ လိုလားစုံမက်၊ လွန်နှစ်သက်ကြသော၊ တပည့်တော်တို့
 သည်၊ တိမြိရော်၊ သံသရာလမ်း၊ နယ်စခန်းမှ၊ ထွက်လမ်းကို-

တကယ်မသိသဖြင့်၊ အမိက်အတိ၊ ဖုံးလွှမ်းကြပေသည်ဖြစ်၍၊ အာပူ
 နှိ၊ အရှုပသံ၊ အပယ်သံသို့၊ ဆန်စုံအောက်ထက်၊ ဘဝဂ်ဝိစိ၊ နှံ
 ဘိစကြာဝဠာ၊ ဘိလာထုတ်ခြင်း၊ ပြေးသွားခြင်းကို၊ ဖြစ်စေတတ်
 သော၊ ဆော်ပျေ ကာရော်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်၊ စက်ရဟတ်မခြား၊
 ခြောက်ပါးသင်္ခါရ၊ ပြုမိကြသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ သုံးဖြာ
 မာန၊ လွှမ်းမိုးကြပါသည်ဖြစ်၍၊ ဇုရာဂှိ၊ ငရဲတိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊
 အသူရကာယ်၊ လေးသွယ်အပါယ်၊ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့၌၊ နိဗ္ဗာ
 ဆော၊ စောက်ထိုး၊ ဂျမ်းပြန်၊ အတန်တန်ဖြင့်၊ ခံရအမြဲပါပေ
 တည်း။ မဟတ်ချွနွန်၊ ရာကုဇေမှာ၊ ဘွဲ့ရှာပတ်နှောက်၊ တ
 ယောက်မမို့၊ ဓမ္မစေတီဟု၊ နယ်ပြည်ထင်ရှား၊ ကျေးဇူးတော်ရင်
 အရှင်ဗုရား၊ ဇော်လော်မြို့နု၊ ရေမရှိသော၊ မြေပြင် ကုန်းကြော
 ထက်၌၊ ဇေနေဒ်မြို့နေ၊ နေပူကို ခံနေကြရသော—ငါးလိပ်တို့
 သည်၊ ဒုက္ခိတေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေကြရသကဲ့သို့၎င်း၊ အာယု
 ဟိနေဒ်၊ အသက်နေ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့၊ ရောက်ကြ ရသကဲ့သို့
 ၎င်း၊ ယောယီဟော်ရာ၊ ဤငါးလိပ်နှစ်ဖြာ၊ ဥပမာသို့ မှန်စွာဖြစ်၍၊
 နေကြရပါကုန်၏။ စော်ရော်နေဆံသော၊ နှစ်ဖြာရုပ်နာမ်၊ သတိပ
 ဋ္ဌာန်သစ္စာ။ အာယတနပဋိစ္စ၊ ငါးဝခန္ဓာ၊ ဝိပဿနာဓာတ် ပရမတ်
 ဉာဏ် ဝေဘန်ပိုင်းခြား၊ ထင်ရှားပြသ၊ ဆိုဆုံးမနိုင်သော အရှင်
 ဗုရား။ ဇော်တေကော် မိဗန်းရေကို ခေါ်တတ်သော ဌက်သည်၊
 ဇော်လော်တော်ဂေါ်တိ၊ မိမိခေါ်၍ရသော မိဗန်းရေ၌၊ ယော
 ကန္တိရော်ဘိ၊ မတုန်မလှုပ်၊ ၎တ်ထုတ်အမြဲ။ အသဲစွဲနှစ်သက်သည်
 ကို၊ ယောယီမော်တော်၊ စည်းဝေးရောက်လာ၊ တရားနာဖြင့်၊ တ
 ကာ—ကာကမ၊ ဇိုထိုမျှတို့ သိကြရပါကုန်၏။ ဆေရီဇာနေ၊ ထို
 မိဗန်းရေကို၊ ဆေသေချာချာ၊ ကောင်းစွာနှစ်သက်၊ ဇာမရီဌက်
 ကဲ့သို့၊ ဇေယိ၊ ကျင့်ဘို့ကျင့်ရန်၊ တောင်းပန်လိုလား၊ ရှစ်ပါး
 မဂ္ဂင်။ ရေအလျှင်ကို၊ ဩနုတော်ရော်၊ အစဉ်တစိုက်၊ နှစ်ချိုက်
 သဲစွဲ၊ အားတုန်ခဲ၍။ အမြဲပြုလိုကြပါ၏။ ဖိန်ကွန်ဇွတ်၊ ၂၆-မှန်၊
 နိုင်ငံပေါင်းစု၊ ကြည်မှုစွေ၊ ဘေးမခသည့်၊ အမတမည်ပေ၊ နိဗ္ဗာန်

ပြည်သို့၊ ပါယီလော၊ အမြဲလည်းလျောင်း၊ ပုန်းအောင်း၊ ခိုလှုံကြံ
 လိုပါ၏။ စတုရဒိကျေ၊ လေးရပ်မျက်နှာ ပတ်လည်ချာမှ၊ ရောက်
 လာစည်းဝေးကြကုန်သော၊ ဆော်ဒီနော်၊ မင်ဖိုလ်နိုဗွာန်။ သုံးတန်
 ချမ်းသာ၊ ကောင်းစွာနှစ်သက်၊ လွန်စုံမက်ကြသော တပည့်တော်
 တို့ကို၊ ဒေဟီပါရာ၊ ပန္နက္ခအလိဗွာ၊ ပဝတ္တိဉာဏ်ဝါ၊ နာမ်ဇာတိ
 လေး၊ ဧကရူပံ၊ ရုပ်နာမ်မလွဲ၊ အမြဲကိန်းအောင်းခြင်းငှါ၊ ဆော်ဒီ
 ရော်ကော်ရာ၊ ဒိဋ္ဌိသတ်နည်း၊ တရားကြီးကို၊ မြေတီးလက်ခတ်၊
 ပြတ်ပြတ်သားသား၊ ပိုင်းခြားဝေဘန်၊ ဧကန်တည့်တည့်၊ ဒိဋ္ဌိ
 တဏှာနှစ်ဖြာထက်အောက်၊ မင်စဉ်ပေါက်အောင်၊ ချီးမြှောက်
 ၍သာ။ ဟောကြား၍သာ၊ ဆုံးမတော်မူပါအရှင်ဗုရား။

သောင်းတိုက်စကြာ၊ ရှည်ကမ္ဘာမြင့်။ ရည်ကာမရ၊ အနန္တ
 တွင်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပွင့်ပေါ်လာတို့၊ လွန်စွာခဲလှ၊ ဒုလ္လဘကို ရရောက်
 ရှိနေ၊ များဝေနေတို့၊ သင်္ချေသင်္ချာ ပေါ်များပါလည်း။ သံသရာ
 ထွက်ရန်။ တရားမှန်ကို ဧကန်တည့်တည့်၊ မရရှိပြီး အတိဒုလ္လဘ
 သဒ္ဓမ္မဖြင့်၊ ဟောပြုလိုမှု၊ အကြောင်းပြုပြီး။ ယခုအခါ ရောက်
 ရှိလာသည့်၊ များစွာသောင်းသောင်း၊ တပည့်ပေါင်းတို့၊ ညွတ်
 ပြောင်းခိုလှုံ၊ ခြေတော်စုံသို့၊ ယုံကြည်ခါပါ၊ ဧကာသရ်၊
 ဝန်ချခါခါ၊ ဦးတင်ပါ၏။ သာသနာကိုလျက်။ ပြုလိုတွက်ကြောင့်၊
 နှစ်သက်ကာမဂုဏ် စွန့်ပစ်ဘုံပြီး၊ လူ့ဘုံလောကီ ဓမ္မစေတီဟု၊
 နယ်ပြည်ကျော်ကြား၊ ရှင်ဗုရားသည်၊ များသတ္တဝါ၊ ဝေနေယျာ
 အား၊ ညွှာတာသနား၊ ဂရုထား၍။ လေးပါး၊ ဝါယံရွာ ရောက်
 တတ်စွာသည်၊ သက္ကာယာရှိ၊ ယင်းဒိဋ္ဌိကို၊ ဝိမ္မရရ၊ ဖြစ်နိုင်ကြ
 အောင်။ ကျနသေချာ ဒေသနာမိဗ်း၊ ရွာသွန်းမြီးလည်း၊ ဖိုးအနန္တ၊
 တရားသံမှ၊ ဝန်ဆင်လိုမှု၊ များစိုလ်ထုသို့၊ ရမှုသင့်ရန်၊ မြတ်ဗွေဖြင့်၊
 ကျမ်းဂန်ဖွေနှုတ်၊ ရွှေဂမုန်မှ ချေထုတ်ဖွင့်ကာ၊ လင့်မကြာဘဲ
 သင့်ရာတရား၊ အစားစားကို၊ အားထား၍သာ။ မြန်မကြာသည်
 ဟောကာညွှန်ပ အရှင်ဗုရား။

အနဟံပိ အဟံဇာတံ။ နမယံ မယုမေဝစ၊
အနတ္တာပိအတ္တာဇမ္ဗ၊ ဝိစိတ္တာစိတ္တတေဂတိ။

ဇမ္ဗစိတ္တ၊ မကောင်းယုတ်မာ ဆိုးညစ်စွာသည့်၊ မိစ္ဆာအနိဝ၊
ဟယ်ငါ့စိတ်။ တွံ၊ နင်စိတ်သည်။ အနဟံပိ၊ ဘယ်ဂုဏ်သတ္တိ၊ မရှိ
လုံးလုံး၊ အစွမ်းဘုံးသား အသုံးအသွံ။ အခွံအကာ၊ ဖြစ်တုံပါ
လျက်လည်း၊ အဟံဇာနံ။ ငါနှင့်မခြား။ မပြားမကွဲ၊ အထင်လွှဲ
အောင်။ ငါရောင် ငါဟန်၊ ငါသဏ္ဍာန်ဖြစ်၍ နေဘိ၏။ နမယံပိ၊
ငါနှင့်မဆိုင်၊ ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်ပါဘဲလျက်လည်း၊ မယုမေဝစ၊
ငါ့စိတ် ငါ့ဥာဏ် ငါ့အကြံဟု၊ ဖောက်ပြန်တိမ်းပါ၊ အထင်မှား
အောင်၊ နင်ကားပြု၍နေဘိ၏။ အနတ္တာပိ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ
ထိုထို။ ပုဂ္ဂိုလ်ထင်ရှား၊ ယောကျ်ား မိန်းမ၊ ငါကောင်စသဖြင့်။
ဘာမျှမရှိပါဘဲလျက်လည်း။ အတ္တာ၊ လူဘဲ နတ်ဘဲ။ ငါကောင်ဘဲ
ဟု၊ အမြဲ-ထောင်၊ ရာမကသာအောင်။ ငါငါပြု၍ နေဘိ၏။ သေ။
နင်စိတ်၏၊ ဂတိ။ လိမ်လည်ညစ်ဘုံ၊ ဖြစ်ပုံအလား။ အမှုသွားသျှည်
ဝိစိတ္တာ မကြံနိုင်ဘွယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ တကယ် ဆန်းပြားလှ
လေတော့၏တကား။

သိပ္ပိနောစ နာနာရူပေ၊ ဝိဒါယန္တိ စိတ္တံခန္ဓေ၊
နာနာရူပေဟိ ခန္ဓေဟိ တေနေတ္ထံ ဝိစရန္တိ တေ။

သိပ္ပိနော၊ နိုး၍ ပန်းပု၊ ဆန်းကြယ်မှုဖြင့်။ ရေးထုပြုပြင်၊ အ
တတ်သင်သူတို့သည်။ နာနာရူပေဟိ၊ ထူးထူး ထွေထွေ သင်္ချေ
သင်္ချေ၊ ရေကာမရ၊ အနန္တ ကွဲပြား၊ များစွာသောအရပ်အကောင်
တို့ကို၊ ဝိဒါယန္တိ၊ လက်နက် မင်ဆေး၊ ဥာဏ်ရှေ့ပြေး၍။ ရေး
ထုပြုပြင်စီရင်လုပ်ကိုင်ကြသကဲ့သို့ စိတ္တံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ စွဲနေအဟိတ်၊
ဝိညာဉ်စိတ်သည်။ နာနာရူပေ၊ အထူးအထူး လယ်လယ်။ ကြီး
ငယ်ပုံဟန်၊ သဏ္ဍာန်အရပ်ရပ်၊ ဇာတ်ရုပ်သေးပမာ၊ များစွာသော

အရုပ်အကောင်၊ သဘောရှိကြကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ဧက စတု ငါးခု
 ခန္ဓာ၊ ကိုးဖြာဘဝ၊ သတ္တဝိညာဏ်၊ အမှန်တည်ရှိ၊ ပြားဘိများစွာ၊
 ငါးခန္ဓာတို့ကို၊ ဝိဒါယန္တိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ပြင်ကျယ်၊
 ဘုံကြီးလယ်၌။ သွယ်သွယ် တည့်တည့်၊ စီမံ ပြုလုပ်၍ နေဘိ
 ၏။ တေန၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ။ တဏှာ ဥပဒါနံ၊ ကံသင်္ခါရ၊ အစရှိ
 သော။ အကြောင်းတရား အတန်တန်၊ စီမံ ပြုလုပ် ခြင်းကြောင့်၊
 ဧတ္ထံ။ သုံးဆယ် တဘုံ၊ ရုပ်မျိုးစုံ၍၊ အဟုန်မပြတ်၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 ဇာတ်ရုံကြီး၌။ တေ။ ထိုသတ္တဝါယဒိဋ္ဌိ။ စွဲငြိလေရာ။ တဏှာမကင်း၊
 သတ္တဝါ ခပင်း တို့သည်။ နာနာရှုပေဟိ၊ ပရိသာတ်စုံ။ ပွဲလယ်
 ဘုံဝယ်၊ မာနဂုဏ်ပြုမြူး ထူးထူးလယ်လယ်၊ ဆန်းကျယ်သော
 အရုပ်အကောင် သဘောရှိကြကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ သူဘဲ ငါဘဲ၊
 အထင် လွဲစရာ၊ ငါးခန္ဓာတို့ဖြင့်၊ ဝါ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါသူ
 တပါး၊ ယောက်ျားမိန်းမ ရှာမရပါဘဲ။ အထင်လွဲစရာ။ ငါးခန္ဓာ
 တို့ဖြင့်၊ ဝိစရန္တိ၊ ကျင်လည်ကျက်စား။ သတ္တဝါအများတို့သည်။
 မေပုပါးနစ်မြုပ်ကြရလေကုန်၏။

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေနဝါ၊
 သဗ္ဗလောကဓိပဇ္ဇေန သောတာပတ္တိပလံဝရံ၊

ပထဗျာ၊ ဇမ္ဗူဒီပါ၊ လကျာဦးကင်၊ မြေအပြင်၌၊ ဧကရဇ္ဇေန
 န၊ မင်းပေါင်းတရာ၊ ပဏာဆက်သွင်း၊ ဧကရာဇ်မင်းဟု၊ သတင်း
 ကျေညာဖြစ်ရတာထက်၎င်း၊ ဝါ၊ မင်းပေါင်းတရာ၊ ပဏာဆက်
 သွင်း၊ ဧကရာဇ်မင်း၏၊ သတင်းကျေညာ၊ မိလိန္ဒကား ရတနာ ဖြစ်
 ရတာထက်၎င်း၊ သဂ္ဂဿ၊ နတ်ပြည်-နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာ့ ညွှာသို့၊
 ဂမနေနဝါ၊ သွားလာပျော် ရွှင်၊ ဘုရင်တပါးခံစား၍၊ ကျော်
 ကြားထင်ပေါ်ရသည်ထက်၎င်း၊ ဝါ၊ လူ့ပြည်နတ်ရွာ၊ စုံဆန်
 ကာဖြင့်၊ သွားလာပျော် ရွှင်၊ ဘုရင်မိဖုရား ခံစား၍။ ကျော်
 ကြားထင်ပေါ်ရသည်ထက်၎င်း၊ သဗ္ဗလောကဓိ ပဇ္ဇေန၊ လုံးစုံ

လောက၊ အစိုးရ၍၊ ရာဇရာဇာ၊ စကြာသခင်၊ ဘုရင်မင်းမြတ်၊
 သမုတိနတ်ဘိး၊ ဖြစ်ကြီးဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ရတာထက်၎င်း၊ ဝါ၊ လုံးစုံ
 လောက၊ အစိုးရ၍ ရာဇရာဇာ၊ စကြာသခင်၊ ဘုရင်မင်းမြတ်၊
 သမုနတ်၏၊ ချစ်မြတ်လေးစား၊ မိဖုရားဒေဝီဖြစ်ရသည်ထက်၎င်း၊
 သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကာမဂုဏ်ငါး၊ ခံစံစား၍၊ သိကြားဝိသာခါ၊
 ကဲ့ပမာသို့၊ ပါယ်ရွာကင်းလျက်၊ အလင်းတရား၊ ရငြားဇောနိ၊
 သောတာပန်ဖြစ်ရသော အကျိုးသည်၊ ဝရံ၊ လူမင်း၊ နတ်မင်း။
 ဗြဟ္မာမင်းထက်၊ ကောင်းခြင်း၊ ချမ်းသာ၊ မကပါဘဲ။ ဆ၊ ရာ၊
 ထောင်ကြူး။ သာလွန်ဖြူး၍၊ အထူးပင် မြတ်လှတော့၏တကား။

ဆုတောင်း

ဒါနု၊ သီလာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ ဆယ်ဖြာပုည။ ကုသလကြောင့်
 လေးဝမဂ္ဂင်၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်။ လျှင်မြန် ရောက်ရလျှီ။

ဒါနု၊ သီလာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ ဆယ်ဖြာပုည။ ကုသလကြောင့်
 ဘဝနောင်ခါ။ ဖြစ်လေရာဝယ် အာဇာနိပါ၊ ပူရိသ၊ မချာဖြစ်ရလျှီ။

သီလ၊ သမာ။ ဝိပညာနှင့်။ သိက္ခာသုံးဆင့်၊ ပြည့်စုံတင့်လျက်
 ရောဂါခပင်း။ လွတ်လွတ်ကင်း၊ ငြိမ်းခြင်းရောက်ရလျှီ။

ပညာဟူသော၊ တတ်လွယ်ရ၍၊ မြတ်စွာအမျိုး တန်ခိုးရှိန်စော်၊
 ကမ္ဘာအပေါ်။ ကျော်အောင်ဖြစ်ရလျှီ။

အဆင်းအင်္ဂါ။ လက္ခဏာမူ။ ဘယ်သူပြိုင်က။ တုမရဘဲ။ ဆ၊
 ထောင်ကဲ။ အမြဲဖြစ်ရလျှီ။

ကာမဂုဏ် တရား၊ အရှုပ် များကို၊ ပယ်ရှားပြီးခါ၊ သာသနာ
 ဂယ်၊ ရောင်ဝါတင့်ဆန်း၊ မြတ်ရဟန်း၊ မှန်တိုင်းဖြစ်ရလျှီ။

သုံးပုံ ဝိဒူကပ်၊ တရားမြတ်ကို၊ တတ်အပ်ထင်ထင်၊ နှုတ်ဝယ်
တွင်၊ အစဉ်ရပါလိ။

မဂ်ဖိုလ်တရား၊ ခက်သူများကို၊ ပိုင်းခြားဝေဘန်၊ ဇကန်တိတိ၊
ဒိဋ္ဌိတဏှာ၊ ကွဲအောင်သာ၊ မြန်စွာပြရလိ။

အန္ဓဗာလေ၊ မိုက်သူတွေကို၊ သေသေချာချာ၊ အာယတနာ
ပဋိစ္စ၊ ငါးဝခန္ဓာ၊ ဓာတ်သန္တာနှင့်၊ ဝိပဿနာတရား၊ ရုပ်နာမ်များ
ပိုင်းခြားပြရလိ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာလည်း၊ မကြာချက်ခြင်း၊ သောင်းတိုက်
တွင်း၊ ထွန်းလင်းရပါလိ။

မေတ္တာပို့။

ယခုပြုရကုသလကြောင့်၊ များစွာသတ္တဝါ၊ ဝေနေယျာလည်း၊
ရောဂါကင်းပျောက်၊ ဘေးမရောက်၊ ကြိုတိုင်းမြောက်စေပါ။

တိုင်းသားပြည်သူ၊ များရှင်လူတို့၊ ကြည်ဖြူသဒ္ဓါ၊ ရတနာသုံး
ပါး၊ ဦးထိပ်ထား၊ ညွတ်တွား ခ၊ စေရာ။

ပြည်ရှင်မင်းမြတ်၊ သမုနတ်လည်း၊ စောဇ္ဇအပ်တရား၊ မမှား
ဆယ်ဖြာ၊ ကျင့်ထိက္ခာ၊ ကောင်းစွာပြည့်စေပါ။

ဆောင်း၊ နွေ၊ မိဗန်း၊ လ၊ သုံးဝဥတု၊ ရာသီမှု၊ ယခုညီစေရာ။

သီးနှံ ပဲ၊ ပြောင်း၊ ကောင်းစေစပါး၊ နှမ်းကား ထပ်ထူ၊
တောင်သူ တလွှား၊ ပြည့်စုံငြား ပေါ်များကြွေစေပါ။

ပေါများရွှေငွေဆန်ရေစပါး ကျွဲ နွား ဆင် ~~ခြင်း~~ ခြင်္သေ့စုံလျှင်း
ငြိမ်းခြင်း ရောက်စေပါ။

ကောင်းခြင်း ရောင်းဝယ်၊ ကုန်သည် သူဌေး၊ ဖြဲကျွေးငှါးချ၊
ကုန်စဉ်ရ၍။ လှပစေရာ၊ တန်ဆာဆင်ရိုး၊ ထိန်ထိန်မိုး၊ ဖွင့်ပျိုးကြ
စေပါ။

စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၊ ဗျာပါရလည်း၊ ကင်းကြစေလို၊ ဆုပန်ဆို လူစိုက်သတ္တဝါ။

ကောင်းကြံ ဟူသမျှ ပြည့်စုံကြလျက်၊ သတ္တဝါယရန်၊ ပယ်သတ် ဟန်၊ ဉာဏ်မြင်လင်းစေပါ။

ဒိဋ္ဌိ သတ်နည်း၊ တရားကြီးလည်း၊ ညှိုးညှိုးထိန်ဝါ၊ မှောင်ကိုခွါ၊ မြန်စွာလင်းစေပါ။

မြန်စွာလင်းပါ၊ သတ္တဝါကို၊ ပယ်ချပြီးခါ၊ ရိယာဇာတ်တွင်း၊ ရောက်တုံလျှင်း၊ လင်းစေ-သာသနာ။

မေတ္တာပို့သမျှ၊ ပြည့်စုံကြ၍၊ များလှဝေနေ၊ ရကြစေ၊ ပေးဝေ အမျှသာ။

။သာရ.....သာရသာရ။

နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ ဓမ္မကထိက။ ပဒေသာ-လက်သုံး။

ပြီးပြီ။

